Comhairle an Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 17 Iúil 2025
(OR. en)

11770/25

Comhad Idirinstitiúideach:
2025/0555(COD)

COMPET 760	**POLGEN 95**
IND 285	**ECOFIN 1028**
MI 558	**COH 145**
CADREFIN 112	**INDEF 76**
FIN 900	**CULT 86**
RECH 332	**CYBER 215**
ESPACE 55	**JAI 1101**
CONSOM 146	**DIGIT 148**
DUAL USE 37	**DATAPROTECT 161**
EDUC 330	**FREMP 210**
TELECOM 252	**RELEX 1030**
ENER 380	**COPS 388**
ENV 722	**UD 169**
CLIMA 283	**AUDIO 66**
AGRI 361	**PROCIV 102**
TRANS 314	**IPCR 57**
SAN 472	**MAP 40**
PHARM 106	**FISC 191**
BIOTECH 4	**CODEC 1049**
POLMIL 222	**IA 92**

NÓTA CLÚDAIGH

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	16 Iúil 2025
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2025) 555 final
Ábhar:	Togra le haghaidh RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir leis an gCiste Eorpach um Iomaíochas ('CEI') a bhunú, lena n-áirítear an clár sonrach le haghaidh gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta i réimse na cosanta, lena n-aisghairtear Rialacháin (AE) 2021/522, (AE) 2021/694, (AE) 2021/697, (AE) 2021/783, lena leasaítear Rialacháin (AE) 2021/696, (AE) 2023/588, (AE) [EDIP]

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2025) 555 final.

Faoi iamh: COM(2025) 555 final

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 16.7.2025
COM(2025) 555 final

2025/0555 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir leis an gCiste Eorpach um Iomaíochas ('CEI') a bhunú, lena n-áirítear an clár sonrach le haghaidh gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta i réimse na cosanta, lena n-aisghairtear Rialacháin (AE) 2021/522, (AE) 2021/694, (AE) 2021/697, (AE) 2021/783, lena leasaítear Rialacháin (AE) 2021/696, (AE) 2023/588, (AE) [EDIP]

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspóirí an togra

Tá an Ciste Eorpach um Iomaíochas (CEI, an Ciste) ina chuid de phacáiste an Chreata Airgeadais Ilbhliantúil (CAI) tar éis 2027, arb é is aidhm dó 14 ionstraim chistiúcháin aonair ón CAI reatha a chomhdhlúthú in aon chreat amháin chun feidhmiú mar chumas infheistíochta chun iomaíochas na hEorpa a neartú i dteicneolaíochtaí agus in earnálacha straitéiseacha atá criticiúil d’iomaíochas an Aontais, ó thaighde comhoibríoch go huas-scálú, nuálaíocht, cur in úsáid agus monaraíocht thionsclaíoch agus bonneagair, lena n-áirítear scileanna, agus chun tacú le tionscadail agus cuideachtaí lena n-áirítear FBManna, gnólachtaí nuathionscanta, cuideachtaí níos mó, ollscoileanna agus eintitis taighde, agus an tráth céanna gníomhú mar uirlis giarála lena n-úsáidtear ionstraimí buiséadacha chun infheistíochtaí príobháideacha, institiúideacha agus náisiúnta a mhealladh.

Le tríocha bliain anuas, tá méadú tagtha ar na bearnaí táirgiúlachta idir an tAontas agus geilleagair shárfhorbartha eile, rud a fhágann nach bhfuil an tAontas chomh hiomaíoch céanna i gcomparáid le geilleagair mhóra eile. Tá an tAontas ag titim chun deiridh faoi láthair i réimsí éagsúla, lena n-áirítear forbairt theicneolaíoch, feidhmíocht taighde agus nuálaíochta, cur in úsáid bonneagair, dinimiceas sa mhargadh, agus acmhainneacht thionsclaíoch. Le blianta beaga anuas, tréimhse a chonaic dul chun cinn tapa sa teicneolaíocht, iomaíocht eacnamaíoch ag dul in olcas, rialú ar phríomhbhonneagair chumasúcháin, agus caomhnaitheacht trádála, is tosaíocht criticiúil anois é iomaíochas an Aontais Eorpaigh a fheabhsú. Cuireadh béim ar an méid sin, agus ar an tionchar a d’fhéadfadh a bheith aige ar ár rathúnas, i roinnt tuarascálacha a rinneadh le déanaí, lena n-áirítear Tuarascáil Draghi maidir le Todhchaí Iomaíochas na hEorpa agus Tuarascáil Letta dar teideal ‘Margadh Thar an gCoitiantacht’ a chuir bonn eolais faoin gCompás Iomaíochais.

Ghlac an Coimisiún Eorpach an Compás Iomaíochais[1] i mí Eanáir 2025, agus aithnítear leis saincheisteanna móra a chuireann bac ar an iomaíochas laistigh den Aontas Eorpach. Saincheist lárnach a sainaithníodh is ea scaipeadh chaiteachas an Aontais ar fud cláir fhorluiteacha iomadúla, agus cistítear tionscnaimh chomhchosúla le roinnt mhaith acu ach bíonn ceanglais éagsúla ag gabháil leo, rud a fhágann go bhfuil sé níos casta meascadh éifeachtach a dhéanamh ar an gcistiú.

Sainaithnítear sa Chompás roinnt príomhthosca is gá chun iomaíochas an Aontais a fheabhsú: (1) an bhearna nuálaíochta a dhúnadh, (2) dícharbónú, agus (3) spleáchais iomarcacha a laghdú agus slándáil a fheabhsú. Ina theannta sin, cuirtear i dtábhacht chúig chumasóir chothrománacha ann: (1) simpliú, (2) deireadh a chur le bacainní sa Mhargadh Aonair, (3) maoiniú, (4) scileanna agus poist ardcháilíochta, agus (5) comhordú níos fearr. Is iad simpliú, maoiniú agus comhordú níos fearr príomhfhócas an Chiste Eorpaigh um Iomaíochas, atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar dhúshláin amhail: (1) tacaíocht fho-optamach ar fud an aistir infheistíochta — ó thaighde bunúsach agus taighde feidhmeach go huas-scálú, cur in úsáid tionsclaíoch agus monaraíocht; (2) ardriachtanais infheistíochta chun tosaíochtaí an Aontais a chomhlíonadh, lena n-áirítear an t-aistriú glan agus digiteach; agus (3) tírdhreach cistiúcháin casta neamhchomhordaithe de chuid an Aontais. Mar thoradh ar aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin meastar go n-imreofar tionchar dearfach, bíodh gur tionchar indíreach é, ar fhadhbanna eile a sainaithníodh sa Chompás Iomaíochais, amhail an bhearna nuálaíochta,

[1] COM(2025) 30 final

agus spleáchas na hEorpa ar fhoinsí seachtracha le haghaidh teicneolaíochtaí criticiúla agus acmhainní a laghdú an tráth céanna freisin, rud a chuirfidh feabhas ar shlándáil agus ar athléimneacht.

Ní hé CEI an t-aon tionscnamh amháin chun iomaíochas an Aontais a neartú. Comhlánaíonn sé bearta eile a fógraíodh sa Chompás Iomaíochais. Tá an togra seo ag teacht leis an Teachtaireacht ar an mBóthar i dTreo an Chéad CAI Eile[2], inar leagadh amach cuspóirí go mbeidh an chéad Bhuiséad eile de chuid an Aontais níos simplí, níos dírithe, go n-imreodh sé níos mó tionchair agus go mbeadh sé in ann aghaidh a thabhairt ar chastachtaí, laigí agus dolúbthachtaí atá ann faoi láthair. Cuirtear i dtábhacht sa Teachtaireacht freisin go bhfuil solúbthacht ríthábhachtach chun cumas an bhuiséid freagairt do réaltacht athraitheach a áirithiú, agus béim á leagan ar dhúshláin amhail iomaíochas an Aontais a fheabhsú, rud a éilíonn gníomhaíocht chomhpháirteach laistigh d'Eoraip aontaithe. Ba cheart go mbeadh cuideachtaí atá le cumhdach ag an 28ú córas a bheidh ann amach anseo in ann tairbhiú de CEI freisin, go háirithe ós rud é go bhfuil sé d'aidhm ag an gcóras sin oibríochtaí trasteorann a shimpliú agus infheistíocht laistigh de mhargadh aonair an Aontais a spreagadh.

Déanfar CEI a struchtúrú feadh ceithre ghné bheartais lena léireofar tosaíochtaí straitéiseacha atá ríthábhachtach d'iomaíochas agus athléimneacht an Aontais (ón intleacht shaorga agus an earnáil dhigiteach go dtí an spás, ón teicneolaíocht ghlan go dtí an bhith-theicneolaíocht, ón gcosaint go dtí an tsláinte). Chuideodh a ollstruchtúr oscailte leis an gCiste freagairt go tapa do dhúshláin agus tosaíochtaí nua trí threo agus straitéis fhoriomlán a sholáthar. Leis an ollstruchtúr nua sin, d'fhéadfaí tosaíochtaí beartais a leagan síos ar leibhéal gach gné, chun tacaíocht ó thaighde feidhmeach go monaraíocht agus cur in úsáid, lena n-áirítear bonneagar agus scileanna sonracha, a spriocdhíriú go héifeachtach, ag brath ar uirlisí cistiúcháin atá curtha in oiriúint do riachtanais na dtionscadal agus chun infheistíocht a dhí-rioscú trí chóimheas giarála/tionchair iomchuí de bhuiséad an Aontais a thairiscint. Ina theannta sin, beidh Rialachán an Chláir Réime neamhspleách um Thaighde agus um Nuálaíocht (AE) [XXX][3] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [an clár réime Fís Eorpach um Thaighde agus um Nuálaíocht], nasctha go dlúth le comhpháirteanna CEI chun aistear infheistíochta rianúil ón smaoineamh go dtí an margadh a áirithiú.

Déanfaidh CEI an bosca uirlisí airgeadais iomlán a sholáthraítear le buiséad an Aontais a shlógadh go solúbtha (lena n-áirítear iasachtaí, deontais, cothromas, cuasachothromas, maoiniú measctha, soláthar agus ráthaíochtaí). Bheadh an ráthaíocht bhuiséadach agus na hionstraimí airgeadais ar fáil do na gnéithe beartais uile, rud a d'fhágfadh go mbeidís inúsáidte thar réimsí cistiúcháin faoi Chiste aonair. Áiritheofar sineirgí le cláir eile freisin, a bhuí le cur chuige níos comhtháite ar an leibhéal straitéiseach agus ar an leibhéal oibríochtúil. Sa bhreis ar bhosca uirlisí airgeadais CEI, soláthróidh an Ciste tacaíocht Comhairleoireachta Tionscacail le linn an timthrialla infheistíochta chun tionscnamh agus forbairt tionscadal a chothú, chun tacú le forbairt scileanna agus chun tacaíocht ghnó thrasnach a sholáthar do FBManna agus do ghnólachtaí nuathionscanta a éascaíonn a bhfás gnó, a rochtain ar mhaoiniú agus a n-infheistíochtaí. Chumasódh an struchtúr comhtháite sineirgí freisin le codanna struchtúracha eile de CAI, amhail Rialachán na bPleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí (AE) [XXX][4] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [Pleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí]. Cuireann CEI le hiomaíochas an Aontais agus cuimsíonn sé raon leathan réimsí beartais idir T&N, digitiú, spás, cosaint, an comhshaol,

[2] COM(2025) 46 final
[3] IO L., lch.
[4] IO L., lch.

sláinte, tacaíocht don mhargadh aonair, an geilleagar ciorclach agus an t-aistriú fuinnimh. Áirítear sa Chiste gníomhaíochtaí a dhéantar faoi láthair faoi 14 chlár de chuid an Aontais: Fís Eorpach (FE) mar chlár neamhspleách ach nasctha go dlúth le CEI, an Ciste don Nuálaíocht (CN), an Clár don Eoraip Dhigiteach (CED), an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa – an Clár Digiteach (SCE), an Ciste Eorpach Cosanta (EDF), an Gníomh chun Tacú le Táirgeadh Armlóin (GTTA), an Gníomh um Thionscal Cosanta na hEorpa a Atreisiú trí Sholáthar Comhoibríoch (EDIRPA), an Clár um an Tionscal Cosanta Eorpach (EDIP), EU4Health, Clár Spáis an Aontais, IRIS, InvestEU, Clár an Mhargaidh Aonair (Snáithe FBM) agus LIFE (féach Iarscríbhinn 7 den tuarascáil ar an Measúnú Tionchair le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le gach ceann de na cláir sin). Tá méid na gclár sin an-éagsúil sa lá atá inniu ann, agus tá Fís Eorpach ar an gclár is mó, le EUR 93 bhilliún thar 7 mbliana faoin CAI sin (2021-2027), agus is é an Ciste don Nuálaíocht an dara ceann is mó, ar fiú thart ar EUR 40 billiún sa tréimhse 2020-2030 é (arna chistiú ag ioncaim CTA faoi Airteagal 10a(8) de Threoir 2003/87/CE).

- **Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana**

Tá CEI ag teacht leis na cuspóirí a leagtar amach sa Teachtaireacht maidir leis an mBóthar i dTreo an Chéad Chreata Airgeadais Ilbhliantúil (CAI) Eile, arb é is aidhm dó buiséad níos dírithe, níos simplí agus buiséad a imríonn níos mó tionchair a bhaint amach.

Chun an t-iomaíochas a neartú, cuirfidh CEI leis an taithí a fuarthas leis an gClár InvestEU[5] lenar comhthiomsaíodh roinnt ionstraimí airgeadais faoi chreat cuíchóirithe aonair agus lenar éirigh leo maoiniú poiblí agus príobháideach a shlógadh go rathúil, trí úsáid a bhaint as ráthaíocht measartha beag ón Aontas, lena gcuirtear breisíocht ar fáil agus lena n-ailínítear le spriocanna beartais an Aontais.

Beidh dlúthbhaint ag CEI leis an 10ú Clár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht arna bhunú faoi Rialachán (AE) [XXX] [an clár Fís Eorpach um Thaighde agus um Nuálaíocht] trí chláir oibre chomhtháite agus leabhar rialacha aonair a fhorbairt i Rialachán CEI. Beidh sé sin ríthábhachtach chun aistear infheistíochta rianúil a áirithiú ó thaighde go gnólachtaí nuathionscanta, uas-scálú, cur in úsáid agus monaraíocht dhomhanda, ón smaoineamh go dtí an margadh. Tacóidh gníomhaíochtaí díreacha JRC le cuspóirí ghnéithe beartais CEI.

Beidh CEI comhleanúnach agus comhlántach leis na cistí nua eile a thacóidh le cistiú a bhaineann leis an tsláinte – le haghaidh gníomhaíochtaí a bhaineann le galair a chosc agus le sláinte a chur chun cinn Rialachán (AE) [XXX][6] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [Sásra Aontais um Chosaint Shibhialta agus tacaíocht an Aontais le haghaidh ullmhacht agus freagairt i dtaca le héigeandáil sláinte], Rialachán (AE) [XXX][7] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [an Eoraip Dhomhanda], Rialachán (AE) [XXX] [Pleananna comhpháirtíochta náisiúnta agus réigiúnaí]. Tá nasc láidir idir CEI agus an tSaoráid nuachóirithe um Chónascadh na hEorpa (SCE) ríthábhachtach (Rialachán (AE) [XXX][8] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa]). Tá tionscadail bhonneagair trasteorann maidir le dícharbónú, athléimneacht dhigiteach, iompair agus fuinnimh, chomh maith le soghluaisteacht ríthábhachtach chun feabhas a chur ar iomaíochas agus slándáil an Aontais agus chun spleáchais straitéiseacha a laghdú. Tá sineirgí soiléire idir

---

5 Rialachán(AEà2021/523 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, **lena mbunaítear Clár InvestEU agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2015/1017**

6 IO L., lch.

7 IO L., lch.

8 IO L., lch.

gréasáin thras-Eorpacha san fhuinneamh agus san iompar a fhaigheann tacaíocht ó SCE agus tionscadail laistigh de raon feidhme CEI. Na bonneagair nascachta digití trasteorann atá ríthábhachtach, de réir thuarascáil Draghi, chun go mbeidh an Eoraip iomaíoch ar fud an domhain, déanfar iad a chistiú faoi CEI chun sineirgí leis na hacmhainneachtaí digiteacha eile a uasmhéadú.

Ba cheart sineirgí idir CEI ar thaobh amháin agus an Ciste don Nuálaíocht agus clár an Mhargaidh Aonair ar an taobh eile a áirithiú maidir le tacaíocht don mhéid seo a leanas:

- dícharbónú agus nuálaíocht tionsclaíoch, go háirithe i réimse na dteicneolaíochtaí glana (an Ciste don Nuálaíocht).
- Teicneolaíochtaí digiteacha, bonneagar poiblí digiteach uile-Eorpach agus réitigh dhigiteacha i réimse an chustaim agus an chánachais (clár an Mhargaidh Aonair).

Chuige sin, áiritheoidh CEI comhleanúnachas le gníomhaíochtaí atá beartaithe a chur chun feidhme faoin gCiste don Nuálaíocht agus faoi chlár an Mhargaidh Aonair, go háirithe agus cláir oibre á bhforbairt. Mar a fógraíodh sa Chomhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan, cuirfear an Banc um Dhícharbónú Tionsclaíoch laistigh de rialachas CEI.

Ba cheart don Choimisiún an creat reachtach le haghaidh Chórais Spáis an Aontais agus a Rialachas a mholadh faoi dheireadh 2025 lena gcuirfear le *acquis* an Aontais i ndáil leis na rialacháin maidir leis an Spás agus IRIS².

Gheobhaidh an t-iomaíochas tacaíocht freisin ó phleananna comhpháirtíochta náisiúnta agus réigiúnaí agus ó bheartais sheachtracha na mBallstát. Ina theannta sin, lorgófar sineirgí idir CEI agus gníomhaíochtaí eile de chuid an Aontais a thacaíonn le réimsí beartais a bhfuil dlúthbhaint acu leis an iomaíochas. Go háirithe, ceadóidh CEI cistiú a chomhcheangal agus a charnadh le haghaidh gníomhaíochtaí a thacaíonn le cuspóirí níos mó ná clár amháin de chuid an Aontais. Beidh CEI oscailte freisin d'aon rannchuidiú airgeadais nó neamhairgeadais a thacaíonn leis na cuspóirí iomaíochais, lena n-áirítear rannchuidiú ó na Ballstáit, ó thríú tíortha agus ó eagraíochtaí idirnáisiúnta. Thairis sin, éascófar tacaíocht ó Rialachán (AE)[XXX] [Pleananna comhpháirtíochta náisiúnta agus réigiúnaí] do thionscadail ar bronnadh an Séala Iomaíochais orthu. Lorgófar sineirgí agus comhlántacht, ó phleanáil go cur chun feidhme, go háirithe le Grúpa an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta. Le cur chun feidhme na ngníomhaíochtaí sineirge sin uile, laghdófar na ceanglais tuairiscithe agus na ceanglais maidir le coimeád taifead d'fhaighteoirí go dtí an leibhéal is lú is gá.

Ba cheart do CEI oibriú freisin i sineirgíocht leis an gclár nua Erasmus+ um fhorbairt scileanna, agus leis an gcuspóir Aontas na Scileanna a chur chun feidhme. Bheadh an tacaíocht chistiúcháin ó CEI le haghaidh scileanna in earnálacha straitéiseacha comhlántach le tacaíocht ó Erasmus+ chun scileanna a thógáil agus a fheabhsú le haghaidh poist agus saolta ardcháilíochta trí fhoghlaim ar feadh an tsaoil agus forbairt tallainne, mealladh agus coinneáil.

- **Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais**

Tá CEI comhsheasmhach leis an gCompás Iomaíochais lenar soláthraíodh treochlár chun borradh a chur faoin iomaíochas, ag tógáil ar mholtaí na dtuarascálacha sin. Thairis sin, tacóidh CEI go mór leis an gComhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan, inar leagadh amach an gá atá le dlús a chur leis an dícharbónú, leis an ationsclú agus leis an nuálaíocht, lena dtabharfar le chéile gníomhú ar son na haeráide agus iomaíochas faoi straitéis uileghabhálach fáis amháin.

Tá CEI comhlántach freisin leis na héifeachtaí a bhaineann le hAontas Coigiltis agus Infheistíochta a chur ar fáil agus cuirfidh sé leis na héifeachtaí sin. Le margaí caipitil níos doimhne, beidh árachóirí, cistí pinsin, bainc agus bainisteoirí sócmhainní in ann páirt a ghlacadh i dtionscadail a fhaigheann tacaíocht ó CEI, rud a sholáthróidh deiseanna coigiltis agus infheistíochta do shaoránaigh den Aontas chun tairbhe deiridh na gcoigilteoirí agus na saoránach.

Tá CEI go hiomlán comhsheasmhach le Clár Beartais 2030 don Deacáid Dhigiteach, ina leagtar amach spriocanna digiteacha coiteanna an Aontais agus creat rialachais chun dlús a chur le claochlú digiteach na hEorpa ar fud an bhonneagair, na scileanna agus na seirbhísí[9]. Go háirithe, freagraíonn infheistíochtaí digiteacha CEI do na bearnaí agus na tosaíochtaí a sainaithníodh i *dtuarascáil 2025 ar Staid na Deacáide Digití*, go háirithe maidir le nascacht dhigiteach, ardríomhaireacht, agus scileanna digiteacha, lena dtacaítear le cuspóir an Aontais maidir le ceannasacht dhigiteach

Tá roinnt tionscnamh eile ábhartha freisin do na gníomhaíochtaí a chuirtear in úsáid faoi CEI, lena n-áirítear: An Gníomh um Amhábhair Chriticiúla, an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta, an Gníomh Eorpach um Shliseanna, an Plean Gníomhaíochta Tionsclaíoch um an tionscal gluaisteán Eorpach, an Rialachán maidir leis an Éicidhearthóireacht le haghaidh Táirgí Inbhuanaithe, an Gníomh um an Intleacht Shaorga, an Gníomh um Eoraip Idir-inoibritheach, an Straitéis um Eolaíochtaí Beatha na hEorpa, an Gníomh um Ardábhair, an Pacáiste Cógaisíochta, an Straitéis Frithbheart Leighis, an Páipéar Bán maidir le Cosaint, an Straitéis Slándála Eacnamaíche, Straitéis um Aontas na hUllmhachta, an Straitéis Chuimsitheach um an tSoghluaisteacht Inbhuanaithe agus Chliste agus an Comhshocrú Eorpach um an Aigéan. Tá CEI comhsheasmhach freisin le gné sheachtrach an iomaíochais, le gealltanais idirnáisiúnta an Aontais, lena n-áirítear i réimse na trádála.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

• Bunús dlí

Leagtar síos leis an Rialachán seo imchlúdach airgeadais táscach le haghaidh CEI, lena n-áirítear cistiú an Aontais Eorpaigh don Aistriú Glan agus don Dícharbónú Tionsclaíoch, don Cheannaireacht Dhigiteach, don tSláinte, don Bhith-theicneolaíocht, don Talmhaíocht agus don Bhithgheilleagar, don Athléimneacht, don Tionscal Cosanta agus don Spás.

Ós rud é gurb é atá sa CEI creat le haghaidh bunghníomhartha cláir ar leithligh agus na réimsí beartais lena mbaineann, braitheann an togra ar roinnt bunús dlí ar leith, gach ceann acu le cur i bhfeidhm maidir leis an gcuid/na codanna ábhartha den CEI:

- Airteagal 43(2) CFAE i ndáil le cuspóirí an comhbheartais talmhaíochta a shaothrú.
- Airteagal 168(5) CFAE i ndáil le gníomhaíochtaí ábhartha atá ceaptha chun sláinte an duine a chosaint agus a fheabhsú trí thacú le hiomaíochas na n-earnálacha sláinte, biteicneolaíochta, talmhaíochta agus bithgheilleagair;
- Airteagal 172 CFAE i ndáil le gníomhaíochtaí ábhartha a thacaíonn leis an iomaíochas trí chlaochlú digiteach i réimsí a bhaineann le leas an phobail;

[9] Cinneadh (AE) 2022/2481

- Airteagal 173(3) CFAE i ndáil le gníomhaíochtaí a thacaíonn le hiomaíochas bhonn tionsclaíoch an Aontais Eorpaigh, lena n-áirítear tacaíocht d'Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide, go sonrach chun oiriúnú do na dúshláin eacnamaíocha nua i réimsí an taighde, an aistrithe ghlain agus dhigitigh, na sláinte, na biteicneolaíochta, na talmhaíochta, an bhithgheilleagair, an spáis, na slándála agus na cosanta;
- Airteagal 175 CFAE i ndáil leis an ngá leanúint de bhearta lasmuigh de na Cistí dá dtagraítear in Airteagal 175 CFAE agus iad a fheabhsú le haghaidh gníomhaíochtaí chun iomaíochas a fheabhsú ar fud an mhargaidh inmheánaigh, lena n-áirítear trí bhearta a leathnú, agus comhtháthú eacnamaíoch, sóisialta agus críochach á chur san áireamh;
- Airteagail 182(4), 183 agus an dara fomhír de 188 CFAE i ndáil le gníomhaíochtaí ábhartha a thacaíonn le taighde agus nuálaíocht i réimse na cosanta;
- Airteagal 189(2) CFAE i ndáil le gníomhaíochtaí ábhartha a thacaíonn le beartas spáis an Aontais;
- Airteagal 192(1) CFAE i ndáil le gníomhaíochtaí ábhartha lena gcaomhnaítear, lena gcosnaítear agus lena bhfeabhsaítear cáilíocht an chomhshaoil agus gníomhaíochtaí a thacaíonn leis an aistriú chuig fuinneamh glan chun rannchuidiú le maolú ar an athrú aeráide;
- Airteagal 194 (2) CFAE i ndáil le feidhmiú an mhargaidh fuinnimh; slándáil an tsoláthair fuinnimh san Aontas; éifeachtúlacht fuinnimh agus coigilt fuinnimh agus cineálacha nua agus in-athnuaite fuinnimh a fhorbairt; agus idirnascadh na n-eangach fuinnimh.
- Airteagal 212 (2) CFAE i ndáil le gníomhaíochtaí chun tacú le comhpháirtithe straitéiseacha don tionscal cosanta;
- Airteagal 322(1), pointe (a), maidir le glacadh na rialacha airgeadais lena gcinntear go háirithe an nós imeachta atá le glacadh chun an buiséad a bhunú agus a chur chun feidhme agus chun cuntas a thíolacadh agus a iniúchadh.

- **Coimhdeacht (i gcás inniúlacht neamheisiach)**

Ní mór an fhreagairt chun iomaíochas an Aontais a neartú a chomhordú ar leibhéal an Aontais chun go mbeidh sí fíoréifeachtach. Trí acmhainní a chomhthiomsú ar an leibhéal sin, feabhsaítear tionchar agus luach na n-infheistíochtaí trí bharainneachtaí scála a bhaint amach chun infheistíocht a chothú agus a dhí-rioscú i réimsí beartais atá criticiúil d'iomaíochas na hEorpa. Tá an cur chuige sin níos costéifeachtaí ná mar a bheadh sé dá ngníomhódh na Ballstáit go neamhspleách.

Is measa fós an tearcinfheistíocht leanúnach ón earnáil phríobháideach i réimsí criticiúla — amhail bonneagar, an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach, agus an acmhainneacht thionsclaíoch — mar gheall ar mhargaí caipitil ilroinnte, rud a chuireann bac ar infheistíocht éifeachtúil trasteorann. D'ainneoin ardchoigilteas príobháideach, ní dhéantar na hinfheistíochtaí sin a thiontú go leordhóthanach ina n-infheistíochtaí fadtéarmacha is gá le haghaidh uathriail straitéiseach.

Tá caiteachas poiblí T&F laistigh den Aontas fós ilroinnte agus mí-ailínithe le tosaíochtaí uile-Aontais, agus tagann an chuid is mó den chistiú ó bhuiséid na mBallstát aonair. Ní féidir ach le gníomhaíocht ar leibhéal an Aontais tacú le scála agus cineál na dtionscadal nach féidir

leis na Ballstáit a bhaint amach astu féin, rud a chruthóidh mais chriticiúil le haghaidh tionscadail agus comhpháirtíochtaí a bhfuil tionchar acu.

Thairis sin, cuireann comhordú ar leibhéal an Aontais comhar chun cinn, rud atá fíor-riachtanach chun seach-iarmhairtí eolais a chothú agus chun an infheistíocht a dhí-rioscú, agus ar an gcaoi sin cuirtear feabhas ar an iomaíochas. Cuireann cur chuige uile-Aontais barainneachtaí scála agus comhar ar fáil i measc páirtithe leasmhara, rud atá ríthábhachtach chun borradh a chur faoi luachshocrú eolais agus chun acmhainneachtaí a fheabhsú.

Ina dhiaidh sin uile, is é clár de chuid an Aontais a bhainistítear go díreach is fearr chun a áirithiú go gcuirfear tacar aonair rialacha i bhfeidhm maidir le comhar trasteorann sna réimsí beartais is straitéisí a chumhdaítear le CEI, rud a áiritheoidh ailíniú beartais agus a chruthóidh barainneachtaí scála ar fud na n-earnálacha agus na mBallstát.

- **Comhréireacht**

Ní théann na gníomhaíochtaí atá beartaithe thar an méid a cheanglaítear chun cuspóirí an Aontais agus breisluach an Aontais a bhaint amach.

- **An rogha ionstraime**

Tá an bunghníomh i bhfoirm rialacháin arna ghlacadh faoin ngnáthnós imeachta reachtach i gcomhréir le CFAE chun a áirithiú go mbeidh oibleagáidí ceangailteach go díreach ar fhaighteoirí CEI agus infheidhme go díreach i ngach Ballstát de chuid an Aontais.

3. TORTHAÍ AR MHEASTÓIREACHTAÍ *EX POST*, AR CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS AR MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Meastóireachtaí *ex post*/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana**

Tá an togra seo bunaithe ar anailís fhairsing ar mheasúnuithe tionchair, ar mheastóireachtaí lár téarma ar chláir 2021-2027 a thagann faoi raon feidhme an tionscnaimh seo agus ar mheastóireachtaí *ex post* atá ar fáil le haghaidh chláir 2014-2020. Soláthraítear liosta iomlán de na meastóireachtaí a ndearnadh anailís orthu in Iarscríbhinn 1 den Mheasúnú Tionchair a ghabhann leis an togra seo.

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

Rinne an Coimisiún Eorpach comhairliúchán poiblí chun léargas a fháil ar chistiú an Aontais don iomaíochas mar ullmhúchán don chéad Chreat Airgeadais Ilbhliantúil (CAI) eile a thosóidh in 2028. Leis an gcomhairliúchán sin, a reáchtáladh thar 12 sheachtain agus áiríodh ann ceistneoir ar líne agus páipéir sheasaimh, spriocdhíríodh ar réimse leathan páirtithe leasmhara amhail saoránaigh, gnólachtaí, FBManna, údaráis phoiblí agus an lucht acadúil.

Léirigh achoimre ar thorthaí ó 2 034 freagra agus 462 pháipéar seasaimh tearcinfheistíocht fhorleathan sa taighde agus sa nuálaíocht agus bearna shuntasach nuálaíochta le hiomaitheoirí domhanda mar phríomhdhúshláin d'iomaíochas an Aontais. Cuireadh sa chomhairliúchán gá i dtábhacht atá le comhordú ar leibhéal an Aontais chun acmhainní a chomhthiomsú go héifeachtach, agus ar an gcaoi sin barainneachtaí scála a bhaint amach agus feabhas a chur ar thionchar na n-infheistíochtaí i réimsí amhail bonneagar, nuálaíocht agus earnálacha straitéiseacha.

Thacaigh freagróirí le bearta lena ndírítear ar chistiú le haghaidh tosaíochtaí straitéiseacha a mhéadú, leanúnachas sa chistiú ó thaighde go monaraíocht a áirithiú, agus spleáchais an Aontais in earnálacha straitéiseacha a theorannú. Measadh go raibh gá leis na bearta sin chun

aghaidh a thabhairt ar thacaíocht ilroinnte ar fud an aistir infheistíochta, rud a chuireann bac ar iomaíochas trí chosc a chur ar chlaochlú éifeachtúil coigiltis ina n-infheistíochtaí fadtéarmacha.

Áiríodh ar na dúshláin freisin margaí caipitil ilroinnte agus infheistíocht phríobháideach neamhleordhóthanach, rud a rinne difear go háirithe do FBManna agus do ghnólachtaí atá ag méadú. I measc na bhfreagróirí, chuir gnólachtaí agus institiúidí acadúla i dtábhacht a thábhachtaí atá sé infheistíochtaí níos mó a dhéanamh in T&F, i nuachóiriú bonneagair, agus i ndícharbónú chun an t-iomaíochas a choinneáil ar bun. D'ainneoin aiseolas dearfach ar chéimeanna éagsúla den phróiseas cistiúcháin, cuireadh ábhair imní in iúl maidir le hamlínte fada meastóireachta, easpa trédhearcachta, agus nósanna imeachta casta iarratais, a raibh tionchar acu go háirithe ar FBManna agus ar iarratasóirí nua. Moladh simpliú agus comhleanúnachas ar fud na gclár mar bhealaí chun feabhas a chur ar an bpróiseas cistiúcháin.

Comhlánaíodh an comhairliúchán poiblí le gníomhaíochtaí comhairliúcháin eile le haghaidh páirtithe leasmhara ábhartha maidir leis an tionscal agus maidir leis na réimsí taighde agus nuálaíochta araon.

I gcás páirtithe leasmhara tionscail, díríodh sa 9ú cruinniú iomlánach den Fhóram Tionsclaíoch a tionóladh an 19 Márta 2025 ar an gCiste Eorpach nua um Iomaíochas. Iarradh ar na rannpháirtithe, a ndearna níos mó ná 60 comhalta ó thionscail agus comhlachais ghnó éagsúla mar aon leis na Ballstáit ionadaíocht orthu, aiseolas a thabhairt ar na fadhbanna a bhaineann leis an iomaíochas agus smaointe a roinnt maidir le conas aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin. Deimhníodh an t-ionchur a fuarthas den chuid is mó le haiseolas na bpáirtithe leasmhara a fuarthas le linn an chomhairliúcháin phoiblí, lenar cuireadh an gá i dtábhacht atá le beartas taighde agus tionsclaíoch agus uirlisí cistiúcháin a ailíniú.

Tá achoimre níos mionsonraithe ar an gcomhairliúchán a rinneadh faoi chuimsiú an togra seo le fáil in Iarscríbhinn 2 den Mheasúnú Tionchair a ghabhann leis an togra seo.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

Tá an togra seo bunaithe ar athbhreithniú cuimsitheach doiciméad lena gcumhdaítear thart ar 140 doiciméad, lena n-áirítear na measúnuithe tionchair thuasluaite, meastóireachtaí lár téarma agus meastóireachtaí *ex post*. Chuathas i gcomhairle freisin le sraith tuarascálacha agus páipéar ábhartha beartais agus eolaíochta.

Cuireadh an t-athbhreithniú doiciméad i gcrích a thuilleadh le samhaltú eacnamaíoch a rinne an tAirmheán Comhphháirteach Taighde (JRC) chun tionchair roghnaithe agus anailís costais agus tairbhe a rinne comhairleoir seachtrach a chainníochtú. Tá liosta cuimsitheach de na foinsí a úsáideadh chun críocha an togra seo le fáil in Iarscríbhinn 1 den Mheasúnú Tionchair a ghabhann leis an togra seo. Is féidir teacht ar mhodheolaíocht mhionsonraithe a úsáideadh chun críocha na hanailíse costais agus tairbhe agus an tsamhaltaithe in Iarscríbhinn 4 den Mheasúnú Tionchair.

- **Measúnú tionchair**

Sholáthair an Bord um Ghrinnscrúdú Rialála barúlacha maidir leis an measúnú tionchair.

Breithníodh trí rogha beartais éagsúla sa mheasúnú tionchair,

Is é an chéad rogha 'Gnó mar is gnách plus', ina gcoinneodh na 14 chlár a rialacha féin, ach dhéanfadh an Coimisiún iarracht comhsheasmhacht níos cothrománaí a áirithiú ar fud na gcistí, ag tógáil ar chur chuige STEP.

Is é an dara rogha "Comhordú feabhsaithe idir cláir agus leabhar rialacha comhchoiteann", a rachadh níos faide trí rialacha a chomhchuibhiú ar fud na gclár, go háirithe trí chuspóirí, snáitheanna agus colúin a ailíniú, chomh maith leis na huirlisí cur chun feidhme agus na forálacha cothrománacha dlí.

Is é an tríú rogha 'Comhdhlúthú clár i gCiste Eorpach nua um Iomaíochas', rud a thabharfadh cláir ábhartha de chuid an Aontais isteach in aon chiste amháin le stiúradh straitéiseach a thabharfadh tosaíocht do bheartais seachas do chláir.

Is í an rogha thosaíochta an tríú rogha, toisc go soláthraítear tacar cuimsitheach beart beartais léi chun na heasnaimh atá ann faoi láthair i dtírdhreach chistiúcháin an Aontais a bhaineann leis an iomaíochas a leagtar amach thuas a shárú.

Tá coinne leis go laghdóidh Rogha C costais riaracháin ar thairbhithe trí phointí rochtana a chomhtháthú agus leabhar rialacha aonair a thabhairt isteach, an próiseas cistiúcháin a shimpliú agus timpeallacht níos éifeachtúla agus níos fabhraí do ghnó a chruthú, rudaí a rachaidh chun tairbhe go háirithe do thionscail ardfháis, do FBManna, do ghnólachtaí nuathionscanta nuálacha, agus do thionscadail a bhfuil tacaíocht infheistíochta fadtéarmaí ag teastáil ina leith.

Le próiseas iarratais simplithe agus uasghrádaithe, mhéadófaí an tsoiléireacht do thionscnóirí tionscadail agus ar an iomlán d'éascófaí an rochtain ar chistiú.

Le Rogha C, déantar próisis chistiúcháin a chomhdhlúthú agus rochtain ar uirlisí airgeadais a leathnú freisin, rud a chuireann ar a chumas don Aontas leas níos fearr a bhaint as a chumas caipiteal príobháideach a shlógadh agus solúbthacht bhuiséadach a mhéadú. Leis an rogha freisin neartaítear na naisc idir an taighde bunúsach agus ardchéimeanna an taighde, na nuálaíochta agus na monaraíochta, lena n-áirithítear struchtúr dinimiciúil eacnamaíoch laistigh den Aontas agus lena dtugtar smaointe chuig an margadh ar bhealach níos fearr. Chun a áirithiú go n-éireoidh leis an rogha thosaíochta, cuirfidh an tAontas bearta chun feidhme chun tionchair dhiúltacha a d'fhéadfadh a bheith ann a íoslaghdú, lena n-áirítear trí sholúbthacht a chothromú leis an ngá atá le hintuarthacht.

Bheadh roinnt costas coigeartaithe i gceist leis an rogha thosaíochta d'iarratasóirí agus do thairbhithe a thairbhíonn de chistí an Aontais cheana féin. Mar sin féin, cé go mbeadh gá le hoiriúnú tosaigh don chiste nua, ní bheadh ar thairbhithe an próiseas foghlama sin a dhéanamh ach uair amháin, seachas é a dhéanamh arís agus arís eile le haghaidh cláir iomadúla.

Ó thaobh an mhargaidh de, is é is aidhm do chreat cistiúcháin aontaithe feabhas a chur ar iomaíochas cuideachtaí Eorpacha trí chistiú a dhéanamh níos inrochtana agus níos ailínithe go straitéiseach. Tacaíonn sé freisin le huathriail straitéiseach na hEorpa agus laghdaíonn sé spleáchais chriticiúla.

- **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

Ceann de phríomhcholúin an togra seo is ea an simpliú, a bhainfear amach trí phointí rochtana a chomhtháthú agus leabhar rialacha aonair a thabhairt isteach, an próiseas cistiúcháin a shimpliú agus timpeallacht níos éifeachtúla agus níos fabhraí do ghnó a chruthú, rud a rachaidh chun tairbhe go háirithe do thionscail ardfháis, do FBManna, do ghnólachtaí nuathionscanta nuálacha, agus do thionscadail a bhfuil tacaíocht infheistíochta fadtéarmaí ag teastáil ina leith.

Le próiseas iarratais simplithe uasghrádaithe, méadófar an tsoiléireacht do thionscnóirí tionscadail agus éascófar rochtain ar chistiú go foriomlán.

- **Cearta bunúsacha**

Tá an togra i gcomhréir agus urramaíonn sé luachanna an Aontais a chumhdaítear in Airteagal 2 den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus na cearta bunúsacha a chumhdaítear i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh (an Chairt), i gcás ina bhfuil cuspóirí an tionscnaimh bheartaithe nasctha le cearta bunúsacha a chur chun cinn agus leis an gCairt a chur i bhfeidhm. Mar shampla, cuireann an togra an ceart chun na beatha agus chun príobháideachais chun cinn trí dhícharbónú agus comhionannas a chur chun cinn trí chomhionannas deiseanna a chur chun cinn agus trí éagsúlacht a chothú ar fud an tírdhreacha infheistíochta.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Is é EUR 234 300 000 000 i bpraghsanna atá ann faoi láthair a bheidh san imchlúdach airgeadais do chur chun feidhme CEI don tréimhse ón 1 Eanáir 2028 go dtí an 31 Nollaig 2034. Is mar a leanas a bheidh dáileadh táscach an mhéid:

– EUR 11 000 000 000 le haghaidh gníomhaíochtaí lena rannchuidítear leis na cuspóirí ginearálta dá dtagraítear in Airteagal 3, arna gcur chun feidhme go háirithe trí ghníomhaíochtaí trasearnálacha amhail tacaíocht neamhthéamach d'Ionstraim InvestEU CEI, dá dtagraítear i gCaibidil II, Roinn 2; Comhairleoireacht Tionscadail, Comhar FBManna, forbairt scileanna agus Rochtain ar Chistiú, dá dtagraítear i gCaibidil III.

– EUR 26 210 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (a).

– EUR 20 393 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b).

– EUR 51 493 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (c).

– EUR 125 204 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (d).

Tá ráiteas airgeadais reachtach le tuilleadh faisnéise buiséadaí san áireamh.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Déanfar faireachán ar an tionscnamh seo tríd an gcreat feidhmíochta le haghaidh an bhuiséid tar éis 2027, lena ndéantar foráil maidir le tuarascáil cur chun feidhme le linn chéim cur chun feidhme an chláir, chomh maith le meastóireacht chúlghabhálach atá le déanamh i gcomhréir le hAirteagal 34(3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. Úsáidfear cur i bhfeidhm simplithe an chreata feidhmíochta le haghaidh na ráthaíochta buiséadaí agus na n-ionstraimí airgeadais. Chun ionstraimí atá faoi thionchar an mhargaidh a chur in úsáid, ní mór iarrachtaí simplithe a dhéanamh chun infheisteoirí príobháideacha a mhealladh chun tacú le réimsí beartais an Aontais.

Déanfar an mheastóireacht i gcomhréir le Treoirlínte an Choimisiúin maidir le Rialáil Níos Fearr agus beidh sí bunaithe ar tháscairí atá ábhartha do chuspóirí an chláir.

- **Míniúchán mionsonraithe ar fhorálacha sonracha an togra**

– Bunaítear le Caibidil I an Ciste Eorpach um Iomaíochas (CEI) mar chuid den Chlár Réime ilbhliantúil le haghaidh 2028-2034, lena ndírítear ar iomaíochas an Aontais a fheabhsú in earnálacha straitéiseacha. Leagtar amach ann cuspóirí, buiséad agus rialacha cistiúcháin an Chiste, arb é is aidhm dóibh tacú le tionscadail ar fud earnálacha an aistrithe ghlain agus dhigitigh, na sláinte, agus na hathléimneachta, na slándála agus na cosanta. Áirítear ar na príomhspriocanna an tionchar teicneolaíoch agus eacnamaíoch a mhéadú, spleáchais straitéiseacha a laghdú, infheistíocht phríobháideach a mhealladh, agus tacú le bonneagar agus FBManna. Sa chaibidil cuirtear beartais taighde agus thionsclaíocha a ailíniú i dtábhacht chun tionscail an Aontais a neartú ar fud an domhain, bonneagar criticiúil a fhorbairt, agus aghaidh a thabhairt ar ghanntanais scileanna. Díríonn cuspóirí sonracha ar nuálaíocht agus iomaíochas a chothú in earnálacha criticiúla amhail an teicneolaíocht ghlan, an tsláinte, an t-aistriú digiteach, an tslándáil agus an chosaint. Sa chaibidil cuirtear torthaí a athinfheistiú chun borradh a chur faoi iomaíochas an Aontais i dtábhacht agus áirítear inti treoirlínte chun oibriú leis na Ballstáit agus le tríú tíortha chun deiseanna infheistíochta a leathnú. Leagtar amach ann an leabhar rialacha aonair. Ina theannta sin, áirithítear leis comhordú straitéiseach acmhainní agus leagtar síos na socruithe rialachais

– Tugtar isteach le Caibidil II 'Bosca Uirlisí CEI' ina bhfuil deontais, soláthar agus comhordú uirlisí beartais thionsclaíoch, agus Ionstraim InvestEU CEI, ina n-úsáidtear uirlisí airgeadais amhail iasachtaí, cothromas agus ráthaíochtaí a mheastar a shlógfaidh infheistíocht mhór phríobháideach agus phoiblí atá ailínithe le tosaíochtaí an Aontais. Leagtar síos leis rialacha comhchoiteanna le haghaidh gníomhaíochtaí comhoibríocha taighde agus nuálaíochta, agus sainiúlachtaí spriocdhírithe faoin gclár Fís Eorpach á gcur san áireamh an tráth céanna, agus áirithítear leis comhordú uirlisí beartais thionsclaíoch, lena n-áirítear slabhraí luacha, borradh táirgeachta, forbairt scileanna agus gníomhaíochtaí criticiúla iomaíochais. Leagtar amach in Ionstraim InvestEU CEI an chaoi a ndéanfaidh comhpháirtithe cur chun feidhme maoiniú a bhainistiú agus a chur in úsáid chuig an margadh, ag díriú ar phríomhréimsí amhail teicneolaíochtaí nuálacha a fhorbairt agus a chur in úsáid. Is faoi na téarmaí a comhaontaíodh sa CAI atá i bhfeidhm faoi láthair a dhéanfar an maoiniú uas-scálúcháin domhainteicneolaíochta atá ann cheana do ghnólachtaí faoin gCiste um Eoraip na nGnólachtaí atá ag Méadú a fógraíodh sa Straitéis um Ghnólachtaí Nuathionscanta agus Gnólachtaí atá ag Méadú. Is faoi CEI a dhéanfar an maoiniú uas-scálúcháin uile a dhéanfar amach anseo in CAI 2028-2034.

– Is é is aidhm do Chaibidil III feabhas a chur ar sheirbhísí Comhairleoireachta Tionscadail, tacú le comhar FBManna, agus rochtain ar chistiú a chuíchóiriú. Bunaítear leis Comhairleoireacht Tionscadail láraithe le haghaidh tacaíocht infheistíochta ar fud na ngnéithe beartais uile, na seirbhísí tacaíochta gnó agus líonra gnó de chuid an Aontais chun FBManna agus gnólachtaí nuathionscanta a neartú chun a bhfás agus a rochtain ar chistiú agus infheistíochtaí an Aontais a chur chun cinn trí sheirbhísí comhairleacha agus comhpháirtíochta.

– Déantar foráil i gCaibidlí IV – VII maidir le forálacha níos mionsonraithe chun gach ceann de na gnéithe beartais CEI a chur chun feidhme.

– I gCaibidil VIII, dar teideal "Forálacha Críochnaitheacha", sonraítear an creat nós imeachta agus riaracháin chun an Ciste Eorpach um Iomaíochas (CEI) a chur chun feidhme. Tugtar tuairisc ann ar an gcaoi a dtacóidh coiste le foirmíochtaí éagsúla leis an gCoimisiún Eorpach, ag díriú ar earnálacha éagsúla chun na cláir oibre a ghlacadh. Leis an gcaibidil seo, tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, ar féidir le Parlaimint na hEorpa nó leis an gComhairle iad a chúlghairm más gá. Leagtar amach ann freisin aisghairm roinnt rialachán de chuid an Aontais atá ann cheana chun cuíchóiriú a dhéanamh sa struchtúr nua agus áirítear ann socruithe idirthréimhseacha chun aistriú rianúil chuig creat CEI a áirithiú. Tiocfaidh an rialachán i bhfeidhm an 1 Eanáir 2028, agus beidh sé ceangailteach ar na Ballstáit uile.

2025/0555 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir leis an gCiste Eorpach um Iomaíochas (‘CEI’) a bhunú, lena n-áirítear an clár sonrach le haghaidh gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta i réimse na cosanta, lena n-aisghairtear Rialacháin (AE) 2021/522, (AE) 2021/694, (AE) 2021/697, (AE) 2021/783, lena leasaítear Rialacháin (AE) 2021/696, (AE) 2023/588, (AE) [EDIP]

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 43(2), Airteagal 168(5), Airteagal 172, an chéad fhomhír, Airteagal 173(3), an chéad fhomhír, Airteagal 175, an chéad fhomhír, Airteagal 182(4), Airteagal 183 i gcomhar le hAirteagal 188, an dara mír, Airteagal 189(2), Airteagal 192(1), Airteagal 194(2), Airteagal 212(2) agus Airteagal 322(1), pointe (a), de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa,[10]

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún,[11]

Ag féachaint don tuairim ón gCúirt Iniúchóirí,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Leagtar síos leis an Rialachán seo imchlúdach táscach airgeadais don Chiste Eorpach um Iomaíochas (‘CEI’), lena n-áirítear an clár sonrach um thaighde agus nuálaíocht i réimse na cosanta, arb éard a bheidh ann an príomh-mhéid tagartha, de réir bhrí an chomhaontaithe idirinstitiúidigh maidir le comhar in ábhair bhuiséadacha, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle le linn an nós imeachta bhuiséadaigh bhliantúil. Chun críche an Rialacháin seo, déantar praghsanna atá ann faoi láthair a ríomh trí dhíbhoilsceoir seasta 2 % a chur i bhfeidhm.

(2) Tá tréimhse chinniúnach roimh an Aontas dá thodhchaí, ó thaobh na polaitíochta, na heacnamaíochta, na sochaí, an chomhshaoil, na haeráide agus na slándála de, lena n-áirítear rioscaí méadaithe maidir le gnáthbhagairtí míleata. I dtuarascáil Draghi maidir le todhchaí Iomaíochas na hEorpa[12], cuireadh fís nua i láthair chun borradh a chur faoin bhfás inbhuanaithe san Eoraip an athuair. Leagadh amach i dtuarascáil

[10] IO C , , lch. . .

[11] IO C , , lch. . .

[12] Todhchaí iomaíochas na hEorpa: Tuarascáil ó Mario Draghi, Meán Fómhair 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

Letta[13] nach mór don Eoraip a Margadh Aonair a ghiaráil chun seasamh ceannaireachta a bhaint amach san iomaíocht dhomhanda. Leis an teachtaireacht ón gCoimisiún maidir leis an gCompás Iomaíochais[14], soláthraíodh treochlár chun borradh a chur faoin iomaíochas, ag tógáil ar mholtaí na dtuarascálacha sin. Leagadh amach sa teachtaireacht ón gCoimisiún maidir leis an gComhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan[15] an gá atá le dlús a chur leis an dícharbónú, leis an ationsclú agus leis an nuálaíocht, lena dtugtar le chéile gníomhú ar son na haeráide agus iomaíochas faoi fhás uileghabhálach amháin. Is é is aidhm do Phleananna Gníomhaíochta Tionsclaíocha Earnála, amhail Gluaisteáin, Cruach agus Miotail agus Ceimiceáin iomaíochas, inbhuanaitheacht agus athléimneacht fhadtéarmach thionscal na hEorpa a áirithiú. Le Staid na Deacáide Digití 2025[16], cuirtear i dtábhacht an gá práinneach atá le comhar a chothú agus infheistíochtaí poiblí agus príobháideacha a mhéadú chun ceannaireacht dhigiteach, ceannasacht agus cuimsitheacht an Aontais a neartú. Cuirtear i dtábhacht sa Pháipéar Bán Comhpháirteach maidir le hUllmhacht Cosanta na hEorpa[17] an gá atá le hathinfheistiú ollmhór agus tapa sa chosaint chun tacú le saoirse ghníomhaíochta na hEorpa. Thairis sin, cuirtear i dtábhacht a thuilleadh i dtosaíochtaí na Straitéise Slándála Eacnamaíche an gá ríthábhachtach atá le buntáiste teicneolaíoch an Aontais a chosaint agus caidreamh eacnamaíoch an Aontais a dhí-rioscú, lena n-áirítear trí athléimneacht na slabhraí soláthair a fheabhsú agus, ar an gcaoi sin, spleáchais ar shlabhraí eile a laghdú. Leagtar amach sa Chomhshocrú Eorpach um an Aigéan an gá atá le feabhas a chur ar an iomaíochas agus dlús a chur leis an aistriú straitéiseach ar fud earnálacha an gheilleagair ghoirm, ag díriú go háirithe ar dhícharbónú agus ar an nuálaíocht a uas-scálú. Mar a leagtar amach sa Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir leis an mBóthar i dTreo an Chéad CAI eile[18], ní mór don chéad bhuiséad fadtéarmach eile de chuid an Aontais a bheith níos dírithe, níos simplí, níos solúbtha agus níos intuartha agus ní mór dó tosaíochtaí an Aontais a bhaint amach ar bhealach níos fearr, lena n-áirítear iomaíochas an Aontais a neartú.

(3) Chun a bhuntáiste iomaíoch a athghabháil agus a threisiú, tá sé fíor-riachtanach go ndéanfaidh an tAontas an timthriall nuálaíochta a athbheochan trína chumas nuálaíochta suaití a fhorbairt agus trí infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí ceannródaíocha straitéiseacha atá ag teacht chun cinn a bhfuil acmhainneacht mhór eacnamaíoch acu. Chun a neamhspleáchas sa gheilleagar domhanda a áirithiú, ba cheart don Aontas a cheannaireacht theicneolaíoch agus thionsclaíoch in earnálacha straitéiseacha a ráthú, ag tosú le slabhraí soláthair amhábhar criticiúil, chun teicneolaíochtaí straitéiseacha a fhorbairt agus a mhonarú san Eoraip, chomh maith le

[13] Tuarascáil Enrico Letta maidir le Todhchaí an Mhargaidh Aonair, Aibreán 2024, https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf.

[14] Compás iomaíochais - an tAontas Eorpach

[15] Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste Eorpach na Réigiún dar teideal An Comhaontú maidir le Tionsclaíocht Ghlan: Treochlár comhpháirteach don iomaíochas agus don dícharbónú, COM(2025) 85 final, 26.2.2025.

[16] COM(2025) 290 final Staid na Deacáide Digití 2025: Leanúint de cheannasacht agus todhchaí dhigiteach an Aontais a thógáil.

[17] Teachtaireacht Chomhpháirteach chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach agus chuig an gComhairle maidir leis an *European Economic Security Strategy* [Straitéis Eorpach um an tSlándáil Eacnamaíoch], JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

[18] Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, An Bóthar i dTreo an Chéad Chreata Airgeadais Ilbhliantúil Eile COM(2025) 46 final, 11.2.2025.

rioscaí a mhaolú a dhéanann difear dá shlándáil agus dá athléimneacht a eascraíonn as spleáchais sheachtracha chriticiúla. Is féidir é sin a dhéanamh trí aghaidh a thabhairt ar chlistí margaidh agus ar chásanna infheistíochta fo-optamacha, ar bhealach comhréireach agus gan cistiú príobháideach a phlódú, i bhfianaise na riachtanas ard infheistíochta chun tosaíochtaí an Aontais a bhaint amach, lena n-áirítear le haghaidh an dícharbónaithe agus an aistrithe dhigitigh. Ba cheart tábhacht níos mó a chur i rannpháirtíocht na hearnála príobháidí a ghiaráil trí fheabhas a chur ar an úsáid a bhaintear as sásraí roinnte riosca idir cistí an Aontais agus infheisteoirí príobháideacha, chun a áirithiú go mbainfear úsáid éifeachtúil as cistiú poiblí. Cuirfidh sé sin leis, agur méadóidh sé ar, an tionchar a bhí ag an dul chun cinn atá déanta ar an Aontas Coigiltis agus Infheistíochta, rud a sholáthróidh an tírdhreach rialála is gá d'infheistíochtaí príobháideacha chun go mbeidh rath orthu. Tá úsáid aon acmhainní náisiúnta breise gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagail 107 agus 108 CFAE.

(4) Éilítear leis sin go dtairgeann cistiú ón Aontas tacaíocht do ghnólachtaí agus do thionscadail feadh an aistir infheistíochta ar fad. Cuimsítear leis an aistear sin na céimeanna uile a bhaineann le teicneolaíochtaí, táirgí agus seirbhísí straitéiseacha a fhorbairt agus a mhonarú san Eoraip, ó thaighde feidhmeach, go dtí gach cineál nuálaíochta, uas-scálaithe, cur in úsáid tionsclaíoch, monaraíochta agus cur in úsáid sa mhargadh, lena n-áirítear an tacaíocht is gá maidir le costais infheistíochta agus oibríochtúla, bonneagar agus scileanna. Níl an t-aistear infheistíochta líneach toisc go gcuireann na céimeanna uile lena chéile, agus d'fhéadfadh smaointe le haghaidh táirgí nó seirbhísí nua teacht chun cinn ag céim ar bith. Ní mór don chistiú Eorpach freastal ar an réaltacht neamhlíneach sin le solúbthacht mhéadaithe maidir le tacaíocht a sholáthar chun intuarthacht le haghaidh cistiúcháin a chaomhnú.

(5) Éilítear leis sin freisin go n-éascóidh cistiú ón Aontas cruthú agus leathnú éiceachóras nuálach agus tionsclaíoch, ina n-idirghníomhaíonn gníomhaithe éagsúla ar bhealach sineirgeach. Tá idirghníomhaíochtaí diana solúbtha agus comhar idir cuideachtaí beaga agus móra, institiúidí taighde ollscoileanna, soláthraithe bonneagair, infheisteoirí chomh maith le húdaráis phoiblí mar chuid d'éiceachórais rathúla. Gan comhar den sórt sin laistigh d'éiceachórais nuálaíochta agus thionsclaíocha aonair, agus gan an comhar sin a bheith eatarthu, fágtar acmhainneacht na nuálaíochta gan saothrú.

(6) Tá nascacht dhigiteach ríthábhachtach chun comhar laistigh den éiceachóras a chothú, dlús a chur leis an nuálaíocht, rochtain rianúil shlán ar acmhainneachtaí digiteacha criticiúla agus ar réitigh dhigiteacha chriticiúla ar fud an Aontais a chumasú, comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí trasteorann a éascú, agus idir-inoibritheacht agus costéifeachtacht a chothú.

(7) Dá bhrí sin, is é is cuspóir do CEI cumas infheistíochta a bhunú chun tacú le hiomaíochas na hEorpa i dteicneolaíochtaí straitéiseacha, bonneagair, táirgí agus seirbhísí agus earnálacha, lena bhforáiltear d'aistear infheistíochta níos rianúla. Cuirfidh sé cruthú, comhar agus leathnú na nuálaíochta, an mhaoinithe phríobháidigh agus na n-éiceachóras tionsclaíoch chun cinn.

(8) San Aontas, tá éagothromaíochtaí leanúnacha fós ann maidir le hiomaíochas agus feidhmíocht nuálaíochta ar fud na réigiún. Tar éis iarrachtaí leanúnacha ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta araon chun an bhearna nuálaíochta a dhúnadh, tá sé in am leas iomlán a bhaint as acmhainneacht gach réigiúin. Trína áirithiú go mbeidh réigiúin bheagfhorbartha nasctha go héifeachtach le slabhraí luacha an Aontais, is fearr a bheidh an tAontas ina iomláine in ann dul san iomaíocht ar fud an domhain.

(9) Is sócmhainní uathúla straitéiseacha iad na réigiúin is forimeallaí san Aontas agus na tíortha agus na críocha thar lear a théann chun tairbhe an Aontais ina iomláine – lena n-áirítear gaireacht do thríú tíortha, dálaí eisceachtúla le haghaidh taighde spáis agus réaltfhisice, acmhainneacht fhlúirseach fuinnimh in-athnuaite, bithéagsúlacht shaibhir, agus limistéir mhuirí fhairsinge. Ba cheart do CEI a n-acmhainneacht a ghiaráil mar urphoist gheostraitéiseacha, go háirithe chun tacú le cuspóirí an Aontais maidir le slándáil, ullmhacht, slabhraí luacha réigiúnacha, agus iomaíochas.

(10) Ba cheart don Choimisiún comhordú docht agus sineirgí a áirithiú idir foinsí cistiúcháin uile an Aontais in CAI. Chun na críche sin, beidh dlúthbhaint ag an gClár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht le CEI: chun a áirithiú go ndéanfaidh tionscal na hEorpa torthaí taighde arna gcistiú ag an Aontas a ghiaráil chun nuálaíocht agus táirgeacht san Eoraip a chur chun cinn. Chun sineirgí a chothú, ba cheart na cláir oibre arna nglacadh faoin Rialachán seo i gcuid shonrach thiomnaithe a chomhtháthú agus comhleanúnachas a áirithiú leis an gcomhpháirt 'Iomaíochas', Cuid II 'Iomaíochas agus Sochaí' de Rialachán (AE) [XXX][19] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [Fís Eorpach – an Clár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht][20], i gcomhréir leis an nós imeachta coiste a leagtar amach sa Rialachán seo. Thairis sin, áiritheoidh CEI comhleanúnachas leis na cineálacha gníomhaíochtaí atá beartaithe a chur chun feidhme faoin gCiste don Nuálaíocht, go háirithe agus cláir oibre á bhforbairt.

(11) Chun sineirgí a chothú idir gníomhaíochtaí faoi CEI agus faoin gCiste don Nuálaíocht, ba cheart comhleanúnachas a áirithiú i gcláir oibre CEI leis na tosaíochtaí agus na cineálacha gníomhaíochtaí a d'fhéadfaí a chistiú faoin gCiste don Nuálaíocht. I dteannta a chéile, soláthróidh CEI, Fís Eorpach agus an Ciste don Nuálaíocht tacaíocht chomhleanúnach d'iomaíochas an Aontais.

(12) Thairis sin, chun foráil a dhéanamh maidir le nasc láidir leis an Uirlis um Chomhordú Iomaíochais, ba cheart do chlár oibre CEI comhleanúnachas a áirithiú leis na tionscadail roghnaithe agus leis na tosaíochtaí iomaíochais arna sainaithint faoin Uirlis.

(13) Is féidir go dtairbheodh iomaíochas na hEorpa de chomhar idir an earnáil phoiblí agus an earnáil phríobháideach agus is gá infheistíochtaí príobháideacha a ghiaráil chun cuspóirí CEI a chur i gcrích. Dá bhrí sin, ba cheart é a bheith indéanta codanna de bhuiséad CEI a chur chun feidhme trí chomhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí in éineacht le heintitis phoiblí agus phríobháideacha eile, i gcás inarb í sin an fhoirm cur chun feidhme is éifeachtaí chun na cuspóirí beartais a bunaíodh don taighde agus don fhorbairt theicneolaíoch a bhaint amach, agus breisíocht á háirithiú agus plódú infheistíochtaí príobháideacha á sheachaint an tráth céanna. Ba cheart comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí i bhfoirm Comhghnóthas a bhunú i gcás ina bhfuil gá le dlúth-rannpháirtíocht an Aontais agus ba cheart cearta vótála iomchuí don Aontas a áirithiú mar aon le comhinfheistíocht leordhóthanach ó chomhpháirtithe eile chun tacaíocht an Aontais a ghiaráil. I bhfianaise sineirgí agus éifeachtúlachtaí a chothú, is gá, bunaithe ar na riachtanais mheasúnaithe, bunaíocht láraithe agus feidhmeanna riaracháin le haghaidh comhghnóthas a áirithiú. Dá bhrí sin, ba cheart an líon comhghnóthas a bheith chomh teoranta agus is féidir.

---

[19] IO L., lch.

[20] COM(2025) 543

(14) Ba cheart do CEI an bosca uirlisí iomlán de bhuiséad an Aontais a úsáid chun infheistíochtaí poiblí agus príobháideacha breise a chur ar fáil, go háirithe ó infheisteoirí institiúideacha ar feadh an aistir infheistíochta ar fad. Ba cheart dó rannchuidiú le 'cultúr infheistíochta' a chruthú trí chistí poiblí agus acmhainneacht dhí-rioscaithe bhuiséad an Aontais a ghiaráil ar bhealach níos fearr. Déanfaidh sé breisluach ghníomhaíocht an Aontais a uasmhéadú agus caipiteal príobháideach a phlódú isteach chun bonn iomaíoch nuálaíochta agus tionsclaíoch a áirithiú, agus trí úsáid a bhaint freisin as ionstraimí nuálacha cistiúcháin lena n-áirítear comhinfheistíocht phoiblí-phríobháideach le torthaí riosca neamhshiméadracha. I ndáil leis sin, ba cheart úsáid ionstraimí airgeadais lena ndéantar infheisteoirí príobháideacha a phlódú isteach a bheith ina rogha phribhléideach nuair is féidir.

(15) I dtuarascáil Draghi, éilítear níos mó tacaíocht infheistíochta chun an bhearna infheistíochta a dhúnadh agus aithnítear inti gurb é InvestEU an phríomhionstraim comhroinnte riosca is ceart a úsáid. Ba cheart d'Ionstraim InvestEU CEI ráthaíocht bhuiséadach aonair a chur ar bun agus ionstraimí airgeadais a sholáthar chun tacú le hiomaíochas an Aontais.

(16) I dtimpeallacht eacnamaíoch, shóisialta, slándála agus gheopholaitiúil atá ag athrú go tapa, is léir ón taithí a fuarthas le déanaí go bhfuil gá le creat airgeadais ilbhliantúil níos solúbtha agus lena chláir. Chuige sin, agus i gcomhréir le cuspóirí CEI, ba cheart aird chuí a thabhairt sa chistiú, le linn an nós imeachta buiséadaigh, ar na riachtanais bheartais atá ag teacht chun cinn agus ar thosaíochtaí an Aontais mar a shainaithnítear iad i ndoiciméid ábhartha arna bhfoilsiú ag an gCoimisiún agus an intuarthacht is gá do chur chun feidhme na n-infheistíochtaí á háirithiú an tráth céanna.

(17) Ba cheart do CEI rochtain ar chistiú ó chláir an Aontais a éascú trí nósanna imeachta atá úsáideoir-lárnach, tapa, níos simplí agus comhchuibhithe agus ba cheart dó feabhas a chur ar chomhleanúnachas idir ionstraimí an Aontais agus le hinfheistíochtaí na mBallstát. Ba cheart do CEI na tairbhithe ó chistiú an Aontais, agus go háirithe lucht tionscail, FBManna, gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí atá ag méadú, lena n-áirítear iad siúd a bunaíodh faoin 28ú córas atá ar na bacáin, a chur i gcroílár dhearadh ionstraimí cistiúcháin an Aontais.

(18) Ba cheart do CEI feidhmiú trí cheithre ghné bheartais atá ar aon dul le príomhthosaíochtaí beartais an Aontais: Aistriú Glan agus Dícharbónú Tionsclaíoch; Ceannaireacht Dhigiteach; Sláinte, Bith-theicneolaíocht, Talmhaíocht agus Bithgheilleagar; Athléimneacht agus Slándáil, Tionscal Cosanta agus Spás.

(19) Is cumasóir fíor-riachtanach é an bonneagar d'iomaíochas na hEorpa. Is coinníoll riachtanach iad infheistíochtaí i mbonneagar d'fheidhmiú cuí mhargadh aonair an Aontais, don aistriú glas agus don aistriú digiteach agus chun athléimneacht agus slándáil an Aontais a mhéadú. Mar shampla, cothaíonn an gréasán tras-Eorpach iompair cineálacha inbhuanaithe iompair, cuireann sé réitigh dhigiteacha agus iompair ilmhódacha agus idir-inoibritheacha fheabhsaithe chun cinn, rud a rannchuidíonn le feidhmiú rianúil an mhargaidh inmheánaigh. Tá na gréasáin thras-Eorpacha fuinnimh ríthábhachtach d'fhíor-Aontas Fuinnimh chun cuspóirí fuinnimh agus aeráide an Aontais a chumasú trí eangacha leictreachais agus fuinnimh ghlain thíortha an Aontais a nascadh le chéile chun ár neamhspleáchas fuinnimh agus ár n-iomaíochas a áirithiú. Chuige sin, tá sé fíor-riachtanach idirnascairí trasteorann, tarchur intíre agus córais dáileacháin a fhorbairt. Oibreoidh tacaíocht CEI ar bhonn comhleanúnachais agus comhlántachta leis an tSaoráid um Chónascadh na hEorpa (SCE). Tá sé fíor-riachtanach d'iomaíochas na hEorpa foráil a dhéanamh maidir le sineirgí idir forbairt

gréasán tras-Eorpach fuinnimh agus iompair ag a bhfuil tionchar láidir trasteorann agus a fhaigheann tacaíocht ó SCE, agus a fhaigheann tacaíocht infheistíochta chun bonneagar iompair, fuinnimh agus digiteach a dhícharbónú, a nuachóiriú agus a leathnú faoi CEI.

(20) Thairis sin, tá gréasáin dhigiteacha thras-Eorpacha fíor-riachtanach chun gréasáin teileachumarsáide náisiúnta agus idirnáisiúnta a idirnascadh, rud a chumasaíonn rochtain trasteorann gan uaim, shlán ar acmhainneachtaí ríomhaireachta, néalríomhaireachta, sonraí agus intleachta saorga ardfheidhmíochta. I ndáil leis sin, tá sé fíor-riachtanach na bonneagair iomaíochais a fhorbairt, a chosaint agus a chothabháil, amhail gréasáin cnáimhe droma trastíre agus bonneagair cáblaí fomhuirí, leanúnachas na seirbhíse a áirithiú i gcás teagmhas chomh maith leis na cumais bhraite in imchuacha farraige a mhéadú chun cáblaí fomhuirí a fheabhsú, mar a chuirtear i dtábhacht sa Teachtaireacht Chomhpháirteach 'Plean Gníomhaíochta an Aontais maidir le Slándáil Cháblaí'.

(21) Is i muintir an Aontais atá neart iomaíochta an Aontais. Sainaithnítear sa Chompás Iomaíochais scileanna agus poist ardcháilíochta a chur chun cinn mar chumasóir cothrománach. Cuirtear i dtábhacht sna Conclúidí ón gComhairle Eorpach 'tar éis na teachtaireachta ón gCoimisiún an 5 Márta 2025 maidir le hAontas na Scileanna, gur cheart tuilleadh iarrachtaí a dhéanamh chun feabhas a chur ar shealbhú, aitheantas agus coinneáil scileanna ar fud an Aontais, ó scileanna bunúsacha a thógáil go gabháil d'fhoghlaim ar feadh an tsaoil, d'athsciliú agus d'uas-sciliú, i gcomhréir le Colún Eorpach na gCeart Sóisialta agus lena Phlean Gníomhaíochta'. Tá idirphlé láidir mar chuid de sin. Tá caipiteal daonna ríthábhachtach do rathúnas an Aontais, dá athléimneacht eacnamaíoch agus dá gheilleagar sóisialta margaidh uathúil. Tá sé fíor-riachtanach rathúnas a chothú, lena n-áirítear poist ardcháilíochta, trí bhorradh a chur faoin bhfás táirgiúlachta, tionscail an Aontais a dhéanamh níos iomaíche agus níos nuálaí, infheistíochtaí breise a mhealladh, agus tacú le margadh aonair dinimiciúil agus slándáil eacnamaíoch fheabhsaithe. Ba cheart do CEI rannchuidiú le hAontas na Scileanna[21] trí thacú le lucht saothair oilte a fhorbairt a mbeidh na scileanna sonracha is gá acu i réimsí infheistíochta straitéisí an Chiste, trí fhoghlaim ar feadh an tsaoil, oideachas, tionscadail oiliúna agus printíseachtaí, agus trí phoist tharraingteacha ardcháilíochta a chruthú a bheidh inrochtana do chách agus ba cheart infheistíochtaí CEI a thionlacan le hinfheistíocht ábhartha i scileanna agus nuair a dhéantar amhlaidh ba cheart é a léiriú go sainráite chun críoch ardaithe feasachta. Áirítear leis sin Ráthaíocht Scileanna lenar cheart é a chur ar a gcumas d'oibrithe in earnálacha a bhfuil athstruchtúrú á dhéanamh orthu uas-sciliú agus athsciliú a dhéanamh, i gcomhréir le straitéisí aistrithe ábhartha náisiúnta, réigiúnacha agus/nó earnála. Ba cheart do CEI tacú le faisnéis scileanna, uas-sciliú agus athsciliú, agus comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí a chothú idir ollscoileanna, soláthraithe gairmoideachais agus gairmoiliúna, gnólachtaí, go háirithe FBManna, comhpháirtithe sóisialta agus institiúidí taighde feidhmeacha. D'fhéadfadh CEI tacú freisin le gníomhaíochtaí Comhghuaillíochtaí Ollscoile, i gcomhar le fostóirí freisin, chun feabhas a chur ar a soláthar maidir le nuálaíocht agus forbairt scileanna agus tallainne.

(22) Ba cheart do CEI rannchuidiú leis na cuspóirí maidir le tionscal na hEorpa a dhícharbónú trí fhorbairt agus úsáid teicneolaíochtaí glana a chur chun cinn. Tacóidh

[21] Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste Eorpach na Réigiún, Aontas na Scileanna, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

CEI le cur chun feidhme an Chomhaontaithe maidir le Tionsclaíocht Ghlan, rud a fhágfaidh go mbeidh an t-aistriú glan agus an dícharbónú ina spreagadh don fhás agus don iomaíochas le haghaidh thionscail na hEorpa. Chuige sin, tacóidh CEI leis an dícharbónú trí chur chuige atá neodrach ó thaobh na teicneolaíochta de, agus aitheantas á thabhairt an tráth céanna do rannchuidiú teicneolaíochtaí éagsúla le cothromú eangaí agus le cúpláil earnála, chun ailíniú go háirithe le riachtanais infheistíochta na n-earnálacha dianfhuinnimh. Thairis sin, ba cheart dó cur chun feidhme an Phlean Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inacmhainne a chur chun cinn, lena n-áiritheofar fuinneamh slán, inacmhainne, éifeachtúil agus glan do gach Eorpach. Rannchuideoidh CEI leis an aistriú i dtreo geilleagar atá dícharbónaithe, ciorclach, tíosach ar acmhainní, aeráidneodrach, athléimneach ó thaobh uisce de agus bithbhunaithe. Tacóidh sé freisin le táirgeadh tionsclaíoch inbhuanaithe, dearfach ó thaobh an dúlra de agus athléimneach i dtionscail dianfhuinnimh san Aontas, i gcomhréir le cuspóirí an togra atá le teacht le haghaidh an Ghnímh um Dhlús a Chur leis an Dícharbónú Tionsclaíoch. Ba cheart dó tacú freisin le cuspóirí Rialachán (AE) 2024/1724[22] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta), lena gcuirtear borradh faoi acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasacha agus borradh faoi acmhainneachtaí táirgeachta agus infheistíocht a dhéanamh i mbonneagar gaolmhar. Chun earnáil an iompair a dhícharbónú, i measc nithe eile, déanfaidh CEI infheistíocht freisin i mbreoslaí inbhuanaithe, sa bhonneagar gaolmhar agus sna sócmhainní móibíleacha gaolmhara agus i nuachóiriú agus digitiú an iompair.

(23) Rannchuideoidh CEI freisin le cáilíocht an chomhshaoil a chosaint, a athbhunú agus a fheabhsú, lena n-áirítear uisce, cósta, farraige agus ithir, chun truailliú a laghdú, chun cailliúint na bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú agus chun dul i ngleic le díghrádú na n-éiceachóras talún agus muirí, agus athléimneacht aeráide agus uisce á bhfeabhsú an tráth céanna. Leis an ngné CEI um Aistriú Glan agus Dícharbónú, ba cheart tionscadail a rannchuidíonn leis na cuspóirí sin a mhaoiniú.

(24) Le tionscadail agus gníomhaíochtaí faoin ngné um Aistriú Glan agus Dícharbónú Tionsclaíoch, cuirfear éifeachtúlacht fuinnimh, fuinneamh in-athnuaite comhtháite, fuinneamh nua, athchóirithe fuinnimh, agus réitigh nuálacha téimh agus fuaraithe chun cinn.

(25) Braitheann táirgiúlacht mhonaraíochta an Aontais freisin ar éifeachtúlacht acmhainní, agus caitear sciar mór de na costais táirgthe ar ionchur ábhar. Cuireann cuir chuige chiorclacha i leith táirgí agus monaraíochta borradh faoi tháirgiúlacht acmhainní, agus soláthraíonn gníomhaíochtaí coinneála luacha amhail athmhonarú, athchóiriú agus deisiú deiseanna móra fostaíochta ar fáil. Ba cheart do CEI rannchuidiú leis an mbithgheilleagar, leis an ngeilleagar ciorclach agus le rochtain ar ábhair lena n-áirítear bithábhair.

(26) Is féidir leis an Aontas a bheith ina cheannaire domhanda i dteicneolaíochtaí digiteacha, amhail an intleacht shaorga, céannacht dhigiteach, leathsheoltóirí, róbataic, teicneolaíochtaí candamacha, teicneolaíochtaí spáis agus eile trí leas a bhaint as acmhainneacht neamhshaothraithe ár dtaighdeoirí agus ár dtionscal. Ba cheart do CEI

---

[22] Rialachán (AE) 2024/1735 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Meitheamh 2024 maidir le creat beart a bhunú chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta na hEorpa a neartú agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2018/1724 (IO L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

forbairt agus cur in úsáid na réiteach agus na mbonneagar digiteach agus na n-acmhainneachtaí digiteacha a chur chun cinn ar fud an Aontais ar mhaithe le sochaí agus geilleagar na hEorpa.

(27) Tá tearcinfheistíocht ainsealach in earnáil teicneolaíochta na hEorpa ar cheann de na príomhchúiseanna le heaspa iomaíochais an Aontais, i gcomparáid lenár n-iomaitheoirí domhanda. Thairis sin, tá ceannasacht Eorpach i dteicneolaíochtaí digiteacha agus bonneagair dhigiteacha ríthábhachtach dár n-athléimneacht, dár slándáil agus dár ndaonlathas, mar a léiríodh i dtuarascáil 2025 ar Staid na Deacáide Digití inar cuireadh i dtábhacht freisin na bearnaí móra atá fós ann chun spriocanna 2030 an Aontais a bhaint amach, go háirithe maidir leis an Intleacht Shaorga (IS) agus teicneolaíochtaí spáis, leathsheoltóirí, 5G agus scileanna digiteacha a fhorbairt.

(28) Cé go bhfuil dlús á chur le claochlú digiteach na hEorpa, tá roghanna malartacha Eorpacha de dhíth ar an iliomad spleáchas criticiúil ar sholáthróirí nach soláthróirí de chuid an Aontais iad (ó amhábhair, leathsheoltóirí ardfhorbartha, sliseanna intleachta saorga go córais, bonneagair agus seirbhísí), roghanna malartacha Eorpacha lena ndéantar an claochlú digiteach i ngeilleagar na hEorpa a dhaingniú, agus ár luachanna comhroinnte mar an difreálaí fíor-riachtanach, lena n-áirítear trí chumhacht na dteicneolaíochtaí foinse oscailte a ghiaráil. Tá an tacaíocht don cheannaireacht dhigiteach á spreagadh ag tionscnaimh bheartais rialála agus neamhrialála de chuid an Aontais sa réimse digiteach amhail an Gníomh um an Intleacht Shaorga, Mór-Roinn na hIntleachta Saorga agus Plean Gníomhaíochta na hIntleachta Saorga, an Straitéis um chur i bhfeidhm na hIntleachta Saorga, an Gníomh um Fhorbairt na Néalríomhaireachta agus na hIntleachta Saorga, an Straitéis um Aontas Sonraí, an Gníomh um Líonraí Digiteacha, Straitéis Chandamach an Aontais agus an Gníomh Candamach, an Gníomh um Chibear-Dhlúthpháirtíocht, an Gníomh um Chibear-Athléimneacht agus an Gníomh um Chibearshlándáil, an Páipéar Bán maidir le hUllmhacht Cosanta na hEorpa 2030, agus an t-athbhreithniú ar Ghníomh Eorpach um Shliseanna, agus trí thionscnaimh bheartais amach anseo. Áirítear ar na réimsí digiteacha atáthar le hinfheistíocht a dhéanamh iontu roinnt teicneolaíochtaí criticiúla ceannródaíocha amhail an Intleacht Shaorga (IS) agus leathchúplaí digiteacha IS-chuidithe, róbataic, leathsheoltóirí, teicneolaíochtaí uathrialaitheacha nó candamacha. Áirítear orthu freisin príomhbhonneagair amhail céannacht dhigiteach, néalríomhaireacht, ríomhaireacht ardfheidhmíochta agus ríomhaireacht chandamach, cumarsáid, ardbhonneagar breathnóireachta faoi uisce, agus bonneagair bhraiteachta, líonraí nascachta digití, lena n-áirítear cáblaí fomhuirí, chomh maith le hacmhainneachtaí cibearshlándála, cosanta nó spáis. Trí ghlacadh leo ar fud na n-earnálacha príobháideacha agus poiblí a chothú, déanfar ár ngeilleagar ina iomláine níos iomaíche, níos sláine, níos ceannasaí agus níos inbhuanaithe, rud a dhaingníonn athléimneacht agus ullmhacht na sochaí. Thairis sin, tá teicneolaíochtaí digiteacha idir-inoibritheacha ag spreagadh nuachóiriú na hearnála poiblí, rud a fhónann do chomhtháthú an mhargaidh aonair, arb í an chéim ar an aistear is luachmhaire atá againn i dtreo gnólachtaí nuathionscanta digiteacha Eorpacha a bheidh iomaíoch ar fud an domhain. Tá an dul chun cinn teicneolaíoch agus an nuálaíocht i ngach earnáil eacnamaíoch, agus dá bhrí sin a dtáirgiúlacht agus a n-iomaíochas, á spreagadh go bunúsach ag comhtháthú forbairtí digiteacha earnáilsonracha agus ag úsáid réiteach digiteach ar cheart tacú leo ar fud CEI.

(29) Is féidir le spleáchas ar sholáthróirí ardriosca in earnálacha criticiúla a bheith ina riosca straitéiseach maidir le cur isteach eachtrach agus slándáil, athléimneacht agus ceannasacht an Aontais a chur i gcontúirt. Tá ról lárnach ag an nGrúpa Comhair maidir

le Slándáil Gréasáin agus Faisnéise, i gcomhar leis an gCoimisiún agus le Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chibearshlándáil (ENISA), maidir le measúnuithe riosca slándála comhordaithe an Aontais a dhéanamh ar shlabhraí soláthair criticiúla, agus tosca riosca teicniúla agus, i gcás inarb ábhartha, tosca riosca neamhtheicniúla á gcur san áireamh i gcomhréir le hAirteagal 22 de Threoir (AE) 2022/2555[23].

(30) Ní mór don Eoraip a leas slándála a chosaint ar sholáthróirí a d'fhéadfadh a bheith ina riosca leanúnach slándála mar gheall ar an gcur isteach a d'fhéadfadh a bheith ann ó thríú tíortha chomh maith lena slándáil, go háirithe an chibearshlándáil. Is gá, dá bhrí sin, laghdú a dhéanamh ar an riosca a bhaineann le spleáchas leanúnach ar sholáthróirí ardriosca sa mhargadh inmheánach, lena n-áirítear sa slabhra soláthair TFC, toisc go bhféadfadh tionchair dhiúltacha thromchúiseacha a bheith acu ar an tslándáil d'úsáideoirí agus do chuideachtaí ar fud an Aontais agus ar bhonneagar criticiúil an Aontais i dtéarmaí sláine sonraí agus seirbhísí chomh maith le hinfhaighteacht seirbhíse. Ba cheart an srian sin a bheith bunaithe ar mheasúnú riosca comhréireach agus ar bhearta maolaithe gaolmhara mar a shainmhínítear i mbeartais agus i ndlíthe an Aontais.

(31) Tá acmhainneacht shubstaintiúil neamhshaothraithe ag baint le cur in úsáid rathúil na hidir-inoibritheachta thar theorainneacha agus thar earnálacha, go háirithe maidir le hiomaíochas ghnólachtaí na hEorpa. Dá bhrí sin, tá sé ríthábhachtach infheistíocht a dhéanamh i bhforbairt bonneagar poiblí digiteach uile-Eorpach lena gcuimsítear líonraí, réitigh agus seirbhísí digiteacha idir-inoibritheacha, slána agus ceannasacha chun aghaidh a thabhairt ar an tírdhreach idir-inoibritheachta ilroinnte ar fud an Aontais, go háirithe chun éiceachóras digiteach idirnasctha, saoráideach agus lúfar a dhéanamh d'earnáil phoiblí na mBallstát. Is réamhchoinníoll é cur chun feidhme na hidir-inoibritheachta ag riaracháin phoiblí Eorpacha ar gach leibhéal le haghaidh earnáil phoiblí athléimneach atá dírithe ar an nuálaíocht, rud a rannchuidíonn le spriocanna an Aontais maidir le hiomaíochas, ceannasacht theicneolaíoch agus slándáil.

(32) Chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí agus iomaíochas an Aontais a neartú, tá sé ríthábhachtach dul i ngleic le méadú na ngalar teagmhálach agus neamhtheagmhálach trí straitéisí spriocdhírithe chun an tsláinte a chur chun cinn agus galair a chosc agus trí infheistíochtaí leanúnacha, lena n-áirítear in earnálacha na cógaisíochta agus na bhfeistí leighis. Le gníomhaíocht den sórt sin, i dteannta córais sláinte éifeachtacha, inrochtana agus athléimneacha a chothú, is féidir borradh mór a chur faoi tháirgiúlacht an lucht saothair trí fheabhas a chur ar shláinte an daonra agus ganntanais lucht saothair a mhaolú, agus an tráth céanna tacú le córais sláinte a spreagann nuálaíocht freisin. Tá sé fíor-riachtanach sonraí sláinte a ghiaráil sna hiarrachtaí sin, rud a chumasaíonn cinnteoireacht fheasach. Thairis sin, tá sé ríthábhachtach nuálaíocht a chothú tríd an gconair fhianaisebhunaithe a dhaingniú ó dhul chun cinn leighis go réitigh indíolta chun iomaíochas an Aontais a fheabhsú agus tá sé tairbhiúil ó thaobh slándáil an tsoláthair a threisiú freisin.

[23] Treoir (AE) 2022/2555 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2022 maidir le bearta le haghaidh ardleibhéal comhchoiteann cibearshlándála ar fud an Aontais, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 agus Treoir (AE) 2018/1972, agus lena n-aisghairtear Treoir (AE) 2016/1148; Téacs atá ábhartha maidir le LEE, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27.

(33) Is inneall fáis é an bithgheilleagar a chuireann ar a cumas don Eoraip rath an aistrithe ghlais a bhaint amach, agus a hiomaíochas agus uathriail straitéiseach a neartú. Cé go bhfuil éiceachórais thionsclaíocha á n-athmhúnlú cheana féin ag bithgheilleagar na hEorpa, ag treisiú uathriail straitéiseach, agus ag réadú luacha ar fud earnálacha straitéiseacha, tá sé ríthábhachtach infheistíochtaí, tionscnaimh agus straitéisí a neartú ar leibhéal an Aontais agus ar leibhéal na mBallstát chun é a thabhairt ó nideog go norm ar fud earnálacha agus réigiúin an Aontais chun a acmhainneacht a bhaint amach, agus go háirithe le haghaidh príomhthionscal. Tá gá ann le hiomaíochas, inbhuanaitheacht, athléimneacht agus cothroime na n-earnálacha talmhaíochta, iascaigh, dobharshaothraithe agus foraoiseachta, i limistéir thuaithe agus chósta a chothú agus rannchuidiú le slándáil fhadtéarmach bia san Aontas.

(34) Tá gá le hinfheistíochtaí, tionscnaimh agus straitéisí chun an bhearna nuálaíochta a dhúnadh agus chun dlús a chur le fionnachtain, forbairt, dí-rioscú, taisealbhadh, uas-scálú nuálaíochtaí bithgheilleagair, chun tacú lena nglacadh sa mhargadh, chun maoiniú a sholáthar feadh an turais nuálaíochta le haghaidh gnólachtaí nuathionscanta agus chun cuideachtaí ardfháis a uas-scálú, chun éifeachtúlacht acmhainní a uasmhéadú agus chun soláthar bithmhaise a fhoinsítear go hinbhuanaithe a dhaingniú. Rannchuidíonn an bithgheilleagar leis an dícharbónú, trí roghanna malartacha inbhuanaithe ar tháirgí agus ar phróisis iontaise-bhunaithe a sholáthar, ach freisin leis an gciorclaíocht, leis an aistriú glan, leis an bhfeirmeoireacht carbóin, leis an mbithéagsúlacht, le seirbhísí éiceachórais, agus le hathchóiriú an dúlra.

(35) Tá sé fíor-riachtanach athléimneacht thionscal na hEorpa a chothú chun go leanfaidh an tAontas de bheith iomaíoch fiú le linn géarchéime agus tá sé fíor-riachtanach do shlándáil an Aontais. Chun a athléimneacht a áirithiú, ba cheart do CEI tacú le gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh spleáchais a laghdú agus soláthar a éagsúlú in earnálacha straitéiseacha amhail earnáil na n-amhábhar, agus ar an gcaoi sin acmhainneachtaí an Aontais le haghaidh soláthar slán amhábhar criticiúil inbhuanaithe feadh an tslabhra luacha iomláin a threisiú i gcomhréir le cuspóirí Rialachán (AE) 2024/1252 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (an Gníomh um Amhábhair Chriticiúla)[24] agus tionscal na gceimiceán, atá mar bhonn taca faoi bheagnach gach earnáil tionscail. Tá sé fíor-riachtanach clár oibre trádála atá uaillmhianach agus tairbheach go frithpháirteach a shaothrú chun go mbeidh an tAontas in ann a shlabhraí soláthair a éagsúlú agus spleáchais a laghdú go héifeachtach.

(36) Ina theannta sin, leis an gcomhthéacs geopholaitiúil, go háirithe cogadh foghach na Rúise in aghaidh na hÚcráine, nochtadh an tAontas agus a Bhallstáit do riosca ard go dtiocfaidh gnáthbhagairtí míleata chun cinn, go háirithe dóibh siúd a bhfuil teorainn acu leis an Rúis, leis an mBealarúis agus leis an Úcráin. I bhfianaise an mhéid sin, mar aon leis na bagairtí atá ar an gcuid eile de theorinneacha an Aontais, meastar gur tosaíocht é méadú a dhéanamh ar an infheistíocht i réimse na cosanta, lena n-áirítear i gcás tionscadail amhail amhal Líne Cosanta Mhuir Bhailt agus Sciath na Teorann Thoir. Is príomhéiceachórais iad an tionscal cosanta agus an spás chun athléimneacht agus uathriail straitéiseach an Aontais Eorpaigh a áirithiú agus chun ullmhacht an Aontais a mhéadú i gcomhréir leis an bPáipéar Bán maidir le hUllmhacht Cosanta na

---

[24] Rialachán (AE) 2024/1252 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Aibreán 2024 lena mbunaítear creat chun soláthar slán inbhuanaithe amhábhar criticiúil a áirithiú agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 168/2013, (AE) 2018/858, (AE) 2018/1724 agus (AE) 2019/1020)Téacs atá ábhartha maidir le LEE), IO L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj

hEorpa 2030[25]. Tacaíonn sé freisin le fócas an Aontais ar inbhuanaitheacht, iomaíochas, athléimneacht agus slándáil agus seasamh an Aontais ar fud an domhain. Is réamhriachtanas fíor-riachtanach é Bonn Tionsclaíoch agus Teicneolaíoch na Cosanta Eorpaí (BTTCE) le haghaidh ullmhacht cosanta agus díspreagadh inchreidte. Tá sé fíor-riachtanach freisin chun saoránaigh na hEorpa a chosaint, lena n-áirithítear cumas an Aontais freagairt do dhúshláin slándála atá ag teacht chun cinn, tacú leis an Úcráin, agus seasamh na hEorpa mar ghníomhaí domhanda a chaomhnú. Aithnítear BTTCE mar shócmhainn straitéiseach, lena rannchuidítear le hathléimneacht eacnamaíoch agus slándáil, nuálaíocht, ceannaireacht theicneolaíoch agus uathriail straitéiseach an Aontais. Ar fud an Aontais agus a Bhallstát, tá earnáil na cosanta ag athrú go tapa, agus tá ról níos tábhachtaí ag teicneolaíochtaí ceannródaíocha agus ag gníomhaithe nua. Tá dlús á chur le timthriallta nuálaíochta freisin, agus tábhacht níos mó á cur ar fhréamhshamhaltú tapa, ar thástáil agus ar bhailíochtú, lena n-áirítear i bhfíorthimpeallachtaí oibríochtúla. Chun feabhas a chur ar an tsoghluaisteacht mhíleata, ní mór infheistíochtaí a fhorbairt i sócmhainní nua sibhialta-míleata, lena n-áirítear sócmhainní soghluaiste agus bonneagar dé-úsáide. Dá bhrí sin, tá tacaíocht chomhordaithe mharthanach do BTTCE ríthábhachtach chun slándáil chomhchoiteann an Aontais agus a Bhallstát, forbairt tionscadail leasa choitinn cosanta uile-Aontais, agus ullmhacht cosanta na hEorpa a threisiú. I ndáil leis sin, ba cheart gníomhaíochtaí lena dtacaítear le treisiú bhonn teicneolaíoch agus tionsclaíoch cosanta na hÚcráine a mhaoiniú freisin, ós rud é go mbeidh a tionscal fíor-riachtanach chun tacú le riachtanais mhéadaithe chosanta na hEorpa. Chuige sin, cuirfear CEI chun feidhme agus cuspóirí an Chompáis Straitéisigh um Shlándáil agus Cosaint á gcur san áireamh agus beidh sé comhsheasmhach leis na tosaíochtaí maidir le cumas cosanta arna gcomhaontú go comhchoiteann ag na Ballstáit faoi chuimsiú an Chomhbheartais Eachtraigh agus Slándála (CBES).

(37) Tá teicneolaíocht, sonraí agus seirbhísí spáis an Aontais éirithe chomh tábhachtach sin i saolta laethúla na nEorpach nárbh fhéidir leo déanamh dá n-uireasa agus tá ról sárthábhachtach acu i gcaomhnú leasanna straitéiseacha. Cuireann an spás le gach earnáil den gheilleagar, ón talmhaíocht go dtí an bhaincéireacht. Is cumasóir criticiúil é don tslándáil agus don chosaint, agus do dhea-fheidhmiú agus d'iomaíochas an gheilleagair, mar shampla trí sheirbhísí cruinne suímh a sholáthar do réimse leathan earnálacha agus úsáideoirí, ón earnáil eitlíochta go dtí an earnáil mhuirí, agus ar an gcaoi sin ról lárnach a bheith aige don Eoraip agus do neamhspleáchas agus ceannasacht shaoránaigh na hEorpa. Tá an spás ríthábhachtach chun tosaíochtaí an Aontais agus a spriocanna straitéiseacha a bhaint amach, lena n-áirítear don rathúnas eacnamaíoch agus don tslándáil eacnamaíoch, don dícharbónú, don aistriú glas agus don aistriú digiteach. Cuireann an spás le slándáil eacnamaíoch an Aontais agus a Bhallstát. Spreagann sé taighde eolaíoch agus nuálaíocht theicneolaíoch freisin, le héifeachtaí seach-iarmharta i raon leathan earnálacha. Ar deireadh, cuireann an spás ardán ar fáil le haghaidh comhar idirnáisiúnta agus taidhleoireacht spáis chun bonn taca a chur faoi sheasamh an Aontais mar chomhpháirtí iontaofa ar an ardán domhanda.

(38) Bainean íogaireacht le comhpháirteanna spáis faoi CEI. Ní mór dá gcuid seirbhísí a bheith láidir agus iontaofa go hiomlán. Ní mór leanúnachas a gcuid seirbhísí agus ardleibhéal slándála a áirithiú, fiú sna géarchéimeanna is tromchúisí. D'fhéadfadh

---

25 Thíolaic an Coimisiún agus an tArdionadaí Páipéar Bán maidir le Todhchaí Chosaint na hEorpa an 19 Márta 2025.

iarmhairtí suntasacha a bheith ann le haghaidh shlándáil an Aontais agus a Bhallstát mar thoradh ar na coinníollacha sin a shárú. Chuige sin, ba cheart feidhm a bheith ag forálacha sonracha maidir le himthosca sonracha.

(39) Ba cheart do CEI tacú freisin leis na spriocanna beartais maidir le hEoraip níos sábháilte agus níos sláine a bheith ann agus atá ullmhaithe níos fearr in aghaidh bagairtí slándála, go háirithe trí fheabhas a chur ar iomaíochas thionscal na hEorpa agus ar uathriail straitéiseach, lena n-áirítear slándáil mhuirí agus chustaim, bonneagar criticiúil fuinnimh agus iompair agus ullmhacht shibhialta. Chun aghaidh a thabhairt ar an méadú atá ag teacht ar bhagairtí slándála agus ar bhagairtí hibrideacha amhail an sceimhlitheoireacht, an choireacht eagraithe, an chibearchoireacht, tubaistí aeráide agus ionsaithe ar bhonneagar criticiúil, ba cheart do CEI tacú le hiarrachtaí na hEorpa a feasacht ar bhagairtí a mhéadú, athléimneacht a thógáil agus borradh a chur faoi infheistíochtaí slándála, agus an ullmhacht trí dhearadh a chur chun cinn ar fud na n-earnálacha ábhartha.

(40) De réir a chéile, feicimid na teicneolaíochtaí céanna a úsáidtear le haghaidh feidhmeanna margaidh agus cosanta, arb iad nuálaithe gnólachtaí nuathionscanta is cúis leo go minic. Tá sé ríthábhachtach, dá bhrí sin, bearta a lorg chun leas níos fearr a bhaint as na sineirgí cosanta sibhialta a d’fhéadfadh a bheith ann agus as teicneolaíochtaí dé-úsáide. Féadfar tacú le teicneolaíochtaí, ábhair, eolas nó táirgí dé-úsáide is féidir a úsáid chun críoch sibhialta agus míleata araon ar fud CEI, chun a áirithiú go mbeidh nasc níos fearr idir tionscal teicneolaíochta an Aontais agus bonn tionsclaíoch cosanta an Aontais agus le caipiteal nuálaíochta teicneolaíochta na hEorpa.

(41) Chun intuarthacht a áirithiú do pháirtithe leasmhara agus chun leibhéal leordhóthanach cinnteachta a sholáthar maidir le pleanáil infheistíochta, ba cheart do CEI dáileadh buiséid táscaigh a leagan amach ar fud na ngnéithe beartais don tréimhse 2028 go 2034 agus solúbthacht a choinneáil ar bun an tráth céanna chun codanna den bhuiséad a athdháileadh i gcomhréir le dúshláin nua agus tosaíochtaí atá ag teacht chun cinn le linn fhad an Chreata Airgeadais Ilbhliantúil. Chuige sin, ba cheart a áirithiú go mbeidh imchlúdach buiséid íosta áirithe ar fáil le haghaidh pleanáil fhadtéarmach agus gealltanais arna miondealú thar roinnt blianta ina dtráthchodanna bliantúla i ngach gné bheartais, rud a chuirfidh é ar a chumas don Aontas a éileamh a chomhdhlúthú agus dul i mbun caidreamh straitéiseach fadtéarmach le faighteoirí, lena dtabharfar intuarthacht fhadtéarmach don éiceachóras tionscail agus airgeadais, agus lena gcumasófar bonneagair thábhachtacha de chuid an Aontais a bhunú, amhail le haghaidh bainistiú hidrigine agus carbóin thionsclaíoch, córais satailíte den chéad scoth, bonneagair bhreathnóireachta faoi uisce, cibearshlándáil, leathsheoltóirí, candam, intleacht shaorga agus ríomhaireacht ardfheidhmíochta nó bonneagar criticiúil, agus tionscadail leasa choitinn i réimse na cosanta nó an spáis.

(42) Chun na cuspóirí tábhachtacha a bhaint amach agus chun CEI a bhainistiú, ba cheart leibhéal leordhóthanach acmhainní a sholáthar chun CEI a chur chun feidhme. Dá bhrí sin, ba cheart don imchlúdach buiséid ranníocaíocht leordhóthanach a sholáthar don chostas a bhaineann le bainistiú CEI.

(43) Tá feidhm ag Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir leis an mbunghníomh seo. Leagtar síos leis an Rialachán na rialacha maidir le bunú agus cur chun feidhme bhuiséad ginearálta an Aontais, lena n-áirítear na rialacha maidir le deontais, duaiseanna, tabhartais neamhairgeadais, soláthar, bainistíocht indíreach, ionstraimí airgeadais agus ráthaíochtaí buiséadacha. I

gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle,[26] Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 2988/95 ón gComhairle,[27] Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96[28] ón gComhairle agus Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle,[29] tá leasanna airgeadais an Aontais le cosaint trí bhearta comhréireacha, lena n-áirítear neamhrialtachtaí agus calaois a chosc, a bhrath, a cheartú agus a fhiosrú, cistí a cailleadh, a íocadh go mícheart nó a úsáideadh go mícheart a aisghabháil agus, i gcás inarb iomchuí, smachtbhannaí riaracháin a fhorchur. Go háirithe, i gcomhréir le Rialacháin (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 agus (Euratom, CE) Uimh. 2185/96, féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) imscrúduithe a dhéanamh, lena n-áirítear seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair, d'fhonn a fháil amach ar tharla calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais. I gcomhréir le Rialachán (AE) 2017/1939, tá Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE) inniúil ar chalaois agus cionta coiriúla eile a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais a imscrúdú agus a ionchúiseamh, dá bhforáiltear i dTreoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[30]. I gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, ní mór d'aon duine nó d'aon eintiteas a fhaigheann cistí ón Aontas comhoibriú go hiomlán i gcosaint leasanna airgeadais an Aontais agus na cearta agus an rochtain is gá a thabhairt don Choimisiún, do OLAF, do Chúirt Iniúchóirí na hEorpa agus, de réir mar is iomchuí, do OIPE, agus ní mór dó a áirithiú go dtabharfaidh aon tríú páirtithe a bheidh páirteach i gcur chun feidhme cistí de chuid an Aontais cearta coibhéiseacha.

(44) Chun iomaíochas an Aontais a chur chun cinn, i dteannta a bhuiséid, ba cheart do CEI ioncam seachtrach sannta breise a mhealladh agus a ghiniúint nuair is féidir. I ndáil leis sin, ba cheart do CEI a bheith oscailte agus sineirgí agus comhar a éascú le haghaidh aon rannchuidiú airgeadais nó neamhairgeadais ar féidir leo tacú leis na cuspóirí iomaíochais, lena n-áirítear ó na Ballstáit, ó thríú tíortha agus ó eagraíochtaí idirnáisiúnta.

(45) Chun athléimneacht gheilleagar an Aontais a chur chun cinn, go háirithe trí spleáchais straitéiseacha a laghdú, ba cheart do CEI é a chur ar a chumas don Aontas tosaíocht a thabhairt do thacaíocht do mhonaraíocht agus d'fhorbairt teicneolaíochtaí straitéiseacha agus earnálacha atá lonnaithe san Aontas, go háirithe i gcás gníomhaíochtaí a bhaineann le sócmhainní straitéiseacha, leasanna, uathriail nó

---

26 Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 883/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Meán Fómhair 2013 maidir le himscrúduithe arna ndéanamh ag an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1073/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (Euratom) Uimh. 1074/1999 ón gComhairle (IO L 248, 18.9.2013, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

27 Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 2988/95 ón gComhairle an 18 Nollaig 1995 maidir le leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint (IO L 312, 23.12.95, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

28 Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 ón gComhairle an 11 Samhain 1996 maidir le seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair arna ndéanamh ag an gCoimisiún chun leasanna airgeadais na gComhphobal Eorpach a chosaint ar an gcalaois agus neamhrialtachtaí eile (IO L 292,15.11.96, lch. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

29 Rialachán (AE) 2017/1939 ón gComhairle an 12 Deireadh Fómhair 2017 lena gcuirtear chun feidhme comhar feabhsaithe maidir le bunú Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh ('OIPE') (IO L 283, 31.10.2017, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

30 Treoir (AE) 2017/1371 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 5 Iúil 2017 maidir leis an gcomhrac in aghaidh na calaoise ar leasanna airgeadais an Aontais trí bhíthin an dlí choiriúil (IO L 198, 28.7.2017, lch. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

slándáil an Aontais, i gcomhréir le dlí an Aontais agus lena ghealltanais idirnáisiúnta. Tá sé fíor-riachtanach go rannchuideoidh cistiú Eorpach le glacadh teicneolaíochtaí straitéiseacha a fhorbraítear san Aontas agus a chistítear trí chistiú Eorpach. Chun tacú le forbairt agus monarú teicneolaíochtaí straitéiseacha san Aontas arna gcistiú ag an Aontas, ba cheart do CEI a bheith in ann coinníollacha a chur lena thacaíocht trí shrianta rialaithe, srianta ar aistrithe sócmhainní agus srianta soláthair ar úsáid táirgí agus teicneolaíochtaí sonracha.

(46) Ba cheart gníomhaíochtaí CEI a bheith oscailte do chomhar le tríú tíortha i gcás ina bhfuil sé sin chun leas an Aontais. Sa mhéid sin, féadfaidh an tAontas tríú tíortha a chomhlachú, go hiomlán nó go páirteach, leis na gníomhaíochtaí faoi CEI. Ba cheart don chomhlachú a bheith faoi réir cothromaíocht chóir a mhéid a bhaineann le ranníocaíochtaí agus sochair na dtríú tíortha agus ba cheart cosaint leas airgeadais agus, i gcás inarb ábhartha, leas slándála an Aontais a áirithiú leis.

(47) Ba cheart do CEI a bheith oscailte agus sineirgí a éascú le gníomhaíochtaí eile de chuid an Aontais a thacaíonn le réimsí beartais a bhfuil dlúthbhaint acu le hiomaíochas, lena n-áirítear an Clár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht, beartais agus cláir sheachtracha i mbainistíocht chomhroinnte leis na Ballstáit. Leis sin, ba cheart a bheith in ann cistiú a chomhcheangal agus a charnadh le haghaidh gníomhaíochtaí lena dtacaítear le cuspóirí níos mó ná réimse beartais amháin de chuid an Aontais. Ba cheart comhar idir an Coimisiún agus na Ballstáit a bhunú chun comhsheasmhacht agus comhlántachtaí a áirithiú idir CEI agus Rialachán (AE) [XXX] [Pleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí] Thairis sin, ba cheart tacaíocht ó Rialachán (AE) [XXX] [*Pleananna Comhpháirtíochta Náisiúnta agus Réigiúnaí*] agus ó CEI do thionscadail ar bronnadh an Séala Iomaíochais orthu a éascú, agus leas á bhaint as an measúnú a rinneadh sular sannadh an Séala agus gan dochar do na rialacha maidir le Státchabhair. Ba cheart na critéir maidir le bronnadh an tSéala Iomaíochais a cheapadh ar bhealach a chumasóidh feidhmiú an tséala mar ráthaíocht cháilíochta freisin, ceann lena dtugtar dearbhuithe d'infheisteoirí institiúideacha go ndearnadh grinnfhiosrúchán iomchuí ar an tionscadal. Ba cheart an Séala Iomaíochais a bhronnadh ar thionscadail ardcháilíochta a rannchuidíonn le cuspóirí CEI. Féadfar CEI a chur chun feidhme i gcomhpháirt le cláir eile de chuid an Aontais nó le comhdheontóirí nó comhinfheisteoirí eile, agus ba cheart na comhpháirtithe sin a bheith in ann páirt a ghlacadh i gcoistí meastóireachta le haghaidh nósanna imeachta dámhachtana arna gcistiú go comhpháirteach. Ba cheart cur chun feidhme na ngníomhaíochtaí sineirge sin uile a bheith simplí. Ba cheart na ceanglais tuairiscithe agus na ceanglais maidir le taifid a choimeád d'fhaighteoirí a laghdú, i gcás inar féidir, chuig sruth tuairiscithe agus íocaíochta conarthach aonair le tacar aonair rialacha maidir leis an tacaíocht uile a sholáthraítear.

(48) Ba cheart tacaíocht an Aontais a dhíriú ar chuspóirí beartais a bhaint amach. I ngach cás, ba cheart cistiú CEI a sholáthar san fhoirm is fearr atá in ann a chuspóirí a bhaint amach, agus an tráth céanna an t-ualach riaracháin ar fhaighteoirí a theorannú don mhéid is lú is féidir. Agus an buiséad á chur chun feidhme, ba cheart do CEI bosca uirlisí iomlán de thacaíocht an Aontais a sholáthar agus sineirgí a áirithiú idir a bheartais a fhaigheann tacaíocht, go háirithe trí nósanna imeachta comhchoiteanna dámhachtana simplithe a cheadú chun na cuspóirí atá ag níos mó ná beartas amháin a shaothrú. Dá réir sin, ba cheart deireadh a chur le hualach trom tuairiscithe airgeadais tríd an úsáid is leithne is féidir a bhaint as maoiniú nach bhfuil nasctha le costas mar mhórbheart simpliúcháin.

(49) Ba cheart do CEI tacú le tacar éagsúil beartas a rannchuidíonn leis an iomaíochas, agus an tráth céanna tacar bonnlíne comhchuibhithe de chritéir incháilitheachta a sholáthar chun stiúradh beartais a sholáthar agus leibhéal leordhóthanach cosanta do leasanna eacnamaíocha agus slándála a áirithiú trí thacaíocht ón Aontas a dhíriú ar fhaighteoirí sna Ballstáit, lena n-áirítear Tíortha agus Críocha Thar Lear. I gcás inar gá, ba cheart do CEI coinníollacha incháilitheachta sonracha a bhunú le haghaidh earnálacha agus teicneolaíochtaí straitéiseacha, lena n-áirítear slabhraí luacha foluiteacha, bonneagair chriticiúla de chuid an Aontais agus cumais shonracha.

(50) Ba cheart CEI a chur chun feidhme trí chláir oibre mar a leagtar amach sa Rialachán seo. D'fhéadfaí cláir oibre a ghlacadh faoi fhormáid bhliantúil nó ilbhliantúil. D'fhéadfaí an dara ceann a mheas go háirithe chun críocha na tacaíochta ón Aontas a sholáthraítear le haghaidh ráthaíochtaí buiséadacha agus ionstraimí airgeadais, d'fhonn intuarthacht a sholáthar do chomhpháirtithe cur chun feidhme. Léiríonn an modh cur chun feidhme ainmnithe na riachtanais shainaitheanta maidir le treoíocht, solúbthacht, intuarthacht agus éifeachtúlacht, is gá chun cuspóirí an Rialacháin a chomhlíonadh. I gcomhréir le Rialachán (AE Euratom) 2024/2059, leagfar amach sna cláir oibre agus i ndoiciméid an ghlao níos mó mionsonraí teicniúla cur chun feidhme le haghaidh an bhuiséid ar fud thacar na mbeartas a fhaigheann tacaíocht ó CEI, lena n-áirítear critéir shonracha incháilitheachta agus dhámhachtana ag brath ar ionstraim chur chun feidhme an bhuiséid, cibé acu deontas, nó soláthar, agus na cuspóirí beartais sonracha atá á saothrú. I gcomhréir le hAirteagal 136 den Rialachán Airgeadais, ba cheart feidhm a bheith ag srianta incháilitheachta maidir le soláthraithe ardriosca, ar chúiseanna slándála. Is iad na cláir oibre an áit iomchuí freisin chun buiséad a leithdháileadh i gcomhréir le tosaíochtaí beartais atá ag teacht chun cinn, agus ba cheart ranníocaíochtaí, coinníollacha sonracha agus na torthaí a bhfuil coinne leo a leagan amach iontu.

(51) Chun go mbeidh ionstraimí airgeadais agus an ráthaíocht bhuiséadach in ann airgead príobháideach a phlódú isteach go héifeachtach, ní mór dlúthbhaint a bheith ag comhpháirtithe cur chun feidhme. Cinntíonn sé sin stiúradh agus ailíniú beartais, chomh maith le giniúint píblíne tionscadal. Leis an taithí agus na ceachtanna a foghlaimíodh le cur chun feidhme Chlár InvestEU, cuirtear i dtábhacht an tábhacht a bhaineann le treoirlínte infheistíochta chun an ceannach isteach sin a chruthú agus chun an intuarthacht agus an infheictheacht is gá a sholáthar do na comhpháirtithe cur chun feidhme agus d'infheisteoirí, chun go gcuirfidh siad a n-acmhainneacht eagraíochtúil ar bun agus go dtionscnóidh siad píblíne na n-infheistíochtaí, agus an tráth céanna an tsolúbthacht is gá a cheadú chun stiúradh leordhóthanach beartais a áirithiú le linn an chur chun feidhme. Ba cheart a áireamh sna treoirlínte infheistíochta tuairisc mhionsonraithe ar réimsí beartais na hidirghabhála agus an fhócais infheistíochta d'fhonn breisíocht a áirithiú agus d'fhonn plódú isteach infheistíochta phríobháidí agus poiblí a dhreasú chun tacú le cuspóirí beartais agus tionscadail straitéiseacha an Aontais. Ba cheart na treoirlínte infheistíochta a ullmhú i gcomhairle le comhpháirtithe cur chun feidhme chun tairbhiú dá gcuid eolais ar an margadh, agus chun é a chur ar a gcumas dóibh infheistíocht a dhéanamh i réimsí tosaíochta an Aontais agus iad a dhreasú le haghaidh níos mó rioscaí a thógáil. Chun freastal ar riachtanais agus ar fhorbairtí atá ag teacht chun cinn, féadfar athbhreithniú a dhéanamh ar na treoirlínte infheistíochta i gcomhthéacs athbhreithniú lár téarma CAI.

(52) Ba cheart maoiniú uas-scálúcháin domhainteicneolaíochta faoin gCiste um Eoraip na nGnólachtaí atá ag Méadú a fógraíodh sa Straitéis um Ghnólachtaí Nuathionscanta agus Gnólachtaí atá ag Méadú, a bhí ann tráth theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo, a

dhéanamh faoi na téarmaí a comhaontaíodh in CAI 2021-2027. Ba cheart an maoiniú uas-scálúcháin uile faoi CAI 2028-2034 a dhéanamh faoi CEI.

(53) Chun an cuspóir a bhaint amach maidir le torthaí taighde a aistriú go margaí agus láithreacht thionsclaíoch an Aontais i dteicneolaíochtaí straitéiseacha agus in earnálacha straitéiseacha a neartú, beidh Rialachán (AE) [XXX] [an Clár Réime Fís Eorpach um Thaighde agus um Nuálaíocht] nasctha go dlúth le CEI agus tacóidh sé le gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta mar a leagtar síos leis na gnéithe beartais in CEI. Áireofar i gcláir oibre CEI gníomhaíochtaí comhoibríocha taighde agus nuálaíochta, i gcuid thiomnaithe shonrach. Féadfar a áireamh leis sin freisin ranníocaíochtaí le Comhpháirtíochtaí Eorpacha arna mbunú faoin gClár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht, i gcás inar gá chun cuspóirí CEI a bhaint amach. Ba cheart tosaíochtaí beartais a leagan amach freisin i gcláir oibre CEI lena stiúrfar dúshláin CNE.

(54) Chun slabhraí luacha athléimneacha de chuid an Aontais a chothú a chuimsíonn níos mó ná Ballstát amháin, féadfar a áireamh sna cláir oibre glaonna speisialta ar uas-scálú slabhraí luacha a thacóidh le tionscadail a ullmhú agus caipiteal poiblí agus príobháideach breise a phlódú isteach chun soláthróirí, monaróirí agus nuálaithe ó Bhallstáit éagsúla a chomhtháthú agus foinsí soláthair a éagsúlú.

(55) Chun iomaíochas thionscal na hEorpa a chothú trí nuálaíocht ón mbun aníos faoi stiúir an tionscail, féadfar nósanna imeachta speisialta dhá chéim dámhachtana ón mbun aníos a áireamh sna cláir oibre chun ceannródaithe teicneolaíochta an Aontais a shainaithint agus chun tacú leo trí chuibhreannais faoi stiúir an tionscail.

(56) Ba cheart bosca uirlisí cistiúcháin cothrománach trasearnálach a shocrú ar mhaithe le gach gné bheartais, lena gcuirfear ar fáil gach cineál tacaíochta a cheadaítear le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2059, amhail ionstraimí airgeadais, lena n-áirítear tacaíocht a sholáthraítear i bhfoirm cothromais. Beidh rogha na hionstraime cistiúcháin sonraí agus go háirithe cé acu a bheidh nó nach mbeidh tacaíocht in-aisíoctha, ag brath ar chineál na ngníomhaíochtaí a bheidh le cistiú (mar shampla clistí margaidh foluiteacha , an riachtanas sonrach, cineál an tionscail, céim forbartha nó cineál an tairbhí). Le tacaíocht ón Aontas, ba cheart tionscadail a dhí-rioscú a mhéid is gá chun go n-infheisteoidh an earnáil phríobháideach agus chun go gcuirfear an tionscadal i gcrích go rathúil. Ba cheart na rátaí cómhaoinithe a bheith chomh híseal agus is féidir agus chomh hard agus is gá chun an tionscadal dá dtugtar tacaíocht a réadú. D'fhéadfaí meascán d'uirlisí cistiúcháin a úsáid, lena n-áirítear oibríochtaí measctha agus meascán cistiúcháin. Ba cheart do CEI comhairle a sholáthar do gach réimse beartais freisin maidir leis an uirlis chistiúcháin is iomchuí a bheidh le húsáid le haghaidh a ghníomhaíochtaí sonracha, ag brath, *inter alia*, ar chéim na forbartha, ar riachtanais shonracha an tionscail agus ar chlistí foluiteacha an mhargaidh.

(57) Ba cheart do chomhairliúcháin ilpháirtithe leasmhara, lena n-áirítear comhairliúcháin taighdeoirí agus tionscail, na comhpháirtithe sóisialta, chomh maith le hinfheisteoirí, úsáideoirí deiridh agus an tsochaí shibhialta, ó FBManna, eagraíochtaí beaga go heagraíochtaí móra, rannchuidiú le tosaíochtaí CEI. Ba cheart na comhairliúcháin sin a struchtúrú trí bhoird chomhairleacha, lena n-áirítear Bord Páirtithe Leasmhara CEI, ar cheart é a bheith de chúram orthu léargais a sholáthar agus comhairle a chur ar an gCoimisiún maidir le treochtaí beartais, riachtanais infheistíochta, agus cur chun feidhme CEI ó thaobh tionscnóirí tionscadail de, agus é d'aidhm acu a áirithiú go léireofar aiseolas ó phobail páirtithe leasmhara i ndearadh na gclár oibre.

(58) Is ionstraim státchabhrach agus uirlis beartais thionsclaíoch iad Tionscadail Thábhachtacha ar mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne (IPCEInna) a ndéanann an Coimisiún measúnú orthu de bhun Airteagal 107(3), pointe (b), CFAE[31]. Cuireann siad go mór le fás eacnamaíoch, cruthú post, an t-aistriú glas agus digiteach agus iomaíochas agus athléimneacht thionscal agus gheilleagar an Aontais. Le IPCEInna, is féidir eolas, saineolas, acmhainní airgeadais agus gníomhaithe eacnamaíocha a thabhairt le chéile ar fud an Aontais agus éifeachtaí seach-iarmharta dearfacha a chruthú don Aontas ar fad. Le IPCEInna, is féidir infheistíochtaí príobháideacha i dtionscadail ardriosca a phlódú isteach freisin, ar tionscadail iad atá fíor-riachtanach chun nuálaíocht cheannródaíoch a thabhairt níos gaire don chur in úsáid tionsclaíoch agus do thionscadail bhonneagair a bhfuil an-tábhacht ag baint leo don Aontas agus a bhfuil rochtain oscailte neamh-idirdhealaitheach acu. I bhfianaise na gcomhchuspóirí atá á saothrú, cothóidh CEI sineirgí idir cistiú ón Aontas agus IPCEInna trí thacú le tionscadail shonracha a chomhtháthaítear laistigh de IPCEInna, bunaithe ar a rannchuidiú le tosaíochtaí straitéiseacha an Aontais, amhail athléimneacht an Aontais, agus ar chumas mhaoiniú CEI rannpháirtíocht a leathnú, go háirithe rannpháirtíocht FBManna, nó cumhdach na mBallstát a leathnú, chomh maith le breisluach an Aontais a mhéadú.

(59) Leis an staid gheopholaitiúil atá ag síorathrú, cuirtear i dtábhacht gur gá don Eoraip a uathriail straitéiseach féin a áirithiú agus spleáchais straitéiseacha a sheachaint. Áireofar le CEI an fhéidearthacht tacú le borradh a chur faoin táirgeadh agus tabhairt faoi ghníomhaíochtaí iomaíochais brostaithe le haghaidh tionscadail lena dtugtar tacaíocht shonrach d’uathriail straitéiseach na hEorpa. Is amhlaidh atá, mar shampla, i gcás tionscadail a roghnaíodh mar thionscadail straitéiseacha faoi Rialachán (AE) 2024/1252 (an Gníomh um Amhábhair Chriticiúla), Rialachán (AE) 2024/1724 (an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta) agus Rialachán (AE) 2025/102 (an Gníomh um Tháirgí Íocshláinte Criticiúla).

(60) Tá sé léirithe gur sásra coimirce tábhachtach é an sásra árachais fhrithpháirtigh (SAF) a cuireadh ar bun de bhun an chláir Fís Eorpach agus arna bhainistiú ag an gCoimisiún lena maolaítear na rioscaí a bhaineann leis na méideanna atá dlite agus nár aisíoc rannpháirtithe mainneachtana. Dá bhrí sin, ba cheart leanúint de SAF agus, i gcás inarb ábhartha, a bheith oscailte lena úsáid ag gníomhaíochtaí faoi CEI.

(61) Chun iniúchadh a dhéanamh ar na conairí uile a d’fhéadfadh a bheith ann chun feabhas a chur ar iomaíochas na hEorpa, ba cheart do CEI creat struchtúrtha a sholáthar le haghaidh turgnamh spriocdhírithe i ndámhachtain agus i gcur chun feidhme thacaíocht an Aontais, go háirithe chun nósanna imeachta dámhachtana an Aontais a spriocdhíriú agus dlús a chur leo ar bhealach níos fearr agus chun a gcur chun feidhme a shimpliú agus a luathú chun tairbhe faighteoirí. Leis sin, ba cheart a bheith in ann, laistigh de chreat atá sainithe go coincréiteach, gníomhaíochtaí nó catagóirí áirithe gníomhaíochtaí a shonrú ar bhonn cás ar chás chun tairbhiú de bhreiseanna, maoluithe agus eisceachtaí áirithe ó reachtaíocht eile de chuid an Aontais agus chun an tionchar i bhfíorthimpeallacht a thástáil ar feadh na tréimhse teoranta d’fhad CEI agus a áirithiú an tráth céanna go bhfuil coimircí iomchuí, go háirithe leas coiteann Eorpach, i bhfeidhm. Le cur i bhfeidhm beart turgnamhach, féadfar ceachtanna a sholáthar chun

---

[31] Teachtaireacht ón gCoimisiún, Critéir chun anailís a dhéanamh ar a chomhoiriúnaí leis an margadh inmheánach atá an Státchabhair chun tionscadail thábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chur chun cinn C/2021/8481 (IO C 528, 30.12.2021, lch. 10).

measúnú a dhéanamh ar athruithe amach anseo ar an gcreat dlíthiúil cothrománach chun tacaíocht ón Aontas a sholáthar.

(62) I gcás inar gá agus ina bhfuil údar cuí leis, ba cheart do CEI sásra idirghabhála spriocdhírithe a sholáthar chun tacaíocht ón Aontas a sholáthar d'aon ghnó do ghníomhaíochtaí áirithe a bhfuil tábhacht straitéiseach agus eacnamaíoch ag baint leo. I gcás nach bhféadfaí tionscadail thábhachtacha áirithe a chur chun feidhme go rathúil laistigh den amlíne chun gnáth-nósanna imeachta dámhachtana iomaíocha a chur i gcrích, ba cheart do CEI foráil a dhéanamh freisin maidir leis an bhféidearthacht tionscadail den scoth a ghlacadh go díreach, ar tionscadail iad a d'fhan neamhchistithe faoi aon chlár de chuid an Aontais nó leanúint de thacaíocht airgeadais a thabhairt do thionscadail a oibríonn go maith gan uaim sna chéad chéimeanna eile ar an aistear infheistíochta, gan ualach riaracháin breise a fhorchur ar na faighteoirí. Ina theannta sin, i gcomhréir leis an gcur chuige a glacadh leis an reachtaíocht earnála ábhartha, amhail an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta (NZIA), an Gníomh um Amhábhair Chriticiúla (GAC) nó an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite (TFI III) agus dá dtagraítear i dteachtaireacht an Chomhaontaithe maidir le Tionsclaíocht Ghlan (CTG) agus sa Straitéis um an Margadh Aonair, féadfar cásanna ina meastar go bhfuil tionscadail shonracha chun leas an phobail nó ina dtoimhdítear go bhfuil leas sáraitheach poiblí ag baint leo a shainaithint i reachtaíocht ar leithligh atá ann cheana nó a bheidh ann amach anseo.

(63) I gcás inar gá agus ina bhfuil údar cuí leis, ba cheart do CEI a bheith in ann sásra 'idirghabhála luathaithe' a sholáthar freisin chun dlús a chur le soláthar thacaíocht an Aontais chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais chistiúcháin phráinneacha chun cur chun feidhme rathúil smaointe tábhachtacha gnó a chumasú sa mhargadh aonair i gcás nach bhfuil cistiú den sórt sin ar fáil, ar leibhéal leordhóthanach, ar an margadh. Chun na críche sin, mar gheall ar an bpráinn, níor cheart seiceálacha áirithe a dhéanamh ach amháin tar éis cistiú a sholáthar, lena n-éascaítear agus lena dteorannaítear an t-ualach riaracháin ar fhaighteoirí agus lena soláthraítear cinnteacht airgeadais ar an mbealach is tapúla is féidir agus, an tráth céanna, glacadh le leibhéal réasúnta riosca airgeadais don Aontas i gcomhréir leis na cuspóirí atá á saothrú.

(64) I gcás inar gá agus ina bhfuil údar cuí leis, ba cheart do CEI gnólachtaí nuathionscanta agus nuálaithe atá bunaithe lasmuigh den Aontas a dhreasú chun athlonnú nó infheistiú, agus chun a ngnó a fhorbairt sa mhargadh aonair, trí shásra 'idirghabhála spreagtha' a sholáthar lena mealltar gnólachtaí nuathionscanta agus nuálaithe rathúla ó gach cearn den domhan, agus leas á bhaint freisin as a líonra de Thoscaireacht an Aontais. Chun na críche sin, ba cheart na ceanglais incháilitheachta, mar shampla a mhéid a bhaineann le bunú sna Ballstáit nó i dtíortha comhlachaithe ag tús thacaíocht an Aontais, a tharscaoileadh go sealadach chun ligean d'fhaighteoir athlonnú laistigh de thréimhse ama shocraithe le dearbhú go bhfaighidh sé tacaíocht ón Aontas ina dhiaidh sin. Ba cheart leas airgeadais an Aontais a chosaint go cuí, agus níor cheart íocaíochtaí a sholáthar go dtí go gcomhlíonfar na ceanglais incháilitheachta.

(65) I gcás inar gá agus ina bhfuil údar cuí leis, ba cheart do CEI bealach níos solúbtha agus níos inrochtana a cheadú chun tionscadail agus smaointe nuálacha a shainaithint, a roghnú agus tacú leo, lena n-áirítear trí fhoráil a dhéanamh maidir le nósanna imeachta dámhachtana atá neodrach ó thaobh ionstraime de lena gceadófar do thaighdeoirí, d'fhiontraithe, do chuideachtaí agus do shaoránaigh eile a réiteach nuálaíochta a mholadh gan aon chúngú ná teorannú saorga tosaigh ar thacaíocht ón Aontas do dheontas, soláthar nó foirm eile tacaíochta ón Aontas. Ba cheart smaointe a mheasúnú agus a roghnú bunaithe ar a bhfiúntas aghaidh a thabhairt ar an dúshlán faoi

seach nó ar thosaíocht bheartais an Aontais, agus níor cheart an ionstraim is iomchuí agus is éifeachtaí de chur chun feidhme an bhuiséid chun tacú leis na smaointe sin, cé acu deontas, soláthar nó ionstraim eile, a roghnú ach amháin ina dhiaidh sin bunaithe ar riachtanais agus fiúntais an tionscadail aonair.

(66) I gcás inar gá agus ina bhfuil údar cuí leis, ba cheart do CEI freisin cur chun feidhme thacaíocht an Aontais do thionscadail thábhachtacha áirithe a shimpliú agus a luathú.

(67) Ba cheart d'Ionstraim InvestEU CEI an ráthaíocht bhuiséadach agus ionstraimí airgeadais a sholáthar chun infheistíocht bhreise a shlógadh ar fud an Aontais chun tacú le hiomaíochas na hEorpa i dteicneolaíochtaí, i seirbhísí agus in earnálacha straitéiseacha.

(68) Is comhpháirtithe, lena n-áirítear Grúpa an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta (BEI), institiúidí airgeadais idirnáisiúnta, na bainc agus na hinstitiúidí náisiúnta le haghaidh spreagadh chomh maith le gníomhaireachtaí creidmheasa onnmhairiúcháin, a chuirfidh Ionstraim InvestEU CEI chun feidhme. Beidh an ailtireacht oscailte fós ina príomhghné d'Ionstraim InvestEU CEI, ag tógáil ar an gcomhar a rinneadh agus ar an taithí leathan a fuarthas faoin gClár InvestEU. Ba cheart don Choimisiún agus do Ghrúpa BEI oibriú i gcomhpháirtíocht leis an gcuspóir tacú le cur chun feidhme Ionstraim InvestEU CEI agus comhsheasmhacht, cuimsitheacht, breisíocht agus cur in úsáid éifeachtúil a chothú.

(69) Chun ualach riaracháin míchuí a sheachaint agus chun cur in úsáid tapa agus tacaíocht don mhargadh a áirithiú i leanúnachas thar chlárthréimhsí, cuirfidh cur chun feidhme Ionstraim InvestEU CEI leis an bpobal atá ann cheana de chomhpháirtithe cur chun feidhme a ndearnadh measúnú colúin Chlár InvestEU orthu, socruithe conarthacha agus táirgí airgeadais ábhartha. Thairis sin, chun bainistíocht fhónta airgeadais, leathadh amach agus simpliú níos tapúla chuig eintitis ar cuireadh cúram orthu a áirithiú, ba cheart cur chun feidhme Ionstraim InvestEU CEI a bheith bunaithe ar chomhaontuithe atá ann cheana, ar theimpléid le haghaidh socruithe dlíthiúla agus conarthacha, chomh maith le huirlisí faireacháin agus tuairiscithe atá bunaithe. Cuireann sé sin feabhas ar thionchar thacaíocht an Aontais agus fágann sé gur féidir díriú níos mó ar thacaíocht a thabhairt d'fhaighteoirí deiridh go héifeachtúil. Féadfaidh an Coimisiún brath ar na comhaontuithe le comhpháirtithe cur chun feidhme arna dtabhairt i gcrích faoi Rialachán (AE) 2021/253, agus iad a athúsáid go hiomlán nó go páirteach, agus ar mheasúnuithe arna ndéanamh aige féin nó ag eintitis eile i gcomhthéacs comhaontuithe faoin Rialachán sin.

(70) Chun rochtain níos leithne ar Ionstraim InvestEU CEI a sholáthar do chomhpháirtithe cur chun feidhme, ba cheart don Choimisiún a bheith in ann comhaontuithe a thabhairt i gcrích maidir faoi bhainistiú indíreach leis na catagóirí eintiteas uile a liostaítear faoi Airteagal 62(1), pointe (c), de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2059. Chun caipiteal príobháideach a scaoileadh, maidir le comhlachtaí atá bunaithe i mBallstát, agus atá á rialú ag dlí príobháideach Ballstáit nó ag dlí an Aontais, ba cheart dóibh a bheith incháilithe freisin, ar bhonn eisceachtúil, chun go gcuirfí de chúram orthu, tar éis measúnú colúin dearfach a dhéanamh, ionstraimí airgeadais nó ráthaíochtaí buiséadacha a chur chun feidhme, lena n-áirítear nuair a chomhcheanglaítear le deontais iad nó le cineálacha eile tacaíochta neamh-inaisíoctha in oibríochtaí measctha, a mhéid a sholáthraítear ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais do na comhlachtaí sin. Ba cheart comhlachtaí den sórt sin a roghnú agus aird chuí á tabhairt ar chineál na hionstraime airgeadais nó na ráthaíochta buiséadaí atá le cur chun feidhme, ar thaithí agus ar acmhainn airgeadais agus oibríochtúil na gcomhlachtaí sin,

agus ar a rialacha agus a nósanna imeachta chun inmharthanacht eacnamaíoch thionscadail na bhfaighteoirí deiridh a fhíorú. Ba cheart an roghnú a bheith trédhearcach, ba cheart údar cuí a bheith leis ar fhoras oibiachtúil agus níor cheart coinbhleacht leasa a bheith mar thoradh air.

(71) Chun comhsheasmhacht a áirithiú, ba cheart an ráthaíocht bhuiséadach agus na hionstraimí airgeadais, lena n-áirítear nuair a chomhcheanglaítear iad le tacaíocht neamh-inaisíoctha in oibríochtaí measctha, faoi Ionstraim InvestEU CEI, a chur chun feidhme i gcomhréir le Teideal X de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509.

(72) Chun comhsheasmhacht a áirithiú i gcur chun feidhme ráthaíochtaí buiséadacha, ionstraimí airgeadais agus oibríochtaí measctha faoi chláir éagsúla de chuid an Aontais, ba cheart don Choimisiún treoir a fhorbairt lena n-áirítear socruithe teicniúla, téarmaí agus coinníollacha chun na cineálacha tacaíochta sin a chur in úsáid faoi na cláir sin.

(73) Chun ceanglais Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 a chomhlíonadh, ba cheart a leagan amach sa Rialachán seo uasmhéid den ráthaíocht bhuiséadach faoi Ionstraim InvestEU CEI, ráta soláthair don ráthaíocht bhuiséadach sin i gcomhréir le hAirteagal 214(1) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, agus oibleagáid ar an gCoimisiún measúnú a dhéanamh gach bliain ar an ráta soláthair sin i gcomhréir leis an measúnú dá dtagraítear in Airteagal 41(5) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 agus i gcomhréir le creat bainistithe riosca an Choimisiúin agus leis an bhféidearthacht do thríú páirtithe agus do thríú tíortha rannchuidiú go sonrach le hIonstraim InvestEU CEI.

(74) Is gá foráil a dhéanamh maidir leis an bhféidearthacht go bhfeidhmeoidh Ionstraim InvestEU CEI, lena n-áirítear an ráthaíocht bhuiséadach, mar uirlis seachadta chothrománaigh le haghaidh bheartais eile de chuid an Aontais, chun tacaíocht a sholáthar faoi chláir eile de chuid an Aontais i gcomhréir leis na cuspóirí a leagtar amach sna cláir sin. Chun na críche sin, ba cheart do na cláir eile sin soláthar comhfhreagrach dliteanas airgeadais a dhéanamh. I gcás ina rannchuidíonn cláir eile de chuid an Aontais le cuspóirí bheartais inmheánacha an Aontais, ba cheart tacaíocht i bhfoirm ráthaíocht bhuiséadach nó ionstraimí airgeadais, lena n-áirítear nuair a chomhcheanglaítear iad le tacaíocht neamh-inaisíoctha in oibríocht mheasctha, a sholáthar go heisiach trí Ionstraim InvestEU CEI.

(75) Ba cheart d’Ionstraim InvestEU CEI aon áit láraithe amháin a sholáthar chun ráthaíocht bhuiséadach agus na hionstraimí airgeadais uile a rannchuidíonn le cuspóirí bheartais inmheánacha an Aontais a bhunú agus a bhainistiú, rud a rannchuideoidh le héifeachtúlacht fheabhsaithe agus a mhéadóidh tionchar beartais mhaoiniú an Aontais. Is Státchabhair atá comhsheasmhach de réir bhrí Airteagal 212(2) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 iad na táirgí airgeadais a bunaíodh faoi Rialachán InvestEU. Ba cheart don Choimisiún agus do na comhpháirtithe cur chun feidhme a áirithiú gur Státchabhair iad na táirgí airgeadais nua atá le bunú faoin Rialachán seo atá comhsheasmhach de réir bhrí Airteagal 212(2) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 chun a áirithiú go gcuirfear in úsáid go tapa iad.

(76) Cé gur innill fhíor-riachtanacha fáis agus iomaíochais iad gnólachtaí nuálacha Eorpacha nuathionscanta agus gnólachtaí nuálacha Eorpacha atá ag méadú, agus ag aithint go bhfuil bacainní leanúnacha rompu maidir le rochtain a fháil ar an maoiniú is gá san Aontas, ba cheart d’Ionstraim InvestEU CEI tacaíocht airgeadais spriocdhírithe a sholáthar ag gach céim do chuideachtaí san Aontas atá ag fás agus ag uas-scálú — ó chéim thionscnaimh go céim mhéadaithe agus monaraíocht thionsclaíoch. Ba cheart

d'Ionstraim InvestEU CEI cistiú díreach agus indíreach a sholáthar do chuideachtaí Eorpacha d'fhonn infheisteoirí príobháideacha a mhealladh — agus ar an gcaoi sin leas iomlán a bhaint as acmhainneacht fhiontraíocht agus infheistíocht na hEorpa. Leis sin, tabharfar cumhacht do ghnólachtaí nuathionscanta agus do ghnólachtaí atá ag méadú agus treiseofar ceannaireacht dhomhanda an Aontais sa teicneolaíocht agus sa tionsclaíocht, agus dúnfar bearnaí nuálaíochta agus infheistíochta na hEorpa agus bainfear amach uaillmhian an Aontais Coigiltis agus Infheistíochta an tráth céanna. D'áireofaí le hIonstraim InvestEU CEI saoráid arb é is aidhm di a áirithiú gur féidir le fiontair ardfháis a fhorbraíonn nó a úsáideann teicneolaíochtaí nuálacha, lena n-áirítear i réimsí atá tábhachtach do leasanna straitéiseacha agus do shlándáil eacnamaíoch an Aontais, rochtain a fháil ar chaipiteal leordhóthanach chun a ngnólachtaí a uas-scálú. Slógfaidh sé infheistíochtaí ó mhargaí caipitil na hEorpa, i gcomhréir le tosaíochtaí beartais an Aontais.

(77) Ba cheart Comhairleoireacht Tionscadail a bhunú chun tacú le cuspóirí CEI, ag tógáil ar Mhol Comhairleach InvestEU. Ba cheart dó an tacaíocht chomhairleach a thugtar d'eintitis phríobháideacha agus phoiblí ar fud na hEorpa a aontú, lena soláthraítear seirbhísí saincheaptha do thairbhithe féideartha agus lena rannchuidítear le píblíne oibríochtaí infheistíochta féideartha a fhorbairt faoi CEI. An tráth céanna, ba cheart é a bheith mar ról ag seirbhísí tacaíochta gnó amhail Líonra AE don Ghnó nó, i measc seirbhísí eile, gnólachtaí Eorpacha a dhéanamh níos nuálaí agus níos iomaíche, iad a fhás agus a scálú sa Mhargadh Aonair agus feasacht a mhúscailt agus rannchuidiú le fothú acmhainneachta maidir le bealaí chun rochtain a fháil ar chistiú caipitil margadhbhunaithe. Chun ualach riaracháin míchuí a sheachaint agus chun cur in úsáid tapa agus tacaíocht don mhargadh a áirithiú ar bhealach leanúnach, féadfaidh CEI brath ar an bpobal atá ann cheana de chomhpháirtithe comhairleacha a ndearnadh measúnú colúin Chlár InvestEU orthu.

(78) Is FBManna iad breis agus 99 % de ghnólachtaí uile san Aontas, soláthraíonn siad dhá thrian de phoist, agus rannchuidíonn siad go mór le poist nua ardcháilíochta a chruthú i ngach earnáil. Is ann do ghnólachtaí scálúcháin ar fud na n-earnálacha uile agus ar fud leibhéil na gcumas nuálach. Ní féidir fás agus nuálaíocht an Aontais a spreagadh ach amháin trí bhorradh a chur faoin iliomad gnólachtaí atá ag méadú agus atá ann ar fud phobal FBManna an Aontais. Tá FBManna fíor-riachtanach chun claochluithe glasa agus digiteacha an gheilleagair a bhaint amach, lena n-áirítear aeráidneodracht a bhaint amach.

(79) Mar sin féin, is bacainn thábhachtach í rochtain ar mhaoiniú i gcás FBManna, go háirithe i gcás gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí atá ag méadú, toisc gur minic a bhíonn siad ag brath ar mhaoiniú seachtrach chun tacú lena bpleananna fáis. Tá bacainní breise roimh FBManna maidir le nuálaíocht agus fás nach ndéanann difear do ghnólachtaí móra a mhéid céanna, mar shampla easpa scileanna fiontraíochta, easpa bonneagair teicneolaíochta rochtana, deacrachtaí maidir le maoin intleachtúil a chosaint nó rochtain a fháil ar mhargaí onnmhairiúcháin agus ar shlabhraí luacha chun a ngníomhaíochtaí idirnáisiúnaithe a fhorbairt.

(80) Léiríonn an fhianaise nach leor tacaíocht dhíreach airgeadais do FBManna aisti féin chun tacú lena n-uas-scálú agus go dteastaíonn comhairle thiomnaithe uathu ar leibhéal an Aontais agus go dtairbhíonn siad di. Trí chomhairle a thabhairt maidir le rialacha an Mhargaidh Aonair, rannchuidíonn nuálaíocht agus rochtain ar mhaoiniú le hiomaíochas an Aontais. Thairis sin, tá an tacaíocht ghnó ar an leibhéal áitiúil, réigiúnach agus náisiúnta éagsúil agus ba cheart di na réigiúin bheagfhorbartha agus na réigiúin is forimeallaí a nascadh freisin. Chuidigh tionscnaimh de chuid an Aontais

atá ann cheana amhail an Líonra Fiontar Eorpach, an tArdán Comhair do Bhraislí Fiontar Eorpacha agus Moil Nuálaíochta Digití Eorpacha leis an mbearna sin a dhúnadh. Dá réir sin, bunófar 'Líonra um Aontas ar son an Ghnó', ag tógáil ar an Líonra Fiontar Eorpach (LFE), ar an Ardán Comhair do Bhraislí Fiontar Eorpacha (ACBFE) agus ar líonraí eile, chun seirbhísí comhairleacha agus comhpháirtíochta a shimpliú agus a chuíchóiriú.

(81) Tacóidh CEI le rochtain FBManna ar mhaoiniú agus neartóidh sé iomaíochas FBManna an Aontais trí dhá phríomhbhealach: Ar an gcéad dul síos, i dteannta Líonra AE don Ghnó, déanfaidh CEI gníomhaíochtaí breise trasearnálacha freisin a bheidh dírithe ar iomaíochas FBManna a neartú. Ar an dara dul síos, ba cheart a áireamh sna gnéithe beartais CEI gníomhaíochtaí tiomnaithe FBManna atá spriocdhírithe ar FBManna in earnálacha straitéiseacha, amhail córais bhónais chun rannpháirtíocht FBManna a spreagadh, d'fhonn nuálaíocht, fás agus uas-scálú FBManna a chothú. Féadfar tacaíocht speisialta a dheonú maidir le rochtain agus fáil ar mhaoine i gcás FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe beaga i ngach earnáil den gheilleagar, lena n-áirítear micreamhaoiniú, tacaíocht d'fhiontair shóisialta. Thairis sin, ba cheart go n-áiritheofaí le bosca uirlisí solúbtha airgeadais faoi CEI go bhféadfadh FBManna an cineál tacaíochta is fearr a oireann dá riachtanais feadh a n-aistir infheistíochta a fháil.

(82) Chun tuilleadh tacaíochta a thabhairt do phrionsabail an tsimplithe agus na rochtana éasca ar dheiseanna cistiúcháin an Aontais do thairbhithe, ba cheart do CEI tairseach aonair a thairiscint lena láraítear faisnéis maidir le deiseanna cistiúcháin uile an Aontais agus rochtain orthu agus tacú le gníomhaíochtaí eile. Leis an tairseach aonair, ba cheart rochtain ar chistiú, maoiniú agus infheistíochtaí eile de chuid an Aontais a éascú agus dlús a chur léi, agus an cur chuige a chuíchóiriú agus, an tráth céanna, tógáil ar an Tairseach 'Cistiú agus Tairiscintí', ar Thairseach InvestEU, ar an Tairseach um Rochtain ar Airgeadas, ar Thairseach STEP agus ar ardáin ábhartha eile. Ba cheart é a bheith indéanta freisin iarratas díreach a dhéanamh ar dheiseanna cistiúcháin ar an tairseach aonair.

(83) Tá CEI le cur chun feidhme i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX][32] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [an Rialachán Feidhmíochta] lena mbunaítear na rialacha maidir le rianú caiteachais agus an creat feidhmíochta le haghaidh bhuiséad an Aontais, lena n-áirítear rialacha chun_a áirithiú go gcuirfear i bhfeidhm go haonfhoirmeach na prionsabail 'gan dochar suntasach a dhéanamh' agus comhionannas inscne dá dtagraítear in Airteagal 33(2), pointí (d) agus (f), de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 faoi seach, rialacha maidir le faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar fheidhmíocht chláir agus ghníomhaíochtaí an Aontais, rialacha maidir le tairseach tacaíochta de chuid an Aontais a bhunú, rialacha maidir le meastóireacht a dhéanamh ar na cláir, chomh maith le forálacha cothrománacha eile is infheidhme maidir le cláir uile an Aontais amhail na cinn sin maidir le faisnéis, cumarsáid agus infheictheacht.

(84) I dtimpeallacht eacnamaíoch, shóisialta agus gheopholaitiúil atá ag athrú go tapa, is léir ón taithí a fuarthas le déanaí go bhfuil gá le creat airgeadais ilbhliantúil agus cláir de chuid an Aontais atá níos solúbtha. Chuige sin, agus i gcomhréir le cuspóirí CEI, ba cheart breithniú cuí a dhéanamh sa chistiú ar na riachtanais bheartais atá ag teacht chun cinn mar a shainaithnítear i ndoiciméid ábhartha arna bhfoilsiú ag an

32 IO L., lch.

gCoimisiún, i gconclúidí ón gComhairle agus i rúin ó Pharlaimint na hEorpa, agus intuarthacht leordhóthanach á háirithiú an tráth céanna do chur chun feidhme an bhuiséid.

(85) Chun cuspóirí ginearálta agus sonracha CEI a bhaint amach, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 CFAE a tharmligean chuig an gCoimisiún i leith athruithe ar uasmhéid na ráthaíochta buiséadaí agus an ráta soláthair, agus i leith bearta áirithe chun tacú leis an mbeartas spáis freisin. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, comhairliúcháin ar leibhéal na saineolaithe san áireamh, agus go ndéanfaí na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr[33]. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, gheobhaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus beidh rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.

(86) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le CEI a chur chun feidhme trí bhearta áirithe a leagtar amach i gcláir oibre chomh maith le bearta áirithe chun tacú le beartas spáis, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[34].

(87) Cé go mbaineann cláir oibre agus gníomhartha eile lena gcuirtear an Rialachán seo chun feidhme le cúraimí sonracha cur chun feidhme buiséid nach gá cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt ina leith agus nár cheart dóibh teacht faoi raon feidhme na ngníomhartha cur chun feidhme dá dtagraítear i Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 de ghnáth, ba cheart an nós imeachta comhairleach a úsáid chun gníomhartha áirithe mar a shainmhínítear sa Rialachán seo a ghlacadh, lena n-áirítear cláir oibre lena gcuirtear chun feidhme gníomhaíochtaí le haghaidh aistriú glan, sláinte, biteicneolaíochta, talmhaíochta agus bithgheilleagair, agus ceannaireacht dhigiteach, athléimneacht agus slándáil, tionscal cosanta agus spás, ós rud é gur cheart tacú go hiomlán leis na gníomhartha sin agus sineirgí a chruthú le gníomhaíochtaí bainistíochta náisiúnta agus comhroinnte arna ndéanamh ag na Ballstáit. Mar gheall ar an íogaireacht agus tábhacht ar leith a bhaineann le sineirgí agus a bhaineann le comhordú iomlán a dhéanamh leis na Ballstáit i réimsí na hathléimneachta agus na slándála, na tacaíochta don tionscal cosanta agus an spáis, ba cheart an nós imeachta scrúdúcháin a úsáid chun cláir oibre a ghlacadh sna réimsí sin.

(88) Ba cheart don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme atá infheidhme a ghlacadh láithreach i gcásanna a bhfuil údar cuí leo i gcás nár glacadh clár oibre go leordhóthanach roimh bhliain chur chun feidhme an bhuiséid chun leanúnachas gnó thacaíocht an Aontais a áirithiú, go háirithe maidir le gníomhaíochtaí oibríochtúla criticiúla, amhail córais satailíte agus bonneagair chriticiúla, nó i gcás inar gá é a ghlacadh ar bhealach brostaithe chun freagairt láithreach do ghéarchéim nó

[33] IO L 123, 12.5.2016, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

[34] Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún, IO L 55, 28.2.2011, lch. 13–18.

d'éigeandálaí eisceachtúla cuí-réasúnaithe comhchosúla eile, agus éilítear amhlaidh ar mhórchúiseanna práinne.

(89) Cuirtear CEI in ionad na gclár a bunaíodh le Rialacháin (AE) 2021/522[35], (AE) 2021/694[36], (AE) 2021/696[37], (AE) 2021/697[38], (AE) 2021/783[39], (AE) 2023/588[40], lena n-aisghairtear forálacha de Rialacháin (AE) 2021/696, (AE) 2023/588 agus (AE) [EDIP].

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Caibidil I

Forálacha Ginearálta

ROINN 1

CUSPÓIRÍ AGUS STRUCHTÚR AN CHISTE

Airteagal 1

Ábhar

1. Bunaítear leis an Rialachán seo an Ciste Eorpach um Iomaíochas ('CEI'), lena n-áirítear clár sonrach maidir le taighde agus nuálaíocht i réimse na cosanta dá dtagraítear in Airteagal 182(3) CFAE agus leagtar síos leis cuspóirí CEI, a bhuiséad don tréimhse 2028-2034, na cineálacha tacaíochta ón Aontas agus na rialacha a bhaineann leis an tacaíocht sin a sholáthar faoi ghníomhaíochtaí trasghearrtha agus faoi bheartais shonracha a fhaigheann tacaíocht ó CEI.

2. Leagtar síos leis an Rialachán seo:

35 Rialachán (AE) 2021/522 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Márta 2021 lena mbunaítear Clár do ghníomhaíochtaí an Aontais i réimse na sláinte ('Clár EU4Health') don tréimhse 2021-2027, agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 282/2014 (IO L 107, 26.3.2021, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

36 Rialachán (AE) 2021/694 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2021 lena mbunaítear an Clár don Eoraip Dhigiteach agus lena n-aisghairtear Cinneadh (AE) 2015/2240 (IO L 166, 11.5.2021, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj).

37 Rialachán (AE) 2021/696 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Aibreán 2021 lena mbunaítear Clár Spáis an Aontais agus Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um an gClár Spáis agus lena n-aisghairtear Rialacháin (AE) Uimh. 912/2010, (AE) Uimh. 1285/2013 agus (AE) Uimh. 377/2014 agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE (IO L 170, 12.5.2021, lch. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

38 Rialachán (AE) 2021/697 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2021 lena mbunaítear an Ciste Eorpach Cosanta agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) 2018/1092 (IO L 170, 12.5.2021, lch. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj) .

39 Rialachán (AE) Uimh. 2021/783 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2021 maidir le Clár don Chomhshaol agus do Ghníomhú ar son na hAeráide (LIFE) a bhunú agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1293/2013 (IO L 172, 17.5.2021, lch. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj).

40 Rialachán (AE) 2023/588 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 15 Márta 2023 lena mbunaítear Clár an Aontais um Nascacht Shlán le haghaidh na tréimhse 2023-2027 (IO L 79, 17.3.2023, lch. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj).

(a) Ionú 'Aistriú Glan agus Dícharbónú Tionsclaíoch' – a chuirtear chun feidhme trí na gníomhaíochtaí a leagtar amach i gCaibidil II agus i gCaibidil IV, agus lena rannchuidítear leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (a);

(b) Ionú 'Sláinte, Bith-theicneolaíocht, Talmhaíocht agus Bithgheilleagar' – arna chur chun feidhme trí na gníomhaíochtaí a leagtar amach i gCaibidil II agus i gCaibidil V, agus lena rannchuidítear leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (b);

(c) Ionú 'Aistriú Glan agus Dícharbónú Tionsclaíoch' – a chuirtear chun feidhme trí na gníomhaíochtaí a leagtar amach i gCaibidil II agus i gCaibidil VI, agus lena rannchuidítear leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (c);

(d) Ionú 'Athléimneacht agus Slándáil, an Tionscal Cosanta, agus an Spás' – arna cur chun feidhme trí ghníomhaíochtaí a leagtar amach i gCaibidil II agus i gCaibidil VII, lena n-áirítear an clár sonrach um thaighde agus nuálaíocht i réimse na cosanta dá dtagraítear i mír 1, agus lena rannchuidítear leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (d).

3. Bunaítear leis an Rialachán freisin creat dlíthiúil arb é is aidhm dó slándáil an tsoláthair a áirithiú, bacainní ar infheistíocht agus scrogaill táirgeachta a bhaint agus tacú le hiomaíochas bhonn tionsclaíoch an Aontais.

Airteagal 2

Sainmhínithe

1. Chun críocha an Rialacháin seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

(1) ciallaíonn 'comhaontú comhairleach' ionstraim dlí lena sonraíonn an Coimisiún agus an comhpháirtí comhairleach na coinníollacha maidir le seirbhísí comhairleacha tionscadail a chur chun feidhme;

(2) ciallaíonn 'comhpháirtí comhairleach' contrapháirtí incháilithe amhail institiúid airgeadais nó eintiteas eile a bhfuil comhaontú comhairleach tugtha i gcrích ag an gCoimisiún leis chun tionscnamh comhairleach amháin nó níos mó a chur chun feidhme, cé is moite de thionscnaimh chomhairleacha arna gcur chun feidhme trí sholáthraithe seirbhíse seachtracha atá ar conradh leis an gCoimisiún nó trí ghníomhaireachtaí feidhmiúcháin;

(3) Ciallaíonn 'urrann' cuid d'Ionstraim InvestEU CEI arna sainiú de réir thionscnamh na n-acmhainní atá mar thaca don tacaíocht;

(4) Ciallaíonn 'rialú' an cumas tionchar cinntitheach a imirt ar eintiteas dlítheanach go díreach nó go hindíreach trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó;

(5) Ciallaíonn 'struchtúr bainistíochta feidhmiúcháin' comhlacht eintitis dhlítheanaigh a cheaptar i gcomhréir leis an dlí náisiúnta, agus, i gcás inarb infheidhme, a thugann tuarascáil don phríomhoifigeach feidhmiúcháin, nó d'aon duine eile ag a bhfuil an chumhacht inchomparáide cinntí a dhéanamh, a bhfuil an chumhacht aige straitéis, cuspóirí agus treo foriomlán an eintitis dhlítheanaigh sin a bhunú, agus a dhéanann maoirseacht agus faireachán ar chinnteoireacht na bainistíochta;

(6) Ciallaíonn 'Grúpa BEI' an Banc Eorpach Infheistíochta (BEI), a fhochuideachtaí, agus eintitis eile a bhunaítear faoi Airteagal 28(1) de Phrótacal Uimh. 5 ar Reacht an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta (Reacht BEI);

(7) ciallaíonn ‘comhaontú ráthaíochta’ ionstraim dlí lena sonraíonn an Coimisiún agus comhpháirtí cur chun feidhme na coinníollacha maidir le hoibríochtaí maoiniúcháin agus infheistíochta a mholadh chun go ndeonófaí tairbhe ráthaíocht Ionstraim InvestEU CEI dóibh, maidir le ráthaíocht bhuiséadach a sholáthar le haghaidh na n-oibríochtaí sin agus maidir leis na hoibríochtaí sin a chur chun feidhme i gcomhréir leis an Rialachán seo;

(8) Ciallaíonn ‘leas poiblí dianriachtanach’, chun críche Airteagal 20, cúis sháraitheach maidir le tacaíocht ón Aontas a sholáthar do ghníomhaíocht áirithe, nó do shraith gníomhaíochtaí, mar gheall ar rannchuidiú soiléir suntasach le cuspóirí beartais faoi CEI a bhaint amach, lena dtugtar údar le rialacha brostaithe agus simplithe a chur i bhfeidhm maidir leis an dámhachtain;

(9) Ciallaíonn ‘comhpháirtí cur chun feidhme’ institiúid airgeadais incháilithe nó idirghabhálaí incháilithe lena bhfuil comhaontú ráthaíochta tugtha i gcrích ag an gCoimisiún;

(10) ciallaíonn ‘tionscadal tábhachtach ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne’ (IPCEI) tionscadal a chomhlíonann na critéir uile a leagtar síos sa Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal ‘*Criteria for the analysis of the compatibility with the internal market of State aid to promote the execution of important projects of common European interest*’ [Critéir chun anailís a dhéanamh ar a chomhoiriúnaí leis an margadh inmheánach atá Státchabhair chun tionscadail thábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chur chun cinn] nó aon athscrúdú a dhéanfar ar an teachtaireacht sin ina dhiaidh sin;

(11) Ciallaíonn ‘turas infheistíochta’ leanúnachas tacaíochta airgeadais phoiblí agus phríobháidigh agus sásraí tacaíochta beartais a sholáthraítear d’fhaighteoirí ar fud a shlabhra forbartha ar fad, lena n-áirítear sraith chuimsitheach gníomhaíochtaí a bhfuil baint acu le leithdháileadh acmhainní airgeadais agus le tacaíocht a sholáthar chun nuálaíocht agus fás eacnamaíoch a chothú. Áirítear leis an aistear sin, gan bheith teoranta dó, tionscnamh ó chéimeanna bunúsacha agus feidhmeacha taighde, dul chun cinn a dhéanamh trí chéimeanna an uas-scálaithe, imscaradh tionsclaíoch, agus dul chun cinn a dhéanamh ar deireadh maidir le monaraíocht ar scála iomlán, aibíocht thionsclaíoch agus idirnáisiúnú;

(12) ciallaíonn ‘oibríochtaí maoiniúcháin agus infheistíochta’ nó ‘oibríochtaí maoiniúcháin nó infheistíochta’ oibríochtaí chun maoiniú a sholáthar go díreach nó go hindíreach d’fhaighteoirí deiridh trí tháirgí airgeadais, ar oibríochtaí iad a dhéanann comhpháirtí cur chun feidhme ag gníomhú dó ina ainm féin, a sholáthraíonn an comhpháirtí cur chun feidhme i gcomhréir lena rialacha inmheánacha, lena bheartais inmheánacha agus lena nósanna imeachta inmheánacha agus a dtugtar cuntas orthu i ráitis airgeadais an chomhpháirtí cur chun feidhme nó, i gcás inarb infheidhme, atá nochta sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais sin;

(13) Ciallaíonn ‘eintitis dhlítheanacha’ duine dlítheanach a chruthaítear agus a aithnítear mar sin faoi dhlí an Aontais, faoin dlí náisiúnta nó faoin dlí idirnáisiúnta, lena n-áirítear Struchtúir do Chláir Armála na hEorpa (SEAP), arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX][41] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [EDIP], a bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige agus a bhfuil sé d’acmhainn aige gníomhú ina ainm féin, cearta a fheidhmiú agus a bheith faoi réir oibleagáidí, nó eintiteas nach

41 IO L.., lch.

bhfuil pearsantacht dhlítheanach aige dá dtagraítear in Airteagal 200(2), pointe (c), den Rialachán Airgeadais;

(14) ciallaíonn 'ionú beartais' réimse spriocdhírithe le haghaidh tacaíocht ó bhosca uirlisí CEI a leagtar síos in Airteagal 3(2);

(15) ciallaíonn 'soláthar réamhthráchtála' soláthar seirbhísí taighde agus forbartha a bhfuil baint acu le comhroinnt sochair-riosca faoi dhálaí margaidh ina bhfuil dealú soiléir idir na seirbhísí taighde agus forbartha a sholáthraítear ó úsáid cainníochtaí tráchtála na dtáirgí deiridh;'

(16) Ciallaíonn 'comhairle tionscadail' comhairleoireacht a thacaíonn le hinfheistíocht, lena n-áirítear fothú acmhainneachta agus gníomhaíochtaí forbartha margaidh, agus seirbhísí luasghéaraithe gnó arna soláthar ag comhpháirtithe comhairleacha, ag soláthraithe seirbhíse seachtracha atá ar conradh ag an gCoimisiún nó trí ghníomhaireachtaí feidhmiúcháin;

(17) Ciallaíonn 'Séala Iomaíochais' lipéad cáilíochta a dhámhtar ar thogra a chuirtear isteach le haghaidh glao ar thograí a chomhlíonann na ceanglais cháilíochta uile a leagtar amach sa nós imeachta dámhachtana ach a d'fhéadfadh tacaíocht a fháil ó fhoinsí cistiúcháin eile de chuid an Aontais nó ó fhoinsí cistiúcháin náisiúnta eile;

(18) Ciallaíonn 'cuideachta mheánchaipitlithe bheag' eintiteas mar a shainmhínítear i moladh 2025/3500 final ón gCoimisiún;

(19) ciallaíonn 'fiontar beag agus meánmhéide' nó 'FBM' micrifhiontar, fiontar beag nó fiontar meánmhéide de réir bhrí na hIarscríbhinne a ghabhann le Moladh 2003/361/CE ón gCoimisiún;

(20) Ciallaíonn 'geallsealbhóirí' daoine aonair, grúpaí nó eagraíochtaí a ndéanann cur chun feidhme an chláir difear dóibh agus ar féidir leo a bheith rannpháirteach i gcur chun feidhme an chláir;

(21) Ciallaíonn 'bonneagar' na heilimintí fisiceacha agus fíorúla uile is gá chun seirbhísí agus gníomhaíochtaí eacnamaíocha a sholáthar, lena n-áirítear líonraí, eangacha agus sócmhainní, chomh maith le sócmhainní móibíleacha atá nasctha le bonneagar, lena gcothaítear dícharbónú, athléimneacht, éifeachtúlacht, digitiú agus idir-inoibritheacht;

Airteagal 3

Cuspóirí

1. Is é cuspóir ginearálta CEI iomaíochas na hEorpa a mhéadú, go háirithe in earnálacha agus teicneolaíochtaí straitéiseacha ar feadh an turais infheistíochta tríd an méid seo a leanas a dhéanamh:

(a) tionchar teicneolaíoch, eacnamaíoch agus comhshaoil ó infheistíochtaí an Aontais a chur i gcrích, lena n-áirítear tionchar a chur i gcrích trí nuálaíocht shuaiteach incriminteach a fhorbairt, agus trí theicneolaíochtaí ceannródaíocha dé-úsáide straitéiseacha atá ag teacht chun cinn a bhfuil acmhainneacht shuntasach eacnamaíoch acu a fhorbairt, lena n-áirítear iad a fhorbairt trí dhlús a chur lena monarú agus lena gcur in úsáid tionsclaíoch;

(b) spleáchais straitéiseacha an Aontais a laghdú nó a chosc, agus athléimneacht agus slándáil eacnamaíoch an Aontais a threisiú, lena n-áirítear trí fhoinsí agus margaí a éagsúlú, tacaíocht chun borradh a chur faoi tháirgeadh Eorpach teicneolaíochtaí

straitéiseacha agus slabhraí luacha agus bonneagar criticiúil an Aontais a chruthú, a neartú agus a chosaint;

(c) aghaidh a thabhairt ar theipeanna margaidh agus ar chásanna infheistíochta fo-optamacha, lena n-áirítear trí chaipiteal príobháideach, infheisteoirí institiúideacha agus cistiú poiblí a 'phlódú isteach' ar bhealach comhréireach, agus dúbailt á seachaint agus gan infheisteoirí príobháideacha a phlódú amach; ag feidhmiú mar ardán comhtháite chun tacaíocht airgeadais spriocdhírithe a chur ar fáil do chuideachtaí i ngach céim den fhorbairt, do ghnólachtaí nuathionscanta, do ghnólachtaí atá i mbun fáis agus do chuideachtaí straitéiseacha, lena n-áirítear cuideachtaí a shaothraíonn ar bhonn gníomhach monaraíocht, tionsclaíocht agus cur in úsáid ar an margadh;

(d) comhtháthú mhargaí caipitil an Aontais a chur chun cinn i gcomhréir leis an gcuspóir maidir le hAontas Coigiltis agus Infheistíochta a sholáthar, lena n-áirítear réitigh chun aghaidh a thabhairt ar ilroinnt mhargaí caipitil an Aontais, deireadh a chur le bacainní agus dreasachtaí a chruthú le haghaidh infheistíochtaí príobháideacha agus na foinsí maoiniúcháin d'fhiontair an Aontais sna Ballstáit uile a éagsúlú agus a threisiú, lena n-áirítear na Ballstáit a bhfuil margaí caipitil beagfhorbartha acu;

(e) tacaíocht taighde, nuálaíochta agus beartais thionsclaíoch a ailíniú chun barr feabhais taighde an Aontais a thiontú ina neart tionsclaíoch don Aontas ar mhargaí domhanda agus chun todhchaí na monaraíochta san Eoraip a dhaingniú;

(f) bonneagar trasteorann agus criticiúil an Aontais a fhorbairt; ar bonneagar é atá ríthábhachtach d'iomaíochas agus do neamhspleáchas straitéiseach an Aontais go háirithe an bonneagar fuinnimh agus iompair, an bonneagar digiteach agus slándála, an bonneagar cosanta agus spáis mar aon leis an mbonneagar sóisialta agus sonraí agus seirbhísí gaolmhara;

(g) iomaíochas FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe beaga atá bunaithe san Aontas a neartú agus a gcumas fás agus uas-scálú a neartú, go háirithe trína rochtain ar mhaoiniú a fheabhsú, lena n-áirítear infheistíocht phríobháideach, micreamhaoiniú agus tacaíocht d'fhiontair shóisialta chun rochtain ar chistiú ón Aontas a éascú, trí nósanna imeachta níos tapúla, simplithe agus comhchuibhithe; ualach tuairiscithe comhréireach a laghdú agus a áirithiú;

(h) aghaidh a thabhairt ar ghanntanais scileanna atá ríthábhachtach do gach cineál post ardcháilíochta in earnálacha atá straitéiseach d'iomaíochas an Aontais, trí infheistiú i scileanna cothrománacha agus sonracha araon, lena rannchuidítear le hinfhaighteacht scileanna i dteicneolaíochtaí a bheidh ag teacht chun cinn amach anseo, agus trí iarracht a dhéanamh infheistíocht i scileanna a chur le hinfheistíochtaí agus a chur in iúl nuair a chuirtear san áireamh í;

(i) comhtháthú an Mhargaidh Aonair a áirithiú, lena n-áirítear comhtháthú trí thacú le tionscnaimh ag céim ar bith den aistear infheistíochta a mbeidh éifeachtaí iarmharta dearfacha acu ar an Margadh Aonair agus ar athléimneacht a shlabhraí luacha;

(j) gníomhaíochtaí tacaíochta maidir le reachtaíocht agus beartas ábhartha an Aontais a fhorbairt, a chur chun feidhme agus faireachán a dhéanamh orthu;

(k) aistriú cóir chuig geilleagar inbhuanaithe dícharbónaithe digiteach atá cothrom agus a thacaíonn le hoibrithe agus le pobail a áirithiú.

2. Faoi chuimsiú na gcuspóirí ginearálta a leagtar amach i mír 1, saothróidh CEI go háirithe na cuspóirí sonracha a leanas:

(a) Chun tacú leis an Aistriú Glan agus Dícharbónú Tionsclaíoch, arb iad na cuspóirí sonracha tacaíocht a thabhairt do dhícharbónú earnáil tionsclaíochta na hEorpa, lena n-áirítear FBManna agus tionscail dianfhuinnimh, monaraíocht teicneolaíochta glaine agus a slabhraí soláthair, agus rannchuidiú leis an aistriú i dtreo geilleagar inbhuanaithe ciorclach fuinneamhéifeachtúil a bheidh tíosach ar uisce agus acmhainní, aeráidneodrach agus athléimneach. Áirítear leis sin teicneolaíochtaí dícharbónaithe agus réitigh eile a bheith á nglacadh ag tionscail dá bpróisis thionsclaíocha agus dá ngníomhaíochtaí tionsclaíocha, chomh maith le dícharbónú an tsoláthair fuinnimh, cur chun cinn na héifeachtúlachta fuinnimh, glacadh réiteach fuinnimh in-athnuaite agus glan, forbairt sholúbthacht an chórais fuinnimh, glacadh príomh-mhargaí le haghaidh táirgí glana, forbairt, athléimneacht, comhtháthú agus digitiú na mbonneagar agus na gcóras fuinnimh agus iompair, borradh a chur faoin tsoghluaisteacht chliste agus faoi bhreoslaí malartacha inbhuanaithe, chomh maith le borradh a chur faoin ngeilleagar gorm inbhuanaithe, samhlacha gnó nuálacha dúlrabhunaithe a fhorbairt agus réitigh ar thaobh an éilimh le haghaidh foirgnimh ghlana dhícharbónaithe, iompar agus tionscal glan dícharbónaithe a fhorbairt, agus borradh a chur faoin táirgeadh chun rannchuidiú le neamhspleáchas straitéiseach an Aontais.

(b) Chun tacú leis an tSláinte, leis an mBith-theicneolaíocht, leis an Talmhaíocht agus leis an mBithgheilleagar:

(1) Chun tacú leis an tsláinte, arb iad na cuspóirí sonracha nuálaíocht agus iomaíochas na hearnála sláinte a chothú agus slándáil an tsoláthair, an cumas tionsclaíoch agus an cumas chun bagairtí tromchúiseacha trasteorann ar an tsláinte a bhainistiú amach anseo á n-áirithiú ag an am céanna; sláinte an phobail agus sláinte an daonra a fheabhsú agus a chosaint, trí thosaíocht a thabhairt do chur chun cinn na sláinte agus do chosc galar ar feadh na saolré trí chur chuige beartais 'sláinte i gcoitinne' agus 'Aon Sláinte Amháin', agus trí nuálaíocht agus athléimneacht na gcóras sláinte a neartú.

(2) Chun tacú leis an mbith-theicneolaíocht, arb iad na cuspóirí sonracha rannchuidiú le forbairt agus le táirgeadh agus glacadh inscálaithe, infhaighteacht agus inrochtaineacht táirgí íocshláinte, feistí leighis, diagnóisice agus frithbhearta leighis eile.

(3) Chun tacú leis an mbeartas bithgheilleagair, arb iad na cuspóirí sonracha bithgheilleagar nuálach agus iomaíoch a chothú san Aontas, lena n-áirítear cothú i réimsí na n-ábhar agus na dtáirgí bithbhunaithe, na bithmhonaraíochta, na dtáirgí bia nuálacha agus na mbithcheimiceán; lena n-áirítear tacaíocht do FBManna, do ghnólachtaí nuathionscanta agus do ghnólachtaí atá i mbun fáis, rannchuidiú le forbairt agus le táirgeadh agus glacadh inscálaithe, infhaighteacht agus inrochtaineacht nuálaíochtaí bithgheilleagair, lena n-áirítear na cinn sin atá bunaithe ar bhith-theicneolaíocht trasearnála cheannródaíoch; slabhraí soláthair a neartú agus a n-athléimneacht a mhéadú.

(4) Chun tacú leis an talmhaíocht agus leis an tslándáil bia, arb é an cuspóir sonrach iomaíochas, inbhuanaitheacht agus athléimneacht na talmhaíochta, an iascaigh agus an dobharshaothraithe, na foraoiseachta agus na limistéar tuaithe agus cósta a chothú agus an

ról atá acu san aistriú chuig geilleagar aeráidneodrach, cliste ó thaobh uisce de agus dearfach ó thaobh an dúlra de agus bithéagsúlacht acmhainní nádúrtha a chosaint a chothú agus, ag an am céanna, rannchuidiú le slándáil fhadtéarmach bia san Aontas.

(c) Chun tacú leis an mbeartas maidir le Ceannaireacht Dhigiteach, arb iad na cuspóirí sonracha nuálaíocht agus iomaíochas na hearnála digití a chothú ar mhaithe le hAontas iomaíoch slán agus na tairbhí a bhaineann leis a thabhairt do shaoránaigh agus don tsochaí, d'údaráis phoiblí agus do ghnólachtaí ar fud an Aontais. Áireofar leis sin, ach gan bheith teoranta dó, tacú le slabhraí luacha digiteacha, slabhraí soláthair digiteacha agus gníomhaíochtaí digiteacha uile, lena n-áirítear tacaíocht do ghnólachtaí nuathionscanta, do ghnólachtaí atá i mbun fáis agus do FBManna, go háirithe de réir na ngnéithe seo a leanas: Ceannaireacht a bhaint amach i dteicneolaíochtaí digiteacha agus intleachta saorga, lena n-áirítear ceannaireacht a bhaint amach trí aistriú teicneolaíochta agus nuálaíocht, agus trí bhonneagair cheannródaíocha amhail leathchúplaí digiteacha atá cumhachtaithe ag IS; Ceannasacht theicneolaíoch a bhaint amach trí éiceachórais dhigiteacha athléimneacha a thógáil agus ardleibhéal cibearshlándála a áirithiú san Aontas; Cumhacht dhigiteach a chumasú do ghnólachtaí agus do shaoránaigh trí ardfheidhmchláir agus ardseirbhísí digiteacha, bonneagair, acmhainneachtaí agus cumais a imscaradh agus trí idir-inoibritheacht ar fud an Aontais a threisiú, lena n-áirítear tacaíocht do dhigitiú cuideachtaí, lena n-áirítear FBManna, cuideachtaí meánchaipitlithe beaga, gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí atá i mbun fáis; Tacú le claochlú digiteach agus idir-inoibritheacht na n-earnálacha poiblí agus príobháideacha trí ghlacadh tapa na hintleachta saorga, na dteicneolaíochtaí tiachóige, amhail Tiachóga Eorpacha Céannachta Digití ón Aontas agus seirbhísí iontaoibhe arna mbunú de bhun Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 agus na Tiachóga le haghaidh Ghnó na hEorpa atá ar na bacáin agus réitigh nuálacha dhigiteacha eile. Tacaíocht do thionscail chultúrtha agus chruthaitheacha, lena gcomhlánaítear clár AgoraEU.

(d) Le haghaidh tacaíocht don bheartas 'Athléimneacht agus Slándáil, an Tionscal Cosanta agus an Spás', na cuspóirí sonracha seo a leanas faoi seach:

(1) Chun tacú le hathléimneacht slabhraí soláthair, arb iad na cuspóirí sonracha athléimneacht Eorpach a neartú trí acmhainneacht an Aontais a threisiú maidir le taiscéaladh, eastóscadh, próiseáil agus athchúrsáil amhábhar agus foinsí soláthair agus margaí a éagsúlú, agus trí fheabhas a chur ar infhaighteacht thráthúil táirgí den sórt sin, lena n-áirítear trína n-aga seachadta a laghdú, sliotáin mhonaraíochta a chur in áirithe nó táirgí, táirgí idirmheánacha nó amhábhair a stoc-charnadh.

(2) Chun tacú le tionscal cosanta an Aontais, na cuspóirí sonracha maidir le hullmhacht thionsclaíoch cosanta an Aontais agus a Bhallstát a chur chun cinn trí iomaíochas, freagrúlacht agus cumas Bhonn Tionsclaíoch agus Teicneolaíoch na Cosanta Eorpaí (EDTIB) a neartú, lena n-áirítear tacaíocht do ghnólachtaí nuathionscanta, do ghnólachtaí atá i mbun fáis agus do FBManna, lena gcothófar éiceachóras cosanta nuálach AE; Taighde agus forbairt chomhoibríoch ar tháirgí agus teicneolaíochtaí cosanta, lena n-áirítear teicneolaíochtaí suaiteacha um chosaint; Comhar le linn shaolré an trealaimh cosanta, go háirithe maidir le soláthar

cosanta agus maidir le tionscadail Eorpacha leasa choitinn i réimse na cosanta a fhorbairt; An tionscal a oiriúnú d'athruithe struchtúracha.

(3) Chun córais spáis agus beartas spáis an Aontais a chur chun feidhme, arb iad na cuspóirí sonracha córais spáis a fhorbairt, a chothabháil agus a oibriú, faisnéis, sonraí agus seirbhísí ceannródaíocha spásbhunaithe a sholáthar lena dtacaítear le beartais an Aontais, go háirithe i réimse na slándála, na cosanta, an fháis inbhuanaithe, chosaint an chomhshaoil agus na hathléimneachta in aghaidh an athraithe aeráide, na rannpháirtíochta domhanda agus an neamhspleáchais straitéisigh; Na tairbhí socheacnamaíocha a bhaineann le gníomhaíochtaí spásbhunaithe a uasmhéadú, go háirithe trí fhorbairt geilleagair spáis de chuid an Aontais atá nuálach agus iomaíoch a chothú agus trí thacú le fíor-Mhargadh Aonair a fhorbairt le haghaidh gníomhaíochtaí spáis, lena n-áirítear taighde agus nuálaíocht chomhoibríoch le haghaidh táirgí agus teicneolaíochtaí spáis agus tacaíocht do FBManna; Sábháilteacht, slándáil agus inbhuanaitheacht na ngníomhaíochtaí cianspáis uile a fheabhsú; Ról an Aontais mar ghníomhaí domhanda in earnáil an spáis a chur chun cinn.

(4) Maidir le tacaíocht don tslándáil thionsclaíoch shibhialta, na cuspóirí sonracha maidir le hiomaíochas agus freagrúlacht thionscal slándála sibhialta na hEorpa a neartú, i réimsí cur i bhfeidhm na slándála, athléimneacht bonneagar criticiúil agus dé-úsáide, teicneolaíochtaí lena n-áirítear bonneagar criticiúil fuinnimh, agus réitigh chun earraí agus daoine a rialú ag teorainneacha, teorainneacha a chosaint, slándáil mhuirí, slándáil chustaim agus ullmhacht shibhialta in aghaidh bagairtí slándála, chomh maith le cumais na n-úsáideoirí deiridh ábhartha in earnáil na slándála sibhialta a threisiú.

Airteagal 4

Buiséad

1. Is é EUR 234 300 000 000 i bpraghsanna reatha a bheidh san imchlúdach airgeadais táscach le haghaidh chur chun feidhme CEI don tréimhse ón 1 Eanáir 2028 go dtí an 31 Nollaig 2034.

2. Maidir leis an méid dá dtagraítear i mír 1, seo a leanas a dháileadh táscach:

(a) EUR 11 000 000 000 le haghaidh gníomhaíochtaí lena rannchuidítear leis na cuspóirí ginearálta dá dtagraítear in Airteagal 3, arna gcur chun feidhme go háirithe trí ghníomhaíochtaí trasghearrtha amhail tacaíocht neamhthéamach d'Ionstraim InvestEU CEI, dá dtagraítear i gCaibidil II, Roinn 2; Comhairle Tionscadail, Comhar le FBManna, forbairt scileanna agus Rochtain ar Mhaoiniú, dá dtagraítear i gCaibidil III;

(b) EUR 26 210 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (a);

(c) EUR 20 393 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (b);

(d) EUR 51 493 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (c);

(e) EUR 125 204 000 000 le haghaidh na gcuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (d);

3. Féadfar gealltanais bhuiséadacha maidir le gníomhaíochtaí ar faide iad ná bliain airgeadais amháin a roinnt ina dtráthchodanna bliantúla thar roinnt blianta.

4. Féadfar leithreasuithe a iontráil i mbuiséad an Aontais tar éis 2034 chun go gcumhdófar na costais is gá chun na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3 a chomhlíonadh, ionas go mbeifear in ann na gníomhaíochtaí nach gcuirfear i gcrích iad faoi dheireadh na tréimhse a bhainistiú, is é sin an tréimhse dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal sin, mar aon le costais lena gcumhdaítear gníomhaíochtaí agus seirbhísí oibríochtúla criticiúla.

5. An t-imchlúdach airgeadais dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo agus méideanna na n-acmhainní breise dá dtagraítear in Airteagal 5, féadfar iad a úsáid freisin le haghaidh cúnamh teicniúil agus riaracháin chun CEI a chur chun feidhme, amhail gníomhaíochtaí ullmhúcháin, faireacháin, rialúcháin, iniúchóireachta agus meastóireachta, córais agus ardáin teicneolaíochta faisnéise chorparáideacha, gníomhaíochtaí faisnéise agus cumarsáide, lena n-áirítear cumarsáid chorparáideach maidir le tosaíochtaí polaitiúla an Aontais, chomh maith le gach cúnamh teicniúil agus riaracháin eile nó gach costas eile a bhaineann leis an bhfoireann arna thabhú ag an gCoimisiún chun CEI a bhainistiú.

ROINN 2

LEABHAR RIALACHA AONAIR

Airteagal 5

Acmhainní breise

1. Féadfaidh na Ballstáit, institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí an Aontais, tríú tíortha, eagraíochtaí idirnáisiúnta, institiúidí airgeadais idirnáisiúnta, nó tríú páirtithe eile, ranníocaíochtaí airgeadais nó neamhairgeadais breise a chur ar fáil do CEI, nó aon cheann dá ghníomhaíochtaí sonracha nó dá chuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), lena n-áirítear ranníocaíochtaí sonracha le ráthaíocht bhuiséadach Ionstraim InvestEU CEI agus le hionstraimí airgeadais dá dtagraítear in Airteagal 21. Is ioncam sannta seachtrach de réir bhrí Airteagal 21(2), pointí (a), (d), nó (e) nó Airteagal 21(5) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 a bheidh sna ranníocaíochtaí airgeadais breise.

2. Féadfar acmhainní arna leithdháileadh ar na Ballstáit faoin mbainistíocht chomhroinnte a chur ar fáil do CEI, arna iarraidh sin dóibh, i gcomhréir le hAirteagal X de Rialachán (AE) [XXX][*an rialachán maidir le Ciste CNR*]. Déanfaidh an Coimisiún na hacmhainní sin a chur chun feidhme go díreach nó go hindíreach i gcomhréir le hAirteagal 62(1), pointe (a) nó (c) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. Acmhainní breise a bheidh iontu le cois an mhéid dá dtagraítear in Airteagal 4. Úsáidfear na hacmhainní sin chun leas an Bhallstáit lena mbaineann. I gcás nach mbeidh gealltanas dlíthiúil tugtha ag an gCoimisiún faoi

bhainistíocht dhíreach nó indíreach le haghaidh méideanna breise a chuirfear ar fáil ar an gcaoi sin do CEI, féadfar, arna iarraidh sin don Bhallstát lena mbaineann, na méideanna comhfhreagracha nár gealladh a aistriú ar ais chuig caibidil amháin faoi seach nó níos mó an Phlean nó chuig a gcomharbaí.

3. Aon ioncam a ghintear le gníomhaíochtaí agus comhpháirteanna faoi Chaibidil VII, roinn 3 den Rialachán seo, is éard a bheidh ann ioncam sannta seachtrach de réir bhrí Airteagal 21(5) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 do CEI nó dá chomharba.

4. [Ón 1 Eanáir 2028 / ó dháta tosaigh an chláir], de mhaolú ar an gcéad fhomhír, ar an dara fomhír agus ar an gceathrú fomhír d’Airteagal 212(3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, úsáidfear ioncam, aisíocaíochtaí agus aisghabhálacha ó ionstraimí airgeadais arna gcistiú ón Rialachán seo, a réamhtheachtaí, agus ó na hionstraimí sin dá dtagraítear in Iarscríbhinn IV de Rialachán (AE) 2021/523 chun tacaíocht ón Aontas a sholáthar faoi CEI. De mhaolú ar phointe (f) d’Airteagal 21(3) agus i gcomhréir le hAirteagal 21(5) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, beidh na hacmhainní sin ina n-ioncam sannta seachtrach do CEI.

5. [Ón 1 Eanáir 2028/ó dháta tosaigh an chláir], de mhaolú ar phointe (a) d’Airteagal 216(4) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, féadfar aon bharrachas soláthairtí le haghaidh na ráthaíochtaí buiséadacha arna mbunú le Rialacháin (AE) 2015/1017[2] agus (AE) 2021/523[3] a úsáid chun tacaíocht ón Aontas a sholáthar faoi CEI. Ioncam sannta seachtrach de réir bhrí Airteagal 21(5) de Rialachán 2024/2509 a ghabhann le CEI a bheidh sna hacmhainní seo.

Airteagal 6

Cistiú malartach, comhcheangailte agus carnach

1. Cuirfear CEI chun feidhme i sineirgíocht le cláir eile de chuid an Aontais. Féadfaidh gníomhaíocht a mbeidh ranníocaíocht ón Aontas faighte aici ó chlár eile ranníocaíocht eile a fháil faoi CEI freisin. Beidh feidhm ag rialacha chlár ábhartha an Aontais maidir leis an ranníocaíocht chomhfhreagrach, sin nó féadfar sraith aonair rialacha a chur i bhfeidhm maidir leis na ranníocaíochtaí uile agus féadfar gealltanas dlíthiúil aonair a thabhairt i gcrích. Más ar chostais incháilithe a bhunaítear an ranníocaíocht ón Aontas, ní rachaidh an tacaíocht charnach ó bhuiséad an Aontais thar chostais incháilithe iomlána na gníomhaíochta agus féadfar í a ríomh ar bhonn *pro rata* i gcomhréir leis na doiciméid ina leagtar amach na coinníollacha maidir le tacaíocht.

2. Maidir le nósanna imeachta dámhachtana faoi CEI, féadfar iad a stiúradh go comhpháirteach, faoi bhainistíocht dhíreach nó faoi bhainistíocht indíreach, i gcomhar leis na Ballstáit, le hinstitiúidí an Aontais, lena ranna, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí, le tríú tíortha, le heagraíochtaí idirnáisiúnta, le hinstitiúidí idirnáisiúnta airgeadais, nó le tríú páirtithe eile, ar choinníoll go n-áiritheofar cosaint leasanna airgeadais an Aontais mar aon le leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus a Bhallstát. Beidh na nósanna imeachta sin faoi réir sraith aonair rialacha agus mar gheall orthu tabharfar gealltanais dhlíthiúla aonair i gcrích. Chun na críche sin, na comhpháirtithe sa nós imeachta dámhachtana comhpháirteach, féadfaidh siad acmhainní a chur ar fáil do CEI i gcomhréir le hAirteagal 5 den Rialachán seo, nó féadfar a chur de chúram ar na comhpháirtithe an nós imeachta dámhachtana a chur chun feidhme, i gcás inarb infheidhme i gcomhréir le hAirteagal 62(1), pointe (c), de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. I nósanna imeachta dámhachtana comhpháirteacha, féadfaidh ionadaithe na gcomhpháirtithe sa nós imeachta

dámhachtana comhpháirteach a bheith ina gcomhaltaí den choiste meastóireachta dá dtagraítear in Airteagal 153(3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 freisin.

Airteagal 7

Comhordú

1. Áiritheoidh an Coimisiún cur chun feidhme comhsheasmhach an Chiste Eorpaigh um Iomaíochas, an Chláir Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht agus an Chiste don Nuálaíocht.

2. Éascóidh an Coimisiún agus na Ballstáit, ar bhealach a bheidh i gcomhréir lena bhfreagrachtaí faoi seach, comhordú agus comhleanúnachas idir an Ciste Eorpach um Iomaíochas agus pleananna comhpháirtíochta náisiúnta agus réigiúnacha maidir le tosaíochtaí comhchoiteanna iomaíochais i bpríomhréimsí roghnaithe agus i dtionscadail a mheastar tábhacht straitéiseach a bheith ag baint leo agus a bhfuil leas na hEorpa i gcoitinne ag baint leo.

3. Cuirfear CEI chun feidhme i sineirgíocht le cistí eile an Aontais, lena n-áirítear an Ciste don Eoraip Dhomhanda, go háirithe chun tacú leis an iomaíochas domhanda, chun foinsí soláthair éagsúlaithe a áirithiú, agus chun acmhainneacht onnmhairiúcháin agus deiseanna cuideachtaí Eorpacha a neartú.

Airteagal 8

Séala Iomaíochais

1. Féadfar Séala Iomaíochais a dhámhachtain ar ghníomhaíochtaí ardcháilíochta a chomhlíonfaidh na coinníollacha seo a leanas ar a laghad:

(a) rinneadh measúnú orthu i nós imeachta dámhachtana faoi CEI;

(b) comhlíonann siad íoscheanglais cháilíochta an nós imeachta dámhachtana sin;

2. Féadfar coinníollacha breise a leagan amach sa chlár oibre nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana.

3. Féadfaidh na Ballstáit tacú le tionscadail ar bronnadh séala orthu, nó féadfaidh siad tacaíocht a sholáthar trí CEI trí acmhainní breise a chur ar fáil do CEI i gcomhréir le hAirteagal 5(1) nó (2).

4. Bronnfar an Séala Iomaíochais go díreach ar thionscadail straitéiseacha faoi CRMA, NZIA, CMA agus tionscadail straitéiseacha eile a shainaithnítear i reachtaíocht an Aontais a chomhlíonann na coinníollacha i mír 1.

Airteagal 9

Incháilitheacht

1. Socrófar critéir incháilitheachta chun tacú leis na cuspóirí ginearálta agus sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3 den Rialachán seo, i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 agus beidh feidhm acu maidir le gach nós imeachta dámhachtana faoi CEI.

2. Ar choinníoll go gcomhlíonfar aon choinníoll sonrach a leagtar síos laistigh de gach ionú beartais nó gach comhpháirt, féadfaidh ceann amháin nó níos mó de na catagóirí eintiteas dlítheanach seo a leanas a bheith incháilithe chun tacaíocht a fháil ón Aontas i nósanna imeachta dámhachtana faoi bhainistíocht dhíreach agus indíreach:

(a) eintitis atá bunaithe i mBallstát nó i dTíortha agus Críocha Thar Lear;

(b) eintitis atá bunaithe i dtríú tír chomhlachaithe;

(c) eagraíochtaí idirnáisiúnta;

(d) eintitis eile atá bunaithe i dtríú tíortha neamhchomhlachaithe i gcás ina bhfuil cistiú na n-eintiteas sin fíor-riachtanach chun an ghníomhaíocht a chur chun feidhme agus ina rannchuidíonn sé leis na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3.

3. Anuas ar Airteagal 168(2) agus (3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, féadfaidh tríú tíortha comhlachaithe dá dtagraítear in Airteagal 11(1) den Rialachán seo, i gcás inarb ábhartha, páirt a ghlacadh in aon cheann de na sásraí soláthair a leagtar amach in Airteagal 168(2) agus (3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 agus tairbhe a bhaint as aon cheann díobh. Cuirfear na rialacha is infheidhme maidir leis na Ballstáit i bhfeidhm de bhun Airteagal 168 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, *mutatis mutandis*, maidir le tríú tíortha comhlachaithe rannpháirteacha agus eagraíochtaí idirnáisiúnta.

4. I nósanna imeachta dámhachtana, ní bheidh na gníomhaíochtaí seo a leanas incháilithe chun tacaíocht a fháil:

(a) gníomhaíochtaí a bhfuil toirmeasc orthu le dlí an Aontais, leis an dlí idirnáisiúnta is infheidhme, nó leis an dlí náisiúnta sna Ballstáit uile;

(b) gníomhaíochtaí atá á maoiniú go hiomlán cheana ó fhoinsí poiblí nó príobháideacha eile,

(c) I gcomhréir le hAirteagal 136 den Rialachán Airgeadais, beidh feidhm ag srianta incháilitheachta maidir le soláthraithe ardriosca, i gcomhréir le dlí an Aontais, ar chúiseanna slándála.

5. Leis an gclár oibre nó leis na doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana, féadfar na critéir incháilitheachta a leagtar amach sa Rialachán seo a shonrú nó féadfar critéir incháilitheachta bhreise a leagan amach le haghaidh gníomhaíochtaí sonracha.

6. Ní bheidh ionadaithe ó thríú tíortha ná ó eagraíochtaí idirnáisiúnta i láthair le linn plé ar chritéir incháilitheachta/dámhachtana.

Airteagal 10

Tosaíocht AE

1. Díreofar tacaíocht CEI ar theicneolaíochtaí agus earnálacha straitéiseacha a fhorbairt, a mhonarú agus a shaothrú san Aontas, i gcomhréir le dlí an Aontais agus le gealltanais idirnáisiúnta. Féadfaidh na nósanna imeachta dámhachtana aon cheann de na coinníollacha a leagtar amach i mír 2 a chur i bhfeidhm chun leasanna slándála straitéiseacha agus eacnamaíocha an Aontais a chosaint, chomh maith le slándáil agus sócmhainní criticiúla agus na seirbhísí a sholáthraíonn siad.

2. Féadfar coinníollacha incháilitheachta a leagan amach sa chlár oibre, sna treoirlínte infheistíochta nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana chun iomaíochas an Aontais a áirithiú, lena n-áirítear cosaint leasanna eacnamaíocha agus uathriail an Aontais i gcás inar gá agus inarb iomchuí, lena n-áirítear cosaint trí choinníollacha fabhracha amhail srianta nó dreasachtaí d'eintitis an Aontais, agus saobhadh an mhargaidh aonair á theorannú ag an am céanna. Féadfaidh na coinníollacha incháilitheachta sin a bheith sna foirmeacha seo a leanas:

(a) srianta rannpháirtíochta agus feidhmíochta lena gceanglaítear ar eintitis rannpháirteacha a bheith bunaithe, saoráidí a úsáid, nó gníomhaíochtaí a dhéanamh sna Ballstáit, agus i gcás inarb iomchuí i dtíortha incháilithe eile. Féadfar tuilleadh sonraí maidir le cur i bhfeidhm na srianta rannpháirtíochta agus feidhmíochta sin a leagan amach sa chlár oibre nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana;

(b) srianta aistrithe lena gceanglaítear ar fhaighteoirí cistithe ó CEI, le linn nó laistigh de 5 bliana féilire tar éis dheireadh na gníomhaíochta, gan gach oibríocht, toradh nó ceart gaolmhar rochtana agus úsáide, nó oibríocht, toradh nó ceart gaolmhar rochtana agus úsáid ar leith, lena n-áirítear ceadúnais a dheonú, a aistriú go díreach nó go hindíreach ó Bhallstát incháilithe nó ó thír chomhlachaithe chuig tríú tír neamh-incháilithe. Ina mhalairt de chás, féadfar cistiú ón Aontas a laghdú agus féadfar é a aisghabháil go hiomlán nó go páirteach. Féadfar tuilleadh sonraí maidir le cur i bhfeidhm na srianta aistrithe sin a leagan amach sa chlár oibre nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana;

(c) srianta soláthair agus ábhair lena gceanglaítear ar fhaighteoirí cistithe ó CEI úsáid nó foinsiú íosta áirithe trealaimh, soláthairtí agus ábhar, nó a gcomhpháirteanna, a áirithiú, agus a úsáidtear don ghníomhaíocht ó eintitis incháilithe dá dtagraítear i mír 2, pointí (a) agus (b), mura rud é nach féidir na soláthairtí agus na hábhair sin a fháil go réasúnta ó na heintitis incháilithe sin. Féadfar tuilleadh sonraí maidir le cur i bhfeidhm na srianta soláthair agus inneachair sin a leagan amach sa chlár oibre nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana;

(d) srianta rialaithe lena gceanglaítear ar fhaighteoirí cistithe ó CEI cinneadh a dhéanamh, gan srianta arna bhforchur ag eintitis neamh-incháilithe, maidir le cruthú agus úsáid torthaí, lena n-áirítear an t-údarás dlíthiúil agus an cumas praiticiúil comhpháirteanna torthaí atá faoi réir srianta arna bhforchur ag eintitis neamh-incháilithe nó tríú tíortha a mhodhnú, a ionadú nó a bhaint. Féadfar tuilleadh sonraí maidir le cur i bhfeidhm shrianta an údaráis dearaidh sin a leagan amach sa chlár oibre nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana;

3. Nósanna imeachta dámhachtana a dhéanann difear don tslándáil, don chosaint nó don ord poiblí, go háirithe nósanna imeachta dámhachtana a bhaineann le sócmhainní agus leasanna straitéiseacha an Aontais nó a Bhallstát, déanfar iad a shrianadh i gcomhréir le hAirteagal 136 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. Féadfar an méid seo a leanas, go háirithe, a áireamh ar na srianta incháilitheachta sin:

(a) a mhéid a bhaineann leis na heintitis rannpháirteacha, srianta ar struchtúir bhainistíochta feidhmiúcháin agus srianta úinéireachta agus rialaithe lena dteorannaítear rannpháirtíocht na n-eintiteas uile nó eintitis áirithe do na heintitis sin a bhfuil struchtúr bainistíochta feidhmiúcháin acu, chomh maith le húinéireacht agus rialú ag daoine nádúrtha nó dlítheanacha, atá bunaithe sna Ballstáit, agus i gcás inarb iomchuí tíortha incháilithe eile;

(b) a mhéid a bhaineann leis na gníomhaíochtaí a cuireadh chun feidhme, ionad feidhmíochta, úsáid saoráidí, nó srianta trealaimh lena gcuirtear teorainn le húsáid na sócmhainní sin atá lonnaithe sna Ballstáit nó atá de thionscnamh na mBallstát, agus i gcás inarb iomchuí tíortha incháilithe eile, i gcás gach gníomhaíochta nó gníomhaíochtaí áirithe;

(c) a mhéid a bhaineann le srianta slándála eile, athbhreithnithe slándála agus measúnuithe riosca, imréitigh slándála, srianta ar chearta aistrithe agus rochtana, lena

n-áirítear ceadúnais a dheonú chun coimircí iomchuí a áirithiú do na torthaí uile nó do thorthaí áirithe agus faisnéis eile arna giniúint nó arna húsáid ag an ngníomhaíocht.

Airteagal 11

Comhlachas tríú tíortha le gníomhaíochtaí faoi CEI

1. Féadfar rannpháirtithe in CEI a dhéanamh de na tríú tíortha seo a leanas trí chomhlachas iomlán nó páirteach, i gcomhréir leis na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 3 agus i gcomhréir leis na comhaontuithe idirnáisiúnta ábhartha nó le haon chinneadh arna ghlacadh faoi chuimsiú na gcomhaontuithe sin agus is infheidhme maidir le:

(a) comhaltaí de Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa ar comhaltaí iad den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch, chomh maith le hAndóra, Monacó agus San Mairíne;

(b) tíortha aontacha, tíortha is iarrthóirí agus tíortha is iarrthóirí ionchasacha;

(c) tíortha Bheartas Comharsanachta na hEorpa;

(d) tríú tíortha eile.

2. Ar choinníoll go gcomhlíonfaidh an tríú tír leasmhar aon choinníoll sonrach a d'fhéadfadh a bheith leagtha síos laistigh de gach ionú beartais nó gach comhpháirt, déanfar an méid seo a leanas leis na Comhaontuithe Comhlachais maidir le rannpháirtíocht sa Chlár CEI:

(a) cothromaíocht a áirithiú leis an gcomhaontú i dtaca le ranníocaíochtaí agus sochair an tríú tír atá rannpháirteach in CEI;

(b) leagfar síos na coinníollacha maidir le rannpháirtíocht sna cláir, lena n-áirítear ríomh na ranníocaíochtaí airgeadais, arb éard atá iontu ranníocaíocht oibríochtúil agus táille rannpháirtíochta, do CEI agus dá chostais riaracháin ghinearálta;

(c) ní thabharfar aon chumhacht chinnteoireachta sa chlár don tríú tír;

(d) cearta an Aontais a ráthú chun bainistíocht fhónta airgeadais a áirithiú agus chun a leasanna airgeadais a chosaint;

(e) cosaint leasanna straitéiseacha, slándála, cosanta agus oird phoiblí an Aontais agus a Bhallstát a áirithiú.

3. Chun críocha phointe (d), deonóidh an tríú tír na cearta agus an rochtain is gá a cheanglaítear faoi Rialacháin (AE, Euratom) 2024/2509 agus (AE, Euratom) Uimh. 883/2013, agus ráthóidh sí go mbeidh cinntí forfheidhmiúcháin lena bhforchuirtear oibleagáid airgid ar bhonn Airteagal 299 CFAE, chomh maith le breithiúnais agus orduithe ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, in-fhorfheidhmithe agus áiritheoidh sí go gcomhoibreoidh a húdaráis inniúla le hOifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE) in imscrúduithe agus ionchúisimh i leith cionta coiriúla a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais i gcomhréir leis na comhaontuithe idirnáisiúnta is infheidhme nó le rialacha eile is infheidhme.

4. Féadfar comhaontuithe sonracha ar leith a thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 218 CFAE le haghaidh gníomhaíochtaí faoi CEI a bhaineann leis an tslándáil, le soláthar seirbhísí urraithe agus le sócmhainní criticiúla don Aontas.

Airteagal 12

Cur chun feidhme agus foirmeacha cistiúcháin ón Aontas

1. Is le cláir oibre dá dtagraítear in Airteagal 110 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 a chuirfear CEI chun feidhme.

2. Cuirfear CEI chun feidhme i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, faoi bhainistíocht dhíreach nó faoi bhainistíocht indíreach trí bhíthin eintitis dá dtagraítear in Airteagal 62(1), pointe (c), den Rialachán sin.

3. Comhlíonfaidh nósanna imeachta dámhachtana arna gcur chun feidhme faoi CEI forálacha ginearálta CEI mar a leagtar amach i gCaibidilí I agus II den Rialachán seo, a mbeidh forlámhas acu, i gcás coinbhleachta, ar aon rialacha eile a bhaineann leis na gníomhaíochtaí nó le gníomhartha cur chun feidhme ina dhiaidh sin.

4. I gcás ina mbaineann nósanna imeachta dámhachtana le níos mó ná cuspóir sonrach amháin a leagtar síos in Airteagal 3(2), féadfar a shonrú sa chlár oibre go gcuirfear an nós imeachta um dhámhachtain chun feidhme faoi shraith aonair rialacha trí Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 a chur i bhfeidhm go díreach, arna chomhlánú leis na rialacha ginearálta a leagtar amach i gCaibidilí I agus II, nó trí rialacha ceann de na cuspóirí sonracha lena mbaineann a chur i bhfeidhm.

5. In imthosca áirithe a bhfuil bunús cuí leo, féadfar cistiú ón Aontas a dheonú gan glao ar thograí i gcomhréir le hAirteagal 198 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, lena n-áirítear le pointe (e).

6. Féadfar cistiú ón Aontas a sholáthar in aon fhoirm i gcomhréir le Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, go háirithe deontais, duaiseanna, soláthar, tabhartais neamhairgeadais, ráthaíochtaí buiséadacha, agus ionstraimí airgeadais.

7. I gcás ina gcuirfear tacaíocht ón Aontas ar fáil i bhfoirm ráthaíocht bhuiséadach agus ionstraimí airgeadais, lena n-áireofar an ráthaíocht agus na hionstraimí sin nuair a chomhcheanglófar iad le deontais nó le cineálacha eile tacaíochta neamh-inaisíoctha in oibríochtaí measctha, cuirfear an tacaíocht sin chun feidhme i gcomhréir le Teideal X de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509.

8. I gcás ina soláthrófar cistiú ón Aontas i bhfoirm deontais, lena n-áireofar cistiú nuair a chomhcheanglófar é in oibríochtaí measctha le foirmeacha eile tacaíochta in-aisíoctha nach bhfaigheann tacaíocht ó bhuiséad an Aontais, soláthrófar cistiú i gcomhréir le Teideal VIII de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 agus i bhfoirm maoiniú nach bhfuil nasctha le costais i gcomhréir le hAirteagal 125(1), pointe (a), den Rialachán sin (AE, Euratom) 2024/2509, nó, i gcás inar gá, roghanna costais simplithe. Féadfar cistiú a sholáthar freisin i bhfoirm aisíocaíocht iarbhír ar chostais incháilithe i gcás nach féidir cuspóirí gníomhaíochta a bhaint amach ar shlí eile nó i gcás ina bhfuil gá leis an bhfoirm sin chun foinsí eile cistiúcháin a chumasú, lena n-áirítear maoiniú ó na Ballstáit.

9. I gcomhréir le hAirteagal 153(3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, i gcás gníomhaíochtaí lena ndéantar gníomhaíochtaí taighde agus nuálaíochta a chur chun feidhme, féadfaidh an coiste meastóireachta a bheith comhdhéanta go páirteach nó go hiomlán de shaineolaithe seachtracha neamhspleácha.

10. Féadfar an riosca a bhaineann le haisghabháil na suimeanna atá dlite ag faighteoirí a chumhdach trí ranníocaíochtaí le sásra árachais fhrithpháirtigh a leagtar amach in Airteagal 30 den Chlár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht, agus measfar gur ráthaíocht leordhóthanach iad faoi Airteagal 155 de Rialachán

(AE, Euratom) 2024/2509. Ní ghlacfar le haon ráthú nó urrús breise ó thairbhithe ná ní fhorchuirfear orthu iad.

11. I gcás inar gá chun na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3 a bhaint amach, féadfar codanna de CEI a chur chun feidhme trí Chomhpháirtíochtaí Poiblí-Príobháideacha nó trí Chomhpháirtíochtaí Poiblí-Poiblí arna mbunú faoin gClár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht, go háirithe trí chúraimí a bhaineann le cur chun feidhme an bhuiséid, i gcomhréir le hAirteagal 62(1), pointe (c) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, a chur ar iontaoibh comhghnóthas arna mbunú de bhun 187 CFAE. Beidh tacaíocht ó CEI coinníollach ar úsáid éifeachtúil a bhaint as maoiniú ón Aontas, ar ranníocaíocht airgeadais chomhréireach ó chomhpháirtithe eile a bheidh ag teacht, ar a laghad, le ranníocaíocht an Aontais agus ar chearta vótála an Aontais sna comhlachtaí rialaithe lena n- áirithítear cosaint leasanna an Aontais sa chomhpháirtíocht. Chun na críche sin, bunófar comhghnóthais trí ghníomh aonair um bunú lena n- áirithítear feidhmeanna riaracháin láraithe.

12. Anuas ar an bhforas a leagtar amach in Airteagal 132 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, beidh foráil ann le nósanna imeachta dámhachtana agus gealltanais dhlíthiúla a eascraíonn astu maidir le foirceannadh i gcás nach dócha go mbainfear cuspóirí na gníomhaíochta amach ar chor ar bith ná laistigh de na hamlínte socraithe, nó i gcás nach mbeidh an ghníomhaíocht ábhartha ó thaobh beartais de

Airteagal 13

Na rialacha maidir le faisnéis rúnaicmithe agus faisnéis íogair a chur i bhfeidhm

1. Tabharfaidh an Coimisiún cosaint d'fhaisnéis rúnaicmithe i gcomhréir leis na rialacha slándála a leagtar amach i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444[42] ón gCoimisiún.

2. Áiritheoidh gach Ballstát agus gach tír chomhlachaithe go ndéanfaidh sé leibhéal cosanta a chur ar fáil le haghaidh faisnéis rúnaicmithe an Aontais, cosain a bheidh coibhéiseach leis na rialacha slándála a leagtar amach i gCinneadh 2013/488/AE ón gComhairle[43]. Déanfar coibhéis na cosanta i dtríú tíortha a bhunú le comhaontú maidir le slándáil faisnéise arna ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 218 CFAE.

3. Úsáidfear córas malartaithe slán chun malartú faisnéise rúnaicmithe agus faisnéise íogaire a éascú leis na Ballstáit agus, i gcás inarb iomchuí, le faighteoirí eile.

4. Beidh rochtain ag institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí an Aontais atá bainteach le cur chun feidhme bhuiséad an Aontais ar fhaisnéis, lena n-áirítear faisnéis rúnaicmithe, is gá chun na nósanna imeachta dámhachtana, gníomhaíochtaí cur chun feidhme, lena n-áirítear tuairisciú agus íocaíochtaí, chomh maith le seiceálacha, athbhreithnithe, iniúchtaí agus imscrúduithe a chur i gcrích.

5. Chun a áirithiú go gcomhlíonfar na ceanglais a leagtar amach i Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, lena n-áirítear prionsabail na trédhearcachta agus na córa comhionainne, i ngach céim de na nósanna imeachta dámhachtana a bhaineann le faisnéis rúnaicmithe, caithfear mar fhaisnéis íogair neamh-rúnaicmithe leis na sonraí

42 Cinneadh (AE, Euratom) 2015/444 ón gCoimisiún an 13 Márta 2015 maidir le rialacha slándála i dtaca le faisnéis rúnaicmithe AE a chosaint, IO L 72, 17.3.2015, lgh. 53–88.

43 Cinneadh ón gComhairle an 23 Meán Fómhair 2013 maidir leis na rialacha slándála chun faisnéis rúnaicmithe AE a chosaint, IO [sr] L 274 , [sr] 15/10/2013, lgh. 1–50.

riaracháin is gá chun meastóireacht, dámhachtain agus iniúchóireacht a dhéanamh ar thacaíocht ón Aontas, sonraí atá teoranta d'fhaisnéis dhlíthiúil, airgeadais agus nós imeachta.

Airteagal 14

Boird Rialachais agus Comhairleacha

1. Bunaítear Bord Páirtithe Leasmhara Straitéiseacha.

2. Is é an Coimisiún a cheapfaidh comhaltaí Bhord Geallsealbhóirí Straitéiseacha CEI, tar éis glao oscailte ar ainmniúcháin nó ar léirithe spéise, nó iad araon, cibé acu is iomchuí leis an gCoimisiún, agus an gá atá le cothromaíocht maidir leis an earnáil, an cineál eagraíochta, lena n-áirítear infheisteoirí príobháideacha, agus an méid, saineolas, inscne, aois agus dáileadh geografach á chur san áireamh. Beidh téarma na gcomhaltaí teoranta do cheithre bliana, ar féidir é a athnuachan aon uair amháin. Ba cheart do chomhaltaí an Bhoird gníomhú le sláine agus le hionracas.

3. Bunóidh an Coimisiún na rialacha mionsonraithe maidir le roghnú agus comhdhéanamh, luach saothair, rialacha nós imeachta, coinbhleachtaí leasa agus rúndacht do Bhord Geallsealbhóirí CEI. Beidh comhaltaí an Bhoird faoi cheangal ag na téarmaí sin.

4. Tabharfaidh Bord Gheallsealbhóirí Straitéiseacha CEI, a fhaigheann eolas ón bhfaireachlann ar theicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn, comhairle maidir le treo foriomlán CEI, tabharfaidh sé comhairle maidir le treochtaí iomaíochais fadtéarmacha, tabharfaidh sé comhairle maidir le réimsí ina bhfuil cliseadh margaidh ann agus cásanna infheistíochta fo-optamacha a bhféadfaí aghaidh a thabhairt orthu i gcur chun feidhme CEI, agus tabharfaidh sé comhairle maidir le punanna straitéiseacha tionscadal a shainaithint laistigh de ghníomhaíochtaí CEI agus ar fud na ngníomhaíochtaí sin, a bhféadfadh sé a bheith comhdhéanta i bhfoirmíochtaí éagsúla beartas-dhírithe.

5. Bunófar Coiste Infheistíochta neamhspleách faoi Ionstraim InvestEU CEI (an 'Coiste Infheistíochta').

6. Áiritheofar le comhdhéanamh an Choiste Infheistíochta go mbeidh eolas leathan aige ar na hearnálacha a chumhdaítear le CEI agus go mbeidh eolas leathan aige ar na margaí geografacha san Aontas, agus áiritheofar leis go mbeidh cothromaíocht inscne ag an gCoiste Infheistíochta ina iomláine.

7. Scrúdóidh an Coiste Infheistíochta na tograí le haghaidh oibríochtaí maoiniúcháin agus infheistíochta arna dtíolacadh ag comhpháirtithe cur chun feidhme le haghaidh cumhdach faoi ráthaíocht an Aontais agus fíoróidh sé comhlíonadh na rialacha is infheidhme maidir leis na tograí le haghaidh maoiniú faoi Ionstraim InvestEU CEI.

8. Beidh an Bord Comhairleach maidir le hIonstraim InvestEU CEI comhdhéanta d'ionadaí amháin ó gach comhpháirtí cur chun feidhme agus d'ionadaí amháin ó gach Ballstát. Cuirfidh an Bord Comhairleach maidir le hIonstraim InvestEU CEI comhairle ar fáil maidir le dearadh táirgí airgeadais agus maidir leis an treo straitéiseach agus oibríochtúil ina réimse inniúlachta. Cuirfidh sé comhairle ar fáil freisin maidir leis an gcomhordú le CNE chun comhlántacht le cistiú eile ón Aontas nó le hinfheistíochtaí príobháideacha a áirithiú. Is ionadaí ón gCoimisiún a dhéanfaidh cathaoirleacht ar an mBord Comhairleach.

9. Bunóidh an Coimisiún na rialacha mionsonraithe maidir le roghnú agus comhdhéanamh, luach saothair, rialacha nós imeachta, coinbhleachtaí leasa agus rúndacht don Choiste Infheistíochta agus don Bhord Comhairleach maidir le hIonstraim InvestEU CEI.

10. Bunóidh an Coimisiún agus na comhpháirtithe cur chun feidhme Idirphlé rialta maidir le hAthbhreithniú Beartais chun an dul chun cinn maidir le cur chun feidhme na dtáirgí airgeadais a phlé agus chun rannpháirtíocht a ghlacadh maidir le forbairtí beartais ábhartha.

11. Áiritheoidh an Coimisiún go rachfar i gcomhairle le geallsealbhóirí agus na cláir oibre á bhforbairt, trí ardán téamach amháin nó níos mó a chruthú in aghaidh an ionú.

Caibidil II

BOSCA UIRLISÍ CEI

ROINN 1

DEONTAIS, SOLÁTHAR AGUS UIRLISÍ COMHORDAITHE BEARTAIS THIONSCLAÍOCH

Airteagal 15

Cláir Oibre agus forálacha críochnaitheacha

1. Féadfar an méid a leanas a leagan amach sna cláir oibre:

(a) gníomhaíochtaí agus buiséad gaolmhar ó CEI chomh maith le gníomhaíochtaí a leagtar amach sa chuid thiomnaithe shonrach de na cláir oibre a luaitear i mír 2;

(b) ionstraimí agus an cineál cistiúcháin;

(c) na critéir incháilitheachta agus dhámhachtana;

(d) ráta cómhaoinithe aonair in aghaidh na gníomhaíochta le haghaidh deontais costais iarbhír;

(e) gníomhaíochtaí a bhfuil feidhm ag an Sásra Árachais Fhrithpháirtigh maidir leo faoi Rialachán (AE) [XXX] [Fís Eorpach];

(f) rialacha is infheidhme maidir le gníomhaíochtaí a bhaineann le níos mó ná cuspóir sonrach amháin;

(g) gníomhaíochtaí a bhfuil feidhm ag rialacha sonracha maidir leo, go háirithe maidir le húinéireacht, saothrú agus scaipeadh, aistriú agus ceadúnú mar aon le cearta rochtana ar thorthaí;

(h) gníomhaíochtaí a bhaineann tairbhe as na sásraí a leagtar amach in Airteagal 20;

2. Déanfar gníomhaíochtaí comhoibríocha taighde agus nuálaíochta agus a mbuiséad tiomnaithe a chomhtháthú sna cláir oibre faoin Rialachán seo i gcuid thiomnaithe shonrach.

3. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na cláir oibre lena gcuirfear chun feidhme na cuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointí (a), (b), (c) agus (d) agus i gcás na ngníomhaíochtaí cothrománacha i gCaibidil

III. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 83(2).

4. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na cláir oibre lena gcuirfear chun feidhme na cuspóirí sonracha dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (d) (2), (3) agus (4). Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83(3).

5. Ar mhórchúiseanna práinne a bhfuil údar cuí leo agus a bhaineann leis an bhfíoras nach mbeidh clár oibre glactha faoin 1 Deireadh Fómhair den bhliain roimh bhliain chur chun feidhme an bhuiséid, glacfaidh an Coimisiún an clár oibre trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme a bheidh infheidhme láithreach i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 83(4) agus tráth nach déanaí ná an 15 Deireadh Fómhair den bhliain roimh bhliain chur chun feidhme an bhuiséid. Fanfaidh na gníomhartha cur chun feidhme sin i bhfeidhm ar feadh thréimhse chur chun feidhme an bhuiséid.

6. Ar mhórchúiseanna práinne a bhfuil údar cuí leo agus a bhaineann leis an ngá le haghaidh freagairt láithreach ar ghéarchéim nó ar éigeandálaí eisceachtúla comhchosúla agus cuí-réasúnaithe eile, féadfaidh an Coimisiún clár oibre a ghlacadh trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme atá infheidhme láithreach i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 83(4).

Airteagal 16

Tógálaí slabhraí luacha an Mhargaidh Aonair

1. Chun slabhraí luacha athléimneacha san Aontas a chothú, féadfar a áireamh sna cláir oibre glaonna ar uas-scálú ar shlabhraí luacha lena dtacófar le tionscadail a ullmhú agus caipiteal poiblí agus príobháideach breise a phlódú isteach chun soláthróirí, monaróirí agus nuálaithe ó Bhallstáit éagsúla a chomhtháthú agus foinsí soláthair a éagsúlú.

Airteagal 17

Ceannródaithe teicneolaíochta an Aontais

1. Féadfar a áireamh sna cláir oibre nósanna imeachta dámhachtana dhá chéim tiomnaithe ón mbun aníos chun ceannródaithe teicneolaíochta an Aontais a shainaithint agus chun tacú leo trí chuibhreannais atá dírithe ar an tionscal agus a ról mar spreagthóirí nuálaíochta agus onnmhairiúcháin á ghiaráil acu chun a seasamh iomaíoch domhanda a neartú mar aon lena soláthraithe FBManna Eorpacha trí infheistíochtaí a dhéanamh i réitigh nua agus trí chomhpháirtithe ábhartha a shainaithint. Féadfar tacú le hullmhú tionscadail chomh maith le caipiteal poiblí agus príobháideach breise a phlódú isteach.

2. Ag an gcéad chéim, féadfar glao oscailte ar léiriú spéise le haghaidh earraí, oibreacha nó seirbhísí a d’fhéadfadh cur le hiomaíochas an Aontais i gcoitinne, nó in earnáil shonraithe, a fhoilsiú gan sonrú a dhéanamh ar na cineálacha gníomhaíochtaí ná ar an ionstraim um chur chun feidhme an bhuiséid atá le húsáid.

3. Ag an dara céim, tacófar le caipiteal poiblí agus príobháideach breise a anailísiú agus a phlódú isteach.

4. Déanfar meastóireacht agus rangú ar thograí agus ar thairiscintí bunaithe ar chritéir dhámhachtana choiteanna amhail a rannchuidiú comparáideach le hiomaíochas an Aontais.

5. Cinnfidh an coiste meastóireachta an ionstraim is iomchuí de chur chun feidhme an bhuiséid, chomh maith le huasmhéid agus foirm ranníocaíocht an Aontais a mholadh.

Airteagal 18

Gníomhaíochtaí chun dlús a chur leis an táirgeadh

1. De mhaolú ar Airteagal 196(2) den Rialachán Airgeadais, le ranníocaíochtaí airgeadais, i gcás inar gá chun tionscadail mhonaraíochta a chur chun feidhme atá fíor-riachtanach chun tacú leis an gcuspóir ginearálta athléimneachta mar a léirítear in Airteagal 3(1), nó leis na gníomhaíochtaí is gá chun slándáil, athléimneacht nó leanúnachas seirbhíse a áirithiú chun tacú leis an gcuspóir dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (d), féadfar gníomhaíochtaí ar cuireadh tús leo roimh an dáta a tíolacadh an togra le haghaidh na ngníomhaíochtaí sin a chumhdach.

2. Leagfar amach sa chlár oibre nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta um dhámhachtain coinníollacha breise chun a áirithiú go mbeidh an tacaíocht riachtanach agus comhréireach, gan róchúiteamh agus cistiú dúbailte a áireamh, go mbeidh sí sealadach agus go laghdófar í le himeacht ama.

Airteagal 19

Breisithe le haghaidh IPCEInna

1. Féadfaidh CEI tacú leis an méid seo a leanas:

(a) tionscadail atá rannpháirteach go díreach i dTionscadal Tábhachtach ar mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne (IPCEI) arna fhormheas ag an gCoimisiún de bhun Airteagal 107(3), pointe (b), de CFAE;

(b) na tionscadail leantacha bunaithe ar thorthaí ó IPCEInna, ag brath ar infheistíochtaí príobháideacha suntasacha.

2. Beidh aon tacaíocht ó CEI le haghaidh IPCEI dá dtagraítear i mír 1 coinníollach ar chómhaoiniú náisiúnta.

Airteagal 20

Gníomhaíochtaí Luathaithe agus Spriocdhírithe ar mhaithe leis an Iomaíochas

1. Chun an fhéidearthacht tacaíocht ón Aontas a chruthú nó a éascú do ghníomhaíochtaí a bhfuil leas poiblí dianriachtanach nó íogaireacht ama chriticiúil ag baint leo, ar gníomhaíochtaí iad nach bhféadfaí a chur chun feidhme go héifeachtach ar shlí eile faoi na gnáthrialacha is infheidhme maidir le buiséad an Aontais nó maidir le beartais earnála, féadfar nósanna imeachta dámhachtana áirithe a shainaithint sna cláir oibre, faoi bhainistíocht dhíreach nó indíreach, a d’fhéadfadh tairbhe a bhaint as breiseanna, eisceachtaí agus maoluithe áirithe ón dlí is infheidhme, le linn an nós imeachta dámhachtana nó le linn chur chun feidhme na ngníomhaíochtaí a dtacaítear leo, faoi na coinníollacha seo a leanas:

(a) tá an ghníomhaíocht riachtanach agus iomchuí chun cuspóirí na gníomhaíochta a bhaint amach i gcomhréir le cuspóirí ginearálta nó sonracha an chláir;

(b) tá údar cuí leis an ngníomhaíocht mar gheall ar leas poiblí dianriachtanach, agus/nó go bhfuil sé íogair ó thaobh ama de, nó an dá rud;

(c) ní féidir an ghníomhaíocht a chur chun feidhme go héifeachtach ar shlí eile faoi na gnáthrialacha is infheidhme maidir le nósanna imeachta dámhachtana.

2. I gcomhréir le mír 1, féadfar ceann amháin nó níos mó de na bearta seo a leanas a chur i bhfeidhm maidir le nós imeachta um dhámhachtain:

(a) Maidir le deontais, gan dochar d'úsáid nósanna imeachta iomaíocha i gcás inarb iomchuí i gcomhréir le hAirteagal 192(1) agus sa bhreis ar Airteagal 198 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, féadfar a shonrú sa chlár oibre go mbeidh nós imeachta um dhámhachtain i bhfoirm idirghabháil spriocdhírithe chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

(1) gníomhaíocht atá ríthábhachtach do leas poiblí dianriachtanach an Aontais agus na dtairbhithe nó na gcatagóirí tairbhithe a shainaithint a bhféadfar cuireadh a thabhairt dóibh togra a thíolacadh gan glao; nó,

(2) uasmhéid a leagan amach ar féidir tograí a shainaithint agus cuireadh a thabhairt dóibh ina leith, ar tograí iad ar bronnadh séala orthu dá dtagraítear in Airteagal 8 den Rialachán seo ach nach bhfuair cistiú ón Aontas de dheasca easpa buiséid. Féadfar a iarraidh ar na hiarratasóirí a dtogra a chur isteach arís gan ghlao; i gcás ina dtíolacfar an togra arís gan athrú substaintiúil, féadfaidh an t-údarás deonúcháin a chinneadh brath go hiomlán ar an meastóireacht dhearfach a rinneadh roimhe sin agus ar aon rialú a rinneadh roimhe sin agus ar dhoiciméid tacaíochta a cuireadh isteach; tabharfar bunús cuí leis na cúiseanna le dámhachtain na gníomhaíochta aonair sa chinneadh dámhachtana agus foilseofar liosta na ngníomhaíochtaí sa Tuarascáil Bhliantúil ar Ghníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 74(9) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509; nó,

(3) gníomhaíocht agus tairbhithe a shonrú, nó réimse beartais agus catagóirí tairbhithe, agus uasmhéid a leagan amach a bhféadfar cuireadh a thabhairt do thograí ina leith chun síneadh a chur le gníomhaíochtaí faoi CEI nó faoi chláir eile de chuid an Aontais, chun leanúint de ghníomhaíochtaí nó d'eintitis bhreise nó chun iad a chur leo, agus/nó chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar thorthaí; i gcás nach sainaithnítear gníomhaíochtaí agus tairbhithe ina n-aonar sa chlár oibre, tabharfar bunús cuí leis na cúiseanna le dámhachtain na gníomhaíochta aonair sa chinneadh dámhachtana agus foilseofar liosta na ngníomhaíochtaí sa Tuarascáil Bhliantúil ar Ghníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 74(9) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. Féadfaidh an dámhachtain a chur i bhfoirm leasaithe ar an ngníomhaíocht bhunaidh trí ghníomhaíochtaí nua a chur léi agus trí ranníocaíocht uasta an Aontais a mhéadú.

(b) De mhaolú ar Airteagail 199, 201, 203 maidir le deontais nó ar Airteagal 170(1), pointí (b) agus (c), agus (2) maidir le soláthar, de Rialachán (AE, Euratom)

2024/2509, féadfar a shonrú sa chlár oibre go bhfuil nós imeachta dámhachtana i bhfoirm idirghabháil luathaithe chun:

(1) na ceanglais maidir leis an gcinneadh dámhachtana agus síniú na ngealltanas dlíthiúil a theorannú do réamh-mheastóireacht ar chritéir dhámhachtana agus eisiaimh; déanfar an cinneadh dámhachtana bunaithe ar fhéindearbhú iarratasóirí agus tairgeoirí maidir le critéir roghnúcháin agus incháilitheachta, agus ar an mbonn sin amháin, gan doiciméid tacaíochta chomhfhreagracha a iarraidh le linn na réamh-mheastóireachta; déanfar an mheastóireacht deiridh, lena n-áirítear meastóireacht le haghaidh critéir roghnúcháin agus incháilitheachta, agus na hiarrataí ar aon doiciméad tacaíochta ábhartha laistigh de thrí mhí ó shíniú an ghealltanais dhlíthiúil; agus,

(2) éileofar fógra faoi thorthaí na réamh-mheastóireachta do na hiarratasóirí nó do na tairgeoirí laistigh de 30 lá féilire ón sprioc-am chun tograí nó tairiscintí a thíolacadh; déanfar an cinneadh dámhachtana laistigh de 60 lá féilire ón sprioc-am chun tograí nó tairiscintí a thíolacadh agus beidh díolúine aige, i gcás inarb infheidhme, ó na nósanna imeachta a leagtar amach in Airteagal 83; go dtí go gcríochnófar an mheastóireacht deiridh, ní íocfar aon réamh-mhaoiniú.

(c) De mhaolú ar Airteagal 9 den Rialachán seo, féadfar a shonrú sa chlár oibre go mbeidh nós imeachta dámhachtana i bhfoirm idirghabhála aslaigh chun go bhféadfar comhlíonadh cuid shonraithe de na critéir incháilitheachta le linn an nós imeachta dámhachtana agus codanna de chur chun feidhme na gníomhaíochta a tharscaoileadh go sealadach agus go coinníollach, go háirithe maidir leis an áit bhunaíochta; ina ionad sin, bainfear amach comhlíonadh na gcritéar incháilitheachta a tharscaoiltear go sealadach agus déanfar meastóireacht air le linn chur chun feidhme na gníomhaíochta laistigh de thréimhse ama a shonraítear sa ghealltanas dlíthiúil. Mura gcomhlíontar na critéir incháilitheachta a tarscaoileadh go sealadach ar an dáta sonraithe, measfar go bhfuil an ghníomhaíocht neamh-incháilithe ina hiomláine agus déanfar aon chistiú ón Aontas a aisghabháil go hiomlán; maidir le hidirghabhálacha spreagtha, ní íocfar aon réamh-mhaoiniú.

(d) Féadfaidh an clár oibre nósanna imeachta speisialta dámhachtana dhá chéim a bhunú ón mbun aníos i gcomhréir leis na rialacha seo a leanas:

(1) le linn na chéad chéime, féadfar glao ar léiriú spéise a sheoladh gan sonrú a dhéanamh ar na cineálacha gníomhaíochtaí ná ar an ionstraim um chur chun feidhme an bhuiséid atá le húsáid, chun é a chur ar a gcumas d’iarratasóirí, do thairgeoirí agus d’eintitis a bhfuil measúnú colúin déanta orthu tograí tionscadail nó tairiscintí ar earraí, oibreacha nó seirbhísí a chur isteach a d’fhéadfadh cur le hiomaíochas an Aontais go ginearálta nó in earnáil shonraithe.

(2) déanfar meastóireacht agus rangú ar thograí agus ar thairiscintí bunaithe ar chritéir dhámhachtana choiteanna amhail a rannchuidiú comparáideach le hiomaíochas an Aontais. Cinnfidh an coiste meastóireachta an ionstraim is iomchuí de chur chun feidhme an bhuiséid faoi bhainistíocht dhíreach nó indíreach, go háirithe deontas, soláthar, tabhartais neamhairgeadais, comhaontuithe

ranníocaíochta nó tacaíocht eile, chomh maith le huasmhéid agus foirm ranníocaíocht an Aontais a mholadh.

(3) le linn an dara céim, laistigh den bhuiséad atá ar fáil, iarrfar ar thionscadail nó ar thairiscintí ar éirigh leo a dtogra nó a dtairiscint a choigeartú agus a thabhairt chun críche i gcomhréir le conclúidí an choiste meastóireachta. Seachas sin, leanfaidh an nós imeachta dámhachtana ar aghaidh i gcomhréir leis na rialacha a leagtar amach in Airteagal 12, de réir mar is infheidhme maidir leis an ionstraim ábhartha um chur chun feidhme an bhuiséid.

3. I gcomhréir le mír 1, i gcás gníomhaíochtaí lena gceanglaítear pleanáil, tógáil agus oibriú saoráidí arna gcistiú faoi nósanna imeachta dámhachtana, féadfar a chinneadh leis an gclár oibre, ag brath ar chineál na gníomhaíochta, gur chun leas an phobail é agus go bhféadfadh sé a bheith ina chúis leasa poiblí dhianriachtanaigh de réir bhrí Airteagal 6(4) agus Airteagal 16(1), pointe (c), de Threoir 92/43/CEE ón gComhairle agus Airteagal 4(7) de Threoir 2000/60/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, ar mhaithe le cosaint de réir bhrí Airteagal 2(3) de Rialachán (CE) Uimh. 1907/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, agus ar mhaithe leis an tsláinte agus an tsábháilteacht phoiblí de réir bhrí Airteagal 9(1), pointe (a) de Threoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar amach sa reachtaíocht is infheidhme amhail an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta, Rialachán 2024/1735, RED III (Treoir 2023/2413), nó an Omnibus um Ullmhacht Cosanta (COM(2022)349) ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha eile a leagtar amach sna forálacha sin.

ROINN 2

IONSTRAIM INVESTEU CEI

Airteagal 21

An Réim Ghinearálta

1. Mar uirlis seachadta chothrománach le haghaidh beartais inmheánacha an Aontais, beidh an ráthaíocht bhuiséadach agus ionstraimí airgeadais in Ionstraim InvestEU CEI, lena n-áirítear cás nuair a chomhcheanglaítear iad le tacaíocht neamh-inaisíoctha in oibríocht mheasctha, chun rannchuidiú leis na cuspóirí ginearálta agus sonracha a leagtar amach in Airteagal 3, agus féadfar í a chur chun feidhme i sineirgíocht le gníomhaíochtaí eile de chuid an Aontais nó le gníomhaíochtaí náisiúnta, lena n-áirítear urranna do na Ballstáit.

2. Rachaidh Ionstraim InvestEU CEI i ngleic le cásanna de chliseadh margaidh nó le cásanna infheistíochta fo-optamacha. Féadfaidh Ionstraim InvestEU CEI iasachtaí, ráthaíochtaí, frithráthaíochtaí, ionstraimí margaidh caipitil, aon chineál eile cistiúcháin nó feabhsaithe creidmheasa, lena n-áirítear fofhiachas, nó infheistíochtaí cothromais nó cuasachothromais, a sholáthraítear go díreach nó go hindíreach trí idirghabhálaithe airgeadais, cistí, ardáin infheistíochta nó meáin eile a bheidh le tarchur chuig faighteoirí deiridh;

3. Is é EUR 70 000 000 000 i bpraghsanna reatha a bheidh in uasmhéid na ráthaíochta buiséadaí faoi Urrann AE d'Ionstraim InvestEU CEI. Déanfar soláthar dó ar ráta 50 %.

4. Is é EUR 17 000 000 000 íosmhéid na tacaíochta ón Aontas ó CEI a sholáthrófar trí Ionstraim InvestEU CEI, a úsáidfear chun tacú leis na cuspóirí ginearálta agus sonracha a leagtar amach in Airteagal 3. Méadófar an t-íosmhéid sin leis na ranníocaíochtaí ó na cláir oibre a leagtar amach in Airteagal 15. Modh fabhrach cur chun feidhme a bheidh sna ranníocaíochtaí faoi CEI agus úsáidfear iad chun soláthar a dhéanamh don ráthaíocht bhuiséadach nó chun na hionstraimí airgeadais a mhaoiniú.

5. Saineofar ar bhealach níos mionsonraithe sna treoirlínte infheistíochta arna leagan amach ag an gCoimisiún raon feidhme na hidirghabhála chun tacú leis na cuspóirí ginearálta agus sonracha a leagtar amach in Airteagal 3. Ullmhófar na treoirlínte infheistíochta i ndlúth-idirphlé leis na comhpháirtithe cur chun feidhme ionchasacha.

6. Beidh feidhm ag na rialacha seo a leanas maidir leis an soláthar dá dtagraítear i mír 3:

(a) déanfar measúnú ar an ráta soláthair gach bliain i gcomhréir leis an measúnú dá dtagraítear in Airteagal 41(5) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509;

(b) chun críche tacaíochta faoi chláir eile de chuid an Aontais dá dtagraítear in Airteagal 23(2), déanfar an soláthar as an gclár eile sin de chuid an Aontais;

(c) déanfar an soláthar a ghealladh go dtí an 31 Nollaig 2034 agus cuirfear san áireamh ann an dul chun cinn maidir leis an ráthaíocht bhuiséadach a dheonú faoi Ionstraim InvestEU CEI.

(d) i gcomhréir le hAirteagal 214(2) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, tiomsófar an soláthar dá dtagraítear go dtí an 31 Nollaig 2037 agus cuirfear san áireamh ann an dul chun cinn maidir le formheas agus síniú na n-oibríochtaí maoiniúcháin agus infheistíochta.

7. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 84 chun mír 3 a leasú chun an ráta soláthair a choigeartú agus chun uasmhéid na ráthaíochta buiséadaí a choigeartú le suas le 20 % den mhéid sin.

Airteagal 22

Tacaíocht do ghnólachtaí atá i mbun fáis agus do ghnólachtaí nuathionscanta

1. Feidhmeoidh Ionstraim InvestEU CEI mar ardán comhtháite an Aontais chun tacaíocht airgeadais spriocdhírithe a chur ar fáil do chuideachtaí i ngach céim den fhorbairt, do ghnólachtaí nuathionscanta, do ghnólachtaí atá i mbun fáis agus do chuideachtaí straitéiseacha, lena n-áirítear cuideachtaí a shaothraíonn ar bhonn gníomhach monaraíocht, tionsclaíocht agus cur in úsáid ar an margadh. Áiritheoidh sé gur féidir le cuideachtaí Eorpacha ardacmhainneachta a fhorbraíonn nó a úsáideann réitigh nuálacha rochtain a fháil ar an gcaipiteal agus ar na hacmhainní chun fás san Aontas, rud a neartóidh comhtháthú an Mhargaidh Aonair agus an Aontais Coigiltis agus Infheistíochta.

2. Déanfaidh an Coimisiún, go háirithe, saoráid um méadú a fhorbairt i gcomhar le Grúpa BEI, le hinstitiúidí airgeadais idirnáisiúnta eile agus le Bainc Náisiúnta le haghaidh Spreagadh. Soláthróidh an tsaoráid, ar bhealach comhordaithe agus comhsheasmhach, tacar cuimsitheach uirlisí maoinithe a bheidh saincheaptha do riachtanais uathúla na ngnólachtaí atá i mbun fáis, lena n-áirítear cothromas indíreach agus díreach agus cuasachothromas, fiachas fiontair, iasachtaí, ráthaíochtaí

agus maoiniú cumaiscthe, d'fhonn infheisteoirí príobháideacha a mhealladh chun tacú le maoiniú uas-scálaithe agus chun roghanna scoir a éascú. Díreofar leis an tsaoráid ar FBManna agus ar chuideachtaí meánchaipitlithe beaga agus ar chuideachtaí meánchaipitlithe.

3. Déanfaidh an tsaoráid idirghabháil i gcás nach féidir le hinfheisteoirí margaidh maoiniú leordhóthanach a sholáthar do chuideachtaí Eorpacha ardfháis nuálacha straitéiseacha, lena n-áirítear idirghabháil, más gá, chun sócmhainní straitéiseacha, leasanna, uathriail nó slándáil eacnamaíoch an Aontais a chosaint.

4. Déanfaidh sé infheistíocht phoiblí a ghiaráil chun sreafaí caipitil substaintiúla príobháideacha agus institiúideacha a spreagadh, amhail sreafaí caipitil ó chistí cothromais phríobháidigh, corparáidí, cistí pinsin, cuideachtaí árachais, agus infheisteoirí fadtéarmacha eile, rud a neartóidh margaí caipitil na hEorpa agus a chothóidh fás inbhuanaithe cuideachtaí atá i mbun fáis.

Airteagal 23

Clásal eisiachais

1. Le linn thréimhse CAI 2028-2034, is faoin Roinn seo amháin a bhunófar ráthaíochtaí buiséadacha, ionstraimí airgeadais, nó ionstraimí airgeadais arna gcur chun feidhme go díreach ag an gCoimisiún i gcomhréir le hAirteagal 219 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 chun tacú le cuspóirí beartais ar chríoch an Aontais.

2. Féadfar an ráthaíocht bhuiséadach, laistigh dá huasmhéid dá dtagraítear in Airteagal 21(3), agus ionstraimí airgeadais, lena n-áirítear cás nuair a chomhcheanglaítear í le tacaíocht neamh-inaisíoctha in oibríocht mheasctha, a úsáid chun tacaíocht a sholáthar faoi chláir eile de chuid an Aontais, lena n-áirítear an Ciste AE don Nuálaíocht agus cláir eile de chuid an Aontais arna maoiniú ó fhoinsí seachas buiséad an Aontais, i gcomhréir leis na cuspóirí a leagtar amach sna cláir sin.

Airteagal 24

Urrann an Aontais agus Urrann Ballstáit

1. Is éard a bheidh in Ionstraim InvestEU CEI Urrann AE agus Urrann Ballstáit.

2. Féadfar ranníocaíochtaí sonracha a dhéanamh le hIonstraim InvestEU CEI faoi Airteagal 5(1) i gcomhréir le hAirteagail 211(2) agus 221(2) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509. Beidh méid breise den ráthaíocht bhuiséadach dá dtagraítear in Airteagal 21(3) mar thoradh ar ranníocaíochtaí sonracha leis an ráthaíocht bhuiséadach faoi Ionstraim InvestEU CEI.

Airteagal 25

Comhphobal na gcomhpháirtithe cur chun feidhme

1. Cuirfidh comhpháirtithe Ionstraim InvestEU CEI chun feidhme i samhail ailtireachta oscailte, lena n-áirítear Grúpa an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta (BEI), institiúidí idirnáisiúnta airgeadais, bainc agus institiúidí náisiúnta le haghaidh spreagtha.

2. De mhaolú ar Airteagal 211(5) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, agus faoi réir Airteagal 12 den Rialachán seo, féadfar cur chun feidhme ráthaíochta buiséadaí nó ionstraime airgeadais, lena n-áirítear cás nuair a chomhcheanglaítear iad le tacaíocht neamh-inaisíoctha in oibríocht mheasctha, a chur de chúram ar aon

eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 62(1), an chéad fhomhír, pointe (c), de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509.

3. I dteannta na n-eintiteas dá dtagraítear in Airteagal 62(1), an chéad fhomhír, pointe (c), agus in Airteagal 211(5) de Rialachán (AE Euratom) 2024/2029, féadfar a chur de chúram, ar bhonn eisceachtúil, ar chomhlachtaí atá bunaithe i mBallstát, arna rialú ag dlí príobháideach Ballstáit nó ag dlí an Aontais, tar éis measúnú colúin dearfach a dhéanamh, ráthaíocht bhuiséadach nó ionstraim airgeadais a chur chun feidhme, lena n-áirítear cás nuair a chomhcheanglaítear iad le tacaíocht neamh-inaisíoctha in oibríocht mheasctha, a mhéid a sholáthraítear ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais do na comhlachtaí sin a d'fhéadfadh a bheith teoranta d'uasmhéid na tacaíochta ón Aontas le haghaidh gach gníomhaíochta. Roghnófar na comhlachtaí sin arna rialú ag an dlí príobháideach agus aird chuí á tabhairt ar chineál na hionstraime airgeadais nó na ráthaíochta buiséadaí atá le cur chun feidhme, ar an taithí agus ar an gcumas airgeadais agus oibríochtúil, agus ar a rialacha agus a nósanna imeachta chun inmharthanacht eacnamaíoch thionscadail na bhfaighteoirí deiridh a fhíorú. Déanfar an roghnúchán ar bhealach trédhearcach agus beidh údar leis ar fhorais oibiachtúla agus ní fhéadfaidh coinbhleacht leasa teacht as.

Caibidil III

Comhairle Tionscadail, Comhar le FBManna, forbairt scileanna agus Rochtain ar Mhaoiniú

ROINN 1

COMHAIRLE TIONSCADAIL

Airteagal 26

Comhairle Tionscadail

1. Cuirfear an Chomhairle Tionscadail ar fáil d'ionstraimí inaisíoctha agus neamh-inaisíoctha. Leis na gníomhartha agus na gníomhaíochtaí a dtacaítear leo faoin gcaibidil seo, rannchuideofar leis na cuspóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus tacófar agus comhlánófar, i gcás inarb ábhartha, gníomhaíochtaí faoi na caibidlí eile.

2. Soláthrófar rochtain láraithe ar sheirbhísí comhairleacha agus ar sheirbhísí luasghéaraithe gnó, lena bhféadfar na nithe seo a leanas a áireamh:

(a) seirbhísí comhairleacha infheistíochta, lena n-áirítear gníomhaíochtaí forbartha margaidh agus tacaíocht chomhairleach chun tionscadail infheistíochta a shainaithint, a ullmhú, a fhorbairt, a struchtúrú, a sholáthar agus a chur chun feidhme, agus chun feabhas a chur ar chumas tionscnóirí tionscadail agus idirghabhálaithe airgeadais oibríochtaí maoiniúcháin agus infheistíochta a chur chun feidhme agus feabhas a chur ar thuiscint agus ar úsáid ionstraimí airgeadais chun a n-acmhainneacht iomlán a shaothrú. Féadfar aon chéim de shaolré tionscadail nó maoinithe d'eintitis a dtugtar tacaíocht dó a chumhdach le tacaíocht den sórt sin.

(b) seirbhísí cóitseála agus luathaithe gnó lena ndírítear ar thairbhithe féideartha CEI agus ar thionscnóirí tionscadail eile, lena n-áirítear FBManna agus cuideachtaí

meánchaipitlithe, gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí atá i mbun fáis, tacú lena rochtain ar chistiú agus ar mhaoiniú ó CEI agus í a éascú, agus meaitseáil le hinfheisteoirí príobháideacha a éascú agus litearthacht airgeadais fiontraithe a chur chun cinn, lena n-áirítear tuiscint ar na deiseanna a chuirtear ar fáil le maoiniú atá bunaithe ar an margadh caipitil;

3. Tacóidh comhairleoireacht tionscadail, i measc nithe eile, le píblínte tionscadal a ghiniúint agus le tionscadail infheistíochta ionchasacha a fhorbairt faoi Ionstraim InvestEU CEI agus rannchuideoidh sé lena bhforbairt bhreise. Comhoibreoidh comhairle tionscadail freisin le comhghuaillíochtaí tionsclaíocha agus le braislí Eorpacha. Beidh comhairle faoin tionscadal ar fáil faoi gach ionú beartais dá dtagraítear, lena gcumhdaítear earnálacha faoin ionú sin. Ina theannta sin, féadfaidh tacaíocht chomhairleach cuspóirí ginearálta agus gníomhaíochtaí trasearnálacha a chumhdach.

4. Féadfaidh an Coimisiún comhaontuithe comhairleacha a thabhairt i gcrích le comhpháirtithe comhairleacha agus le soláthraithe seirbhíse i gcomhréir le riachtanais gach ionú beartais. Oibreoidh an Coimisiún agus na comhpháirtithe comhairleacha, lena n-áirítear Grúpa BEI, i ndlúthchomhar le chéile d'fhonn éifeachtúlacht, sineirgíochtaí agus cumhdach geografach éifeachtach a áirithiú ar fud an Aontais, agus aird chuí á tabhairt acu ar struchtúir agus obair arb ann dóibh cheana.

5. Gan beann ar ionstraim chur chun feidhme an bhuiséid chun seirbhísí comhairleacha a fháil nó a sholáthar, roghnófar soláthraithe agus faighteoirí na seirbhísí i gcomhréir le prionsabail na trédhearcachta agus na córa comhionainne, coinbhleacht leasa a sheachaint, lena n-áirítear leasanna gairmiúla coinbhleachta.

6. Agus an Chomhairle Tionscadail á cur chun feidhme, comhoibreoidh an Coimisiún, a chomhpháirtithe comhairleacha agus soláthraithe seirbhíse eile, nuair is iomchuí, le soláthraithe seirbhísí comhairleacha agus tacaíochta poiblí nó príobháideacha eile ar leibhéal an Aontais nó ar an leibhéal náisiúnta, lena n-áirítear an Líonra 'An tAontas ar son an Ghnó'.

ROINN 2

COMHAR FBMANNA

Airteagal 27

An Líonra 'An tAontas ar son an Ghnó'

1. Bunófar Líonra 'An tAontas ar son an Ghnó' chun cabhrú le gnólachtaí an Aontais a bheith níos iomaíche agus níos nuálaí, agus chun fás agus uas-scálú sa Mhargadh Aonair agus níos faide i gcéin, agus béim ar leith á leagan ar FBManna, ar ghnólachtaí nuathionscanta, ar ghnólachtaí atá i mbun fáis agus ar chuideachtaí meánchaipitlithe beaga. Beidh cumhdach uile-Aontais agus cothrom ó thaobh geografaíochta de ag an líonra, agus sainiúlachtaí gach cineáil réigiún san Aontas á gcur san áireamh, lena n-áirítear na réigiúin bheagfhorbartha agus na réigiúin is forimeallaí san Aontas.

Airteagal 28

Tacaíocht ghnó

1. Déanfaidh CEI gníomhaíochtaí trasghearrtha a bheidh dírithe ar iomaíochas FBManna a neartú agus ar bhreisíocht a bhaint amach ar leibhéal an Aontais, lena n-áirítear breisíocht trí na bearta seo a leanas:

(a) comhairle agus tacaíocht ghnó chomhtháite a sholáthar do chuideachtaí, lena n-áirítear soláthar trí thacaíocht airgeadais do thríú páirtithe;

(b) deiseanna comhpháirtíochta agus fothú acmhainneachta a sholáthar;

(c) tacaíocht agus cúnamh le haghaidh rochtain ar theicneolaíochtaí, ar bhonneagar teicneolaíochta agus ar shaoráidí teicneolaíochta, tacú le glacadh na nuálaíochta sa mhargadh agus tacú le heagraíochtaí gnó, FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe beaga, lena n-áirítear gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí atá i mbun fáis, chun páirt a ghlacadh in ardáin chomhoibríocha agus in earnálacha comhoibríocha;

(d) tuiscint ghnó ar bheartais an Aontais a chur chun cinn, aiseolas a fháil maidir lena n-éifeachtacht;

(e) rochtain agus infhaighteacht airgeadais a mhéadú do FBManna, lena n-áirítear micreamhaoiniú agus tacaíocht d’fhiontair shóisialta, agus do chuideachtaí meánchaipitlithe beaga;

(f) rochtain ar mhargaí a éascú lena n-áirítear éascú trí thacaíocht a thabhairt d’idirnáisiúnú FBManna agus faisnéis mhargaidh a sholáthar, lena n-áirítear soláthar i réigiúin bheagfhorbartha agus sna réigiúin is forimeallaí;

(g) feabhas a chur ar an timpeallacht ghnó do FBManna agus deiseanna nua gnó do FBManna a chur chun cinn trí thacú le luachshocrú maoine intleachtúla, socrú caighdeán agus soláthar poiblí, i measc nithe eile;

(h) fiontraíocht a chur chun cinn, lena n-áirítear fiontraíocht na mban agus na hóige agus sealbhú scileanna fiontraíochta agus gnó.

Airteagal 29

Gníomhaíochtaí tiomnaithe FBM chun rannpháirtíocht FBManna a mhéadú

1. Tacóidh gach ionú le gníomhaíochtaí tiomnaithe earnáilsonracha lena ndíreofar ar ghnólachtaí nuathionscanta, FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe beaga nó ar ghlaonna ar FBManna in earnálacha straitéiseacha d’fhonn nuálaíocht, luathú gnó, tráchtálú agus uas-scálú a chothú.

Airteagal 30

Tacaíocht le haghaidh forbairt scileanna

1. Maoineoidh CEI gníomhaíochtaí a thacaíonn le forbairt scileanna, go háirithe sna hearnálacha straitéiseacha, ag tógáil nasc láidir idir soláthraithe ardoideachais, gairmoideachais agus gairmoiliúna, taighde feidhmeach agus gnólachtaí ar mhaithe le geilleagar sofhreagrúil, nuálach agus iomaíoch. Áireofar leis sin tacaíocht do Ráthaíocht Eorpach Scileanna chun tacú le haistrithe sa slabhra luacha i bhfabhar earnálacha nó gairmeacha straitéiseacha fáis ar fud mhargadh an tsaothair trí uas-sciliú agus athsciliú an lucht saothair agus comhpháirtíochtaí Gairmoideachais agus

Gairmoiliúna (VET) chun an comhar idir soláthraithe gairmoideachais agus gairmoiliúna agus gnólachtaí a neartú, go háirithe FBManna agus iad a nascadh le héiceachórais thionsclaíocha réigiúnacha.

ROINN 3

DEASC SEIRBHÍSE AN TAIRBHÍ

Airteagal 31

Rochtain ar mhaoiniú ón Aontas

1. I gcomhréir le hAirteagal 150 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, rannchuideoidh CEI leis an limistéar aonair um shonraí leictreonacha a mhalartú a chothabháil agus a leathnú do rannpháirtithe chun rochtain shimplithe ar chistiú ón Aontas a áirithiú. Beidh an ranníocaíocht sin gan beann ar mhodh nó ionstraim chur chun feidhme an bhuiséid agus lena n-áirítear seirbhísí comhairleacha agus luathaithe gnó agus tacaíocht do thairseach aonair le haghaidh rochtain ar thacaíocht ón Aontas i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX] [an Rialachán Feidhmíochta].

2. Féadfaidh CEI tacú le haon ghníomhaíocht bhreise chun rochtain ar chistiú ón Aontas, agus ar chistiú, maoiniú agus infheistíochtaí eile a éascú agus a luathú, chomh maith le luachshocrú agus glacadh torthaí a áirithiú trí uirlisí agus ionstraimí amhail cruthúnas coincheapa, deontais imscartha, seirbhísí comhairleacha agus tacaíochta gnó, agus aon ardán tiomnaithe.

Caibidil IV

Tacaíocht don Aistriú Glan agus don Dícharbónú Tionsclaíoch

Airteagal 32

Ábhar

1. Rannchuideoidh gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin gcaibidil seo leis na cuspóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (a).

2. Maoineofar tacaíocht do ghníomhaíochtaí faoin gcaibidil seo as an mbuiséad a leagtar amach in Airteagal 4, agus as aon ranníocaíocht breise arna sannadh i gcomhréir le hAirteagal 5.

Airteagal 33

Gníomhaíochtaí sonracha chun tacú leis an aistriú glan agus le beartais dícharbónaithe thionsclaíocha

1. Cuirfear tacaíocht don ionú ‘aistriú glan agus dícharbónú tionsclaíoch’ chun feidhme go háirithe trí bhíthin na ngníomhaíochtaí seo a leanas:

(a) ‘Gníomhaíochtaí LIFE’: tacaíocht a chur ar fáil do thionscadail ón mbun aníos chun réitigh nuálacha agus dea-chleachtais san aistriú glan agus sa dícharbónú tionsclaíoch agus múscailt feasachta maidir leis an aeráid agus maidir leis an gcomhshaol ag na leibhéil ábhartha rialachais a thaispeáint, a thástáil agus a ghlacadh sa mhargadh.

(b) Éifeachtúlacht fuinnimh, stóráil fuinnimh, freagairt don éileamh, eangacha tarchurtha agus dáileacháin intíre, digitiú córas fuinnimh, fuinneamh in-athnuaite comhtháite, athchóirithe fuinnimh, agus réitigh, córais agus seirbhísí téimh agus fuaraithe.

(c) Fuinneamh glan agus réitigh dícharbónaithe in earnáil na tionsclaíochta, lena n-áirítear leictriú tionscal dianfhuinnimh agus gabháil, stóráil agus úsáid carbóin (CCS/CCU), agus i gcathracha, go háirithe le haghaidh fuinnimh, iompair agus foirgneamh.

(d) Foinsiú, táirgeadh, stóráil, dáileadh agus glacadh breoslaí inbhuanaithe, rud a éascaíonn dícharbónú na soghluaisteachta.

(e) Réitigh iompair agus soghluaisteachta atá glan, ilmhódach, digitithe agus slán, lena n-áirítear sócmhainní soghluaiste (e.g. feithiclí, soithí lena n-áirítear soithí iascaireachta, aerárthaí, rothstoc) agus bonneagair (bonneagar luchtaithe, calafoirt nó iarnród ardluais, i measc nithe eile), córais agus oibríochtaí.

(f) Tacú le forbairt agus cur in úsáid na soghluaisteachta cliste, lena n-áirítear feithiclí, bonneagar, soghluaisteacht nasctha agus uathoibrithe, córais chliste um bainistiú tráchta agus seirbhísí gaolmhara.

(g) Monaraíocht teicneolaíochta glaine agus a slabhra soláthair, lena n-áirítear tacaíocht airgeadais do Thionscadail Straitéiseacha faoi Rialachán (AE) 2024/1735, acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus a slabhraí soláthair a mhéadú, agus línte táirgeachta atá ann cheana a mhéadú.

(h) Acmhainneacht an Aontais maidir le nuálaíocht agus cur in úsáid tionsclaíoch na hardmhonaraíochta agus na n-ardábhar a neartú.

(i) An geilleagar ciorclach, éifeachtúlacht uisce, sláinte na n-aigéan agus beartas comhshaoil, lena n-áirítear réitigh chun cáilíocht an chomhshaoil a chosaint, a athbhunú agus a fheabhsú, lena n-áirítear an t-aer, an t-uisce, an fharraige agus an ithir, agus chun cailliúint na bithéagsúlachta a stopadh agus a aisiompú agus chun dul i ngleic le díghrádú an éiceachórais, réitigh inbhuanaithe le haghaidh gníomhú ar son na haeráide i slabhraí soláthair agraibhia agus foraoiseachta.

(j) Athléimneacht aeráide agus uisce.

(k) Cosc, rialú agus feabhsúchán ar thruailliú.

(l) Infheistíocht, nuálaíocht agus nuachóiriú in earnálacha inbhuanaithe an gheilleagair ghoirm amhail longthógáil agus loingseoireacht, fuinneamh amach ón gcósta, teicneolaíochtaí breathnóireachta aigéin, teicneolaíocht ghorm agus éiceachórais a chaomhnú.

(m) Inbhuanaitheacht agus aistriú glan FBManna, lena n-áirítear earnálacha turasóireachta, tógála agus earnálacha eacnamaíocha eile.

(n) Glacadh margaidh, fothú acmhainneachta agus forbairt scileanna le haghaidh an aistrithe ghlain, lena n-áirítear an t-aistriú chuig fuinneamh glan agus gníomhaíochtaí fuinnimh ar thaobh an éilimh (mar shampla Acadaimh um an Tionscal Glan-nialasachta) agus aistriú i dtreo soghluaisteacht inbhuanaithe shábháilte agus turasóireacht inbhuanaithe i gcathracha, i gceantair thuaithe, i bpobail agus i bhfoirgnimh.

(o) Gníomhaíochtaí tacaíochta maidir le forbairt, cur chun feidhme, faireachán nó forfheidhmiú reachtaíocht agus bheartas ábhartha an Aontais. Áirítear leis sin tacú leis na hinstitiúidí ábhartha, an comhar idir na húdaráis náisiúnta agus le páirtithe

leasmhara, staidéir, uirlisí agus bonneagair a fhorbairt agus a chur in úsáid, lena n-áirítear bonneagar agus uirlisí TF.

2. Féadfar tacaíocht a sholáthraítear trí bhíthin na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear i mír 1, a sholáthar in aon fhoirm, lena n-áirítear an tacaíocht a sholáthar trí bhíthin gníomhaíochtaí comhoibríocha taighde agus nuálaíochta a leagtar amach i Rialachán (AE) [XXX] [an Clár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht] agus a shainaithnítear i gcuid thiomnaithe shonrach den Chlár Oibre.

Airteagal 34

Rialacha comhlántacha

1. I gcás gníomhaíochtaí lena dtugtar tacaíocht do Ghníomhaíochtaí Comhordaithe agus Tacaíochta sa réimse maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus aistriú i dtreo fuinneamh glan, féadfaidh an tAontas suas le 100 % de na costais incháilithe a chumhdach, gan dochar do phrionsabal an chómhaoinithe.

2. De mhaolú ar Airteagal 184(6) den Rialachán Airgeadais, maidir le gníomhaíochtaí lena dtacaítear Gníomhaíochtaí Comhordaithe agus Tacaíochta sa réimse maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus aistriú i dtreo fuinneamh glan agus gníomhaíochtaí LIFE dá dtagraítear in Airteagal 34, mír 1, pointe (a), féadfaidh an t-oifigeach údarúcháin a údarú nó a fhorchur, i bhfoirm rátaí comhréidhe, maoiniú chostais indíreacha an tairbhí suas le huasmhéid 25 % de chostais incháilithe dhíreacha iomlána, cé is moite de chostais incháilithe dhíreacha le haghaidh fochonraitheoireachta, tacaíocht airgeadais do thríú páirtithe agus aon chostas aonaid nó cnapshuim a bhfuil costais indíreacha san áireamh iontu.

3. Áiritheofar leis na cláir oibre comhleanúnachas leis na cineálacha gníomhaíochtaí atá beartaithe a chur chun feidhme faoin gCiste dá dtagraítear in Airteagal 10a(8) de Threoir 2003/87/CE agus comhleanúnachas agus comhlántacht le Rialachán (AE)[XXX] [An tSaoráid um Chónascadh na hEorpa]

4. Maidir leis na cláir oibre a ghlacfar i gcomhréir le rialacha an Rialacháin seo faoin gcaibidil seo, déanfar iad a chomhtháthú i gcuid thiomnaithe shonrach agus áiritheofar comhleanúnachas le gníomhaíochtaí Iomaíochais agus Sochaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoi Rialachán (AE) [XXX] [Clár Réime 'Fís Eorpach' um Thaighde agus um Nuálaíocht]

Airteagal 35

Sásraí tairisceana iomaíocha

1. Féadfaidh nósanna imeachta dámhachtana faoin gcaibidil seo a bheith i bhfoirm tairisceana iomaíche. Áirítear leis sin conarthaí difríochta, conarthaí difríochta carbóin, nó conarthaí préimhe seasta chun tacú le hinfheistíocht dícharbónaithe, ar choinníoll go gcosnaítear leasanna airgeadais an Aontais agus go bhfuil neamhchosaint an bhuiséid fós teoranta do ranníocaíocht uasta. Féadfar nósanna imeachta tairisceana iomaíocha a chur chun feidhme trí, agus i gcomhréir le, aon cheann de na hionstraimí cur chun feidhme buiséid a leagtar amach in Airteagal 12.

CAIBIDIL V

TACAÍOCHT DON tSLÁINTE, DON BHITH-THEICNEOLAÍOCHT, DON TALMHAÍOCHT AGUS DON BHITHGHEILLEAGAR

Airteagal 36

Forálacha sonracha maidir le tacaíocht do bheartais sláinte, bhith-theicneolaíochta, talmhaíochta agus bhithgheilleagair

1. Rannchuideoidh gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin gcaibidil seo leis na cuspóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (b).

2. Maoineofar tacaíocht do ghníomhaíochtaí faoin gcaibidil seo as an mbuiséad a leagtar amach in Airteagal 4(2), agus as aon ranníocaíocht breise arna sannadh i gcomhréir le hAirteagal 5.

Airteagal 37

Gníomhaíochtaí Sonracha

1. Déanfar tacaíocht do na beartais Sláinte, Bith-theicneolaíochta, Talmhaíochta agus Bithgheilleagair a chur chun feidhme go háirithe trí bhíthin na ngníomhaíochtaí seo a leanas:

(a) An tsláinte a fheabhsú agus a chosaint, lena n-áirítear sláinte trasteorann, trí thosaíocht a thabhairt do chur chun cinn na sláinte agus do chosc galar ar feadh an tsaoil trí chur chuige cúrsaí sláinte a chuimsiú i ngach réimse beartais agus cur chuige na hAon Sláinte Amháin, agus béim ar leith á leagan ar ghalair theagmhálacha agus neamhtheagmhálacha, lena n-áirítear meabhairshláinte, sláinte mheathlaitheach, uathachas, galair chardashoithíocha, ailse agus galair neamhtheagmhálacha eile, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le truailliú agus sláinte ghnéis agus atáirgthe, agus tionscnaimh agus comhar idirnáisiúnta sláinte a fheabhsú.

(b) Éifeachtúlacht agus athléimneacht na gcóras sláinte a neartú trí na nithe seo a leanas a dhéanamh: rochtain, úsáid agus athúsáid sonraí sláinte agus uirlisí, bonneagar agus seirbhísí digiteacha a threisiú, lena n-áirítear chun tacú leis an Spás Eorpach Sonraí Sláinte, an Intleacht Shaorga agus réitigh róbataic-bhunaithe a chur in úsáid i gcúram sláinte, claochlú digiteach an chúraim sláinte a chur chun cinn, rochtain ar sheirbhísí cúraim sláinte a fheabhsú, agus béim ar leith á leagan ar an tsláinte phoiblí agus ar lucht saothair cúraim sláinte, reachtaíocht sláinte an Aontais a fhorbairt agus a chur chun feidhme, agus teicneolaíochtaí digiteacha a úsáid freisin, cinnteoireacht fhianaise-bhunaithe a chur chun cinn, (lena n-áirítear trí thacú le Measúnú ar Theicneolaíocht Sláinte), réitigh dhigiteacha a sholáthar chun faireachán a dhéanamh ar obair chomhtháite i measc na gcóras sláinte náisiúnta agus an obair sin a chomhordú agus a spreagadh chun comhleanúnachas agus éifeachtúlacht a áirithiú ar fud an Aontais.

(c) Forbairt, acmhainneacht táirgeachta, monaraíocht agus cur in úsáid tionsclaíoch teicneolaíochtaí sláinte agus bithgheilleagair a chothú, chun iomaíochas na hearnála a mhéadú, agus chun a áirithiú go mbeidh táirgí íocshláinte, feistí leighis, réitigh

dhigiteacha agus frithbhearta leighis de chuid an Aontais ar fáil atá ábhartha maidir le hullmhacht agus freagairt do bhagairtí trasteorann ar an tsláinte, agus iomaíochas agus athléimneacht na n-earnálacha a chothú trína áirithiú go bhfuil na táirgí sin nuálach, sábháilte, inrochtana, ar fáil agus inacmhainne, agus ar an gcaoi sin rochtain chothrom a chur chun cinn ar fud an Aontais.

(d) Tacú le nuálaíochtaí bith-theicneolaíochta a aimsiú, a fhorbairt, a dhí-rioscú, a thaispeáint, a úsáid ar bhonn píolótach agus a úsáid, agus a uas-scálú, dlús a chur le réitigh bhith-theicneolaíochta a thabhairt isteach ar an margadh agus a ghlacadh ar an margadh, slabhraí luacha atá ag teacht chun cinn a neartú agus rochtain ar mhaoiniú agus ar thacaíocht eile a chur ar fáil do FBManna, do ghnólachtaí nuathionscanta, do ghnólachtaí atá ag méadú agus do nuálaithe.

(e) Daoine a chosaint trí thacú le beartais slándála sláinte a fhorbairt, a chur chun feidhme agus faireachán a dhéanamh orthu, i gcomhar le húdaráis na mBallstát agus le páirtithe leasmhara, chomh maith le comhordú a dhéanamh ar phleananna coisc, ullmhachta agus freagartha an Aontais agus ar phleananna náisiúnta coisc, ullmhachta agus freagartha.

(f) Earnáil bhithgheilleagair nuálach agus iomaíoch a chothú san Aontas, lena n-áirítear i réimsí na bith-theicneolaíochta sláinte, na n-ábhar agus na dtáirgí bithbhunaithe, luach a chur ar iarmhair feirme agus foraoise, táirgí atá diúltach ó thaobh carbóin de, bithmhonaraíocht agus bithcheimiceáin, go háirithe trí thacú le nuálaíochtaí bithgheilleagair a aimsiú, a fhorbairt, a dhí-rioscú, a thaispeáint, a úsáid ar bhonn píolótach agus a uas-scálú; trí dhlús a chur le hábhar bithbhunaithe ón talmhaíocht agus ón bhforaoiseacht agus réitigh bhithgheilleagair a thabhairt isteach ar an margadh agus a ghlacadh ar an margadh; trí shlabhraí luacha atá ag teacht chun cinn a neartú; trí lucht saothair oilte a fhorbairt, trí rochtain ar mhaoiniú agus ar thacaíocht eile a chur ar fáil do FBManna, do ghnólachtaí nuathionscanta, do ghnólachtaí atá ag méadú agus do nuálaithe.

(g) Iomaíochas, inbhuanaitheacht, athléimneacht agus cothroime na talmhaíochta, an iascaigh, an dobharshaothraithe, na n-earnálacha foraoiseachta agus na limistéar tuaithe agus cósta a chothú, agus rannchuidiú le slándáil fhadtéarmach bia san Aontas.

(h) Gníomhaíochtaí tacaíochta maidir le forbairt, cur chun feidhme, faireachán nó forfheidhmiú reachtaíocht agus bheartas ábhartha an Aontais. Cuimsítear leis sin tacú leis na hinstitiúidí ábhartha, an comhar idir na húdaráis náisiúnta agus le páirtithe leasmhara, staidéir, uirlisí agus bonneagair a fhorbairt agus a chur in úsáid, lena n-áirítear bonneagar agus uirlisí TF.

2. Na cláir oibre a ghlacfar i gcomhréir le rialacha an Rialacháin seo faoin gcaibidil seo, déanfar iad a chomhtháthú i gcuid thiomnaithe shonrach agus áiritheofar comhleanúnachas le Gníomhaíochtaí [Iomaíochais agus Sochaí] a dtugtar tacaíocht dóibh faoi Rialachán (AE) [XXX] [Clár Réime Fís Eorpach um Thaighde agus um Nuálaíocht]

CAIBIDIL VI

TACAÍOCHT DON CHEANNAIREACHT DHIGITEACH

Airteagal 38

Forálacha sonracha maidir le tacaíocht don bheartas ceannaireachta digití

1. Rannchuideoidh gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin gcaibidil seo leis na cuspóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (c).

2. Maoineofar tacaíocht do ghníomhaíochtaí faoin gcaibidil seo as an mbuiséad a leagtar amach in Airteagal 4(2), pointe (e), agus as aon ranníocaíocht breise arna sannadh i gcomhréir le hAirteagal 5.

Airteagal 39

Gníomhaíochtaí sonracha chun tacú leis an mbeartas ceannaireachta digití

1. Leis an tacaíocht don cheannaireacht dhigiteach, tabharfar aghaidh, ar bhealach cuimsitheach comhleanúnach, ar raon feidhme iomlán na hearnála digití, amhail an Intleacht Shaorga, (lena n-áirítear Monarchana agus Gigeamhonarchana), an ríomhaireacht ardfheidhmíochta, teicneolaíochtaí candamacha, leathsheoltóirí agus fótónaic, róbataic, teicneolaíochtaí móra sonraí, teicneolaíochtaí imeall-ríomhaireachta teileachumarsáide agus néalríomhaireachta, 6G agus teicneolaíochtaí eile gan sreang, líonraí cumarsáide, ardnascacht, lena n-áirítear teicneolaíochtaí braite, cibearshlándáil agus athléimneacht líonraí, innealtóireacht bogearraí, réaltacht bhreisithe agus domhain fhíorúla, leathchúplaí digiteacha, céannacht dhigiteach agus tiachóga gnó an Aontais, teicneolaíochtaí iontaoibhe, teicneolaíochtaí digiteacha nua agus teicneolaíochtaí digiteacha atá ag teacht chun cinn chomh maith le teicneolaíochtaí agus feidhmchláir dhigiteacha trasearnála, lena n-áirítear iad siúd a bhfuil acmhainneacht dé-úsáide acu, tacaíocht do theicneolaíochtaí sonraí agus spásanna sonraí.

2. Déanfar tacaíocht don cheannaireacht dhigiteach a chur chun feidhme go háirithe trí bhíthin na ngníomhaíochtaí seo a leanas:

(a) Ceannaireacht a bhaint amach i dteicneolaíochtaí digiteacha agus intleachta saorga trí bhíthin taighde agus nuálaíocht, taighde feidhmeach, aistriú teicneolaíochta, cur in úsáid tionsclaíoch, agus glacadh sa mhargadh. Cuimseofar leis an gcur chun feidhme croítheicneolaíochtaí digiteacha inbhuanaithe a fhorbairt agus a mhúnlú lena ndéantar luachanna an Aontais a léiriú, slándáil an Aontais a choimirciú agus iomaíochas an Aontais a chothú ar fud an domhain, ach ní bheidh sé teoranta dóibh sin amháin.

(b) Ceannasacht theicneolaíoch a bhaint amach trí éiceachórais dhigiteacha athléimneacha a thógáil, lena n-áirítear ardscileanna digiteacha, agus ardleibhéal cibearshlándála a áirithiú san Aontas. Cuimseofar leis an gcur chun feidhme éiceachóras tarraingteach a chruthú do chuideachtaí nuálacha suaiteacha, FBManna, gnólachtaí nuathionscanta agus gnólachtaí atá ag méadú, agus freisin do cheannairí tionscail atá ag teacht chun cinn san earnáil dhigiteach chun go mbeidh siad in ann fanacht agus fás san Aontas agus rath a bhaint amach ann, tacú leo a margaí a

mhéadú agus a leathnú, lena n-áirítear trí sholáthar, agus rannchuidiú le ceannasacht dhigiteach an Aontais, agus béim á leagan ar aghaidh a thabhairt ar chastacht na slabhraí luacha teicneolaíochta, caighdeánú, slándáil soláthair ardteicneolaíochtaí digiteacha, bonneagar agus seirbhísí, acmhainneachtaí riachtanacha, lena n-áirítear monaraíocht, acmhainneacht táirgeachta, agus ardscileanna digiteacha san earnáil phríobháideach agus san earnáil phoiblí araon, ach ní bheidh an cur chun feidhme teoranta do na nithe sin.

(c) Cumhacht na dteicneolaíochtaí digiteacha a chur chun fónaimh do ghnólachtaí agus do shaoránaigh trí fheidhmeanna, bonneagair agus seirbhísí digiteacha úrscothacha agus inbhuanaithe a chur in úsáid ar fud an Aontais. Cuimseofar leis an gcur chun feidhme gníomhaíochtaí chun taighde a dhéanamh ar ardbhonneagair dhigiteacha ar scála ar fud an Aontais, chun nuáil a dhéanamh orthu, chun iad a fhorbairt, a tháirgeadh, a mhonarú nó a chur in úsáid (e.g. ríomhaireacht ardfheidhmíochta, néalríomhaireacht, monarchana IS agus Gigeamhonarchana, spásanna sonraí agus sonraí, saoráidí tástála agus turgnamhaíochta, línte píolótacha leathsheoltóra, fótónaic agus sliseanna candamacha, ríomhaireacht chandamach, bonneagair chumarsáide agus braite, moil chibearshlándála, an Líonra ‘an tAontas ar son an Ghnó’, Moil Nuálaíochta Digití Eorpacha, ardbhonneagair nascachta lena n-áirítear cáblaí fomhuirí agus líonraí neamh-thrastíre), Tiachóga Eorpacha Céannachta Digití agus seirbhísí iontaoibhe chomh maith le Tiachóga agus seirbhísí le haghaidh Ghnó na hEorpa, bonneagar poiblí digiteach slán agus idir-inoibritheach, chun gníomhú mar phríomhchumasóir don chlaochlú digiteach agus chun tacú le hathléimneacht agus ullmhacht na sochaí, lena dtugtar breisluach soiléir do ghnólachtaí, do sheirbhísí poiblí agus do shaoránaigh, ach ní bheidh an cur chun feidhme teoranta do na nithe sin. I gcás inarb ábhartha, déanfar na gníomhaíochtaí sin a chomhordú le hinfheistíochtaí náisiúnta agus bainfidh siad leas as acmhainneacht neamhshaothraithe ar bhealaí eile chun margadh intíre a chruthú d’ardteicneolaíochtaí digiteacha ‘arna ndéanamh san Eoraip’. Féadfar gníomhaíochtaí den sórt sin a sholáthar faoi chuimsiú Tionscadail Ilnáisiúnta arna mbunú i gcomhréir le Cinneadh (AE) 2022/2481, lena n-áirítear go háirithe na gníomhaíochtaí sin a chuirtear chun feidhme trí na Cuibhreannais don Bhonneagar Digiteach Eorpach nó trí na Comhghnóthais.

(d) Tacú le claochlú digiteach an Aontais ar an earnáil phoiblí agus ar an earnáil phríobháideach agus tacú le forbairt agus comhroinnt scileanna digiteacha. Cuimseofar leis an gcur chun feidhme an tacaíocht is gá a sholáthar chun dlús a chur le glacadh agus cur in úsáid réiteach digiteach ar fud earnálacha eacnamaíocha agus chun an glacadh agus an cur in úsáid sin a dhoimhniú, trí bhíthin taighde, nuálaíocht agus cur in úsáid, chun borradh a chur faoi tháirgiúlacht agus iomaíochas na n-earnálacha sin, agus béim á leagan ar theicneolaíochtaí níos casta, chun tairbhí sochaíocha a bhaint amach, ach ní bheidh an cur chun feidhme teoranta do na nithe sin. Leis an tacaíocht d’fheidhmeanna san earnáil phoiblí agus le digitiú níos leithne san earnáil phoiblí freisin, féachfar le tírdhreach comhtháite maidir le seirbhísí poiblí digiteacha idir-inoibritheacha uile-Aontais a áirithiú, tacú le ceannasacht theicneolaíoch, agus éifeachtúlacht na seirbhísí poiblí digiteacha agus na ceannasachta teicneolaíche a uasmhéadú do ghnólachtaí agus do shaoránaigh. Tacóidh gnéithe earnála eile CEI le claochlú digiteach na n-earnálacha eacnamaíocha agus na n-earnálacha poiblí freisin.

(e) Gníomhaíochtaí tacaíochta maidir le forbairt, cur chun feidhme, faireachán nó forfheidhmiú reachtaíocht agus bheartas ábhartha an Aontais. Cuimsítear leis sin tacú

leis na hinstitiúidí ábhartha, an comhar idir na húdaráis náisiúnta agus le páirtithe leasmhara, staidéir, uirlisí agus bonneagair a fhorbairt agus a chur in úsáid, lena n-áirítear bonneagar agus uirlisí TF.

3. Tacóidh gníomhaíochtaí faoin Roinn seo le forbairt, cur in úsáid agus soláthar ardacmhainneachtaí, ardbhonneagar, ardteicneolaíochtaí agus ardchumas cibearshlándála, d'fhonn slándáil na mbonneagar criticiúil agus na slabhraí soláthair digiteacha a áirithiú, léiriú staide an Aontais ar thimpeallacht na bagartha a fhorbairt, chomh maith le feabhas a chur ar acmhainneachtaí braite agus ar chumais freagartha i leith teagmhas; tacú le hiomaíochas bhonn tionsclaíoch cibearshlándála an Aontais, le forbairt scileanna cibearshlándála, agus le cibearaibíocht bhonn tionsclaíoch na hEorpa, lena n-áirítear FBManna.

4. Na cláir oibre a ghlacfar i gcomhréir le rialacha an Rialacháin seo faoin gcaibidil seo, déanfar iad a chomhtháthú i gcuid thiomnaithe shonrach agus áiritheofar comhleanúnachas le Gníomhaíochtaí Iomaíochais agus Sochaí faoi Rialachán (AE) [XXX] [Clár Réime Fís Eorpach um Thaighde agus um Nuálaíocht]

CAIBIDIL VII

TACAÍOCHT DON ATHLÉIMNEACHT AGUS DON tSLÁNDÁIL, DON TIONSCAL COSANTA AGUS DON SPÁS

Airteagal 40

Ábhar

1. Rannchuideoidh gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin Roinn seo leis na cuspóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (d).

2. Maoineofar tacaíocht do ghníomhaíochtaí faoin roinn seo as an mbuiséad a leagtar amach in Airteagal 4(2), pointe (e), agus as aon ranníocaíocht breise arna sannadh i gcomhréir le hAirteagal 5.

Airteagal 41

Sineirgí spáis agus cosanta

1. Bunaítear Bord Comhairleach um an Spás agus um an gCosaint agus féadfaidh sé comhairle a thabhairt don Choimisiún maidir leis an gcomhordú agus leis an gcomhlántacht idir gníomhaíochtaí spáis agus gníomhaíochtaí cosanta mar a leagtar síos in Airteagal 3(2)(d), fophointí (1) agus (2) agus uirlisí airgeadais gaolmhara chun éifeachtúlacht infheistíochtaí agus éifeachtacht na dtorthaí a mhéadú. Is iad na Ballstáit a cheapfaidh comhaltaí an Bhoird Chomhairligh dá dtagraítear i mír 1

ROINN 1

TACAÍOCHT DON BHEARTAS ATHLÉIMNEACHTA

Airteagal 42

Gníomhaíochtaí sonracha chun tacú leis na beartais athléimneachta

1. Leis an tacaíocht don bheartas Athléimneachta, treiseofar uathriail straitéiseach, slándáil eacnamaíoch agus athléimneacht thionscal an Aontais trí chéimeanna éagsúla shlabhra luacha na n-amhábhar a neartú, lena n-áirítear trí sholáthar amhábhar criticiúil ó thríú tíortha a éagsúlú.

2. Déanfar tacaíocht don bheartas athléimneachta a chur chun feidhme go háirithe trí bhíthin na ngníomhaíochtaí seo a leanas:

(a) tacú le hacmhainneacht an Aontais maidir le taiscéalaíocht, eastóscadh, próiseáil agus athchúrsáil amhábhar a neartú;

(b) amhábhair a cheannach, i gcomhréir le riachtanais slándála eacnamaíche agus le cuspóirí an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, chun an riosca go gcuirfear isteach ar an soláthar do chuideachtaí san Aontas a laghdú, lena n-áirítear chun stoc-chairn amhábhar criticiúil a bhunú agus a bhainistiú i gcomhar leis na Ballstáit agus leis an tionscal;

(c) tacaíocht airgeadais do Thionscadail Straitéiseacha faoin nGníomh um Amhábhair Chriticiúla i gcomhréir le riachtanais slándála eacnamaíche agus le cuspóirí an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh.

3. Féadfar tacaíocht a sholáthraítear trí bhíthin na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear i mír 2 a sholáthar in aon fhoirm, lena n-áirítear trí bhíthin gníomhaíochtaí comhoibríocha taighde agus nuálaíochta a leagtar amach sa Chlár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht [tagairt] agus a shainaithnítear i gcuid thiomnaithe shonrach den Chlár Oibre.

4. Na cláir oibre a ghlacfar i gcomhréir le rialacha an Rialacháin seo faoin gcaibidil seo, déanfar iad a chomhtháthú i gcuid thiomnaithe shonrach agus áiritheofar comhleanúnachas le Gníomhaíochtaí Iomaíochais agus Sochaí faoi Rialachán (AE) [XXX][Clár Réime Fís Eorpach um Thaighde agus um Nuálaíocht]

Airteagal 43

Rialacha comhlántacha

1. Féadfaidh tionscadail straitéiseacha faoin nGníomh um Amhábhair Chriticiúla agus tionscadail straitéiseacha dá bhforáiltear sa reachtaíocht earnála ábhartha na rialacha in Airteagal 20 a chur i bhfeidhm.

ROINN 2

TACAÍOCHT DON BHEARTAS MAIDIR LEIS AN TIONSCAL COSANTA

Airteagal 44

Gníomhaíochtaí sonracha chun tacú leis an mbeartas maidir leis an tionscal cosanta

1. Déanfar tacaíocht don bheartas maidir leis an tionscal cosanta a chur chun feidhme go háirithe trí bhíthin na gcomhpháirteanna seo a leanas:

(a) Tacaíocht do chur in úsáid Tionscadal Eorpach Leasa Choitinn i réimse na Cosanta dá dtagraítear in Airteagal 45 den Rialachán seo.

(b) Tacaíocht do Thaighde agus Forbairt, Nuálaíocht agus Ardchéimíocht Teicneolaíochta i réimse na Cosanta mar a thagraítear dóibh in Airteagal 46;

(c) Tacaíocht don Fhreagrúlacht Thionsclaíoch, don Uas-scálú Tionsclaíoch agus don Athléimneacht i réimse na Cosanta, mar a thagraítear dóibh in Airteagal 47;

(d) Tacaíocht do chomhar maidir le Soláthar, Cothabháil agus Infhaighteacht i réimse na Cosanta mar a thagraítear dóibh in Airteagal 48;

(e) Cumasú Lóistíochta Míleata agus Tacaíocht di, mar a thagraítear dóibh in Airteagal 49;

2. Déanfar tacaíocht d'iontrálaithe nua, do ghnólachtaí nuathionscanta nuálacha, do FBManna agus do ghnólachtaí atá ag méadú a shaincheapadh ar fud na ngníomhaíochtaí a liostaítear sa chéad mhír chun luas, solúbthacht agus lúfaireacht a áirithiú. Beidh sí i bhfoirm clár tiomnaithe Scéim Nuálaíochta Cosanta an Aontais (EUDIS), lena n-áireofar gníomhaíochtaí nuálacha agus inscálaithe, lena n-áirítear chun tacú le teicneolaíochtaí suaiteacha agus le heintitis aonair, amhail na nithe seo a leanas: imeachtaí meaitseála agus cóitseáil ghnó le haghaidh nuálaithe, sásraí cistiúcháin solúbtha, dúshláin, haiceatóin, tacaíocht do sholáthar nuálach, samhlacha soláthair uasghrádaithe atriallacha le haghaidh córais atá ag athrú go tapa agus aon ghníomhaíocht eile le haghaidh timthriallta nuálaíochta agus comhtháthú, bailíochtú agus turgnamh teicneolaíochta níos tapúla.

3. Féadfar tacaíocht a sholáthraítear trí bhíthin na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear i mír 1 agus i mír 2 a sholáthar in aon fhoirm, lena n-áirítear trí bhíthin taighde comhoibríoch agus tacaíocht gníomhaíochtaí nuálaíochta d'eintitis aonair agus d'ionstraimí airgeadais.

Airteagal 45

Tionscadail Eorpacha Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta

1. Is éard a bheidh i dTionscadail Eorpacha Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta tionscadail chomhoibríocha arb é is aidhm dóibh iomaíochas BTTCE a threisiú ar fud an Aontais agus rannchuidiú an tráth céanna le cumais mhíleata agus córais leasa choitinn agus/nó úsáide coitinn na mBallstát a fhorbairt, lena n-áirítear iad siúd lena n-áiritheofar rochtain ar gach réimse oibríochtúil, is iad sin réimsí na talún, na mara, an aeir, an spáis agus an cibir-réimse.

2. Féadfaidh an Coimisiún Tionscadail Eorpacha Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta a shainaithint i ngníomh cur chun feidhme, arna ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 3.

3. Agus na tionscadail dá dtagraítear i mír 2 á sainaithint ag an gCoimisiún, déanfaidh sé an méid seo a leanas:

(a) déanfaidh sé breithniú cuí ar an treoraíocht a chuirtear ar fáil i gcomhthéacs an Bhoird Comhairligh Tionsclaíche um an gCosaint, mar a thagraítear di in Airteagal 56, go háirithe a mhéid a rannchuidíonn an tionscadal leis na tosaíochtaí maidir le cumas arna sainaithint i gcomhthéacs an Chomhbheartais Eachtraigh agus Slándála, go háirithe i gcomhthéacs an Phlean Forbartha Cumais, agus ar chuspóirí an Chompáis Straitéisigh um Shlándáil agus Cosaint;

(b) sainaithneoidh sé riachtanais mhaoinithe fhoriomlána agus na tionchair a d'fhéadfadh a bheith ann le haghaidh bhuiséad an Aontais;

(c) cuirfidh sé san áireamh aon tuairim ó na Ballstáit.

4. Tionscadail Eorpacha Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta, comhlíonfaidh siad na critéir ghinearálta seo a leanas:

(a) tá ar a laghad ceithre Bhallstát páirteach sa tionscadal;

(b) is é is aidhm don tionscadal cumais a fhorbairt, lena n-áirítear na cumais sin lena n-áirithítear rochtain ar réimsí straitéiseacha agus spásanna iomaíocha, ar chumasóirí straitéiseacha agus, de réir mar is iomchuí, ar chórais atá ag gníomhú mar bhonneagar cosanta Eorpach ar mhaithe le leas coiteann agus úsáid choiteann;

(c) leathnaíonn tairbhí an tionscadail chun cuid níos leithne den Aontas a chumhdach agus áirithíonn siad rannpháirtíocht gheografach leathan

(d) beidh tábhacht ar leith ag baint leis na tionscadail ó thaobh méide nó raon feidhme de agus beidh sé d'aidhm acu leibhéal suntasach riosca teicneolaíochta nó airgeadais a mhaolú;

(e) is mó na buntáistí foriomlána a d'fhéadfadh a bheith ag an tionscadal ná na costais a bhaineann leis, lena n-áirítear san fhadtéarma.

5. Beidh ceithre Bhallstát ar a laghad páirteach i dTionscadal Eorpach Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta. Beidh an Coimisiún Eorpach in ann páirt a ghlacadh sa tionscadal i gcás inarb ábhartha.

6. Measfar go rannchuidíonn Tionscadal Eorpach Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta leis na cumais chosanta atá criticiúil maidir le leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus a Bhallstát, agus dá bhrí sin, gur chun leas an phobail é. Féadfar iad a bhunú faoi chuimsiú Struchtúir do Chláir Armála na hEorpa arna mbunú i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX] [an Clár um an Tionscal Cosanta Eorpach].

7. Féadfaidh na Ballstáit, gan dochar d'Airteagail 107 agus 108 CFAE, scéimeanna tacaíochta a chur i bhfeidhm agus foráil a dhéanamh maidir le tacaíocht riaracháin a thabhairt do Thionscadail Eorpacha Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta.

8. Féadfar cur in úsáid Tionscadal Eorpach Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta a mheas mar chúis dhianriachtanach leasa phoiblí sháraithigh de réir bhrí Airteagal 6(4) agus Airteagal 16(1), pointe (c), de Threoir 92/43/CEE agus mar ábhar leasa phoiblí sháraithigh de réir bhrí Airteagal 4(7) de Threoir 2000/60. Dá bhrí sin, féadfar pleanáil, tógáil agus oibriú saoráidí táirgthe lena mbaineann a mheas mar

ábhar leasa phoiblí sháraithigh, ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha eile atá fágtha a leagtar amach sna forálacha seo.

9. Tacóidh an tAontas le haon ghníomhaíocht is gá chun Tionscadal Eorpach Leasa Choitinn i Réimse na Cosanta a fhorbairt, a thionsclú, a sholáthar nó a chur in úsáid, go háirithe trí aon cheann de na gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin Roinn seo.

Airteagal 46

Taighde & Forbairt Comhoibríoch, Nuálaíocht Chomhoibríoch agus Ardchéimíocht **Chomhoibríoch Teicneolaíochta i Réimse na Cosanta**

1. Féadfar na nithe seo a leanas, go háirithe, a chumhdach le gníomhaíochtaí a thacaíonn le T&F, leis an Nuálaíocht agus leis an Ardchéimíocht Teicneolaíochta i réimse na Cosanta:

(a) gníomhaíochtaí comhoibríocha taighde le haghaidh cosanta, ó thaighde bunúsach go taighde feidhmeach, ag díriú ar thosaíochtaí comhaontaithe cumais;

(b) gníomhaíochtaí comhoibríocha forbartha le haghaidh táirgí agus teicneolaíochtaí cosanta nua, lena n-áirítear córas fréamhshamhaltaithe agus tástáil, cáilíocht nó deimhniú córais ar a laghad;

(c) gníomhaíochtaí chun tacú le teicneolaíochtaí suaiteacha le haghaidh cosanta;

(d) gníomhaíochtaí chun tacú le timthriallta nuálaíochta agus comhtháthú teicneolaíochta níos tapúla, lena n-áirítear taighde agus forbairt leanúnach agus dúshláin theicneolaíocha;

(e) gníomhaíochtaí altrama chun teicneolaíochtaí sibhialtacha le haghaidh cosanta a oiriúnú.

Airteagal 47

An Fhreagrúlacht Thionsclaíoch, Uas-scálú, agus Athléimneacht i Réimse na Cosanta

1. Gníomhaíochtaí a bhaineann le feabhas a chur ar an bhFreagrúlacht, ar an Uas-scálú Tionsclaíoch agus ar an Athléimneacht: freagrúlacht agus athléimneacht Bhonn Tionsclaíoch agus Teicneolaíoch na Cosanta Eorpaí a fheabhsú, lena gcuirfear ar a chumas dó acmhainneacht/cumais chriticiúla táirgeachta cosanta a fhorbairt, a tháirgeadh agus a chothú ar an scála agus ar an luas is gá, lena n-áirítear trí thacú le méadú tionsclaíoch cuideachtaí nuálacha agus trí thacú le forbairt scileanna; féadfar an méid seo a leanas, go háirithe, a chumhdach leo:

(a) acmhainneachtaí táirgeachta atá ann cheana a bharrfheabhsú, a leathnú, a nuachóiriú, a uasghrádú nó a atreorú, nó acmhainneachtaí táirgeachta nua a bhunú, a mhéid a bheartaítear nó a úsáidtear na comhpháirteanna agus na hamhábhair sin go hiomlán chun táirgí cosanta a tháirgeadh, go háirithe d'fhonn acmhainneacht táirgeachta a mhéadú nó agaí táirgeachta a laghdú, lena n-áirítear ar bhonn na meaisín-uirlisí riachtanacha agus aon ionchur eile is gá a sholáthar nó a fháil;

(b) comhpháirtíochtaí tionsclaíocha trasteorann a bhunú, lena n-áirítear trí chomhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí nó cineálacha eile comhair thionsclaíoch,

in iarracht thionsclaíoch chomhpháirteach, amhail comhfhiontair trasteorann lena n-áirítear gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh foinsiú nó coimeád agus stoc-charnadh táirgí cosanta, comhpháirteanna agus amhábhar comhfhreagrach a chomhordú a mhéid a bheartaítear nó a úsáidtear na comhpháirteanna agus na hamhábhair sin go hiomlán chun táirgí cosanta a tháirgeadh, agus chun acmhainneachtaí táirgeachta agus pleananna táirgthe a chomhordú freisin;

(c) acmhainneachtaí borrtha monaraíochta caomhnaithe ('saoráidí atá i gcónaí réidh le dul') a fhorbairt agus a chur ar fáil le haghaidh táirgí cosanta, a gcomhpháirteanna agus a n-amhábhar comhfhreagrach, a mhéid a bheartaítear nó a úsáidtear na comhpháirteanna agus na hamhábhair sin go hiomlán chun táirgí cosanta a tháirgeadh, i gcomhréir le méideanna táirgeachta a ordaíodh nó atá beartaithe;

(d) tionsclú agus tráchtálú táirgí cosanta a chothú, ar táirgí cosanta iad a fhorbraítear faoi chuimsiú gníomhaíochtaí arna gcistiú ag an Aontas nó (faoi chuimsiú) gníomhaíochtaí comhair eile a dhéantar le tacaíocht ó dhá Bhallstát ar a laghad, lena n-áirítear trí chomhpháirtíochtaí tionsclaíocha trasteorann, comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí nó cineálacha eile comhair thionsclaíoch a bhunú, lena gcuirtear borradh faoi tháirgeadh tosaigh agus faoi tháirgeadh ceadúnaithe, i gcás inarb iomchuí;

(e) tástáil, lena n-áirítear an bonneagar is gá, agus, de réir mar is iomchuí, deimhniú athchóirithe na dtáirgí cosanta d'fhonn aghaidh a thabhairt ar a ndífheidhmeacht agus chun gur féidir le húsáideoirí deiridh iad a úsáid;

(f) spleáchais straitéiseacha thionsclaíocha a laghdú, go háirithe ionadú comhpháirteanna atá faoi réir srianta ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó eintiteas tríú tír nó forbairt a dhéanamh ar an gcumas comhpháirteanna den sórt sin a ionadú nó a bhaint.

2. Chun a áirithiú go bhfuil táirgí cosanta ar fáil in am trátha agus i méideanna lena gcothaítear iomaíochas BTTCE agus, i gcás inarb ábhartha, iomaíochas BTTC na hÚcráine, tacóidh an Coimisiún leis an tsraith beart seo a leanas (Sásra an Aontais maidir le Díolacháin Mhíleata – SDM AE):

(a) comhthiomsuithe ullmhachta tionsclaíche i réimse na cosanta de tháirgí cosanta a bhunú, a bhainistiú agus a choinneáil ar bun;

(b) catalóg aonair láraithe atá cothrom le dáta de tháirgí cosanta arna bhforbairt ag BTTCE a bhunú agus a choinneáil ar bun; agus táirgí cosanta arna bhforbairt ag BTTC na hÚcráine;

(c) acmhainneachtaí riaracháin a bhaineann le soláthar poiblí táirgí cosanta a neartú.

3. Ní dhéanfar comhthiomsú Ullmhachta Tionsclaíche i Réimse na Cosanta, dá dtagraítear i mír 2, pointe (a), a bhunú, a bhainistiú agus a choinneáil ar bun ach le Struchtúr do Chláir Armála na hEorpa, mar a leagtar amach i Rialachán [EDIP] agus tairgfidh sé ceannach fabhrach láithreach nó rogha úsáide/léasa maidir leis na táirgí cosanta atá mar chuid den chomhthiomsú.

4. Déanfaidh an Coimisiún, tar éis dul i gcomhairle le GEC, an chatalóg dá dtagraítear i mír 2, pointe (b) a bhunú agus a choinneáil cothrom le dáta. Rachaidh an Coimisiún i gcomhairle le GEC agus cuirfidh sé a thuairimí san áireamh agus na sonraíochtaí teicniúla le haghaidh na catalóige sin á dtarraingt suas agus, i gcás inarb iomchuí, soláthróidh sé an t-ardán corparáideach TF is gá chun é a bhunú. Iarrfar ar na

Ballstáit, ar an Úcráin agus ar oibreoirí eacnamaíocha an chatalóg sin a líonadh isteach ar bhonn deonach.

Airteagal 48

Soláthar Choiteann, Cothabháil Choiteann agus Infhaighteacht Choiteann in Réimse na Cosanta

1. Tacóidh an Clár le gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh comhar a mhéadú i measc na mBallstát agus tíortha comhlachaithe maidir le forbairt cumas i dtaca le deimhniúchán comhpháirteach, soláthar, cothabháil agus infhaighteacht i ndáil le cumais chosanta, agus ar an gcaoi sin ilroinnt a laghdú agus idir-inoibritheacht a fheabhsú, barainneachtaí scála a bhaint amach, rochtain níos tapúla ar an trealamh is gá a áirithiú, agus ullmhacht chomhchoiteann cosanta a neartú.

2. Na Ballstáit agus na tíortha comhlachaithe a dhéanann gníomhaíocht a bhaineann le soláthar coiteann, cothabháil choiteann agus infhaighteacht choiteann i réimse na cosanta, ceapfaidh siad, d'aon toil, eintiteas dlítheanach incháilithe mar ghníomhaire chun gníomhú thar a gceann chun críocha na gníomhaíochta sin. Déanfaidh an gníomhaire, go háirithe, na nósanna imeachta soláthair agus tabharfaidh sé na conarthaí a thiocfaidh astu i gcrích leis na conraitheoirí thar ceann na dtíortha rannpháirteacha. Féadfaidh an gníomhaire soláthair a bheith rannpháirteach sa bheart mar thairbhí agus gníomhú mar chomhordaitheoir an chuibhreannais agus, dá bhrí sin, is féidir leis cistí ón gClár agus cistí ó na Ballstáit agus tíortha comhlachaithe rannpháirteacha a bhainistiú agus a chomhcheangal.

3. Cuirfidh an gníomhaire critéir i bhfeidhm atá coibhéiseach leis na critéir a leagtar amach in Airteagal 51 maidir lena nósanna imeachta soláthair agus lena chonarthaí le conraitheoirí, agus ceanglóidh sé sa ghlao ar thairiscintí go gcuirfear na critéir sin i bhfeidhm maidir le fochonraitheoirí.

4. Tabharfaidh na gníomhairí fógra don Choimisiún faoi na ráthaíochtaí agus na bearta maolaithe dá dtagraítear in Airteagal 51. Cuirfear tuilleadh faisnéise maidir leis na bearta maolaithe agus na ráthaíochtaí sin ar fáil don Choimisiún arna iarraidh sin dó. Cuirfidh an Coimisiún an coiste dá dtagraítear in Airteagal 83(1), pointe (e), ar an eolas faoi aon fhógra arna thabhairt, agus déanfaidh sé amhlaidh i gcomhréir leis an mír seo.

5. In aon chonradh a eascróidh as gníomhaíocht a bhaineann le soláthar coiteann, cothabháil choiteann agus infhaighteacht choiteann i réimse na cosanta, áireofar forálacha lena rialófar ceannach cainníochtaí breise de tháirgí cosanta do Bhallstáit eile, do thíortha comhlachaithe eile nó don Úcráin.

6. Chun críoch an Airteagail seo, ciallaíonn 'gníomhaire' údarás conarthach mar a shainmhínítear é in Airteagal 2(1), pointe (1), de Threoir 2014/24/AE agus Airteagal 3(1) de Threoir 2014/25/AE, atá bunaithe i mBallstát nó i dtír chomhlachaithe, an Ghníomhaireacht Eorpach um Chosaint, an Struchtúr do Chlár Armála na hEorpa nó eagraíocht idirnáisiúnta arna ainmniú ag na Ballstáit, ag tíortha comhlachaithe nó ag an Úcráin chun soláthar comhoibríoch a dhéanamh thar a gceann;

Airteagal 49

Cumasú Lóistíochta Míleata agus Tacaíocht di

1. Gníomhaíochtaí a bhaineann le soghluaisteacht mhíleata san Aontas a fheabhsú trí thacú le dé-úsáid sócmhainní sibhialta-míleata, lena n-áirítear trealamh, bonneagar agus forstruchtúir, trí ghluaiseachtaí míleata agus rochtain ar chumais soghluaisteachta míleata a éascú agus a chumasú agus trí thacú leo, lena n-áirítear trí shócmhainní soghluaisteachta míleata a chomhthiomsú agus a chomhroinnt; cuimsítear leis sin freisin tacú le bunáiteanna míleata, lena gcuimsítear tithíocht do phearsanra míleata agus don bhonneagar sóisialta, chun lonnú méadaithe pearsanra míleata sna Ballstáit a chumasú agus a chothú; féadfar na nithe seo a leanas a chumhdach leo:

(a) Soláthar táirgí a dhreasú lena gcumasaítear nó lena bhfeabhsaítear gluaiseacht, iompar nó imscaradh pearsanra, trealaimh nó soláthairtí míleata, agus lena bhfeabhsaítear rochtain ar chumais soghluaisteachta míleata.

(b) Cúnamh do na Ballstáit acmhainní agus trealamh iompair agus lóistíochta a d’fhéadfadh a bheith ar fáil ón margadh tráchtála nó ó fhoinsí eile a shainaithint agus rochtain a fháil orthu chun tacú leis an tsoghluaisteacht mhíleata.

(c) An tacaíocht do dhigitiú na bpróiseas a bhaineann leis an tSoghluaisteacht Mhíleata, chun malartú díreach slán faisnéise idir na Ballstáit a iarrann agus a fhormheasann gluaiseacht mhíleata agus nósanna imeachta ábhartha eile a áirithiú agus a éascú.

(d) Atreisiú, nuachóiriú, leathnú agus athrú cuspóra na n-acmhainneachtaí tionsclaíocha chun táirgí a tháirgeadh agus a chothabháil, ar táirgí iad a rannchuidíonn go díreach leis an tsoghluaisteacht mhíleata san Aontas agus a chuireann feabhas ar an tsoghluaisteacht sin.

(e) Oiliúint, athsciliú agus uas-sciliú pearsanra chun feabhas a chur ar infhaighteacht pearsanra oilte chun táirgí, comhpháirteanna agus soláthairtí cosanta a iompar, go háirithe le haghaidh gluaiseacht shábháilte éifeachtúil earraí rómhóra, earraí róthroma agus earraí contúirteacha.

(f) Feabhas ar chosaint agus athléimneacht bonneagar atá straitéiseach don tsoghluaisteacht mhíleata, go háirithe an bonneagar atá suite ar chonair soghluaisteachta míleata agus an bonneagar a bhfuil tionchar Eorpach aige.

(g) Gníomhaíochtaí tacaíochta maidir le forbairt, cur chun feidhme, faireachán nó forfheidhmiú reachtaíocht agus bheartas ábhartha an Aontais. Cuimsítear leis sin tacú leis na hinstitiúidí ábhartha, an comhar idir na húdaráis náisiúnta agus le páirtithe leasmhara, staidéir, uirlisí agus bonneagair a fhorbairt agus a chur in úsáid, lena n-áirítear bonneagar agus uirlisí TF.

2. Cuirfear gníomhaíochtaí chun feidhme i gcomhlántacht le Rialachán (AE) [XXX] [*SCE*].

Airteagal 50

Rialacha comhlántacha maidir le comhlachas tríú tíortha

1. I dteannta na rialacha in Airteagal 11, beidh gníomhaíochtaí faoin gcuspóir sonrach dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (d), fophointe (2) oscailte do na páirtithe seo a leanas:

(a) Comhaltaí de Chomhlachas Saorthrádála na hEorpa (CSTE) ar comhaltaí iad den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE), i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos sa Chomhaontú maidir le LEE;

(b) an Úcráin.

2. Mar chomhlánú ar na forálacha a cheanglaítear in Airteagal 11, leis an gcomhaontú comhlachais le tríú tíortha seachas na tíortha dá dtagraítear i mír 1, déanfar na nithe seo a leanas:

(a) sonrú a dhéanamh ar an gcaoi a ndéanfar coinníollacha incháilitheachta a oiriúnú, go háirithe maidir le heintiteas atá bunaithe sa tír chomhlachaithe ach atá á rialú ag tríú tír eile nó ag eintiteas tríú tír eile, chun gur féidir leis a bheith rannpháirteach;

(b) bearta iomchuí a leagan síos chun slándáil an tsoláthair a áirithiú chomh maith le haon bheart eile is gá chun leasanna slándála agus cosanta an Aontais Eorpaigh agus na mBallstát a chosaint;

(c) rannchuidiú le caighdeánú na gcóras cosanta a mhéadú agus le hidir-inoibritheacht níos fearr idir cumais na mBallstát agus na dtríú tíortha eile sin.

Airteagal 51

Rialacha comhlántacha incháilitheachta maidir le deontais

1. Chomh maith le haon choinníoll incháilitheachta dá bhforáiltear faoi Airteagal 9 den Rialachán seo a chomhlíonadh, comhlíonfaidh faighteoirí cistithe ón Aontas na hoibleagáidí atá i míreanna 2 go 6.

2. Is san Aontas nó i dtír chomhlachaithe a bheidh a struchtúir bainistíochta feidhmiúcháin ag faighteoirí agus ní bheidh siad faoi réir rialú ag tríú tír neamhchomhlachaithe ná ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe.

3. De mhaolú ar mhír 2, eintiteas dlítheanach atá bunaithe san Aontas nó i dtír chomhlachaithe agus atá á rialú ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, beidh sé incháilithe le bheith ina fhaighteoir cistithe ón Aontas má dhéantar ráthaíochtaí arna bhformheas i gcomhréir le nósanna imeachta náisiúnta Ballstáit nó tíre comhlachaithe ina bhfuil sé bunaithe, lena n-áirítear bearta leordhóthanacha de bhun scagadh, mar a leagtar amach in Airteagal 2, pointe (3), de Rialachán (AE) 2019/452, a chur ar fáil don Choimisiún.

4. Leis na bearta ráthaíochta sin, tabharfar dearbhuithe nach sáródh rannpháirtíocht i ngníomhaíocht eintitis dhlítheanaigh dá dtagraítear san fhomhír sin leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus a Bhallstát mar a bhunaítear faoi chuimsiú CBES de bhun Theideal V de TUEU.

5. Leis na ráthaíochtaí dá dtagraítear sa chéad fhomhír, tabharfar bunús go háirithe go bhfuil bearta i bhfeidhm, chun críocha gníomhaíochta, chun an méid seo a leanas a áirithiú:

(a) nach bhfeidhmeofar rialú an eintitis dhlíthiúil ar bhealach lena gcuirfí srian nó teorainn lena chumas an ghníomhaíocht a dhéanamh agus torthaí a bhaint amach, lena gcuirfí teorainn lena bhonneagar, saoráidí, sócmhainní, acmhainní, maoin intleachtúil nó saineolas is gá chun críocha na gníomhaíochta, nó lena mbainfí dá chumais agus de na caighdeáin is gá chun an ghníomhaíocht a dhéanamh;

(b) go bhfuil cosc ar rochtain a bheith ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe ar fhaisnéis íogair a bhaineann leis an

ngníomhaíocht agus go bhfuil imréiteach náisiúnta slándála, arna eisiúint ag Ballstát nó ag tír chomhlachaithe, ag na fostaithe nó ag daoine eile a bhfuil baint acu leis an ngníomhaíocht, i gcás inarb iomchuí;

(c) go bhfanann úinéireacht na maoine intleachtúla a thiocfaidh ón ngníomhaíocht, agus torthaí na gníomhaíochta, leis an bhfaighteoir le linn na gníomhaíochta agus tar éis na gníomhaíochta agus ní bheidh siad faoi réir rialú nó srianadh tríú tír neamhchomhlachaithe nó eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, agus ní dhéanfar iad a onnmhairiú lasmuigh den Aontas nó de thíortha comhlachaithe ná ní bheidh siad inrochtana ó thaobh amuigh den Aontas nó den tír comhlachaithe gan cead a fháil ón mBallstát nó ón tír comhlachaithe ina bhfuil an t-eintiteas dlíthiúil bunaithe agus ní mór iad a bheith i gcomhréir leis na cuspóirí a leagtar amach in Airteagal 3.

6. Má mheasann an Ballstát nó an tír chomhlachaithe ina bhfuil an t-eintiteas dlíthiúil bunaithe go bhfuil siad iomchuí, féadfar tuilleadh ráthaíochtaí a sholáthar.

7. Cuirfidh an Coimisiún an coiste dá dtagraítear in Airteagal 83(1), pointe (e) ar an eolas faoi aon eintiteas dlíthiúil eile a mheasfar a bheith incháilithe i gcomhréir leis an mír seo.

8. Ach amháin i gcúinsí eisceachtúla áirithe a bhfuil bunús cuí leo agus atá le sainiú sa chlár oibre nó sna doiciméid a bhaineann leis an nós imeachta dámhachtana, is lonnaithe ar chríoch Ballstáit nó ar chríoch tíre comhlachaithe a bheidh bonneagar, saoráidí, sócmhainní agus acmhainní fhaighteoirí cistithe ón Aontas atá rannpháirteach i ngníomhaíocht a úsáidtear chun críocha na gníomhaíochta sin. I gcás inarb iomchuí, féadfar eisceachtaí coinníollacha ón riail sin a leagan amach sna cláir oibre.

9. Maidir le gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointí (a), (b), (e) agus in Airteagal 45(2), beidh feidhm ag na coinníollacha dá dtagraítear i míreanna 2 go 6 maidir le fochonraitheoirí atá rannpháirteach sa ghníomhaíocht. Tagraíonn 'fochonraitheoirí atá rannpháirteach i ngníomhaíocht' d'fhochonraitheoirí a bhfuil gaol conarthach díreach acu le faighteoir, d'fhochonraitheoirí eile ar a bhfuil ar a laghad 10 % de chostais iomlána incháilithe na gníomhaíochta á leithdháileadh, agus d'fhochonraitheoirí a bhféadfaidh sé go dteastóidh rochtain uathu ar fhaisnéis rúnaicmithe chun an ghníomhaíocht a dhéanamh. Ní comhaltaí den chuibhreannas iad fochonraitheoirí atá rannpháirteach i ngníomhaíocht.

10. I gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointí (a) agus (d), beidh feidhm ag na coinníollacha dá dtagraítear i míreanna 2 go 6 maidir le fochonraitheoirí atá rannpháirteach sa ghníomhaíocht nó sa soláthar comhoibríoch. Ciallaíonn 'fochonraitheoirí atá rannpháirteach sa soláthar comhoibríoch' eintitis dhlítheanacha a sholáthraíonn ionchuir chriticiúla a bhfuil tréithe uathúla acu atá fíor-riachtanach d'fheidhmiú táirge agus ar a leithdháiltear 15 % ar a laghad de luach an chonartha, agus ag a bhfuil gá le rochtain ar fhaisnéis rúnaicmithe ar mhaithe le feidhmiú an chonartha.

11. Ní bheidh torthaí na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear in 44(1), pointí (a) agus (b) agus in Airteagal 44(2), chomh maith leis na táirgí nó na teicneolaíochtaí a eascraíonn as na gníomhaíochtaí sin, faoi réir aon rialú nó srianadh ag tríú tír neamhchomhlachaithe nó ag eintiteas de chuid tríú tír neamhchomhlachaithe, go díreach nó go hindíreach trí eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó, lena n-áirítear ó thaobh aistriú teicneolaíochta de.

12. Maidir le gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointí (a), (c) agus (d), ní bheidh costas measta na gcomhpháirteanna de thionscnamh an Aontais níos ísle ná 65 % de chostas measta an táirge deiridh. Ní bhfaighfear aon chomhpháirt ó thríú tíortha a sháraíonn leasanna slándála agus cosanta an Aontais agus na mBallstát, lena n-áirítear urraim do phrionsabal an dea-chaidrimh comharsanachta.

13. Maidir le gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointí (a), (c) agus (d), beidh sé de chumas ag faighteoirí agus conraitheoirí cinneadh a dhéanamh, gan srianta arna bhforchur ag tríú tíortha nó ag eintitis tríú tír, maidir le sainiú, oiriúnú agus éabhlóid dhearadh an táirge cosanta arna sholáthar nó maidir leis an méadú ar an acmhainneacht táirgeachta a fhaigheann tacaíocht, lena n-áirítear an t-údarás dlíthiúil, chun comhpháirteanna atá faoi réir srianta arna bhforchur ag tríú tíortha nó ag eintitis tríú tír a ionadú nó a bhaint.

14. Maidir le gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointí (c) agus (d), féadfar foráil a dhéanamh sa chlár oibre go ndéanfar measúnú ar na ceanglais incháilitheachta a leagtar amach i míreanna 10 agus 11 den Airteagal seo ag deireadh na gníomhaíochta.

15. Ach amháin i gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44, mír 2 nó mura sonraítear a mhalairt sna cláir oibre, ní dheonófar tacaíocht ón Aontas ach do na nithe seo a leanas:

(a) gníomhaíochtaí a dhéanfaidh eintitis dhlítheanacha a bheidh ag obair, laistigh de chuibhreannas, i gcomhar le trí eintiteas incháilithe ar a laghad atá bunaithe i dtrí Bhallstát éagsúla nó i dtrí thír chomhlachaithe éagsúla ar a laghad. Le linn na tréimhse iomláine ina ndéantar an ghníomhaíocht, ní dhéanfaidh an t-eintiteas céanna rialú díreach nó indíreach ar thrí cinn, ar a laghad, de na heintitis dhlítheanacha incháilithe sin atá bunaithe in dhá Bhallstát éagsúla nó in dhá thír chomhlachaithe éagsúla ar a laghad, agus ní dhéanfaidh siad rialú ar a chéile;

(b) nó Struchtúr do Chlár Armála na hEorpa arna bhunú i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX][EDIP]

16. Má chruthaítear, ar leibhéal an Aontais, clár a mbeadh sé d’aidhm aige méadú a dhéanamh ar infhaighteacht táirgí lena gcumasaítear soghluaisteacht, iompar nó imscaradh pearsanra míleata nó trealaimh mhíleata, nó soláthairtí, nó lena gcuirtear feabhas ar na nithe sin, déanfar táirgí a dtugtar tacaíocht dóibh faoi Airteagal 45a a chlárú sa chlárlann sin chun an táirge sin a chur ar fáil don Aontas nó dá Bhallstáit.

17. Ní bheidh ach na heintitis dhlítheanacha seo a leanas incháilithe le haghaidh gníomhaíochtaí a bhaineann le soláthar coiteann, cothabháil choiteann agus infhaighteacht choiteann i réimse na cosanta, dá dtagraítear in Airteagal 48:

(a) údaráis chonarthacha phoiblí na mBallstát nó na dtíortha comhlachaithe;

(b) Eagraíochtaí Idirnáisiúnta;

(c) Struchtúir do Chlár Armála na hEorpa, arna mbunú i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX][EDIP]

(d) an Ghníomhaireacht Eorpach um Chosaint.

18. D’ainneoin Airteagal 201 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, ní fhíorófar ach acmhainneacht airgeadais chomhordaitheoir cuibhreannais.

19. I gcomhréir le hAirteagal 153(3) de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, féadfaidh saineolaithe seachtracha neamhspleácha a bhfuil imréiteach slándála pearsanta bailí

acu cúnamh a thabhairt don choiste meastóireachta, má cheanglaítear sin leis an gclár oibre. De mhaolú ar Airteagal 242 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509, ní chuirfear an liosta saineolaithe ar fáil don phobal.

Airteagal 52

Rátaí cistiúcháin

1. I gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (a), féadfar suas le 100 % de na costais incháilithe a chumhdach leis an tacaíocht ón Aontas.

2. I gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (b), a thugann tacaíocht do thaighde agus nuálaíocht cosanta, féadfar suas le 100 % de na costais incháilithe a chumhdach leis an tacaíocht ón Aontas.

3. I gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (b), a thugann tacaíocht d'fhorbairt teicneolaíochtaí agus cumas cosanta, féadfar suas le 50 % de na costais incháilithe a chumhdach leis an tacaíocht ón Aontas nó, i gcás soláthar seirbhísí T&F, féadfar suas le 50 % de luach measta an chonartha a chumhdach.

4. I gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (c), féadfar suas le 50 % de na costais incháilithe a chumhdach leis an tacaíocht ón Aontas.

5. I gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (d), féadfar suas le 25 % de luach measta an tsoláthair chomhoibríoch a chumhdach leis an tacaíocht ón Aontas.

6. I gcás gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (e), féadfar na méideanna seo a leanas a chumhdach leis an tacaíocht ón Aontas:

(a) i gcás ina dtugann an ghníomhaíocht tacaíocht do sholáthar arna dhéanamh ag na Ballstáit, suas le 25 % de luach measta an tsoláthair;

(b) i gcás ina bhfuil sé d'aidhm ag na gníomhaíochtaí cúnamh a thabhairt do na Ballstáit rochtain a fháil ar acmhainní iompair agus lóistíochta, suas le 100 % de na costais incháilithe.

7. Chun cás ar leith an Chomhpháirtí Straitéisigh lena mbaineann a chur san áireamh go cuí, féadfar suas le 100 % de chostais incháilithe na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (f), a chumhdach leis an tacaíocht ón Aontas.

8. De mhaolú ar Airteagal 184(6) den Rialachán Airgeadais, maidir le gníomhaíochtaí dá dtagraítear in Airteagal 44(1), pointe (a) agus pointe (b), féadfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach cistiú chostais indíreacha an tairbhí a údarú nó a fhorchur, i bhfoirm rátaí comhréidhe, go dtí leibhéal suas le huasmhéid 25 % de chostais incháilithe dhíreacha iomlána, cé is moite de chostais incháilithe dhíreacha le haghaidh fochonraitheoireachta, tacaíocht airgeadais do thríú páirtithe agus aon chostas aonaid nó cnapshuim a bhfuil costais indíreacha san áireamh iontu.

Airteagal 53

Critéir dhámhachtana

1. Mar a shonraítear sna cláir oibre, déanfar tograí le haghaidh gníomhaíochtaí a mheasúnú i gcomhréir le critéir dhámhachtana atá dírithe ar bharr feabhais:

(a) Cáilíocht agus éifeachtúlacht chur chun feidhme na gníomhaíochta.

(b) Na cuspóirí, na tosaíochtaí agus na torthaí a bhfuil coinne leo atá socraithe don ghníomhaíocht ábhartha, go háirithe trí mheastóireacht a dhéanamh ar cheann amháin nó níos mó de na critéir seo a leanas mar a shonraítear sna cláir oibre: (i) rannchuidiú le barr feabhais i réimse na cosanta, (ii) acmhainneachtaí nuálaíochta, (iii) comhar trasteorann, go háirithe le FBManna agus cuideachtaí meánchaipitlithe a thugann breisluach substaintiúil don ghníomhaíocht, (iv) iomaíochas, (v) méadú ar acmhainneachtaí táirgeachta agus infhaighteacht, (vi) laghdú ar aga táirgthe, (v) méadú ar idir-inoibritheacht, (vii) méadú ar inmhalartacht agus (viii) slándáil an tsoláthair ar fud an Aontais mar fhreagairt ar rioscaí sainaitheanta, lena n-áirítear go háirithe neamhchosaint ard ar an riosca go dtiocfaidh gnáthbhagairtí míleata chun cinn.

Airteagal 54

Úinéireacht na dtorthaí

1. I gcás ina soláthrófar tacaíocht ón Aontas i bhfoirm deontais, beidh cearta rochtana saor ó ríchíosanna, arna iarraidh sin, ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí nó gníomhaireachtaí an Aontais agus údaráis deonúcháin ar thorthaí chun beartais nó cláir de chuid an Aontais atá ann cheana i réimsí a inniúlachta a fhorbairt, a chur chun feidhme agus faireachán a dhéanamh orthu, agus an ceart ceadúnais neamheisiacha a dheonú do thríú páirtithe, nó ceangal a chur ar na faighteoirí ceadúnais neamheisiacha a dheonú dóibh, chun na torthaí a shaothrú faoi choinníollacha cothroma réasúnacha a leagfar amach sna caidrimh chonarthacha idir na páirtithe leasmhara gan aon cheart maidir le focheadúnais a dheonú a bheith acu mura sonraítear a mhalairt sa chomhaontú deontais.

2. Gan dochar do na rialacha is infheidhme maidir le rialú onnmhairí faoi fhreagracht na mBallstát agus na dtíortha comhlachaithe:

(a) Beidh cearta rochtana ag údaráis náisiúnta na mBallstát agus na dtíortha comhlachaithe ar thuarascálacha speisialta ar ghníomhaíochtaí a chistítear faoi Airteagal 44, mír 1, pointe (b). Tabharfar na cearta rochtana sin saor ó ríchíosanna agus aistreoidh an Coimisiún iad chuig na Ballstáit agus tíortha comhlachaithe tar éis don Choimisiún a áirithiú go bhfuil na hoibleagáidí rúndachta iomchuí i bhfeidhm.

(b) Ní úsáidfidh údaráis náisiúnta na mBallstát agus na dtíortha comhlachaithe an tuarascáil speisialta ach amháin chun críocha a bhaineann le húsáid i ndáil lena bhfórsaí armtha nó fórsaí slándála nó faisnéise, lena n-áirítear faoi chuimsiú a gclár comhair. Cuimseofar san úsáid sin staidéar, meastóireacht, measúnú, taighde, dearadh, glacadh agus deimhniúchán táirgí, oibriú, oiliúint agus diúscairt, chomh maith le ceanglais theicniúla maidir le soláthar a mheasúnú agus a dhréachtú.

(c) I gcás ina bhfuil conradh amháin nó níos mó tugtha i gcrích go comhpháirteach ag dhá Bhallstát nó níos mó nó ag dhá thír chomhlachaithe nó níos mó le faighteoir amháin nó níos mó chun torthaí gníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ón gCiste faoi Airteagal 45 mír 1, pointe (b) a fhorbairt a thuilleadh le chéile, bíodh an conradh sin curtha i gcrích go hiltaobhach nó faoi chuimsiú an Aontais, beidh cearta rochtana acu ar na torthaí sin a mhéid atá siad faoi úinéireacht na bhfaighteoirí sin agus a mhéid atá siad riachtanach chun an conradh nó na conarthaí a fhorghníomhú. Tabharfar na cearta rochtana sin saor ó ríchíosanna agus faoi choinníollacha sonracha a mbeidh sé d'aidhm acu a áirithiú nach n-úsáidtear na cearta sin ach amháin chun críocha an chonartha nó chun críocha na gconarthaí agus go gcuirtear na hoibleagáidí rúndachta iomchuí i bhfeidhm.

(d) Maidir le gníomhaíochtaí a thugann tacaíocht d'fhorbairt teicneolaíochtaí agus cumas cosanta, deonófar cearta rochtana ar thorthaí na ngníomhaíochtaí forbartha do na húdaráis náisiúnta a dhéanfaidh an ghníomhaíocht a chómhaoiniú faoi choinníollacha cothroma réasúnacha a bheidh le comhaontú leis na faighteoirí a ghineann na torthaí sin. Leagfar téarmaí agus coinníollacha maidir le feidhmiú na gceart rochtana sin amach sa chaidreamh conarthach idir na faighteoirí agus na húdaráis náisiúnta a bhfuil an ghníomhaíocht á cómhaoiniú acu.

(e) Maidir le gníomhaíochtaí a thugann tacaíocht d'athneartú tionsclaíoch i réimse na cosanta, uas-scálú, nó bunú acmhainneachtaí táirgeachta straitéiseacha, ceadófar don Choimisiún an doiciméadacht ghníomhaíochta ábhartha a sholáthar do na Ballstáit agus do na tíortha comhlachaithe arna iarraidh sin dóibh chun cistiú dúbailte na gcostas céanna a sheachaint.

(f) I gcás ina dtacaíonn an tAontas le soláthar comhoibríoch táirgí cosanta, cuirfidh na Ballstáit rannpháirteacha agus na tíortha comhlachaithe tacar ábhartha faisnéise, amhail príomhthréithe, feidhmíochtaí, costais aonaid agus amanna seachadta, ar fáil do Bhallstáit eile agus do thíortha comhlachaithe arna iarraidh sin dóibh chun go mbeidh siad in ann páirt a ghlacadh sa soláthar ag céim níos déanaí faoi choinníollacha cothroma réasúnacha.

(g) Áireofar ar na cearta rochtana sin an ceart údarú a thabhairt d'eintitis dhlítheanacha eile atá bunaithe san Aontas nó i dtíortha comhlachaithe na torthaí a úsáid thar a gceann, faoi choinníollacha rúndachta i gcás inarb iomchuí.

3. Aon aistriú ar úinéireacht torthaí, nó deonú ceadúnas eisiach le haghaidh torthaí, arna nginiúint agus tacaíocht á tabhairt d'eintitis dhlítheanacha atá bunaithe i dtríú tíortha neamhchomhlachaithe nó d'eintitis de chuid tríú tíortha neamhchomhlachaithe, beidh sé faoi réir réamhfhógra agus réamhfhormheas ón gCoimisiún nó ó údaráis an Bhallstáit ábhartha nó na dtíortha comhlachaithe, a dhéanfar laistigh de 3 bliana tar éis íocaíocht deiridh na gníomhaíochta, faoi choinníollacha lena n-áirithítear cosaint leasanna slándála agus cosanta an Aontais.

Airteagal 55

Rialacha breise is infheidhme maidir le faisnéis rúnaicmithe

1. Ní fhéadfaidh daoine nádúrtha a bhfuil cónaí orthu i dtríú tír ná daoine dlítheanacha atá bunaithe i dtríú tír faisnéis rúnaicmithe an Aontais a bhaineann leis an gClár a láimhseáil ach amháin i gcás ina mbeidh siad faoi réir rialacháin slándála sna tíortha sin, lena n-áiritheofar leibhéal cosanta atá coibhéiseach ar a laghad leis an leibhéal cosanta a thugtar faoi rialacha slándála an Choimisiúin agus na Comhairle, mar a leagtar amach i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444 agus i gCinneadh 2013/488/AE, faoi seach;

2. Gan dochar d'Airteagal 13 de Chinneadh 2013/488/AE agus do na rialacha lena rialaítear réimse na slándála tionsclaíche a leagtar amach i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444, féadfar rochtain a thabhairt do dhuine nádúrtha nó dlítheanach, do thríú tír nó d'eagraíocht idirnáisiúnta ar fhaisnéis rúnaicmithe de chuid an Aontais i gcás ina measfar gur gá sin agus ar bhonn cás ar chás, de réir chineál agus inneachar na faisnéise sin, an ghá don fhaighteoir a bheith ar an eolas, agus mhéid an bhuntáiste don Aontas.

3. I gcás ina mbíonn faisnéis rúnaicmithe i gceist le gníomhaíochtaí, ina n-éilítear faisnéis rúnaicmithe ina leith, nó ina mbíonn faisnéis rúnaicmithe iontu, sonróidh an

comhlacht cistiúcháin ábhartha sna doiciméid a bhaineann leis an nglao ar thograí nó ar thairiscintí na bearta agus ceanglais is gá chun slándáil na faisnéise sin a áirithiú ar an leibhéal is gá.

4. Leagfar síos coibhéis na rialachán slándála a chuirtear i bhfeidhm i dtríú tír nó a chuireann eagraíocht idirnáisiúnta i bhfeidhm i gcomhaontú maidir le slándáil faisnéise, lena n-airítear ábhair a bhaineann le slándáil thionsclaíoch más ábhartha, a thabharfar i gcrích nó a bheidh le tabhairt i gcrích idir an tAontas agus an tríú tír sin nó an eagraíocht idirnáisiúnta i gcomhréir leis an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 218 CFAE agus Airteagal 13 de Chinneadh 2013/488/AE á chur san áireamh.

5. An creat slándála chun cosaint iomchuí a áirithiú d'fhaisnéis tulra rúnaicmithe a ghintear le linn gníomhaíocht arna cistiú faoin Roinn seo a dhéanamh, bunófar é i gcomhréir le Cinneadh (AE, Euratom) 2015/444 agus le rialacha cur chun feidhme, le cúnamh ó shaineolaithe slándála arna gceapadh ag na Ballstáit agus ag tíortha comhlachaithe a bhfuil na tairbhithe bunaithe ar a gcríoch. Déanfaidh na Ballstáit agus na tíortha comhlachaithe, faoi chuimsiú obair Ghrúpa Saineolaithe Slándála an Choimisiúin (ComSEG), treoir maidir le haicmiú slándála arna comhaontú go comhpháirteach a sholáthar don Choimisiún. Mura mbunóidh na Ballstáit agus na tíortha comhlachaithe treoir shonrach maidir le haicmiú slándála arna comhaontú go comhpháirteach, bunóidh an Coimisiún an creat slándála le haghaidh na gníomhaíochta i gcomhréir leis na forálacha slándála is infheidhme de chuid an Choimisiúin. Maidir leis an bhfaisnéis tulra rúnaicmithe a ghintear agus gníomhaíocht arna cistiú faoin Roinn seo á déanamh, ní dhéanfar í a scaipeadh a thuilleadh gan 'riachtanas eolais' deimhnithe a bheith ann a chomhaontóidh na Ballstáit rannpháirteacha agus na tíortha comhlachaithe rannpháirteacha. Ní mór an creat slándála is infheidhme a bheith i bhfeidhm, i gcás ar bith, roimh shíniú an chomhaontaithe cistiúcháin.

Airteagal 56

An Bord Comhairleach Tionsclaíoch um an gCosaint

1. Bunaítear leis seo Bord Comhairleach Tionsclaíoch um an gCosaint.

2. Is é cúram ginearálta an Bhoird cúnamh, comhairle agus moltaí a thabhairt don Choimisiún de bhun an Rialacháin seo. Cuirfidh sé comhairle ar fáil go háirithe i dtaca le straitéis infheistíochta fhadtéarmach maidir leis an ngné beartais cosanta.

3. Ar an mBord Comhairleach Tionsclaíoch um an gCosaint, beidh ionadaithe ó na Ballstáit agus ón gCoimisiún agus ionadaithe don Ardionadaí/Ceann na Gníomhaireachta. Ainmneoidh gach Ballstát ionadaí amháin agus ionadaí malartach amháin.

ROINN 3

CÓRAIS SPÁIS AGUS CUR CHUN FEIDHME AN BHEARTAIS SPÁIS

Airteagal 57

Forálacha sonracha

1. Rannchuideoidh na gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin roinn seo leis na cuspóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (e).

2. Maoineofar tacaíocht do ghníomhaíochtaí faoin roinn seo as an mbuiséad a leagtar amach in Airteagal 4(2), pointe (e), agus as aon ranníocaíocht breise arna sannadh i gcomhréir le hAirteagal 6.

Airteagal 58

Comhpháirteanna

1. Déanfar tacaíocht do chórais spáis an Aontais agus beartas spáis an Aontais a chur chun feidhme go háirithe trí bhíthin na gcomhpháirteanna seo a leanas:

(a) Suí, Loingseoireacht agus Uainiú (PNT), lena n-áirítear fo-chomhpháirteanna Galileo agus EGNOS;

(b) Faire na Cruinne, lena n-áirítear fo-chomhpháirteanna Copernicus agus na Seirbhíse Rialtais um Fhaire na Cruinne (SRFC);

(c) Nascacht Shlán, lena n-áirítear fo-chomhpháirteanna an Bhonneagair um Athléimneacht, Idirnascacht agus Slándáil trí Shatailít (IRIS²) agus na Cumarsáide Satailíte Rialtais (Govsatcom);

(d) Feasacht Staide an Spáis (SSA), lena n-áirítear fo-chomhpháirteanna Faireachais agus Rianaithe Spáis (SST), Teagmhais Aimsire Spáis (SWE), agus réad neasdomhanda (NEO);

(e) Rochtain ar an spás;

(f) Tráchtálú spáis agus an geilleagar spáis;

(g) Ceannasacht theicneolaíoch, taighde agus nuálaíocht.

Na cláir oibre a ghlacfar i gcomhréir le rialacha an Rialacháin seo faoin roinn seo, déanfar iad a chomhtháthú i gcuid thiomnaithe shonrach agus áiritheofar leo comhleanúnachas le gníomhaíochtaí Iomaíochais agus Sochaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoi Rialachán (AE) [XXX][*Clár Réime Fís Eorpach*] agus na rialacha sonracha faoin Roinn seo á gcur san áireamh.

Airteagal 59

Suí, Loingseoireacht agus Uainiú (PNT)

1. Leis an gcomhpháirt Suite, Loingseoireachta agus Uainithe (PNT) (fo-chomhpháirteanna Galileo agus EGNOS) a fhaigheann tacaíocht faoin roinn seo, soláthrófar seirbhísí suite, loingseoireachta agus uainithe atá fadtéarmach, úrscothach

agus slán, gan bhriseadh fiú i ndálaí díobhálacha, aon áit is féidir ar an leibhéal domhanda, agus beifear in ann tacú le tosaíochtaí polaitiúla an Aontais.

2. Áireofar an méid seo a leanas ar ghníomhaíochtaí incháilithe chomhpháirt PNT:

(a) bainistiú, oibriú, cothabháil, feabhsú leanúnach agus cosaint an bhonneagair agus na seirbhísí spáis agus talún a sholáthraítear, ar a laghad;

(b) éabhlóid sheirbhísí PNT agus forbairt agus cur in úsáid na nglúnta de na córais a bheidh ann amach anseo; lena n-áirítear le haghaidh ísealfhithisí domhanda (LEO-PNT);

(c) na gníomhaíochtaí taighde agus forbartha a thacaíonn le nuachóiriú an bhonneagair ('T&F réamhtheachtach') agus le forbairt feidhmeanna, teicneolaíochtaí úsáideoirí, caighdeánú agus deimhniú ('T&F iartheachtach');

(d) an comhar le córais réigiúnacha nó dhomhanda eile um loingseoireacht satailíte, lena n-áirítear chun comhoiriúnacht agus idir-inoibritheacht a éascú agus ról an Aontais mar ghníomhaí domhanda in earnáil an spáis a chur chun cinn, comhar idirnáisiúnta a spreagadh, agus tacú le taidhleoireacht spáis na hEorpa.

3. Cumhdófar an méid seo a leanas go háirithe leis na seirbhísí a sholáthraíonn comhpháirt PNT an Aontais:

(a) seirbhís oscailte lena húsáid ag tomhaltóirí;

(b) seirbhís ardbheachtais le haghaidh úsáid ghairmiúil nó tráchtála;

(c) fíordheimhniú teachtaireachtaí loingseoireachta seirbhíse oscailte chun seirbhís oscailte Galileo a fhíordheimhniú;

(d) seirbhís phoiblí rialáilte atá teoranta d'úsáideoirí atá údaraithe ag rialtas;

(e) seirbhís rabhaidh éigeandála ilghuaise;

(f) seirbhís uainithe;

(g) seirbhís spásloingseoireachta lena húsáid ag oibreoirí sócmhainní spáis;

(h) seirbhís dhomhanda neamhspleách cuardaigh agus tarrthála, lena n-áirítear le haghaidh úsáideoirí rialtais, lena gcomhtháthaítear cumais cumarsáide fillte chun tacú le hoibríocht tarrthála;

(i) seirbhísí sábháilteachta beatha le haghaidh úsáideoirí a bhfuil an tsábháilteacht riachtanach dóibh, lena n-áirítear eitlíocht shibhialta, feidhmeanna muirí, agus feidhmeanna iompair eile;

(j) seirbhís scaipthe sonraí;

(k) seirbhísí faireacháin trasnaíochta radaimhinicíochta le haghaidh pobail úsáideoirí údaraithe éagsúla na gcomhpháirteanna spáis uile;

(l) rannchuidiú le seirbhísí comhlántacha PNT, rud a mhéadóidh an athléimneacht i gcás ina gcuirfear isteach ar na seirbhísí a sholáthraíonn comhpháirt PNT.

4. Beidh seirbhís phoiblí rialáilte saor in aisce do na Ballstáit, don Chomhairle, don Choimisiún, do SEGS agus, i gcás inarb iomchuí, do ghníomhaireachtaí cuí-údaraithe an Aontais. Soláthrófar seirbhísí chomhpháirt PNT mar thosaíocht ar fud na gcríoch de chuid na mBallstát agus na dtríú tíortha uile atá lonnaithe go geografach san Eoraip agus atá rannpháirteach i bhfo-chomhpháirteanna PNT.

5. Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, bearta is gá a ghlacadh chun beartais rochtana a bhunú agus a rialáil le haghaidh shonraí agus seirbhísí PNT. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 2.

Airteagal 60

Faire na Cruinne

1. Copernicus agus Seirbhís Rialtais um Fhaire na Cruinne (SRFC) a bheidh sa chóras um Fhaire na Cruinne. Is córas sibhialta um fhaire na Cruinne atá faoi rialú sibhialtach é Copernicus atá oibríochtúil, uathrialaitheach, faoi stiúir an úsáideora, agus a chuireann leis na hacmhainneachtaí náisiúnta agus Eorpacha atá ann cheana. Cuirfidh sé sonraí agus seirbhísí geofhaisnéise ar fáil, lena gcuimsítear satailítí, bonneagar ar talamh, saoráidí próiseála sonraí agus faisnéise, agus bonneagar dáileacháin, bunaithe ar bheartas sonraí atá saor in aisce, iomlán agus oscailte agus, i gcás inarb iomchuí, lena gcomhtháthaítear riachtanais agus ceanglais na slándála.

2. Le Copernicus, tacófar freisin le beartais an Aontais agus beartais a Bhallstát a fhoirmliú agus a chur chun feidhme agus le faireachán a dhéanamh orthu, go háirithe i réimsí an chomhshaoil, an athraithe aeráide, na mara, na gcúrsaí muirí, an atmaisféir, na talmhaíochta agus na forbartha tuaithe, chaomhnú na hoidhreachta cultúrtha, na cosanta sibhialta, an fhaireacháin ar bhonneagar, na sábháilteachta agus na slándála, agus an gheilleagair dhigitigh, faoi ghné na Ceannaireachta Digití, a bheidh ailínithe le cuspóir Copernicus.

3. Le Copernicus, cuirfear comhordú idirnáisiúnta córas um fhaire na Cruinne agus malartuithe gaolmhara sonraí chun cinn chun a ghné dhomhanda agus a chomhlántacht a neartú, agus na comhaontuithe idirnáisiúnta agus na próisis chomhordúcháin á gcur san áireamh.

4. Is iad 'croí-úsáideoirí Copernicus' institiúidí agus comhlachtaí an Aontais agus comhlachtaí poiblí Eorpacha, náisiúnta nó réigiúnacha san Aontas nó tríú tíortha comhlachaithe ar cuireadh misean seirbhíse poiblí de chúram orthu beartais phoiblí shibhialta, amhail beartais chomhshaoil, cosanta sibhialta, sábháilteachta, lena n-áirítear sábháilteacht bonneagair, nó beartais slándála a shainiú, a chur chun feidhme, a fhorfheidhmiú nó faireachán a dhéanamh orthu, ar institiúidí agus comhlachtaí iad a bhaineann tairbhe as sonraí Copernicus agus as faisnéis Copernicus agus a bhfuil ról breise acu in éabhlóid Copernicus a stiúradh.

5. Chun leanúnachas agus éabhlóid Copernicus a áirithiú, agus chun freastal ar riachtanais athraitheacha na n-úsáideoirí, go háirithe institiúidí agus comhlachtaí an Aontais agus comhlachtaí poiblí Eorpacha, náisiúnta nó réigiúnacha san Aontas nó i dtríú tíortha comhlachaithe, beidh Copernicus comhdhéanta go háirithe díobh seo a leanas:

(a) Bonneagar Copernicus, lena n-áirítear forbairt, cur in úsáid agus oibríochtaí Fhairtheoirí Copernicus, rochtain ar shonraí tríú páirtí spásbhunaithe um fhaire na Cruinne agus rochtain leanúnach ar shonraí *in situ* agus ar shonraí coimhdeacha eile, lena n-áirítear rannchuidiú féideartha le líonraí idirnáisiúnta *in situ*;

(b) Seirbhísí Copernicus, lena n-áirítear faireachán comhshaoil ar an leibhéal domhanda le haghaidh talún, athraithe aeráide, atmaisféir agus timpeallachtaí muirí; seirbhísí bainistithe éigeandála; seirbhísí coisc agus ullmhachta; seirbhísí slándála laistigh den Aontas; lena n-áirítear faireachas muirí agus faireachán ar theorainneacha; tacaíocht

do ghníomhaíocht sheachtrach an Aontais agus don Chomhbheartas Eachtrach agus Slándála;

(c) Sonraí Copernicus a rochtain agus a dháileadh, lena n-áirítear bonneagar agus seirbhísí chun a áirithiú go n-aimseofar agus go bhféachfar ar shonraí Copernicus agus ar fhaisnéis Copernicus, go mbeidh rochtain orthu agus go ndéanfar iad a dháileadh, a shaothrú agus a chaomhnú go fadtéarmach, ar bhealach soláimhsithe, go háirithe na sineirgí le spásanna sonraí eile, amhail Spás Sonraí an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip nó Leathchúplaí Digiteacha.

(d) Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, sonraíochtaí teicniúla a ghlacadh a thagraíonn do na gníomhaíochtaí incháilithe a liostaítear i mír 4. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 2.

6. Féadfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh freisin i gcomhréir le hAirteagal 84 chun beartas sonraí agus faisnéise Copernicus a fhorlíonadh a mhéid a bhaineann leis na teorainneacha slándála chomh maith leis na sonraíochtaí, na coinníollacha agus na nósanna imeachta maidir le rochtain ar shonraí Copernicus agus ar fhaisnéis Copernicus agus maidir lena n-úsáid.

7. Cuirfidh SRFC feasacht staide fheabhsaithe ar fáil chun tacú le hullmhacht, cinnteoireacht agus gníomhaíocht an Aontais agus na mBallstát i réimsí na slándála agus na cosanta. Is éard a bheidh in SRFC go háirithe satailítí, bonneagar ar talamh, saoráidí próiseála sonraí agus faisnéise, agus bonneagar dáileacháin. Soláthróidh sé sonraí spásbhunaithe um fhaire na Cruinne atá slán, iontaofa, tráthúil, marthanach agus spriocdhírithe, lena dtreiseofar na cumais atá ann cheana agus atá beartaithe. Comhlánóidh sé na cumais atá ann cheana agus a chuirtear ar fáil trí Lárionad Satailítí an Aontais Eorpaigh, lena n-áirítear cumais na mBallstát, agus cuirfidh sé leis na cumais sin. Féadfaidh SRFC faisnéis chomhlántach a sholáthar freisin do Sheirbhísí Copernicus, go háirithe maidir le cosaint shibhialta agus slándáil.

8. Beidh SRFC comhdhéanta go háirithe de na nithe seo a leanas:

(a) Bonneagar SRFC lena n-áirítear, forbairt agus oibríochtaí misean nua spáis um fhaire na Cruinne atá deartha le haghaidh feidhmeanna íogaire rialtais; rochtain ar shonraí comhlántacha tríú páirtí maidir le faire spásbhunaithe na Cruinne; rochtain ar shonraí in situ agus ar shonraí coimhdeacha eile;

(b) Seirbhísí SRFC, lena n-áirítear gníomhaíochtaí chun faisnéis gheospásúil bhreisluacha a ghiniúint atá teoranta d'úsáideoirí atá údaraithe ag rialtas le haghaidh feidhmeanna íogaire feasachta staide, chun tacú le hullmhacht agus cinnteoireacht i réimsí na slándála agus na cosanta;

(c) Sonraí SRFC a rochtain agus a dháileadh, lena n-áirítear bonneagar agus seirbhísí chun rochtain ar shonraí agus ar fhaisnéis SRFC agus dáileadh, saothrú agus caomhnú fadtéarmach na sonraí agus na faisnéise sin a áirithiú, ar bhealach slán.

9. Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, sonraíochtaí teicniúla a ghlacadh a thagraíonn do ghníomhaíochtaí incháilithe SRFC, mar a liostaítear iad i mír 8. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 2.

10. Beidh úsáideoirí SRFC údaraithe go cuí ag an gCoimisiún nó ag na Ballstáit, agus comhlíonfaidh siad na ceanglais slándála ghinearálta dá dtagraítear in Airteagal 69. Féadfar na heintitis seo a leanas a údarú mar úsáideoirí SRFC:

(a) údarás poiblí de chuid an Aontais nó de chuid Ballstáit nó comhlacht a bhfuil sé de chúram air údarás poiblí a fheidhmiú;

(a) duine nádúrtha nó dlítheanach ag gníomhú thar ceann agus faoi rialú eintiteas dá dtagraítear i bpointe (a).

11. Féadfaidh na Ballstáit rannchuidiú le SRFC trí bhíthin acmhainneachtaí satailíte, suíomhanna atá sa chuid ar talamh nó cuid de na saoráidí atá sa chuid ar talamh.

12. Ní fhéadfaidh gníomhaireachtaí de chuid an Aontais rochtain a bheith acu ar SRFC ach amháin sa mhéid gur gá chun a gcúraimí a chomhlíonadh agus i gcomhréir leis na rialacha mionsonraithe a leagtar síos i socrú riaracháin arna thabhairt i gcrích idir an ghníomhaireacht lena mbaineann agus an institiúid de chuid an Aontais a dhéanann faireachán uirthi.

13. Le gníomhaíochtaí taighde agus forbartha, tacófar le héabhlóid Copernicus agus SRFC, lena n-áirítear a seirbhísí, agus T&F iartheachtach le haghaidh feidhmeanna agus teicneolaíochtaí úsáideoirí le haghaidh glacadh seirbhísí um Fhaire na Cruinne.

Airteagal 61

Nascacht shlán

1. Is é seo a leanas, go háirithe, a bheidh i raon feidhme na comhpháirte Nascachta Sláine:

(a) infhaighteacht fhadtéarmach seirbhísí rialtais agus seirbhísí Govsatcom atá iontaofa, slán agus costéifeachtach a áirithiú;

(b) seirbhísí tráchtála IRIS² a chumasú;

(c) forbairt seirbhísí cumarsáide agus seirbhísí neamhchumarsáide breise a chumasú, i gcás inar féidir, go háirithe trí fheabhas a chur ar ghníomhaíochtaí agus comhpháirteanna faoin roinn seo, sineirgí a chruthú eatarthu agus cumais agus seirbhísí na ngníomhaíochtaí agus na gcomhpháirteanna sin a leathnú, chomh maith le seirbhísí neamhchumarsáide a fhorbairt atá le soláthar do na Ballstáit, trí fhochórais satailíte bhreise a óstáil, lena n-áirítear pálastaí;

(d) feabhas a chur ar nascacht shlánthar limistéir gheografacha a bhfuil leas straitéiseach ag baint leo, amhail an Afraic agus an tArtach chomh maith le réigiúin Mhuir Bhailt, na Mara Duibhe, na Meánmhara, agus an tAtlantach.

2. Cumhdófar go háirithe leis an gcomhpháirt sin na gníomhaíochtaí incháilithe seo a leanas:

(a) gníomhaíochtaí sainmhínithe, deartha, forbartha agus bailíochtaithe agus gníomhaíochtaí gaolmhara curtha in úsáid le haghaidh an bhonneagair spáis agus an bhonneagair ar talamh is gá chun seirbhísí rialtais IRIS² a sholáthar;

(b) gníomhaíochtaí saothraithe lena soláthraítear seirbhísí rialtais IRIS², lena gcuimsítear oibriú, cothabháil, feabhsú leanúnach agus cosaint an bhonneagair spáis agus an bhonneagair ar talamh, lena n-áirítear athshlánú agus bainistíocht dífheidhmeachta;

(c) EuroQCI a chomhtháthú de réir a chéile sa chóras Nascachta Sláine;

(d) taighde agus forbairt ar ghníomhaíochtaí le haghaidh na nglúnta den bhonneagar spáis agus den bhonneagar ar talamh a bheidh ann amach anseo, éabhlóid sheirbhísí rialtais IRIS²; agus seirbhísí Govsatcom, forbairt theicneolaíoch, go háirithe chun ceannasacht theicneolaíoch an Aontais a áirithiú, agus glacadh seirbhísí nascachta

sláine, lena n-áirítear gníomhaíochtaí a bhaineann le dearadh, forbairt agus monarú teirminéal úsáideoirí;

(e) soláthar agus cur ar fáil na n-acmhainneachtaí, na seirbhísí agus an trealaimh úsáideora cumarsáide satailíte rialtais agus tráchtála is gá chun seirbhísí Govsatcom a chomhthiomsú agus a chomhroinnt; acmhainneachtaí, seirbhísí agus trealamh úsáideora, a sholáthróidh na páirtithe seo a leanas:

(1) rannpháirtithe Govsatcom dá dtagraítear in Airteagal 17; nó

(2) daoine dlítheanacha atá cuíchreidiúnaithe chun acmhainneachtaí nó seirbhísí cumarsáide satailíte a sholáthar i gcomhréir leis an nós imeachta creidiúnaithe slándála dá dtagraítear in Airteagal 69, a dhéanfar i gcomhréir leis na ceanglais slándála dá dtagraítear in Airteagal 77.

3. Cuimseofar na ceanglais seo a leanas i mbonneagair IRIS² agus Govsatcom:

(a) Beidh bonneagar IRIS² modúlach agus beidh bonneagar rialtais agus bonneagar tráchtála ann. Beidh na codanna ábhartha ar talamh agus sa spás uile is gá ann chun na seirbhísí rialtais a sholáthar, lena n-áirítear na lárionaid rialaithe ábhartha.

(b) Áireofar i mbonneagar tráchtála IRIS² an chórais nascachta sláine na sócmhainní spáis agus na sócmhainní ar talamh uile seachas iad siúd ar cuid den bhonneagar rialtais iad. Ní dhéanfaidh an bonneagar tráchtála dochar d'fheidhmíocht ná do shlándáil an bhonneagair rialtais. Is í an earnáil phríobháideach a mhaoineoidh an bonneagar tráchtála agus aon riosca gaolmhar ina n-iomláine.

(c) Le bonneagar rialtais IRIS², déanfar, i gcás inarb iomchuí, fochórais satailíte bhreise, go háirithe pálastaí, a óstáil, ar fochórais iad a fhéadfar a úsáid mar chuid de bhonneagar spásbhunaithe na gcomhpháirteanna spáis eile de CEI, chomh maith le fochórais satailíte a úsáidtear chun seirbhísí neamhchumarsáide a sholáthar do na Ballstáit.

(d) Áireofar i mbonneagar Govsatcom an bonneagar is gá chun gur féidir seirbhísí Govsatcom a sholáthar, go háirithe mol Govsatcom.

(e) Comhlíonfaidh na codanna ar talamh agus sa spás dá dtagraítear i míreanna 3 agus 4 agus oibriú na gcodanna sin na ceanglais slándála ghinearálta dá dtagraítear in Airteagal 77, mír 3.

4. Áiritheofar soláthar seirbhísí Nascachta Sláine mar a leagtar síos i bpunann seirbhísí agus i gcomhréir le ceanglais oibríochtúla agus i gcomhréir leis na ceanglais slándála dá dtagraítear in Airteagal 77. Le soláthar sheirbhísí Govsatcom, leanfar na rialacha maidir le comhroinnt agus cur in ord tosaíochta dá dtagraítear i mír 9.

5. Beidh rochtain ar sheirbhísí Govsatcom agus ar sheirbhísí rialtais IRIS² saor in aisce d'úsáideoirí institiúideacha agus rialtais mura leagfaidh an Coimisiún amach beartas praghsála i gcomhréir le mír 11.

6. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, an phunann seirbhísí le haghaidh sheirbhísí Govsatcom agus sheirbhísí rialtais IRIS², lena n-áirítear seirbhísí d'úsáideoirí atá údaraithe ag rialtas bunaithe ar an mbonneagar tráchtála.

7. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na ceanglais oibríochtúla maidir le seirbhísí Govsatcom agus seirbhísí rialtais IRIS².

8. Le comhroinnt agus cur in ord tosaíochta sheirbhísí Govsatcom, tabharfar tosaíocht d'úsáideoirí Govsatcom de réir a n-ábharthachta agus a gcriticiúlachta. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na rialacha mionsonraithe maidir le comhroinnt agus cur in ord tosaíochta acmhainneachtaí, seirbhísí agus trealaimh úsáideoirí Govsatcom. Glacfaidh an Coimisiún freisin, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, rialacha mionsonraithe maidir le soláthar sheirbhísí rialtais IRIS². Agus na gníomhartha sin á dtarraingt suas aige, cuirfidh an Coimisiún san áireamh an t-éileamh a bhfuil coinne leis ar na cásanna úsáide éagsúla, anailís ar rioscaí slándála do na cásanna úsáide sin agus, i gcás inarb iomchuí, cost-éifeachtúlacht.

9. I gcás gurb é conclúid na hanailíse ar na rioscaí agus ar an éileamh a bhfuil coinne leis dá dtagraítear i mír 11 go bhfuil ganntanas acmhainneachtaí ann nó i gcás inar mó an t-éileamh ná an acmhainneacht rochtana le haghaidh seirbhísí rialtais IRIS², rud a d'fhéadfadh saobhadh margaidh a bheith mar thoradh air, féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, beartas praghsála a ghlacadh. Trí bheartas praghsála a ghlacadh, áiritheoidh an Coimisiún nach ndéanfaidh soláthar sheirbhísí Govsatcom agus soláthar sheirbhísí rialtais IRIS² saobhadh ar an iomaíocht, nach mbeidh ganntanas seirbhísí ann agus nach mbeidh róchúiteamh ann le haghaidh na gconarthaí dá dtagraítear i mír 20 mar thoradh ar an bpraghas a shainaithneofar.

10. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 9 go mír 12 a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 3.

11. Beidh na Ballstáit, an Chomhairle, an Coimisiún agus SEGS ina rannpháirtithe Nascachta Sláine sa mhéid go n-údaróidh siad úsáideoirí, nó go soláthróidh siad acmhainneachtaí cumarsáide satailíte, suíomhanna codanna ar talamh nó cuid de shaoráidí codanna ar talamh.

12. Ní fhéadfaidh gníomhaireachtaí de chuid an Aontais a bheith ina rannpháirtithe Nascachta Sláine ach amháin sa mhéid gur gá chun a gcúraimí a chomhlíonadh agus i gcomhréir leis na rialacha mionsonraithe a leagtar síos i socrú riaracháin arna thabhairt i gcrích idir an ghníomhaireacht lena mbaineann agus an institiúid de chuid an Aontais a dhéanann faireachán uirthi.

13. Féadfaidh tríú tíortha agus eagraíochtaí idirnáisiúnta a bheith ina rannpháirtithe nascachta sláine faoi réir comhaontú idirnáisiúnta tiomnaithe sonrach arna thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 218 CFAE agus de bhun Airteagal 11, mír 3 den Rialachán seo.

14. Beidh úsáideoirí seirbhísí rialtais cuí-údaraithe ag na rannpháirtithe chun seirbhísí Govsatcom nó seirbhísí rialtais IRIS² a úsáid agus comhlíonfaidh siad na ceanglais slándála ghinearálta dá dtagraítear in Airteagal 77, mír 3. Féadfar na heintitis seo a leanas a údarú mar úsáideoirí sheirbhísí Govsatcom nó úsáideoirí sheirbhísí rialtais IRIS²:

(a) údarás poiblí de chuid an Aontais nó de chuid Ballstáit nó comhlacht a bhfuil sé de chúram air údarás poiblí a fheidhmiú;

(b) duine nádúrtha nó dlítheanach ag gníomhú thar ceann agus faoi rialú eintiteas dá dtagraítear i bpointe (a).

15. Cuirfear IRIS² chun feidhme trí bhíthin conradh lamháltais. Má theipeann ar chonradh lamháltais IRIS², áiritheoidh an Coimisiún an cur chun feidhme is fearr trí

chonradh soláthair, conradh seirbhíse nó conradh oibreacha, nó conradh measctha, a sholáthar, de réir mar is iomchuí.

16. Déanfaidh an Coimisiún na bearta is gá chun leanúnachas na seirbhísí rialtais a áirithiú mura bhfuil na conraitheoirí dá dtagraítear san Airteagal seo in ann a n-oibleagáidí a chomhlíonadh.

17. Áiritheofar leis na conarthaí dá dtagraítear san Airteagal seo go háirithe go gcaomhnófar leasanna fíor-riachtanacha an Aontais agus cuspóirí na fo-chomhpháirte le soláthar seirbhísí atá bunaithe ar bhonneagar tráchtála IRIS². Chomh maith leis sin, beidh coimircí leormhaithe sna conarthaí sin chun go seachnófar aon róchúiteamh do na conraitheoirí dá dtagraítear san Airteagal seo, saobhadh iomaíochta, coinbhleachtaí leasa, idirdhealú míchuí nó aon bhuntáiste indíreach folaithe eile. Féadfar a áireamh ar choimircí den sórt sin an oibleagáid um dheighilt chuntasaíochta idir soláthar sheirbhísí rialtais IRIS² agus soláthar sheirbhísí tráchtála IRIS², lena n-áirítear eintiteas ar leith a bhunú atá scartha go struchtúrach agus go dlíthiúil ón oibreoir atá comhtháite go hingearach le haghaidh seirbhísí rialtais a sholáthar, agus chun rochtain oscailte, chóir, réasúnach agus neamh-idirdhealaitheach a sholáthar ar an mbonneagar is gá chun seirbhísí tráchtála a sholáthar. Áiritheofar leis na conarthaí freisin go gcomhlíonfar na coinníollacha maidir le hincháilitheacht le linn a ré.

18. I gcás ina mbraitheann seirbhísí rialtais IRIS² agus seirbhísí tráchtála IRIS² ar fhochórais nó comhéadain choiteanna chun sineirgí a áirithiú, cinnfear leis na conarthaí dá dtagraítear san Airteagal seo freisin cé acu de na comhéadain agus na fochórais choiteanna sin a bheidh mar chuid den bhonneagar rialtais chun cosaint leasanna slándála an Aontais agus a Bhallstát a áirithiú.

19. Déanfaidh na conraitheoirí dá dtagraítear san Airteagal seo an bonneagar tráchtála dá dtagraítear i mír 3 a mhaoiniú go hiomlán chun an cuspóir dá dtagraítear i mír 1, pointe (b), a chomhlíonadh.

Airteagal 62

Faireachas agus Rianú Spáis

1. Cuimseofar an méid seo a leanas go háirithe i bhfo-chomhpháirt SST de SSA:

(a) bunú, forbairt agus oibriú líonra braiteoirí de chuid na mBallstát ina mbeidh braiteoirí SST talamhbhunaithe agus spásbhunaithe de chuid na mBallstát, a roghnófar trí staidéar ailtireachta, lena n-áirítear braiteoirí arna bhforbairt tríd an nGníomhaireacht Eorpach Spáis nó trí earnáil tráchtála an Aontais, agus braiteoirí de chuid an Aontais arb é is aidhm dóibh suirbhéireacht a dhéanamh ar réada spáis agus iad a rianú agus catalóg Eorpach uathrialach de réada spáis a tháirgeadh;

(b) sonraí SST a phróiseáil agus anailís a dhéanamh orthu chun faisnéis SST agus seirbhísí SST a tháirgeadh;

(c) seirbhísí SST a sholáthar d'úsáideoirí SST;

(d) sineirgí a lorg agus a chothú agus tacú leo, ar sineirgí iad le tionscnaimh lena gcuirtear chun cinn forbairt agus cur in úsáid teicneolaíochtaí chun spásárthaí a dhiúscairt ag deireadh na saolré oibríochtúla agus forbairt agus cur in úsáid córas teicneolaíochta chun smionagar spáis a chosc agus a dhíothú,

(e) an comhar, lena n-áirítear ar an leibhéal oibríochtúil, leis na tionscnaimh idirnáisiúnta i gcomhordú an spástráchta;

(f) cur i gcrích na ngníomhaíochtaí arna mbunú le Rialachán (AE) [XXX] [sábháilteacht, athléimneacht agus inbhuanaitheacht chomhshaoil na ngníomhaíochtaí spáis san Aontas]

(g) gníomhaíochtaí taighde agus forbartha a thacaíonn le héabhlóid SST, lena n-áirítear a sheirbhísí.

2. Le fo-chomhpháirt SST, soláthrófar tacaíocht theicniúil agus riaracháin freisin chun an t-aistriú idir gníomhaíochtaí SST arna ndéanamh faoi CEI agus gníomhaíochtaí SST arna ndéanamh faoi Rialachán (AE) 2021/696 a áirithiú.

3. Leanfaidh an Chomhpháirtíocht SST a cruthaíodh faoi Rialachán (AE) 2021/696 d'fheidhm a bheith aici faoi CEI. Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, rialacha mionsonraithe a ghlacadh chun Ballstát a chuimsiú i gComhpháirtíocht SST ag céim níos déanaí. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 3.

4. Déanfar cúraimí Chomhpháirtíocht SST dá dtagraítear i mír 5 a leathnú chun tacú le cur chun feidhme SST. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 84 chun an mhír seo a fhorlíonadh leis an liosta mionsonraithe cúraimí atá le déanamh ag Comhpháirtíocht SST.

5. Beidh seirbhísí SST saor in aisce, beidh fáil orthu aon am gan bhriseadh, beidh siad in oiriúint do riachtanais úsáideoirí SST agus beidh an méid seo a leanas i gceist leo:

(a) measúnú riosca ar imbhualadh idir spásárthaigh nó idir spásárthach agus smionagar spáis agus foláirimh a d'fhéadfaí a thabhairt maidir le seachaint imbhuailte le linn chéimeanna na lainseála, na fithise luaithe, an ardaithe fithis, oibríochtaí infhithise agus céimeanna diúscairte de mhisin spásárthach;

(b) ilroinnt, scaradh nó imbhualadh infhithise a bhrath agus a thréithriú;

(c) measúnú ar riosca athiontrála neamhrialaithe réad spáis agus smionagair spáis isteach in atmaisféar na Cruinne agus faisnéis ghaolmhar a ghiniúint, lena n-áirítear meastachán ar an amchlár agus suíomh féideartha an imbhuailte a d'fhéadfadh tarlú;

(d) gníomhaíochtaí a fhorbairt a bhaineann le smionagar spáis a mhaolú chun giniúint smionagair spáis a laghdú, smionagar spáis a fheabhsú, faireachán a dhéanamh ar lainseáil tar éis inteilgin, seirbhísí sonracha le haghaidh buíon, margadh a bhunú le haghaidh sheirbhísí SST, an córas a ullmhú d'oibríochtaí cisghealaí, tacaíocht d'oibríochtaí agus do sheirbhísí laistigh den spás, agus do spéir dhorcha agus chiúin.

6. Féadfaidh seirbhísí SST a bheith comhdhéanta de sheirbhísí d'úsáideoirí rialtais SST bunaithe ar an gcatalóg dá dtagraítear i mír 1, pointe (a).

7. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh chun liosta na n-úsáideoirí nach croí-úsáideoirí iad a fhorlíonadh agus chun na seirbhísí a bhféadfaidh rochtain a bheith acu orthu a shonrú.

8. Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na ceanglais oibríochtúla agus rochtana a ghlacadh chomh maith leis na sonraíochtaí slándála agus teicniúla le haghaidh sheirbhísí SST. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 3.

9. Beidh na páirtithe seo a leanas i gceist le husáideoirí SST:

(a) croí-úsáideoirí SST, a mbeidh rochtain acu ar sheirbhísí uile SST: na Ballstáit, SEGS, an Coimisiún, an Chomhairle, an Ghníomhaireacht agus úinéirí agus oibreoirí spásárthach, idir phoiblí agus phríobháideach, atá bunaithe san Aontas;

(b) úsáideoirí SST nach croí-úsáideoirí iad;

(c) úsáideoirí rialtais SST le haghaidh na seirbhíse rialtais: údaráis na mBallstát, SEGS, an Chomhairle.

10. Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, forálacha mionsonraithe a ghlacadh maidir le rochtain úsáideoirí SST ar sheirbhísí SST agus maidir le nósanna imeachta ábhartha. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 3.

11. Ní bheidh fo-chomhpháirt SST oscailte do rannpháirtíocht tríú tíortha, seachas an Iorua.

Airteagal 63

Réada Neasdomhanda

1. Is é is cuspóir don fho-chomhpháirt réad neasdomhanda (NEO) de chuid SSA faireachán riosca a dhéanamh ar réada nádúrtha sa ghrianchóras atá ag teacht i dtreo na Cruinne.

2. Faoin bhfo-chomhpháirt NEO cumhdófar, go háirithe, gníomhaíochtaí incháilithe ábhartha chun an cuspóir a leagtar amach i mír 1 a chomhlíonadh, go háirithe gníomhaíochtaí tacaíochta a bhaineann le cothabháil agus iontrálacha sonraí chatalóg airíonna fisiceacha réada neasdomhanda.

3. agus gníomhaíochtaí taighde agus forbartha a thacaíonn le héabhlóid na fo-chomhpháirte NEO, lena n-áirítear seirbhísí NEO, agus T&F iartheachtach le haghaidh feidhmeanna agus teicneolaíocht úsáideoirí le haghaidh glacadh seirbhísí réad neasdomhanda.

Airteagal 64

Teagmhais Aimsire Spáis

1. Is é cuspóir na fo-chomhpháirte SWE faireachán agus measúnú a dhéanamh ar athruithe nádúrtha a bhaineann le teagmhais aimsire spáis, amhail grianghaotha agus grianbhladhmanna.

2. Cuimseofar le gníomhaíochtaí incháilithe faoin bhfo-chomhpháirt SWE na gníomhaíochtaí uile is gá chun seirbhísí aimsire spáis a sholáthar, lena n-áirítear gníomhaíochtaí taighde agus forbartha a thacaíonn le héabhlóid na fo-chomhpháirte SWE, chomh maith le seirbhísí SWE agus T&F iartheachtach le haghaidh feidhmeanna agus teicneolaíocht úsáideoirí le haghaidh glacadh seirbhísí SWE.

3. Beidh sé d’adihm ag seirbhísí SWE a bheith ar fáil aon am gan bhriseadh agus beidh an méid seo a leanas go háirithe i gceist leo:

(a) réimse an Spáis;

(b) an réimse PNT;

(c) réimse Fhaire na Cruinne;

(d) réimse na Teileachumarsáide/réimse SATCOM.

4. Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, forálacha mionsonraithe a ghlacadh maidir le seirbhísí SWE, lena n-áirítear ceanglais agus sonraíochtaí teicniúla a bhaineann leis na seirbhísí sin. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 3.

Airteagal 65

Rochtain ar an spás

1. Is éard is rochtain ar an spás ann an cumas spásárthaí a lainseáil agus a iompar go dtí an spás, isteach sa spás agus amach ón spás.

2. Cothóidh an tAontas rochtain uathrialach agus athléimneach ar an spás, trí thacú le seirbhísí lainseála iontaofa agus costéifeachtúla Eorpacha mar aon le cur chuige comhtháite Eorpach, agus leasanna slándála fíor-riachtanacha an Aontais agus a Bhallstát á gcur san áireamh.

3. I sineirgí le cláir agus scéimeanna cistiúcháin eile de chuid an Aontais, cumhdóidh na gníomhaíochtaí incháilithe an méid seo a leanas go háirithe:

(a) soláthar agus comhiomlánú seirbhísí lainseála le haghaidh riachtanais an Aontais agus, arna iarraidh sin dóibh, comhiomlánú agus soláthar comhpháirteach seirbhísí lainseála le haghaidh riachtanais na mBallstát, riachtanais eagraíochtaí idirnáisiúnta agus riachtanais eintiteas poiblí eile;

(b) rochtain ar nuálaíocht spáis, lena n-áirítear teicneolaíochtaí agus córais agus seirbhísí nua a uasghrádú agus a fhorbairt.

(c) bonneagar criticiúil ar talamh atá bunaithe san Aontas a fhorbairt, a oiriúnú, a thógáil, a chothabháil agus a oibriú, lena n-áirítear na saoráidí is gá chun teicneolaíochtaí spáis agus cumais seirbhísí spáis a thástáil, a lainseáil agus rochtain orthu a fháil ar ais, ach gan a bheith teoranta dóibh sin.

4. Bunóidh an Coimisiún Bord Stiúrtha i measc eintitis phoiblí Eorpacha, lena n-áirítear Ballstáit, an Ghníomhaireacht arna bunú i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX] [*Rialachán lena mbunaítear EUSPA a bheidh ann amach anseo*] eagraíochtaí idirnáisiúnta ábhartha eile agus eintitis phoiblí chun gníomhaíochtaí Eorpacha maidir le rochtain ar an spás a chomhordú.

5. Chun leasanna slándála an Aontais a chosaint, soláthraithe seirbhíse a chomhlíonann na coinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta a leagtar amach in Airteagal 69, ní sheolfaidh siad sócmhainní spáis an bhonneagair rialtais ó chríoch tríú tír ach amháin in imthosca eisceachtúla a bhfuil údar cuí leo nó ar bhonn comhaontú idirnáisiúnta lena bhforáiltear do ghníomhaíocht den sórt sin.

Airteagal 66

Tráchtálú spáis agus an geilleagar spáis

1. Is éard a bheidh in CASSINI tionscnamh fiontraíochta spáis an Aontais. Tabharfaidh CASSINI faoi ghníomhaíochtaí chun tacú le tráchtálú thionscal spáis agus sheirbhísí spáis an Aontais, ag díriú go háirithe ar fhiontraíocht, agus faoi ghníomhaíochtaí

chun infheistíocht phríobháideach a ghiaráil, ag tacú le fiontraithe chun fás agus méadú sa Mhargadh Aonair.

2. Cuimseofar leis an gcomhpháirt sin na gníomhaíochtaí incháilithe seo a leanas:

(a) saoráidí infheistíochta AE a chruthú le haghaidh infheistíocht phríobháideach síl, infheistíocht phríobháideach fáis luath agus infheistíocht phríobháideach ag céim an fháis, agus bealaí amach a éascú do bhunaitheoirí agus d'infheisteoirí;

(b) saoráid AE um uas-scálú tionsclaíoch a chruthú chun gur féidir infheistíocht a dhéanamh i saoráidí monaraíochta nua agus chun slabhraí soláthair atá bunaithe san Aontas a threisiú;

(c) tacú le forbairt Aontas na Scileanna atá dírithe ar earnáil an spáis, lena n-áirítear faisnéis scileanna, forbairt curaclaim spáis, uas-sciliú, athsciliú, soghluaisteacht agus cláir mhalartaithe;

(d) na héiceachórais spáis áitiúla a neartú agus gníomhaithe éagsúla á dtabhairt le chéile chun nuálaíocht spáis a chur chun cinn, tacaíocht, saoráidí agus seirbhísí a chur ar fáil do shaoránaigh agus do chuideachtaí chun fiontraíocht a chothú, go háirithe trí aistriú teicneolaíochta, gorlann ghnó, seirbhísí luasghéaraithe gnó, meaitseáil agus líonrú infheisteoirí agus trí rochtain níos fearr ar an margadh agus líonraí gnó idirnáisiúnta a chumasú;

(e) scéimeanna chun dlús a chur le fás tráchtála trí úsáid a bhaint as conarthaí agus scéimeanna ancaire chun custaiméirí a thabhairt isteach i margadh na hearnála príobháidí agus i margadh na hearnála poiblí, lena mbaineann comhpháirteanna spáis agus bonneagair spáis chomh maith le táirgí a úsáideann sonraí agus seirbhísí spáis.

(f) aon ghníomhaíocht bhreise is gá chun tacú le geilleagar spáis an Aontais agus le Margadh Aonair le haghaidh an spáis a bhunú.

Airteagal 67

Ceannasacht theicneolaíoch, taighde agus nuálaíocht

1. Cuirfidh comhpháirt na ceannasachta teicneolaíche agus na nuálaíochta ar a chumas don Aontas éiceachóras tionsclaíoch spáis atá iomaíoch, uathrialach agus nuálach a thógáil, arb é is aidhm dó ceannasacht theicneolaíoch, neamhspleáchas agus neamhthuilleamaíocht an Aontais a fheabhsú in earnáil an spáis. Cothóidh sí forbairt agus glacadh réiteach ceannródaíoch spáis. Tabharfaidh sí tosaíocht do spleáchais chriticiúla ar theicneolaíochtaí nach teicneolaíochtaí de chuid an Aontais iad a laghdú agus díreoidh sí ar theicneolaíochtaí dé-úsáide a d'fhéadfadh dul chun tairbhe d'fheidhmeanna sibhialta agus d'fheidhmeanna cosanta araon.

2. Cuimseofar leis an gcomhpháirt na gníomhaíochtaí incháilithe seo a leanas:

(a) gníomhaíochtaí a bhaineann le ceannasacht theicneolaíoch an Aontais, amhail taighde, forbairt agus glacadh teicneolaíochtaí criticiúla spáis, lena n-áirítear na gníomhaíochtaí sin a fhreagraíonn go díreach d'Fhaireachlann an Aontais um Theicneolaíochtaí Criticiúla, agus cur chun feidhme treochláir ghaolmhara na Faireachlanna um Theicneolaíochtaí Criticiúla lena laghdaítear spleáchais an Aontais agus lena gcuirtear feabhas ar iomaíochas éiceachóras spáis an Aontais;

(b) gníomhaíochtaí arb é is aidhm dóibh feabhas a chur ar infhaighteacht thráthúil amhábhar criticiúil agus ardábhar, comhpháirteanna agus teicneolaíochtaí le haghaidh na hearnála, lena n-áirítear trína n-aga seachadta a laghdú, sliotáin

mhonaraíochta a fhorchoimeád nó táirgí, táirgí idirmheánacha nó amhábhair a stoc-charnadh;

(c) taighde agus forbairt a dhéanamh ar chumais spáis nua de chuid an Aontais agus ar theicneolaíochtaí cumasúcháin gaolmhara lena gcothaítear geilleagar nua sa spás, go háirithe trí Oibríochtaí agus Seirbhísí sa Spás agus teicneolaíochtaí braite candamacha a aibiú, a thaispeáint agus a oibríochtú;

(d) borradh a chur faoi iomaíochas tionsclaíoch an Aontais i margaí tráchtála domhanda, lena n-áirítear trí bhíthin misin taispeána lena ndéantar leibhéal digitithe na gcóras spáis ó cheann go ceann a chur chun cinn;

(e) sineirgí a fhiosrú agus a ghiaráil le réimsí comhlántacha amhail an chosaint agus earnálacha ábhartha eile le haghaidh príomhréimsí amhail an Intleacht Shaorga agus an chibearshlándáil;

(f) tacú le gníomhaíochtaí caighdeánaithe agus deimhniúcháin atá ábhartha d'earnáil spáis an Aontais;

(g) infhaighteacht saoráidí tástála agus próiseála sonraí agus rochtain orthu a éascú;

(h) glacadh Copernicus a chur chun cinn i gcás croí-úsáideoirí Copernicus trí bhíthin forbairt margaidh agus fothú acmhainneachta, lena n-áirítear sonraí agus seirbhísí Copernicus agus feidhmeanna iartheachtacha a chur chun cinn, chomh maith le forbairt na bhfeidhmeanna iartheachtacha sin ar gach leibhéal chun tairbhí socheacnamaíocha a uasmhéadú, chomh maith le sonraí a bhailiú faoi riachtanais úsáideoirí Copernicus agus anailís a dhéanamh orthu.

Airteagal 68

Rochtain ar sheirbhísí

1. Féadfaidh tríú tíortha agus eagraíochtaí idirnáisiúnta rochtain a bheith acu ar sheirbhísí Nascachta Sláine agus ar sheirbhísí SRFC faoi réir comhaontú arna thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 218 CFAE agus de bhun Airteagal 11(3), lena leagtar síos na téarmaí agus na coinníollacha maidir le rochtain ar na seirbhísí sin, agus ar an gcoinníoll go gcomhlíonfaidh siad Airteagal 78.

2. Féadfaidh tríú tíortha agus eagraíochtaí idirnáisiúnta nach bhfuil a gceanncheathrú sna Ballstáit rochtain a bheith acu ar sheirbhísí slána íogaire SST ar choinníoll go dtabharfaidh siad comhaontú i gcrích, i gcomhréir le hAirteagal 218 CFAE, lena leagtar síos na téarmaí agus na coinníollacha maidir le rochtain ar na seirbhísí sin agus ar choinníoll go gcomhlíonann siad na ceanglais slándála dá dtagraítear in Airteagal 77.

3. Is le hAirteagal 3(5) de Chinneadh Uimh. 1104/2011/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a rialófar an rochtain ag tríú tíortha agus eagraíochtaí idirnáisiúnta ar an tSeirbhís Phoiblí Rialáilte arna soláthar ag Galileo.

4. De mhaolú ar mhír 2, ní bheidh gá le comhaontú arna thabhairt i gcrích i gcomhréir le hAirteagal 218 CFAE chun rochtain a fháil ar sheirbhísí SST a bhaineann le himbhualadh a sheachaint agus le hathiontráil.

Airteagal 69

Coinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta chun slándáil, sláine agus athléimneacht chórais oibríochtúla spáis an Aontais a chaomhnú

1. Déanfaidh an Coimisiún na coinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta a leagtar amach i mír 2 a chur i bhfeidhm maidir leis an soláthar, na deontais nó na duaiseanna faoin Teideal seo má mheasann sé gur gá agus gur iomchuí é chun slándáil, sláine agus athléimneacht chórais oibríochtúla an Aontais a chaomhnú, agus an cuspóir chun uathriail straitéiseach an Aontais a chur chun cinn á chur san áireamh, go háirithe ó thaobh na teicneolaíochta de, thar príomhtheicneolaíochtaí agus slabhraí luacha, agus geilleagar oscailte á chaomhnú ag an am céanna.

2. Sula gcuirfear na coinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta i bhfeidhm i gcomhréir le mír 1, cuirfidh an Coimisiún an Coiste dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 1, pointe (g) ar an eolas agus tabharfaidh sé lánaird ar thuairimí na mBallstát maidir le raon feidhme na gcoinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta sin agus maidir leis an mbonn cirt atá leo.

3. Is mar seo a leanas a bheidh na coinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta:

(a) tá an t-eintiteas dhlítheanach incháilithe bunaithe i mBallstát agus tá a struchtúir bainistíochta feidhmiúcháin bunaithe sa Bhallstát sin;

(b) tugann an t-eintiteas dhlítheanach incháilithe gealltanas go ndéanfaidh sé na gníomhaíochtaí ábhartha uile i mBallstát amháin nó níos mó; agus

(c) níl an t-eintiteas dhlítheanach incháilithe le bheith faoi réir a rialaithe ag tríú tír ná ag eintiteas de chuid tríú tír.

4. Féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na critéir a leagan amach lena gcinntear cé acu cumas chun tionchar cinntitheach a fheidhmiú ar eintiteas dlítheanach, go díreach nó go hindíreach trí bhíthin eintiteas dlítheanach idirmheánach amháin nó níos mó, a d'fhéadfadh tionchar a bheith aige ar shlándáil, sláine agus athléimneacht chórais oibríochtúla an Aontais, agus an cuspóir chun uathriail straitéiseach an Aontais a chur chun cinn á chur san áireamh, go háirithe ó thaobh na teicneolaíochta de ar fud na bpríomhtheicneolaíochtaí agus na slabhraí luacha.

5. Féadfaidh an Coimisiún coinníollacha mhír 3, pointí (a) agus (b) a tharscaoileadh d'eintiteas dlítheanach ar leith tar éis meastóireacht a dhéanamh, bunaithe ar na critéir charnacha seo a leanas:

(a) i gcás teicneolaíochtaí, earraí nó seirbhísí sonracha atá riachtanach do na gníomhaíochtaí dá dtagraítear i mír 1, níl aon teicneolaíocht, earra ná seirbhís ionaid ar fáil go héasca sna Ballstáit;

(b) tá an t-eintiteas dlítheanach bunaithe i dtír ar comhalta de LEE nó CSTE í agus a bhfuil comhaontú idirnáisiúnta tugtha i gcrích aici leis an Aontas dá dtagraítear in Airteagal 11, tá a struchtúir bainistíochta feidhmiúcháin bunaithe sa tír sin agus déantar na gníomhaíochtaí a bhfuil baint acu leis an soláthar, leis an deontas nó leis an duais sa tríú tír sin nó i dtír amháin nó níos mó den sórt sin; agus

(c) cuirtear bearta leordhóthanacha chun feidhme chun cosaint FRAE a áirithiú faoi Airteagal 78 agus chun sláine, slándáil agus athléimneacht chomhpháirteanna an Chláir, a n-oibríochtaí agus a seirbhísí a áirithiú.

6. De mhaolú ar phointe (b) den chéad fhomhír den mhír seo, féadfaidh an Coimisiún na coinníollacha faoi phointí (a) nó (b) den chéad fhomhír de mhír 2 a tharscaoileadh le haghaidh eintiteas dlítheanach atá bunaithe i dtríú tír nach comhalta í de LEE ná de CSTE

7. Féadfaidh an Coimisiún an coinníoll faoi phointe (c) de mhír 3 a tharscaoileadh má thugann an t-eintiteas dlítheanach atá bunaithe i mBallstát na ráthaíochtaí seo a leanas:

(a) ní fheidhmítear rialú ar an eintiteas dlítheanach ar bhealach a chuireann srian nó teorainn lena chumas an méid seo a leanas a dhéanamh:

(1) an soláthar, an deontas nó an duais a chur i gcrích; agus

(2) torthaí a thabhairt, go háirithe trí oibleagáidí tuairiscithe;

(b) tugann an tríú tír rialaithe nó an t-eintiteas tríú tír gealltanas go staonfaidh sí nó sé ó aon cheart rialaithe a fheidhmiú ar an eintiteas dlítheanach, nó ó aon oibleagáid tuairiscithe a fhorchur air, i ndáil leis an soláthar, an deontas nó an duais; agus

(c) comhlíonann an t-eintiteas dlítheanach Airteagal 69.

8. Déanfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit ina bhfuil an t-eintiteas dlíthiúil bunaithe measúnú féachaint an gcomhlíonann an t-eintiteas dlíthiúil na critéir a leagtar amach i bpointe (c) de mhír 5 maidir le tarscaoiltí a bhaineann le coinníoll (3)(b) agus ráthaíochtaí dá dtagraítear i mír 7. Comhlíonfaidh an Coimisiún an measúnú sin.

9. Cuirfidh an Coimisiún an méid seo a leanas ar fáil do choiste an Chláir dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 1, pointe g:

(a) raon feidhme chur i bhfeidhm na gcoinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo;

(b) na mionsonraí agus an bonn cirt maidir leis na tarscaoiltí arna ndeonú i gcomhréir leis an Airteagal seo; agus;

(c) an mheastóireacht a bhí mar bhonn leis an tarscaoileadh, faoi réir mhíreanna 3 agus 4 den Airteagal seo, gan faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a nochtadh.

10. Na coinníollacha a leagtar amach i mír 3, na critéir a leagtar amach i míreanna 4, 5 agus 6 agus na ráthaíochtaí a leagtar amach i mír 7, cuimseofar iad sna doiciméid a bhaineann leis an soláthar, deontas nó duais, de réir mar is infheidhme, agus, i gcás soláthair, beidh feidhm acu maidir le saolré iomlán an chonartha a eascraíonn as sin.

11. Tá an tAirteagal seo gan dochar do Chinneadh Uimh. 1104/2011/AE agus do Chinneadh Tarmligthe ón gCoimisiún an 15.9.2015 (43), Rialachán (AE) 2019/452, Cinneadh 2013/488/AE agus Cinneadh (AE, Euratom) 2015/444 agus don ghrinnfhiosrúchán slándála arna dhéanamh ag na Ballstáit maidir le heintitis dhlítheanacha a bhfuil baint acu le gníomhaíochtaí a éilíonn rochtain ar FRAE faoi réir na ndlíthe agus na rialachán náisiúnta is infheidhme.

12. Má dhéantar conarthaí a eascraíonn as cur i bhfeidhm an Airteagail seo a rúnaicmiú, beidh na coinníollacha incháilitheachta agus rannpháirtíochta a chuireann an Coimisiún i bhfeidhm i gcomhréir le mír 4 gan dochar d'inniúlacht na n-údarás um shlándáil náisiúnta.

13. Ní chuirfidh an tAirteagal seo isteach ar aon phróiseas Imréitigh Slándála Saoráide agus Imréitigh Slándála Pearsanra atá ann cheana laistigh de Bhallstát, ná ní dhéanfaidh sé iad a leasú ná a bhréagnú.

Airteagal 70

Úinéireacht shócmhainní spáis an Aontais agus rochtain ar thorthaí

1. Ach amháin mar a fhoráiltear faoi mhír 2, is é an tAontas a bheidh ina úinéir ar na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe go léir a chruthófar, a fhorbrófar nó a cheannófar faoi bhainistíocht dhíreach nó faoi bhainistíocht indíreach chun gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin roinn seo a chur chun feidhme. Chuige sin, áiritheoidh an Coimisiún go mbeidh forálacha lena n-áirithítear úinéireacht an Aontais sna conarthaí, comhaontuithe agus socruithe ábhartha eile a bhaineann leis na gníomhaíochtaí a bhféadfadh cruthú nó forbairt sócmhainní den sórt sin a bheith mar thoradh orthu.

2. Ní bheidh feidhm ag mír 1 maidir leis na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe arna gcruthú nó arna bhforbairt faoi bhainistíocht dhíreach nó faoi bhainistíocht indíreach i gcur chun feidhme na ngníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin roinn seo sna cásanna seo a leanas:

(a) i gcás ina soláthrófar tacaíocht ón Aontas i bhfoirm deontas, duaiseanna nó soláthair réamhthráchtála, nó

(b) i gcás nach bhfuil na gníomhaíochtaí maoinithe go hiomlán ag an Aontas, seachas mar a shonraítear a mhalairt agus gan IRIS² a chur san áireamh, nó

(c) i gcás go mbaineann na gníomhaíochtaí le glacadóirí seirbhíse poiblí rialáilte arna bhforbairt ag na Ballstáit.

3. De réir na gcoinníollacha a leagtar síos i mír 2, ní bhfaighidh institiúidí, comhlachtaí, oifigí ná gníomhaireachtaí an Aontais úinéireacht ach beidh cearta rochtana saor ó ríchíosanna acu ar thorthaí le haghaidh a n-úsáide féin agus beidh an ceart acu ceadúnais neamheisiacha a dheonú do thríú páirtithe nó an ceart ceangal a chur ar na faighteoirí ceadúnais neamheisiacha a dheonú dóibh chun na torthaí a úsáid faoi choinníollacha cothroma réasúnacha gan aon cheart a bheith acu focheadúnas a dheonú.

4. Beidh an tAontas i dteideal na comhaontuithe ábhartha a thabhairt i gcrích chun úinéireacht a fháil ar shócmhainní arna bhforbairt ag tríú páirtithe i gcás ina bhfuil gá leis na sócmhainní sin chun na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 3 a chomhlíonadh.

5. Áiritheoidh an Coimisiún go mbeidh na cearta seo a leanas ag an Aontas:

(a) an ceart chun úsáid a bhaint as na minicíochtaí is gá chun na comharthaí arna nginiúint ag bonneagar rialtais IRIS², comhpháirteanna PNT agus comhpháirteanna fhaire na Cruinne a tharchur, i gcomhréir leis na dlíthe agus na rialacháin is infheidhme agus leis na comhaontuithe ceadúnaithe ábhartha, arna gcumasú ag na comhduithe ábhartha le haghaidh na minicíochtaí arna soláthar ag na Ballstáit, a fhanann faoi fhreagracht na mBallstát;

(b) an ceart chun tosaíocht a thabhairt do sholáthar sheirbhísí rialtais IRIS² ar sholáthar na seirbhísí tráchtála, i gcomhréir leis na téarmaí agus coinníollacha atá le bunú sna conarthaí dá dtagraítear in Airteagal 61 agus trí riachtanais úsáideoirí atá údaraithe ag rialtas a chur san áireamh.

Airteagal 71

Baránta agus dliteanas

1. Ach amháin má shonraítear a mhalairt, beidh na seirbhísí, na sonraí agus an fhaisnéis a sholáthróidh na comhpháirteanna agus na gníomhaíochtaí faoin roinn seo gan aon bharánta sainráite nó intuigthe maidir le cáilíocht, cruinneas, infhaighteacht, iontaofacht, luas ná oiriúnacht chun aon chríche na seirbhísí, na sonraí agus na faisnéise sin. Ní bheidh an tAontas, lena n-áirítear an Coimisiún agus an Ghníomhaireacht (EUSPA), faoi dhliteanas.

2. I gcás SST, ní bheidh na Ballstáit atá rannpháirteach i bhfo-chomhpháirt SST faoi dhliteanas maidir leis an méid seo a leanas: damáiste a eascraíonn as gan seirbhísí SST a sholáthar nó as cur isteach ar sholáthar seirbhísí SST, nó as moill ar sholáthar seirbhísí SST; míchruinneas na faisnéise a sholáthraítear trí sheirbhísí SST nó trí ghníomhaíocht a dhéantar mar fhreagairt ar sholáthar seirbhísí SST.

Airteagal 72

Rialacha comhlántacha maidir le soláthar

1. Agus neamhspleáchas an Aontais á chosaint ag an údarás conarthach, féadfaidh sé a iarraidh ar an tairgeoir cuid den chonradh a ligean ar fochonradh trí thairiscintí iomaíocha ar na leibhéil iomchuí fochonraitheoireachta do chuideachtaí seachas na cuideachtaí sin atá i ngrúpa an tairgeora. Le haghaidh conarthaí ar luach níos airde ná EUR 10 milliún, beidh sé d'fheidhm ag an údarás conarthach a áirithiú go mbeidh ar a laghad 30 % de luach an chonartha ar fochonradh trína chur amach ar thairiscintí iomaíocha ar leibhéil éagsúla fochonraitheoireachta chuig comhlachtaí lasmuigh de ghrúpa an phríomhthairgeora, go háirithe chun rannpháirtíocht trasteorann FBManna san éiceachóras spáis a éascú. Soláthróidh an tairgeoir cúiseanna gan iarraidh ar fhochonraitheoireacht a chomhlíonadh nó le himeacht ón sprioc 30 %. Féadfaidh an t-údarás conarthach ceanglais shonracha a chuimsiú i ndoiciméadacht an nós imeachta dámhachtana chun a áirithiú go leanfaidh príomhchonraitheoirí prionsabail an tsoláthair a leagtar amach sa rialachán seo le linn fhorghníomhú an chonartha, go háirithe maidir le rannpháirtíocht FBManna agus iontrálaithe nua, iomaíocht agus tagarmharcáil leanúnach leis na dálaí margaidh is fearr.

2. Na soláthairtí a bhaineann le seirbhísí rialtais, leanúnachas seirbhíse nó comhlíonadh na gcuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 3(2), pointe (d)(3), go háirithe maidir le slándáil, measfar go gcomhlíonann siad an coinníoll práinne a bhunaítear i bpointe 11(1)(c) d'Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán Airgeadais.

Airteagal 73

Rialacha comhlántacha maidir le deontais

1. Féadfaidh an tAontas suas le 100 % de na costais incháilithe a chumhdach, gan dochar do phrionsabal an chómhaoinithe.

2. De mhaolú ar Airteagal 184(6) den Rialachán Airgeadais, agus rátaí comhréidhe á gcur i bhfeidhm, féadfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach cistiú chostais indíreacha an tairbhí a údarú nó a fhorchur suas go dtí uasmhéid 25 % de chostais dhíreacha incháilithe iomlána le haghaidh na gníomhaíochta.

3. De mhaolú ar Airteagal 207 den Rialachán Airgeadais, ní bheidh uasmhéid na tacaíochta airgeadais is féidir a íoc le tríú páirtí os cionn EUR 200 000.

4. Measfar gurb í comhpháirtíocht SST tairbhí réamhshainithe an deontais SST.

Airteagal 74

Rialacha comhlántacha maidir le bainistíocht indíreach

1. Déanfar comhaontú tríthaobhach i gcomhréir le hAirteagal 131 de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 a thabhairt i gcrích leis an nGníomhaireacht arna bunú i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX] [Rialachán lena mbunaítear EUSPA a bheidh ann amach anseo] agus leis an nGníomhaireacht Eorpach Spáis, ar faoina réir a fhéadfar cúraimí cur chun feidhme buiséid a chur de chúram ar [EUSPA] agus ar Ghníomhaireacht Eorpach Spáis.

2. Aon uair a bhunóidh an Ghníomhaireacht nó an Ghníomhaireacht Eorpach Spáis Bord um Meastóireacht Tairiscintí le haghaidh soláthar a dhéantar faoin gcomhaontú tríthaobhach, féadfaidh saineolaithe ón gCoimisiún agus, i gcás inarb ábhartha, ón eintiteas eile ar cuireadh cúram air, an ceart a fhorchoimeád páirt a ghlacadh mar chomhaltaí i gcruinnithe an Bhoird um Meastóireacht Tairiscintí, rochtain a bheith acu ar na táirgí insoláthartha uile agus freastal ar chruinnithe athbhreithnithe. Ní dhéanfaidh an rannpháirtíocht sin difear do neamhspleáchas teicniúil an Bhoird um Meastóireacht Tairiscintí.

3. De mhaolú ar Airteagal 62(1) den Rialachán Airgeadais agus faoi réir mheasúnú an Choimisiúin ar chosaint leasanna an Aontais, maidir le cúraimí a chuirtear de chúram ar an nGníomhaireacht, nó ar a comharbaí, faoi bhainistíocht indíreach, féadfaidh an Ghníomhaireacht iad a chur de chúram ina dhiaidh sin ar chomhlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 62(1), pointe (c), de Rialachán (AE, Euratom) 2024/2509 faoi choinníollacha na bainistíochta indírí a bhfuil feidhm acu maidir leis an gCoimisiún.

4. Aon uair a chuireann eintitis ar cuireadh cúram orthu gníomhaíochtaí soláthair nó deontais chun feidhme trí bhainistíocht indíreach, le gníomhaíochtaí cumarsáide agus gníomhaíochtaí scaipthe agus le haon bhonneagar, trealamh, feithicil, soláthairtí nó mórthoradh a chistítear leis an soláthar nó leis an deontas, ní mór aitheantas a thabhairt do thacaíocht an Aontais agus bratach na hEorpa (an suaitheantas) agus an ráiteas cistiúcháin a thaispeáint (arna aistriú go teangacha áitiúla, i gcás inarb iomchuí) i gcomhréir le rialacha caighdeánacha cumarsáide an Choimisiúin.

Airteagal 75

Róil

1. Déanfaidh na Ballstáit gach beart is gá chun feidhmiú rianúil na ngníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin roinn seo a áirithiú agus féadfaidh siad rannchuidiú le hinniúlacht theicniúil, fios gnó agus cúnamh na ngníomhaíochtaí sin, go háirithe i réimse na sábháilteachta, na slándála agus an leithdháilte minicíochta. Cuimseofar leis an rannchuidiú sin sonraí, faisnéis, seirbhísí agus bonneagar atá ina seilbh nó lonnaithe ar a gcríoch a chur ar fáil don Aontas, ach ní bheidh sé teoranta don mhéid sin, ar sonraí, faisnéis, seirbhísí agus bonneagar iad atá riachtanach do dhea-fheidhmiú na ngníomhaíochtaí. Beidh na Ballstáit freagrach, ar an leibhéal áitiúil, as creidiúnú shlándáil na suíomhanna atá lonnaithe laistigh dá gcríoch agus ar cuid iad den limistéar creidiúnaithe slándála le haghaidh na gcomhpháirteanna, go háirithe, déanfaidh na Ballstáit atá rannpháirteach i gComhpháirtíocht SST creidiúnú slándála ar bhonn na gceanglas slándála ginearálta dá dtagraítear in Airteagal 77.

2. Is ar an gCoimisiún a bheidh an fhreagracht fhoriomlán as cur chun feidhme na gcomhpháirteanna dá dtagraítear sa Roinn seo, lena n-áirítear i réimse na slándála, gan dochar do shainchumais na mBallstát i réimse na slándála náisiúnta, agus as maoirseacht a dhéanamh ar chur chun feidhme na gcomhpháirteanna sin.

3. Déanfaidh an Coimisiún an méid seo a leanas:

(a) bainistiú a dhéanamh ar aon cheann de na comhpháirteanna nó na fo-chomhpháirteanna nach gcuirtear de chúram ar eintiteas eile;

(b) tosaíochtaí agus éabhlóid fhadtéarmach na gcomhpháirteanna sin a chinneadh, i gcomhréir le riachtanais na n-úsáideoirí, agus maoirseacht a dhéanamh ar chur chun feidhme na gcomhpháirteanna sin.

(c) gné idirnáisiúnta na gcomhpháirteanna a chinneadh agus a chomhordú, chun comhleanúnachas le beartais an Aontais maidir le gníomhaíocht sheachtrach agus cur chuige comhsheasmhach ina leith sin a áirithiú.

4. I gcás inar gá chun rialachas, slándáil agus soláthar seirbhísí faoin gcaibidil seo a shainiú agus a shonrú a thuilleadh, féadfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, catalóg na seirbhísí arna soláthar a chomhlánú agus cinnfidh sé na ceanglais theicniúla agus oibríochtúla is gá chun na comhpháirteanna faoin gcaibidil seo agus na seirbhísí a sholáthraíonn siad a chur chun feidhme agus a fhorbairt tar éis dó dul i gcomhairle le húsáideoirí agus le páirtithe leasmhara eile. Agus na ceanglais theicniúla agus oibríochtúla sin á gcinneadh ag an gCoimisiún, ní laghdóidh sé an leibhéal slándála ginearálta agus comhlíonfaidh sé ceanglais comhoiriúnachta siarghabhálaí. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir le hAirteagal 83, mír 2.

5. I gcás inar gá, glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na bearta is gá chun suíomh an bhonneagair ar talamh a chinneadh tar éis próiseas oscailte agus trédhearcach, lena n-áiritheofar bainistíocht fhónta airgeadais agus cosaint shlándáil agus ord poiblí an Aontais agus a Bhallstát. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir le hAirteagal 83, mír 2.

6. Beidh a cúraimí féin ag an nGníomhaireacht agus féadfaidh an Coimisiún cúraimí eile a chur uirthi i gcomhréir le Rialachán (AE) [XXX] [*Rialachán lena mbunaítear EUSPA*].

7. Ar choinníoll go gcosnófar leasanna an Aontais, féadfar na cúraimí seo a leanas a chur ar GES:

(a) maidir le PNT: éabhlóid ollchóras agus dearadh agus forbairt codanna den chuid ar talamh, agus satailítí, lena n-áirítear tástáil agus bailíochtú;

(b) maidir le Copernicus: i) comhordú agus cur chun feidhme na comhpháirte spáis agus éabhlóid na comhpháirte sin; ii) dearadh, forbairt agus tógáil bhonneagar spáis Copernicus, lena n-áirítear oibríochtaí an bhonneagair sin agus soláthar gaolmhar, ach amháin nuair is eintitis eile a dhéanann na hoibríochtaí sin; iii) i gcás inarb iomchuí, rochtain a thabhairt ar shonraí tríú páirtí;

(c) maidir le SRFC: dearadh agus forbairt misean spáis nua um fhaire na Cruinne agus codanna den chuid ghaolmhar ar talamh;

(d) maidir leis na nithe seo a leanas: (i) IRIS[2]: maoirseacht ar fhorbairt, ar bhailíochtú agus ar na gníomhaíochtaí gaolmhara curtha in úsáid a bhaineann le céimeanna

sainmhínithe, deartha, forbartha, bailíochtaithe agus curtha in úsáid le haghaidh na seirbhísí rialtais agus ar an bhforbairt agus ar an éabhlóid is gá chun seirbhísí rialtais a sholáthar, lena n-áirithítear comhordú idir na cúraimí agus an buiséad a chuirtear ar iontaoibh GES agus rannchuidiú féideartha GES, cé is moite de ghníomhaíochtaí a bhaineann le comhthiomsú agus comhroinnt dá dtagraítear in Airteagal 47, mír 2, pointe a; (ii) a shaineolas teicniúil a sholáthar, lena n-áirítear le linn chur chun feidhme na gcomhpháirteanna;

4. Ar bhonn measúnú ón gCoimisiún, féadfar cúraimí eile a chur de chúram ar GES bunaithe ar riachtanais na ngníomhaíochtaí faoin roinn seo, ar choinníoll nach ndéantar dúbláil leis na cúraimí sin ar ghníomhaíochtaí arna ndéanamh ag eintiteas eile a bhfuil cúram curtha air agus go bhfuil sé d'aidhm acu feabhas a chur ar éifeachtúlacht chur chun feidhme ghníomhaíochtaí na gné spáis.

5. Ar choinníoll go gcosnófar leasanna an Aontais, féadfaidh an Coimisiún cúraimí a chur de chúram freisin, go hiomlán nó go páirteach, ar eintitis ábhartha, amhail an Eagraíocht Eorpach chun Sochar a bhaint as Satailítí Meitéareolaíocha, an Ghníomhaireacht Eorpach Comhshaoil, an an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta, an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht Mhuirí, Lárionad Satailítí an Aontais Eorpaigh, an Lárionad Eorpach do Réamhaisnéisí Aimsire Meánraoin, agus [*an Lárionad Idirnáisiúnta Mercator um an Aigéan*].

Airteagal 76

Údaráis inniúla

1. I gcás inar gá le haghaidh comhpháirteanna atá íogair ó thaobh na slándála de, amhail Suí, Loingseoireacht agus Uainiú, Faire na Cruinne, agus Nascacht Shlán, gach rannpháirtí sa chomhpháirt sin a cheapfar chun maoirseacht a dhéanamh ar an rochtain ar sheirbhísí, ainmneoidh siad údarás inniúil le haghaidh gach comhpháirte. Áiritheoidh an t-údarás inniúil an méid seo a leanas:

(a) go mbeidh úsáid na seirbhísí ábhartha i gcomhréir leis na ceanglais slándála ghinearálta dá dtagraítear in Airteagal 77;

(b) go gcinnfear agus go mbainisteofar na cearta rochtana ar na seirbhísí ábhartha;

(c) go n-úsáidfear an trealamh úsáideoirí is gá chun na seirbhísí ábhartha agus na naisc chumarsáide leictreonaí agus an fhaisnéis a ghabhann leo a úsáid agus go mbainisteofar é i gcomhréir leis na ceanglais slándála ghinearálta dá dtagraítear in Airteagal 77;

(d) go mbunófar pointe teagmhála lárnach chun cúnamh a thabhairt de réir mar is gá chun rioscaí agus bagairtí slándála a thuairisciú, go háirithe trasnaíocht leictreamaighnéadach dhíobhálach a bhrath a mbeadh tionchar aici ar na seirbhísí a fhorbraítear faoin ngné beartais spáis.

2. De mhaolú ar mhír 1, tagraítear do ghníomhaíochtaí, do chúraimí agus d'fheidhmiú Údaráis Inniúla PRS in Airteagal 5 de Chinneadh Uimh. 1104/2011/AE.

Airteagal 77

Prionsabail an rialachais agus na slándála

1. Beidh prionsabail an rialachais le haghaidh na ngníomhaíochtaí sonracha agus na gcomhpháirteanna sonracha faoin roinn seo bunaithe ar an méid seo a leanas:

(a) dáileadh soiléir na gcúraimí agus na bhfreagrachtaí idir na heintitis a bhfuil baint acu leis an gcur chun feidhme, rud a chuireann lena n-inniúlachtaí faoi seach agus a sheachnaíonn aon fhorluí nó dúbláil i gcúraimí agus i bhfreagrachtaí agus ar an gcaoi sin a áirithíonn cuntasacht shoiléir;

(b) ábharthacht an struchtúir rialachais maidir le riachtanais shonracha gach comhpháirte agus gach birt de réir mar is iomchuí;

(c) rialú láidir ar na gníomhaíochtaí agus ar na comhpháirteanna, lena n-áirítear go gcloíonn na heintitis uile go docht le costas, sceideal agus feidhmíocht, laistigh dá ról agus dá gcúraimí faoi seach;

(d) bainistiú trédhearcach agus costéifeachtúil;

(e) leanúnachas seirbhíse agus leanúnachas an bhonneagair is gá, lena n-áirítear cosaint ar bhagairtí ábhartha;

(f) breithniú córasach agus struchtúrtha ar riachtanais úsáideoirí na sonraí, na faisnéise agus na seirbhísí arna soláthar ag na comhpháirteanna, agus freisin ar éabhlóidí gaolmhara eolaíocha agus teicneolaíocha;

(g) iarrachtaí leanúnacha maidir le rioscaí a rialú agus a laghdú.

2. Beidh prionsabail na slándála le haghaidh na ngníomhaíochtaí sonracha agus na gcomhpháirteanna sonracha faoin roinn seo bunaithe ar an méid seo a leanas:

(a) taithí na mBallstát i réimse na slándála a chur san áireamh agus spreagadh a fháil ó dhea-chleachtais na mBallstát;

(b) cosaint na mbonneagar ar talamh atá ina gcuid dhílis den ghné beartais spáis agus atá lonnaithe ar a gcríoch a áirithiú, déanfaidh na Ballstáit bearta chuige sin atá coibhéiseach ar a laghad leis na bearta is gá chun bonneagair ríthábhachtacha Eorpacha a chosaint de réir bhrí Threoir 2008/114/CE ón gComhairle;

(c) rialacha slándála na Comhairle agus an Choimisiúin a úsáid, lenar ndéantar foráil, *inter alia*, maidir le deighilt idir feidhmeanna oibríochtúla agus na feidhmeanna sin a bhaineann le creidiúnú;

(d) an Coimisiún a mheas mar Thionscnóir na faisnéise rúnaicmithe uile arna cruthú ag na heintitis a gcuirtear cúram orthu dá dtagraítear in Airteagal 68, mír 1;

(e) a áirithiú go gcomhlíonfaidh an Bord um Chreidiúnú Slándála arna bhunú le Rialachán (AE) [XXX] [*Rialachán lena mbunaítear EUSPA*] a chúraimí gan dochar do fhreagrachtaí an Choimisiúin ná do na heintitis sin a gcuirtear cúram orthu, agus gan dochar d'inniúlachtaí na mBallstát maidir le creidiúnú slándála;

(f) Cuirfidh an Coimisiún na cinntí creidiúnaithe slándála, chomh maith leis na rioscaí iarmharacha a shainaithneofar, in iúl don Chomhairle mar eolas. Féadfaidh an Coimisiún aon bheart leordhóthanach a ghlacadh i gcomhréir leis an Rialachán seo;

(g) struchtúr a bhunú chun oibríochtaí sheirbhísí rialtais na gcomhpháirteanna éagsúla a chomhordú le húdaráis inniúla náisiúnta ainmnithe nó le heintitis náisiúnta le haghaidh comhpháirt ábhartha

3. Áiritheoidh an Coimisiún go ndéanfar anailís ar rioscaí agus bagairtí i gcás gach comhpháirte nua agus go gcoinneofar an anailís ar bun le haghaidh na gcomhpháirteanna atá ann cheana. Ar bhonn na hanailíse sin, cinnfidh sé, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme, na ceanglais slándála ghinearálta le haghaidh gach comhpháirte. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 83, mír 3.

4. Aon uair a d'fhéadfaí difear a dhéanamh do shlándáil an Aontais nó a Bhallstát mar gheall ar oibriú na gcóras, beidh feidhm ag na nósanna imeachta a leagtar amach i gCinneadh (CBES) 2021/698, i gcás inarb ábhartha.

Airteagal 78

Rialacha comhlántacha maidir le cosaint faisnéise rúnaicmithe

1. Maidir le malartú faisnéise rúnaicmithe a bhaineann leis na comhpháirteanna a dtugtar tacaíocht dóibh faoin roinn seo, beidh sé faoi réir comhaontú idirnáisiúnta a bheith ann idir an tAontas agus tríú tír nó eagraíocht idirnáisiúnta maidir le malartú faisnéise rúnaicmithe nó, i gcás inarb infheidhme, socrú arna dhéanamh ag institiúid nó comhlacht inniúil an Aontais agus údaráis ábhartha tríú tír nó eagraíocht idirnáisiúnta maidir le malartú faisnéise rúnaicmithe, agus beidh sé faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos ann.

2. Ní fhéadfaidh daoine nádúrtha a bhfuil cónaí orthu i dtríú tíortha ná daoine dlítheanacha atá bunaithe i dtríú tíortha déileáil le FRAE a bhaineann leis an ngné beartais spáis ach amháin i gcás ina mbeidh siad faoi réir rialacháin slándála sna tríú tíortha sin lena n-áiritheofar leibhéal cosanta atá coibhéiseach ar a laghad leis an leibhéal cosanta a thugtar faoi rialacha an Choimisiúin maidir le slándáil a leagtar amach i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444 agus faoi rialacha slándála na Comhairle a leagtar amach sna hIarscríbhinní a ghabhann le Cinneadh 2013/488/AE. Saineofar coibhéis na rialachán slándála a chuirtear i bhfeidhm i dtríú tír nó in eagraíocht idirnáisiúnta i gcomhaontú um shlándáil faisnéise, lena n-áirítear, más ábhartha, ábhair slándála tionsclaíche, a thabharfar i gcrích idir an tAontas agus an tríú tír sin nó an eagraíocht idirnáisiúnta i gcomhréir leis an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 218 CFAE agus Airteagal 13 de Chinneadh 2013/488/AE á chur san áireamh.

3. Gan dochar d'Airteagal 13 de Chinneadh 2013/488/AE agus do na rialacha lena rialaítear réimse na slándála tionsclaíche mar a leagtar amach i gCinneadh (AE, Euratom) 2015/444, féadfar rochtain a thabhairt do dhuine nádúrtha nó do dhuine dlítheanach, do thríú tír nó d'eagraíocht idirnáisiúnta ar FRAE i gcás ina measfar gur gá sin agus ar bhonn cás ar chás, de réir cineál agus inneachar na faisnéise sin, an ghá don fhaighteoir a bheith ar an eolas agus mhéid an bhuntáiste don Aontas.

ROINN 4

TACAÍOCHT DON BHEARTAS MAIDIR LEIS AN TIONSCAL SLÁNDÁLA

Airteagal 79

Forálacha sonracha maidir le tacaíocht don bheartas maidir leis an tionscal slándála sibhialta

1. Rannchuideoidh gníomhaíochtaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoin roinn seo leis na cuspóirí ginearálta a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (f).

2. Maoineofar tacaíocht do ghníomhaíochtaí faoin roinn seo as an mbuiséad a leagtar amach in Airteagal 4(2), pointe (e), agus as aon ranníocaíocht breise arna sannadh i gcomhréir le hAirteagal 6.

3. Cuirfear gníomhaíochtaí chun feidhme i gcomhréir leis na forálacha ginearálta a leagtar amach i gCaibidil I agus i gcomhréir le haon riail bhreise a leagtar amach sa roinn seo.

Airteagal 80

Gníomhaíochtaí sonracha chun tacú leis an mbeartas maidir leis an tionscal slándála sibhialta

1. Le tacaíocht do bheartas tionscail slándála sibhialta, tabharfar aghaidh go háirithe ar na réimsí feidhme seo a leanas:

(a) Slándáil agus athléimneacht bonneagar sibhialta criticiúil, go háirithe i gcoinne bagairtí hibrideacha;

(b) Teicneolaíochtaí, cumais agus réitigh atá ábhartha chun an choireacht a chosc agus chun freagairt di, go háirithe an sceimhlitheoireacht agus an t-antoisceachas foréigneach, an choireacht eagraithe agus an choireacht chibearchumasaithe

(c) Teicneolaíochtaí, cumais agus réitigh chun earraí agus daoine a rialú ag teorainneacha, chun teorainneacha agus moil lóistíochta, slándáil agus faireachas muirí agus slándáil chustaim a chosaint;

(d) Ullmhacht shibhialta i gcoinne bagairtí slándála, bídís nádúrtha nó de dhéantús an duine, de thaisme nó d’aon ghnó.

2. Déanfar tacaíocht don bheartas maidir leis an tionscal slándála sibhialta a chur chun feidhme go háirithe trí bhíthin na ngníomhaíochtaí seo a leanas:

(a) Taighde agus nuálaíocht, uas-scálú, tacaíocht do FBManna, forbairt scileanna, agus gníomhaíochtaí monaraíochta;

(b) Teicneolaíochtaí agus réitigh a thástáil agus a bhailíochtú;

(c) Teicneolaíochtaí agus réitigh a chur in úsáid agus a ghlacadh sa mhargadh, go háirithe ag cleachtóirí slándála;

(d) Gníomhaíochtaí tacaíochta maidir le forbairt, cur chun feidhme, faireachán nó forfheidhmiú reachtaíocht agus bheartas ábhartha an Aontais.

3. Féadfar tacaíocht a sholáthraítear trí bhíthin na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 a sholáthar in aon fhoirm, lena n-áirítear trí bhíthin gníomhaíochtaí comhoibríocha taighde agus nuálaíochta a leagtar amach i Rialachán (AE) [XXX][an Clár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht] agus a shainaithnítear i gcuid thiomnaithe shonrach den Chlár Oibre.

4. Na cláir oibre a ghlacfar i gcomhréir le rialacha an Rialacháin seo faoin roinn seo, déanfar iad a chomhtháthú i gcuid thiomnaithe shonrach agus áiritheofar comhleanúnachas le gníomhaíochtaí Iomaíochais agus Sochaí a dtugtar tacaíocht dóibh faoi Rialachán (AE) [XXX] [Clár Réime Fís Eorpach um Thaighde agus um Nuálaíocht.

Airteagal 81

Úinéireacht na dtorthaí

1. I gcás ina gcuirfear tacaíocht ón Aontas ar fáil i bhfoirm soláthair, beidh na torthaí faoi úinéireacht an Aontais.

2. I gcás ina soláthrófar tacaíocht ón Aontas i bhfoirm deontais, beidh cearta rochtana saor ó ríchíosanna, arna iarraidh sin, ag institiúidí, comhlachtaí, oifigí nó gníomhaireachtaí an Aontais ar thorthaí chun beartais nó cláir de chuid an Aontais atá ann cheana i réimsí a inniúlachta a fhorbairt, a chur chun feidhme agus faireachán a dhéanamh orthu, agus an ceart ceadúnais neamheisiacha a dheonú do thríú páirtithe, nó ceangal a chur ar na faighteoirí ceadúnais neamheisiacha a dheonú dóibh, chun na torthaí a shaothrú faoi choinníollacha cothroma réasúnacha gan aon cheart maidir le focheadúnais a dheonú a bheith acu mura sonraítear a mhalairt sa chomhaontú deontais.

3. Aon aistriú ar úinéireacht torthaí, nó deonú ceadúnas eisiach le haghaidh torthaí, arna nginiúint agus tacaíocht á tabhairt d'eintitis dhlítheanacha atá bunaithe i dtríú tíortha neamhchomhlachaithe nó d'eintitis de chuid tríú tíortha neamhchomhlachaithe, beidh sé faoi réir réamhfhógra agus réamhfhormheas ón gCoimisiún nó ó údaráis an Bhallstáit ábhartha nó na dtíortha comhlachaithe, a dhéanfar laistigh de 3 bliana tar éis íocaíocht deiridh na gníomhaíochta, faoi choinníollacha lena n-áirithítear cosaint leasanna slándála an Aontais.

Airteagal 82

Rialacha comhlántacha maidir le deontais

1. Maidir le gníomhaíochtaí lena dtugtar tacaíocht do Ghníomhaíochtaí Comhordaithe agus Tacaíochta i réimse an tionscail slándála sibhialta, féadfaidh an tAontas suas le 100 % de na costais incháilithe a chumhdach, gan dochar do phrionsabal an chómhaoinithe.

2. De mhaolú ar Airteagal 184(6) den Rialachán Airgeadais, agus rátaí comhréidhe á gcur i bhfeidhm, féadfaidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach cistiú chostais indíreacha an tairbhí a údarú nó a fhorchur suas go dtí uasmhéid 25 % de chostais dhíreacha incháilithe iomlána le haghaidh na gníomhaíochta.

Caibidil VIII

Forálacha críochnaitheacha

Airteagal 83

Nós imeachta coiste

1. Tabharfaidh coiste cúnamh don Choimisiún, agus beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011, agus féadfaidh sé teacht le chéile sna foirmíochtaí seo a leanas:

(a) Coiste Ginearálta CEI, le haghaidh ábhair a bhaineann leis na cuspóirí ginearálta nó ábhair a bhaineann le níos mó ná ceann amháin de na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2);

(b) An Coiste um Aistriú Glan le haghaidh ábhair a bhaineann leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (a);

(c) An Coiste um Shláinte, Bith-theicneolaíocht, Talmhaíocht agus Bithgheilleagar le haghaidh ábhair a bhaineann leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (b);

(d) An Coiste um Dhigitiú le haghaidh ábhair a bhaineann leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (c);

(e) An Coiste um an Tionscal Cosanta le haghaidh ábhair a bhaineann leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (d);

(f) An Coiste um Athléimneacht le haghaidh ábhair a bhaineann leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (d);

(g) An Coiste um an Spás le haghaidh ábhair a bhaineann le cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (d). I gcomhréir lena rialacha nós imeachta, féadfaidh an Coiste um an Spás fochoistí agus meithleacha a bhunú, amhail 'Fóram na nÚsáideoirí', chun comhairle a thabhairt maidir le gnéithe de riachtanais úsáideoirí, éabhlóid na seirbhísí agus glacadh na n-úsáideoirí.

(h) An Coiste um an Tionscal Slándála le haghaidh ábhair a bhaineann leis na cuspóirí sonracha a leagtar amach in Airteagal 3(2), pointe (d).4.

2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 agus iarrfar an tuairim ar fhoirmíocht an choiste is mó lena mbaineann.

3. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 agus iarrfar an tuairim ar fhoirmíocht an choiste is mó lena mbaineann.

4. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 8 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011, i gcomhar le hAirteagal 5 de.

5. I gcás ina bhfuiltear chun tuairim an choiste a fháil trí nós imeachta i scríbhinn, déanfar an nós imeachta sin a fhoirceannadh gan toradh más rud é, laistigh den teorainn ama leis an tuairim sin a thabhairt, go gcinneann cathaoirleach an choiste amhlaidh nó go n-iarrann tromlach simplí de chomhaltaí an choiste amhlaidh.

6. Féadfaidh na Coistí i bpointí b) go h) de mhír 1 teacht le chéile i bhfoirmíochtaí éagsúla nó i bhfochoistí éagsúla atá ailínithe le comhpháirteanna sonracha na ngnéithe beartais.

7. I gcomhréir le comhaontuithe idirnáisiúnta arna dtabhairt i gcrích ag an Aontas, féadfar cuireadh a thabhairt d'ionadaithe tríú tíortha, eagraíochtaí idirnáisiúnta nó institiúidí, comhlachtaí agus gníomhaireachtaí eile de chuid an Aontais Eorpaigh freastal mar bhreathnóirí ar chruinnithe fhoirmíochtaí na gcoistí faoi na coinníollacha a leagtar síos ina rialacha nós imeachta, agus leasanna slándála agus oird phoiblí an Aontais á gcur san áireamh. Ní bheidh ionadaithe ó thríú tíortha ná ó eagraíochtaí idirnáisiúnta i láthair le linn pléití ar ábhair a bhaineann le hincháilitheacht, lena n-áirítear plé a bhaineann le hAirteagal 9 agus le hAirteagal 10 den Rialachán seo.

8. Tabharfar cuireadh do GEC a bharúlacha agus a shaineolas a chur ar fáil don choiste um an tionscal cosanta mar bhreathnóir. Tabharfar cuireadh freisin do SEGS cúnamh a thabhairt in obair an choiste um an tionscal cosanta.

Airteagal 84

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar don Choimisiún an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.

2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear sa Rialachán seo a thabhairt don Choimisiún le haghaidh na tréimhse ó dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo go dtí an 31 Nollaig 2035.

3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear sa Rialachán seo a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta a shonraítear sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.

4. Sula nglacfaidh an Coimisiún gníomh tarmligthe, rachaidh sé i mbun comhairliúchán le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.

5. A luaithe a ghlacfaidh an Coimisiún gníomh tarmligthe, tabharfaidh sé fógra faoi, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.

6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun an Rialacháin seo i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 85

Leasuithe ar Rialachán (AE) 2021/696

1. Aisghairfear Teidil I, II agus III, Airteagail 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 43, Teidil VI, VII, VIII agus X de Rialachán (AE) 2021/696 le héifeacht ón 1 Eanáir 2028.

Airteagal 86

Leasuithe ar Rialachán (AE) 2023/588

2. Aisghairfear Caibidlí I, II, III, IV, Airteagail 24, 25, 26, 28 agus 29, Teidil VII, VIII, IX agus X de Rialachán (AE) 2023/588 le héifeacht ón 1 Eanáir 2028.

Airteagal 87

Leasuithe ar Rialachán [EDIP]

3. Aisghairfear Caibidlí I agus II, cé is moite de na forálacha a bhaineann leis an Ionstraim um Thacaíocht don Úcráin [le deimhniú tar éis ghlacadh EDIP], agus V de Rialachán (AE) [EDIP] [le héifeacht ón 1 Eanáir 2028].

Airteagal 88

Aisghairm

4. Déantar na rialachán seo a leanas a aisghairm le héifeacht ón 1 Eanáir 2028:

(a) Rialachán (AE)2021/522 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Márta 2021 lena mbunaítear Clár do ghníomhaíochtaí an Aontais i réimse na sláinte (“Clár EU4Health”) don tréimhse 2021-2027, agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 282/2014;

(b) Rialachán (AE) 2021/694 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2021 lena mbunaítear an Clár don Eoraip Dhigiteach agus lena n-aisghairtear Cinneadh (AE) 2015/2240;

(c) Rialachán (AE) 2021/697 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2021 lena mbunaítear an Ciste Eorpach Cosanta agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) 2018/1092;

(d) Rialachán (AE) 2021/783 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2021 lena mbunaítear Clár don Chomhshaol agus do Ghníomhú ar son na hAeráide (LIFE), agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 1293/2013.

Airteagal 89

Forálacha idirthréimhseacha

1. Ní dhéanfaidh an Rialachán seo difear do leanúnachas ná do mhodhnú na ngníomhaíochtaí arna dtionscnamh de bhun na mbunghníomhartha dá dtagraítear in

Airteagal 85, a leanfaidh d'fheidhm a bheith aige maidir leis na gníomhaíochtaí sin go dtí go gcuirfear clabhsúr orthu.

2. Ní dhéanfaidh an Rialachán seo difear do na gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh faoi Rialachán (AE) 2021/696 i dtaca leis an gClár Spáis agus Rialachán IRIS² (AE) 2023/588. Fanfaidh na gníomhartha sin i bhfeidhm, más ábhartha, go dtí go modhnófar iad ar bhonn an Rialacháin seo, cé is moite de chinntí arna ndéanamh de bhun Airteagal 36(4) de Rialachán (AE) 2023/588.

3. Féadfaidh an t-imchlúdach airgeadais dá dtagraítear i mír 1 d'Airteagal 4 na costais theicniúla agus cúnaimh riaracháin a chumhdach freisin, ar speansais iad a bhfuil gá leo chun an t-aistriú idir CEI agus na bearta arna nglacadh de bhun na mbunghníomhartha dá dtagraítear sa chéad mhír a áirithiú.

Airteagal 90

Teacht i bhfeidhm

1. Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

2. Beidh feidhm aige ón 1 Eanáir 2028.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

RÁITEAS REACHTACH AIRGEADAIS AGUS DIGITEACH

1. LEAGAN AMACH AN TOGRA/TIONSCNAIMH 3

1.1. Teideal an togra/tionscnaimh 3

1.2. Réimsí beartais lena mbaineann 3

1.3. Cuspóirí 3

1.3.1. Cuspóirí ginearálta 3

1.3.2. Cuspóirí sonracha 3

1.3.3. An toradh agus an tionchar a mheastar a bheidh ann 3

1.3.4. Táscairí feidhmíochta 3

1.4. Baineann an togra/tionscnamh le: 4

1.5. Foras an togra/tionscnaimh 4

1.5.1. Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma, lena n-áirítear amlíne mhionsonraithe maidir le cur chun feidhme céimneach an tionscnaimh 4

1.5.2. Breisluach a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais (tá rudaí éagsúla a bhféadfadh an breisluach sin eascairt astu, e.g. gnóthachain de thoradh comhordú, deimhneacht dhlíthiúil, breis éifeachtachta nó comhlántachtaí). Chun críocha na roinne seo, is é a chiallaíonn ‘breisluach a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais’ an luach a thagann as idirghabháil an Aontais, ar luach breise é le cois an luacha a bheadh ann dá mbeadh na Ballstáit ag feidhmiú astu féin. 4

1.5.3. Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile den sórt sin san am a chuaigh thart 4

1.5.4. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil agus sineirgí a d’fhéadfadh a bheith ann le hionstraimí iomchuí eile 5

1.5.5. Measúnú ar na roghanna éagsúla maoinithe atá ar fáil, lena n-áirítear na féidearthachtaí athshannadh a dhéanamh 5

1.6. Fad an togra/tionscnaimh agus an fad a mhairfidh an tionchar airgeadais a bheidh aige 6

1.7. Na modhanna atá beartaithe chun an buiséad a chur chun feidhme 6

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA 8

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe 8

2.2. Córais bainistíochta agus rialaithe 8

2.2.1. An réasúnaíocht atá leis na modhanna cur chun feidhme buiséid atá beartaithe, leis na sásraí cur chun feidhme cistithe atá beartaithe, leis na módúlachtaí íocaíochta atá beartaithe agus leis an straitéis rialaithe atá beartaithe 8

2.2.2. Faisnéis faoi na rioscaí a aithníodh agus na córais rialaithe inmheánacha a cuireadh ar bun chun na rioscaí a mhaolú 8

2.2.3. Meastachán ar chostéifeachtacht na rialuithe agus an réasúnaíocht atá leis an gcostéifeachtacht sin (an cóimheas idir na costais rialaithe agus luach na gcistí gaolmhara arna mbainistiú), agus measúnú ar an leibhéal riosca earráide a mheastar a bheidh ann (tráth na híocaíochta agus an tráth a dhúnfar an clár) 8

2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc 9
3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH 10
3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid caiteachais ar a n-imreofar tionchar 10
3.2. An tionchar airgeadais a mheastar a bheidh ag an togra ar leithreasuithe 12
3.2.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a imreofar ar leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí 12
3.2.1.1. Leithreasuithe ón mbuiséad ar vótáladh ina fhabhar 12
3.2.1.2. Leithreasuithe ó ioncaim shannta sheachtracha 17
3.2.2. An t-aschur a mheastar a chisteofar ó leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí 22
3.2.3. Achoimre ar an tionchar a mheastar a imreofar ar leithreasuithe riaracháin 24
3.2.3.1. Leithreasuithe ón mbuiséad ar vótáladh ina fhabhar 24
3.2.3.2. Leithreasuithe ó ioncaim shannta sheachtracha 24
3.2.3.3. Iomlán na leithreasuithe 24
3.2.4. Na hacmhainní daonna a mheastar a bheidh riachtanach 25
3.2.4.1. Nithe arna maoiniú ón mbuiséad ar vótáladh ina fhabhar 25
3.2.4.2. Nithe arna maoiniú ó ioncaim shannta sheachtracha 26
3.2.4.3. Iomlán na n-acmhainní daonna a bheidh riachtanach 26
3.2.5. Forléargas ar an tionchar a mheastar a imreofar ar infheistíochtaí a bhaineann le teicneolaíochtaí digiteacha 28
3.2.6. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha 28
3.2.7. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe 28
3.3. An tionchar a mheastar a imreofar ar ioncam 29
4. GNÉITHE DIGITEACHA 29
4.1. Ceanglais a bhaineann le cúrsaí digiteacha 30
4.2. Sonraí 30
4.3. Réitigh dhigiteacha 31
4.4. Measúnú idir-inoibritheachta 31
4.5. Bearta chun tacú le cur chun feidhme digiteach 32

1. LEAGAN AMACH AN TOGRA/TIONSCNAIMH

1.1. Teideal an togra/tionscnaimh

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena mbunaítear an Ciste Eorpach um Iomaíochas ('CEI)', lena n-áirítear clár sonrach maidir le taighde agus nuálaíocht i réimse na cosanta dá dtagraítear in Airteagal 182(3) CFAE

1.2. Réimsí beartais lena mbaineann

Iomaíochas na hEorpa

An tAistriú Glan agus an Dícharbónú Tionsclaíoch

An tSláinte, an Bhith-theicneolaíocht, agus an Bithgheilleagar

Ceannaireacht Dhigiteach

An Athléimneacht agus an tSlándáil, An Tionscal Cosanta agus an Spás

1.3. Cuspóirí

1.3.1. Cuspóirí ginearálta

Cuspóir Ginearálta 1 - Acmhainneacht infheistíochta a bhunú chun tacú le hiomaíochas na hEorpa i dteicneolaíochtaí agus in earnálacha straitéiseacha, lena n-áirítear an nuálaíocht, an dícharbónú agus an athléimneacht, trí bhíthin aistear infheistíochta níos rianúla ó thaighde bunúsach, taighde feidhmeach go cur in úsáid agus monaraíocht.

Cuspóir Ginearálta 2 - Uirlisí cistiúcháin Bhuiséad an Aontais a ghiaráil chun leas a bhaint as infheistíocht phríobháideach, institiúideach agus náisiúnta chun tacú le teicneolaíochtaí agus earnálacha straitéiseacha, lena n-áirítear le haghaidh taighde agus nuálaíochta, san Aontas.

1.3.2. Cuspóirí sonracha

Cuspóir Sonrach 1 - Infheistíochtaí poiblí agus príobháideacha a chur chun cinn le linn an aistir infheistíochta ar fad, go háirithe Taighde agus Nuálaíocht, agus acmhainneacht dí-rioscaithe bhuiséad an Aontais a ghiaráil ar bhealach níos fearr chun a bhreisluach AE a uasmhéadú

Cuspóir Sonrach 2 - Rochtain ar chistiú ó chláir an Aontais a éascú trí nósanna imeachta atá úsáideoir-lárnach, níos tapúla, simplithe agus comhchuibhithe agus feabhas a chur ar an gcomhleanúnachas idir ionstraimí an Aontais agus le hinfheistíochtaí na mBallstát

Cuspóir Sonrach 3 - Infheistíochtaí a stiúradh agus a dhíriú i dtreo earnálacha agus teicneolaíochtaí straitéiseacha an Aontais, lena n-áirítear slabhraí luacha foluiteacha, bonneagair chriticiúla, cumais agus scileanna, agus chun tacú leis an dícharbónú, leis an tsláinte, leis an mbith-theicneolaíocht, leis an talmhaíocht agus leis an mbithgheilleagar chomh maith le cúrsaí digiteacha, slándála agus athléimneachta, an tionscal cosanta agus an spás.

1.3.3. *An toradh agus an tionchar a mheastar a bheidh ann*

Sonraigh an tionchar a bheadh ag an togra/tionscnamh ar na tairbhithe/grúpaí ar a bhfuil sé dírithe.

Tionchair eacnamaíocha

– **Fáltas Maicreacnamaíoch:** Meastar go gcuirfear le fás OTI trí chaiteachas infheistíochta luathaithe agus trí shimpliú próisis.

– **Costéifeachtacht agus Táirgiúlacht:** Meastar go laghdófar na costais riaracháin agus go gcomhtháthófar pointí rochtana, lena ndéantar próisis le haghaidh na dtionscal ardfháis agus na ngnólachtaí nuathionscanta a chuíchóiriú.

– **Timpeallacht Chistiúcháin Shimplithe:** Le costais níos ísle, laghdú ar an am cuardaigh, ar an am chun tograí a ullmhú, ar an am le faisnéis a thabhairt i dtaobh tograí agus ar an am le tograí a dheonú, éascaítear rochtain níos éasca ar chistí, rud a d'fhéadfadh borradh a chur faoi rátaí na dtograí rathúla.

– **Tacaíocht do FBManna:** Is dócha go mbeadh comhdhlúthú na gcistí in aon chiste amháin ina bhuntáiste do FBManna toisc gurb iondúil nach mbíonn na hacmhainní acu chun dul i ngleic le córais chasta ilroinnte. Thairis sin, d'fhéadfadh an fócas straitéiseach ar nuálaíocht shuaiteach deiseanna nua a chur ar fáil do FBManna in earnálacha ardfháis.

– **Iomaíochas sa Mhargaidh:** Is é is aidhm don chiste borradh a chur faoi iomaíochas na gcuideachtaí Eorpacha, lena n-áirítear FBManna agus gnólachtaí nuathionscanta, trí mhaoiniú a dhéanamh níos inrochtana agus níos ailínithe go straitéiseach. Leis an tionscnamh seo tacaítear le neamhspleáchas straitéiseach na hEorpa tríd an gcleithiúnas ar shlabhraí soláthair eachtracha a laghdú agus trí na spleáchais ar ghníomhaithe seachtracha a laghdú, agus ar an gcaoi sin feabhas a chur ar an suíomh ar an margadh ina bhfuil cuideachtaí an Aontais, sa bhaile agus ar fud an domhain. Ina theannta sin, féachtar le taighde a nascadh ar bhealach níos fearr le forbairt an mhargaidh agus tosaíochtaí taighde a ailíniú le riachtanais thionsclaíocha, agus cur chuige ón mbun aníos maidir le taighde bunúsach á choinneáil ar bun ag an am céanna.

– **Taighde agus nuálaíocht:** Choinneofaí ar bun an intuarthacht maidir le cistiúchán T & N, mar atá inniu, i gcomhréir le hoibleagáidí an Chonartha. An tráth céanna, trí na cláir a chomhdhlúthú i gCiste amháin lena gcumhdaítear an t-aistear infheistíochta iomlán, beifear in ann éascaíocht a dhéanamh ar ghlacadh na dtorthaí taighde sa mhargadh agus taighde feidhmeach a nascadh ar bhealach níos fearr le tosaíochtaí tionsclaíocha.

Iarmhairtí Sóisialta

– **Fostaíocht agus Scileanna:** Meastar go gcuirfear borradh faoin bhfostaíocht mar gheall ar méideanna infheistíochta níos mó. Leis an gciste, déanfar scileanna, oideachais agus tionscnaimh oiliúna a chomhtháthú i gcreat aontaithe, rud a bheidh ag teacht le riachtanais an tionscail in earnálacha straitéiseacha amhail an teicneolaíocht ghlan agus an intleacht shaorga. Leis an gcur chuige sin, cuirfear chun cinn infheistíochtaí spriocdhírithe san athsciliú agus san uas-sciliú, feabhsófar sineirgí i measc earnálacha an oideachais, an taighde agus an ghnó, agus cumasófar oiriúnú tapa i leith treochtaí atá ag teacht chun cinn.

– **Forbairt Réigiúnach:** Is féidir go bhfeicfear fás suntasach i réigiúin straitéiseacha, rud a mheallfadh infheistíocht agus fiontraíocht.

– **Feabhsuithe san Earnáil Sláinte:** Bheadh sé d'aidhm ag sásraí cuíchóirithe ualaí riaracháin a laghdú agus géarú ar luas na freagartha i leith ghéarchéimeanna.

Tionchair Chomhshaoil

– **Tosaíocht Dícharbónaithe:** Tá an fócas ar an dícharbónú agus ar an teicneolaíocht ghlan ag teacht le sprioc an Aontais maidir le haeráidneodracht le haghaidh 2050, lena bhféadfaí feabhas a chur ar thionchair dhearfacha ar an aeráid.

– **Neamhchinnteacht Infheistíochta:** Mar gheall ar an éiginnteacht mhór a bhaineann leis an infheistíocht sa teicneolaíocht ghlan, tá gá le cothromaíocht chúramach idir intuarthacht agus solúbthacht chun torthaí dearfacha comhshaoil a bhaint amach.

1.3.4. Táscairí feidhmíochta

Sonraigh na táscairí chun faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn agus ar ghnóthachain.

Déanfar faireachán ar an tionscnamh sin tríd an gcreat feidhmíochta le haghaidh CAI 2028-2034, rud a chumhdaítear i dtogra ar leithligh. Leis an togra seo bunaítear na rialacha maidir leis an gcreat feidhmíochta don bhuiséad, lena n-áirítear rialacha maidir le meastóireacht a dhéanamh ar na cláir.

1.4. Baineann an togra/tionscnamh le:

☒ beart nua

☐ beart nua a leanann treoirthionscadal / réamhbheart[44]

☐ síneadh ar bheart atá ann cheana

☐ beart nó bearta a chumasc nó a atreorú i dtreo beart eile/beart nua

1.5. Foras an togra/tionscnaimh

1.5.1. Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma, lena n-áirítear amlíne mhionsonraithe maidir le cur chun feidhme céimneach an tionscnaimh

Tá bearna iomaíochais ann idir an tAontas agus gníomhaithe domhanda eile. Tá na Stáit Aontaithe agus an tSín ar thús cadhnaíochta in earnálacha criticiúla agus i bpríomhbhraislí nuálaíochta, agus ní hamháin sin ach bíonn na geilleagair sin ag giaráil i bhfad níos mó tacaíocht airgeadais le haghaidh T & N, oibríochtaí imscartha agus gníomhaíochtaí uas-scálaithe. Ar an gcúis sin, ní mór an fhreagairt chun an t-iomaíochas a athbhunú a chomhordú ar leibhéal an Aontais chun go mbeidh sí fíoréifeachtach, rud a léiríonn an géarghá atá le ciste tiomnaithe a bhunú chun aghaidh a thabhairt ar an éagothroime sin agus chun athléimneacht eacnamaíoch agus fás fadtéarmach an Aontais a áirithiú.

1.5.2. Breisluach a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais (tá rudaí éagsúla a bhféadfadh an breisluach sin eascairt astu, e.g. gnóthachain de thoradh comhordú,

[44] Mar a thagraítear dó in Airteagal 58(2), pointe (a) nó (b) den Rialachán Airgeadais.

deimhneacht dhlíthiúil, breis éifeachtachta nó comhlántachtaí). Chun críocha na roinne seo, is é a chiallaíonn 'breisluach a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais' an luach a thagann as idirghabháil an Aontais, ar luach breise é le cois an luacha a bheadh ann dá mbeadh na Ballstáit ag feidhmiú astu féin.

Cúiseanna le beart a dhéanamh ar leibhéal an Aontais (ex ante)

Má chomhthiomsaítear acmhainní ar leibhéal an Aontais is féidir tionchar agus breisluach na hinfheistíochta a uasmhéadú ar an láthair, agus féadfaidh barainneachtaí scála i dtionscnaimh infheistíochta a bheith mar thoradh air, rud a fhágfaidh go mbeidh siad níos costéifeachtaí ná mar a bheidís dá ngníomhódh gach Ballstát go neamhspleách.

Tá an tearcinfheistíocht a dhéanann an earnáil phríobháideach fós ina dúshlán leanúnach san Aontas, rud a dhéanann difear do raon leathan cineálacha infheistíochta — lena n-áirítear an bonneagar, an nuálaíocht, an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach, agus an acmhainneacht thionsclaíoch. Is measa iarmhairtí na tearcinfheistíochta sin mar gheall ar mhargaí caipitil ilroinnte, rud a chuireann bac ar leithdháileadh éifeachtúil coigiltis ar dheiseanna infheistíochta táirgiúla thar theorainneacha. Mar thoradh ar an ilroinnt atá sna margaí airgeadais cuirtear teorainn le sreafaí caipitil trasteorann, laghdaítear scála na n-infheistíochtaí, agus méadaítear an riosca d'infheisteoirí, rud a dhéanann difear go háirithe do FBManna agus do na hearnálacha straitéiseacha.

Mar a shonraítear i dtuarascáil Draghi, tá an tAontas ag titim chun deiridh faoi láthair i réimsí éagsúla, lena n-áirítear réimse na forbartha teicneolaíche, feidhmíocht taighde agus nuálaíochta, dinimiceas an mhargaidh, agus réimse na acmhainneachta tionsclaíche. Tá gá le gníomhaíocht ar leibhéal an Aontais chun tacú le cineál agus scála tionscadal atá de mhéid nach bhféadfaí iad a chur i gcrích ar shlí eile dá ngníomhódh na Ballstáit ina n-aonar.

Cruthaíonn tacaíocht ón Aontas mais chriticiúil le haghaidh tionscadail mhóra agus comhpháirtíochtaí móra chun go gcruthóidh siad níos mó tionchair agus chun freastal ar riachtanais shochaíocha uile-Eorpacha, agus níos mó infheistíochta príobháidí agus poiblí á ngiaráil ag an am céanna. Ar deireadh, is gné thábhachtach de chur chun cinn an iomaíochais é an comhar - lena gcothaítear seach-iarmhairtí eolais agus deiseanna comhroinnte riosca. Le réiteach uile-Aontais, chothófaí barainneachtaí scála agus comhar i measc na bpáirtithe leasmhara, rud atá ríthábhachtach chun luachshocrú eolais a fheabhsú agus chun feabhas a chur ar acmhainneachtaí eagraíochtúla agus teicniúla.

Le cistiú ón Aontas, cothaítear comhar fairsing i measc páirtithe leasmhara agus thar theorainneacha, laghdaítear ilroinnt acmhainní agus iarrachtaí agus éascaítear aistriú eolais idir páirtithe leasmhara agus earnálacha, ó thaighde bunúsach go gnólachtaí. Le cistiú ón Aontas, leagtar bacainní náisiúnta agus cruthaítear líonraí lena gcruthaítear mais chriticiúil chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin amhail an aeráidneodracht, cailliúint na bithéagsúlachta, an truailliú, an t-aistriú digiteach, an tsláindáil, nó ceisteanna ullmhachta nach féidir le Ballstáit aonair dul i ngleic leo ina n-aonar.

Le cistiú ón Aontas tugtar aghaidh ar theipeanna margaidh agus ar dhálaí infheistíochta fo-optamacha, amhail infheistíochtaí préimhe glaise agus mórthionscadail bhonneagair inar mó na buntáistí sóisialta ná na fáltais phríobháideacha. Trí rioscaí infheistíochta a mhaolú agus rannpháirtíocht na

bpáirtithe leasmhara a dhreasú, tacaíonn cistiú ón Aontas le tionscadail a théann chun tairbhe don gheilleagar, ar tionscadail iad a bhféadfadh sé nach n-éireodh leo ar shlí eile. Le cistiú ón Aontas feabhsaítear an athléimneacht eacnamaíoch, déantar cistí príobháideacha a ghiaráil, mealltar caipiteal, agus cuirtear borradh faoin táirgiúlacht ar fud an Aontais, rud a spreagann fás OTI agus a chothaíonn cobhsaíocht fhadtéarmach.

Le cistiú comhordaithe áirithítear go n-úsáidtear acmhainní chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin chomhroinnte agus go gcuidítear le comhpháirtíochtaí a chothú leis an earnáil phríobháideach, lena n-ailínítear tosaíochtaí polaitiúla agus tionsclaíocha. Tá an cur chuige comhchoiteann sin ina thaca le nuálaíochtaí ceannródaíocha agus spriocanna straitéiseacha, rud a sháraíonn teorainneacha comhordúcháin i measc na mBallstát.

Breisluach AE a mheastar a ghinfear (ex post)

Le Ciste Iomaíochais na hEorpa (CEI) cuirfear tacar cuimsitheach beart beartais ar fáil chun na heasnaimh atá ann faoi láthair i réimse cistiúcháin an Aontais a bhaineann leis an iomaíochas a shárú. Bhunófaí leis acmhainneacht infheistíochta aontaithe chun tacú le hearnálacha agus teicneolaíochtaí straitéiseacha, lena n-éascófaí aistear infheistíochta rianúil ó thaighde go húsáid ar leibhéal an Aontais agus lena neartófaí acmhainneacht infheistíochta agus uirlis ghiarála an Aontais. Le CEI dhéanfaí na rialacha agus ceanglais iarratais a shimpliú agus a chomhchuibhiú, lena dtabharfaí isteach leabhar rialacha aontaithe le haghaidh iarratasóirí. Leis seo laghdófaí an chastacht, chuirfí deireadh le haon fhorluí, agus chuirfí ar chumas an Aontais leas iomlán a bhaint as a acmhainneacht caipiteal príobháideach a shlógadh agus solúbthacht bhuiséadach a mhéadú. Leis an gciste nua, neartófaí freisin na naisc idir taighde, monaraíocht, nuálaíocht agus cur in úsáid, lena n-áiritheofaí struchtúr eacnamaíoch dinimiciúil laistigh den Aontas - agus é mar chuspóir aige athléimneacht agus ceannaireacht na hEorpa a chur chun cinn i ré na nuálaíochta domhanda.

1.5.3. *Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile den sórt sin san am a chuaigh thart*

Nuair a rinneadh ionstraimí iomadúla airgeadais a chomhdhlúthú sa chreat InvestEU aonair in 2020, soláthraíodh ceachtanna luachmhara a mbainfear leas astu agus an ciste nua á dhearadh. Ón taithí sin chonacthas gur chruthaigh an ilroinnt agus na rialacha agus nósanna imeachta iomadúla faoi CAInna roimhe seo neamhéifeachtúlachtaí agus forluí, i gcuspóirí beartais agus in oibríochtaí airgeadais araon. Leis an aistriú chuig clár aonair lena mbaineann féiniúlacht láidir, ag a bhfuil oifigeach údarúcháin aonair, agus sraith aontaithe ceanglas comhleanúnach maidir le hincháilitheacht, faireachán agus tuairisciú cuidíodh le rialachas agus cur chun feidhme a chuíchóiriú. Leis na ceachtanna sin cuirtear i dtábhacht na tairbhí a bhaineann le creat comhchuibhithe simplithe, lena dtreorófar forbairt an chiste nua chun éifeachtúlacht, trédhearcacht agus tionchar níos fearr a áirithiú ar fud an tslabhra maoinithe.

1.5.4. *Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil agus sineirgí a d'fhéadfadh a bheith ann le hionstraimí iomchuí eile*

Is é is aidhm do CEI cistiú an Aontais a shimpliú agus a fheabhsú trí 12 chlár atá ann cheana a chomhdhlúthú in aon chiste amháin, agus ag an am céanna nasc docht a áirithiú leis an gClár Réime um Thaighde agus um Nuálaíocht agus

comhleanúnachas a áirithiú leis an gCiste don Nuálaíocht. A bhuí leis an gcomhdhlúthú sin, beidh líon teoranta clár de chuid an Aontais ann chun sineirge a dhéanamh leo. Áiritheofar leis an Uirlis um Chomhordú Iomaíochais go ndéanfar sineirgí le himchlúdaigh réamh-leithdháilte ar bhonn náisiúnta agus réigiúnach. Tá coinne leis go ndéanfar sineirgí leis an gCiste um an Eoraip Dhomhanda maidir le gnéithe a bhaineann le hiomaíochas thionscail agus chuideachtaí an Aontais i dtríú tíortha (i.e. tíortha aontachais, margaí atá ag teacht chun cinn agus geilleagair atá i mbéal forbartha.)

1.5.5. *Measúnú ar na roghanna éagsúla maoinithe atá ar fáil, lena n-áirítear na féidearthachtaí athshannadh a dhéanamh*

Agus an buiséad á chur chun feidhme, ba cheart do CEI an bosca uirlisí iomlán de chistiú ón Aontas a sholáthar agus sineirgí a áirithiú idir na beartais dá chuid dá dtugtar tacaíocht, go háirithe trí nósanna imeachta comhchoiteanna dámhachtana simplithe a cheadú chun a chuspóirí maidir le níos mó ná beartas amháin a shaothrú. Ba cheart an cistiú a dhíriú ar na cuspóirí beartais a bhaint amach. Dá réir sin, mar mhórbheart simplithe ba cheart féachaint le deireadh a chur le tuairisciú airgeadais trom tríd an úsáid is leithne is féidir a bhaint as maoiniú nach bhfuil nasctha le costais.

1.6. Fad an togra/tionscnaimh agus an fad a mhairfidh an tionchar airgeadais a bheidh aige

☒ **tréimhse theoranta**

- ☒i bhfeidhm ón 01/01/2028 go dtí an 31/12/2034
- ☐ tionchar airgeadais ó 2028 go 2034 maidir le leithreasuithe faoi chomhair oibleagáidí agus ó 2028 go 2040 maidir le leithreasuithe faoi chomhair íocaíochtaí.

☐ **tréimhse neamhtheoranta**

- Cuirfear chun feidhme é le linn na tréimhse tosaigh BBBB go BBBB,
- agus cuirfear ag feidhmiú go hiomlán ina dhiaidh sin é.

1.7. Na modhanna atá beartaithe chun an buiséad a chur chun feidhme

☒ **Bainistíocht dhíreach** a dhéanann an Coimisiún

- ☒ ina ranna, lena n-áirítear an chuid sin den fhoireann atá i dtoscaireachtaí an Aontais;
- ☒ trí na gníomhaireachtaí feidhmiúcháin

☐ **Bainistíocht atá comhroinnte** leis na Ballstáit

☒ **Bainistíocht indíreach** trí chúraimí a bhaineann le cur chun feidhme an bhuiséid a shannadh dóibh seo a leanas:

- ☐ tríú tíortha nó na comhlachtaí a d’ainmnigh siad
- ☐ eagraíochtaí idirnáisiúnta agus a ngníomhaireachtaí (tabhair sonraí)
- ☒ an Banc Eorpach Infheistíochta agus an Ciste Eorpach Infheistíochta
- ☐ comhlachtaí dá dtagraítear in Airteagail 70 agus 71 den Rialachán Airgeadais
- ☒ comhlachtaí dlí poiblí
- ☒ comhlachtaí arna rialú ag an dlí príobháideach agus a bhfuil misean seirbhíse poiblí acu sa mhéid go soláthraítear ráthaíochtaí airgeadais leordhóthanacha dóibh
- ☒ comhlachtaí arna rialú ag dlí príobháideach Ballstáit, ar comhlachtaí iad a bhfuil sé de chúram orthu comhpháirtíocht phríobháideach phoiblí a chur chun feidhme agus dá soláthraítear ráthaíochtaí airgeadais leordhóthanacha
- ☒ comhlachtaí nó daoine a bhfuil sé de chúram orthu bearta sonracha de chuid an chomhbheartais eachtraigh agus slándála a chur chun feidhme de bhun Theideal V den Chonradh ar an Aontas Eorpach, ar comhlachtaí nó daoine iad a aithnítear sa bhunghníomh ábhartha
- ☒comhlachtaí arna mbunú i mBallstát, arna rialú ag dlí príobháideach Ballstáit nó ag dlí an Aontais agus atá incháilithe le go gcuirfear de chúram orthu, i gcomhréir le rialacha earnáilsonracha, cistí an Aontais nó ráthaíochtaí buiséadacha a chur chun feidhme, a mhéid a bhíonn na comhlachtaí sin á rialú ag comhlachtaí dlí poiblí nó ag comhlachtaí arna rialú ag an dlí príobháideach a bhfuil misean seirbhíse poiblí acu, agus a mhéid a sholáthraíonn na comhlachtaí rialúcháin ráthaíochtaí airgeadais leordhóthanacha dóibh i bhfoirm dliteanas comhpháirteach agus leithleach nó ráthaíochtaí airgeadais coibhéiseacha, agus ar

ráthaíochtaí iad a d'fhéadfadh, le haghaidh gach birt, a bheith teoranta d'uasmhéid thacaíocht an Aontais.

Nótaí

Ba cheart CEI a chur chun feidhme faoi bhainistíocht dhíreach agus indíreach. Sa mhodh cur chun feidhme ainmnithe ba cheart na riachtanais shainaitheanta maidir le treoíocht, solúbthacht agus éifeachtúlacht a léiriú, ar riachtanais iad a bhfuil gá leo chun cuspóirí CEI a chomhlíonadh. I ngach cás, ba cheart cistiú ECF a sholáthar san fhoirm is fearr is oiriúnach chun a chuspóirí a bhaint amach, agus an t-ualach riaracháin ar fhaighteoirí a theorannú don mhéid is dearbh-íosta ag an am céanna.

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe

Déanfar measúnú ar thionchar foriomlán CEI tríd an meastóireacht a dhéanfar air. Foilseoidh an Coimisiún tuarascáil cur chun feidhme tráth nach déanaí ná 4 bliana tar éis thús chur chun feidhme an chláir, chun measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta maidir lena chuspóirí a bhaint amach. Déanfaidh an Coimisiún meastóireacht shiarghabhálach 3 bliana ar a dhéanaí tar éis dheireadh chlárthréimhse an chláir d'fhonn measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht, éifeachtúlacht, ábharthacht, comhleanúnachas agus breisluach AE an chláir.
Na heintitis ar cuireadh cúram orthu, tuairisceoidh siad don Choimisiún ar bhonn rialta i gcomhréir leis an Rialachán seo, leis an gCreat Feidhmíochta agus leis an Rialachán Airgeadais.
Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar fheidhmíocht chur chun feidhme CEI, faoi bhainistíocht dhíreach agus indíreach araon. I gcás na bainistíochta dírí, cuirfidh an Coimisiún i bhfeidhm na rialacha agus na nósanna imeachta a leagtar amach i gCaibidil 3 den Rialachán Airgeadais. I gcás bainistiú indíreach, déanfaidh na heintitis ar cuireadh cúram orthu a gcuid rialacha agus nósanna imeachta i bhfeidhm, ar nithe iad a measúnaíodh, i gcomhréir le Airteagal 157 den Rialachán Airgeadais, a bheith ag comhlíonadh na ceanglais a leagtar síos san Airteagal sin.

2.2. Córais bainistíochta agus rialaithe

2.2.1. An réasúnaíocht atá leis na modhanna cur chun feidhme buiséid atá beartaithe, leis na sásraí cur chun feidhme cistithe atá beartaithe, leis na módúlachtaí íocaíochta atá beartaithe agus leis an straitéis rialaithe atá beartaithe

Tá gá le gníomhaíochtaí bainistíochta dírí agus indíreacha araon chun tacú leis an iomaíochas. Mar thoradh ar ailtireacht chuimsitheach an Chiste, beidh sé in ann a bheith i gcuideachta tionscadail Eorpacha ar feadh an turais infheistíochta ar fad, ó thaighde agus forbairt i ndáil le teicneolaíochtaí, seirbhísí agus réitigh, go dtí iad a chur ar taispeáint, agus an glacadh ar an margadh leo. Beidh sé in ann slógadh a dhéanamh ar bhealach solúbtha ar an mbosca uirlisí airgeadais iomlán dá bhforáiltear leis an Rialachán Airgeadais, lena n-áirítear deontais, ionstraimí airgeadais agus uirlisí soláthair. Leis an gCiste cuirtear rialacha simplithe ar fáil freisin lena laghdaítear an tréimhse ama ar laistigh de a thugtar deontas agus lena laghdaítear an t-ualach riaracháin. Cuirfear CEI chun feidhme faoi bhainistíocht dhíreach trí dheontais do thionscadail Eorpacha agus go díreach nó go hindíreach trí Iontstraim InvestEU CEI. Déanfar na gníomhaíochtaí Comhairleoireachta Tionscadail CEI agus na gníomhaíochtaí tacaíochta trasnacha FBManna a chur chun feidhme trí bhainistíocht indíreach nó dhíreach ag brath ar chineál an chúnaimh. Den chuid is mó is faoi bhainistiú indíreach trí na haintitis ar cuireadh cúram orthu a chuirfear chun feidhme Iontstraim InvestEU CEI, agus is gnách go rannchuidíonn siad freisin leis an tacaíocht atá le tabhairt do na faighteoirí deiridh. Déanfar modhanna bainistíochta dírí a mheas freisin, ag brath ar an ngá atá le cuspóirí beartais a bhaint amach.

Tabharfaidh an Coimisiún i gcrích na comhaontuithe ráthaíochta agus/nó na comhaontuithe ranníocaíochta leis na heintitis ar cuireadh cúram orthu. Má síníodh comhaontú ráthaíochta cheana féin le comhpháirtí cur chun feidhme faoi Rialachán InvestEU, féadfaidh an Coimisiún a chinneadh an comhaontú sin a leasú chun ranníocaíocht bhreise an Aontais ó CEI a chur san áireamh.

Is iad a bheidh sna heintitis ar cuireadh cúram orthu Grúpa BEI, institiúidí airgeadais idirnáisiúnta, bainc agus institiúidí náisiúnta le haghaidh spreagadh agus idirghabhálaithe airgeadais eile ar comhlachtaí de chuid an Aontais iad, agus atá faoi rialáil agus/nó atá faoi maoirseacht earnáil na baincéireachta. Is iad na heintitis ar cuireadh cúram orthu a thabharfaidh an tacaíocht a mhaoiníonn an tAontas, i gcomhréir lena rialacha agus lena nósanna imeachta.

Déanfaidh na heintitis ar cuireadh cúram orthu ráitis airgeadais iniúchta bhliantúla, dearbhuithe bainistíochta agus achoimrí ar iniúchtaí agus rialuithe a sholáthar don Choimisiún, i gcomhréir le hAirteagal 158 den Rialachán Airgeadais.

2.2.2. *Faisnéis faoi na rioscaí a aithníodh agus na córais rialaithe inmheánacha a cuireadh ar bun chun na rioscaí a mhaolú*

Is iad seo a leanas na príomhrioscaí a bhaineann le ECF:

Riosca do chlú an Choimisiúin, i gcás calaoise, gníomhaíochtaí coiriúla nó gníomhaíochtaí neamhdhleathacha;

An riosca go mbainfear úsáid neamhéifeachtúil as cistí an Aontais, i gcás tionscadail Eorpacha nach mbaineann aon bhreisluach AE leo nó nach bhfuil ach breisluach AE an-teoranta ag baint leo;

Riosca airgeadais, i gcás méideanna a d’íoc an Coimisiún go míchuí le tairbhithe deontais, le heintitis ar cuireadh cúram orthu, nó i gcás méideanna atá dlite don Choimisiún, atá le haisghabháil chuig buiséad an Aontais.

Maidir leis an gcreat rialaithe inmheánaigh atá ann chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin, tá sé bunaithe ar Phrionsabail Rialaithe Inmheánaigh an Choimisiúin a chur chun feidhme, agus go háirithe ar na nithe seo a leanas:

na colún-mheasúnuithe *ex ante* ar na heintitis ar cuireadh cúram orthu; thairis sin, ós gnách go n-iompraíonn eintitis ar cuireadh cúram orthu cuid den riosca, tá leas an Aontais agus leas an eintitis ar cuireadh cúram ailínithe le chéile dá réir sin, rud a mhaolaíonn an riosca don bhuiséad;

maidir leis na hoibríochtaí maoiniúcháin agus infheistíochta a dhéantar i gcomhthéacs Iontstraim InvestEU CEI, cuirtear i gcrích iad de réir na rialacha nós imeachta atá ag na heintitis ar cuireadh cúram orthu, agus de réir an chleachtais fónta baincéireachta. Tabharfaidh na heintitis ar cuireadh cúram orthu a roghnaíodh agus an Coimisiún ráthaíocht, nó déanfaidh siad comhaontú ranníocaíochta, lena leagtar síos na forálacha agus na nósanna imeachta mionsonraithe a bhaineann leis an gcur chun feidhme.

na nósanna imeachta chun tionscadail dá dtugtar tacaíocht ó chistí an Aontais a roghnú, go díreach ón gCoimisiún nó go hindíreach ó eintitis ar cuireadh cúram orthu;

cuirfear struchtúr rialachais sonrach i bhfeidhm chun úsáid ráthaíocht AE (Coiste Infheistíochta) a dheonú.

an tuairisciú agus an faireachán a dhéanann eintitis ar cuireadh cúram orthu, lena n-áirítear ráitis airgeadais iniúchta, dearbhuithe bainistíochta agus achoimrí ar iniúchtaí agus rialuithe;

iniúchtaí *ex post* a dhéanann iniúchóirí seachtracha, an tSeirbhís um Iniúchóireacht Inmheánach nó Cúirt Iniúchóirí na hEorpa, agus rialuithe a dhéanann an Coimisiún, lena n-áirítear trí thuairisciú agus faireachán; and

na meastóireachtaí CEI lena n-áirítear an tuarascáil mheántéarma ar chur chun feidhme agus an mheastóireacht *ex post*.

2.2.3. *Meastachán ar chostéifeachtacht na rialuithe agus an réasúnaíocht atá leis an gcostéifeachtacht sin (an cóimheas idir na costais rialaithe agus luach na gcistí gaolmhara arna mbainistiú), agus measúnú ar an leibhéal riosca earráide a mheastar a bheidh ann (tráth na híocaíochta agus an tráth a dhúnfar an clár)*

Áiritheoidh an t-oifigeach údarúcháin atá freagrach go mbeidh córas rialaithe inmheánaigh costéifeachtach ann chun go gcoinneofar ar bun an leibhéal riosca earráide a bhfuil coinne leis (tráth an íocaíocht a dhéanamh agus tráth an dúnta) faoi bhun na tairsí ábharthachta 2 %.

Leis na hiniúchtaí agus rialuithe *ex post* a chuireann an Coimisiún i bhfeidhm agus, i gcás na bainistíochta indírí, le tuairisciú, achoimre ar iniúchtaí agus rialuithe agus dearbhuithe bainistíochta a thíolacann eintitis ar cuireadh cúram orthu, soláthrófar léiriú cothrom iontaofa ar an riosca earráide agus beifear in ann scrúdú a dhéanamh go héifeachtúil ar thásca calaoise.

Ina theannta sin, i gcás deontas, mar thoradh ar na seiceálacha *ex-ante* ar thograí sula sínítear na comhaontuithe deontais agus sula soiléirítear na rialacha incháilitheachta, ba cheart go rannchuideofar le rioscaí a mhaolú agus leis an gcost-éifeachtúlacht a bhaineann leis na rialuithe.

I gcás oibríochtaí maoiniúcháin agus infheistíochta agus sannacháin chomhairleacha, mar thoradh ar na seiceálacha *ex-ante* a dhéanann an Coimisiún agus na heintitis ar cuireadh cúram orthu mar aon leis an soiléiriú ar na rialacha incháilitheachta, ba cheart go rannchuideofar le rioscaí a mhaolú agus leis an gcost-éifeachtúlacht a bhaineann leis na rialuithe.

Tiocfaidh costais chun cinn i ndáil leis na rialuithe a dhéanfar do bhuiséad an Aontais i ndáil le rialuithe inmheánacha an Choimisiúin. Ina theannta sin, d'fhéadfadh costais teacht chun cinn freisin trí tháillí bainistíochta a bheadh dlite do na heintitis ar cuireadh cúram orthu i ndáil lena rialuithe inmheánacha.

2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

Maidir leis an mbainistíocht dhíreach agus indíreach, déanfaidh an Coimisiún bearta iomchuí lena n- áiritheofar go gcosnófar leasanna airgeadais an Aontais Eorpaigh trí bhearta coisctheacha a chur i bhfeidhm in aghaidh calaoise, éilliú agus aon ghníomhaíocht neamhdhleathacha eile, trí sheiceálacha éifeachtacha a dhéanamh agus, má bhraitear neamhrialtachtaí, trí mhéideanna a íocadh go mícheart a ghnóthú agus, i gcás inarb iomchuí, trí phionóis éifeachtacha, chomhréireacha agus dhíspreagthacha.

Beidh an chumhacht ag an gCoimisiún nó ag a ionadaithe agus ag an gCúirt Iniúchóirí , ar bhonn doiciméad agus seiceálacha ar an láthair, iniúchtaí a dhéanamh

ar gach tairbhí deontais, ar gach eintiteas ar cuireadh cúram orthu agus ar gach faighteoir deiridh a fuair cistí ón Aontas. Údarófar do OLAF seiceálacha agus cigireachtaí ar an láthair a dhéanamh ar oibreoirí eacnamaíocha a mbaineann tacaíocht airgeadais dá leithéid sin leo go díreach nó go hindíreach.
Sa chomhthéacs sin, cuirfidh an Coimisiún roinnt beart chun feidhme amhail: - cinntí, comhaontuithe agus conarthaí i ndáil le cur chun feidhme CEI, lena dtabharfar cead go sainráite don Choimisiún, OLAF san áireamh, agus don Chúirt Iniúchóirí iniúchtaí, seiceálacha agus cigireachtaí a dhéanamh ar an láthair; - déanfar iarratasóirí agus tairgeoirí chomh maith le hidirghabhálaithe airgeadais agus faighteoirí deiridh a sheiceáil i gcoinne na gcritéar eisiaimh foilsithe agus i gcoinne an Chórais Luathbhraite agus Eisiaimh; and - déanfar faireachán ar na rialacha lena rialaítear incháilitheacht na gcostas agus na tacaíochta airgeadais.

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid caiteachais ar a n-imreofar tionchar

Línte nua buiséid atá á n-iarraidh

In ord *cheannteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.*

Ceannteideal de chuid an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne bhuiséid	Cineál caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir	LD/LN	ó thíortha de chuid CSTE	ó thíortha is iarrthóirí agus tíortha is iarrthóirí ionchasacha	Ó thríú tíortha eile	ioncam sannta eile
2	04.01.01 - Caiteachas tacaíochta le haghaidh an Chiste Eorpaigh um Iomaíochas	LN	TÁ	TÁ	TÁ	TÁ/
2	04.02.01 – An t-aistriú glan agus an dícharbónú tionsclaíoch	LD	TÁ	TÁ	TÁ	TÁ
2	04.02.02 – An tSláinte, an Bhith-theicneolaíocht, an Talmhaíocht agus an Bithgheilleagar	LD	TÁ	TÁ	TÁ	TÁ
2	04.02.03 - Ceannaireacht Dhigiteach	LD	TÁ	TÁ	TÁ	TÁ
2	04.02.04 – An Athléimneacht agus an tSlándáil, An Tionscal Cosanta agus an Spás	LD	TÁ	TÁ	TÁ	TÁ
2	04.02.05 –Gníomhaíochtaí Comhairleoireachta Tionscadail agus Trasnacha	LD	TÁ	TÁ	TÁ	TÁ
2	04.02.06 – Ranníocaíocht le hIontstraim InvestEU CEI	LD	TÁ	TÁ	TÁ	TÁ

3.2. An tionchar airgeadais a mheastar a bheidh ag an togra ar leithreasuithe

3.2.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a imreofar ar leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí

☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí

☒Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí, mar a mhínítear thíos

3.2.1.1. Leithreasuithe ón mbuiséad ar vótáladh ina fhabhar

EUR billiúin (go dtí an tríú deachúil)

Ceannteideal de chuid an chreata airgeadais ilbhliantúil	Uimhir	2

Ard-Stiúrthóireacht			Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
Leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí										
04.02.01 – An t-aistriú glan agus an dícharbónú tionsclaíoch	Gealltanais	(1a)	2,954	3,516	3,586	3,919	3,997	4,077	4,159	**26,210**
	Íocaíochtaí	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**
04.02.02 – An tSláinte, an Bhith-theicneolaíocht, an Talmhaíocht agus an Bithgheilleagar	Gealltanais	(1b)	2,318	2,702	2,764	3,049	3,117	3,186	3,256	**20,393**
	Íocaíochtaí	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**
04.02.03 – Ceannaireacht Dhigiteach	Gealltanais	(1a)	5,833	6,857	7,004	7,701	7,865	8,032	8,202	**51,493**
	Íocaíochtaí	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**
04.02.04 – An Athléimneacht agus an tSlándáil, An Tionscal Cosanta agus an Spás	Gealltanais	(1a)	14,162	16,713	17,063	18,723	19,114	19,513	19,920	**125,204**
	Íocaíochtaí	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**
04.02.05 – Gníomhaíochtaí Comhairleoireachta Tionscadail agus Trasnacha	Gealltanais	(1a)	143	143	142	143	143	143	143	**1,000**
	Íocaíochtaí	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**
04.02.06 – Ranníocaíocht le hIontstraim InvestEU CEI	Gealltanais	(1a)	1,000	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	**10,000**

	Íocaíochtaí	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**
Leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach[45]										
04.01.01 – Caiteachas tacaíochta le haghaidh an Chiste Eorpaigh um Iomaíochas		-3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**
IOMLÁN leithreasuithe do AS	Gealltanais	=1a+1b+3	**26,410**	**31,431**	**32,059**	**35,053**	**35,736**	**36,451**	**37,180**	**234,300**
	Íocaíochtaí	=2a+2b+3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	**pm**

Optional: if more than one DG is involved in the proposal, please fill in the below tables; if not, please delete them.

Ard-Stiúrthóireacht: <…….>			Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
Leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí										
Líne bhuiséid	Gealltanais	(1a)								**0**
	Íocaíochtaí	(2a)								**0**
Líne bhuiséid	Gealltanais	(1b)								**0**
	Íocaíochtaí	(2b)								**0**
Leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach										
Líne bhuiséid		-3								**0**
IOMLÁN leithreasuithe i gcomhair AS <…….>	Gealltanais	=1a+1b+3	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Íocaíochtaí	=2a+2b+3	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[45] Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le cláir agus/nó bearta de chuid an Aontais (seanlínte ‘BA’) a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

			Bliain 2028	Bliain 2029	Bliain 2030	Bliain 2031	Bliain 2032	Bliain 2033	Bliain 2034	IOMLÁN CAI 2028- 2034
IOMLÁN na leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí	Gealltanais	-4	0	0	0	0	0	0	0	**0**
	Íocaíochtaí	-5	0	0	0	0	0	0	0	**0**
IOMLÁN na leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach		-6	0	0	0	0	0	0	0	**0**
IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTEIDEAL <….> den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais	10	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Íocaíochtaí	11	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

==

Ceannteideal de chuid an chreata airgeadais ilbhliantúil	**4**	'Caiteachas riaracháin'[46]

Ard-Stiúrthóireacht: <…….>	Bliain 2028	Bliain 2029	Bliain 2030	Bliain 2031	Bliain 2032	Bliain 2033	Bliain 2034	IOMLÁN CAI 2028- 2034
• Acmhainní daonna	0	0	0	0	0	0	0	**0**
• Caiteachas riaracháin eile	0	0	0	0	0	0	0	**0**

46

IOMLÁN AS <…….>	Leithreasuithe	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTEIDEAL 4 den chreat airgeadais ilbhliantúil	(Iomlán na ngealltanas = Iomlán na n-íocaíochtaí)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

		Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTEIDIL 1 go 4	Gealltanais	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
den chreat airgeadais ilbhliantúil	Íocaíochtaí	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

==

Roghnach: más ó ioncam sannta seachtrach a mhaoinítear an togra go páirteach nó go hiomlán, líon isteach na táblaí i Roinn 3.2.1.2. Murab ea, scrios an roinn iomlán.

3.2.1.2. Leithreasuithe ó ioncaim shannta sheachtracha

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Ceannteideal de chuid an chreata airgeadais ilbhliantúil	Uimhir	

Ard-Stiúrthóireacht: <…….>			Bliain 2028	Bliain 2029	Bliain 2030	Bliain 2031	Bliain 2032	Bliain 2033	Bliain 2034	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
Leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí										
Líne bhuiséid	Gealltanais	(1a)								**0**
	Íocaíochtaí	(2a)								**0**
Líne bhuiséid	Gealltanais	(1b)								**0**
	Íocaíochtaí	(2b)								**0**
Leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach[47]										
Líne bhuiséid		-3								**0**
IOMLÁN leithreasuithe i gcomhair AS <…….>	Gealltanais	=1a+1b+3	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Íocaíochtaí	=2a+2b+3	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

==

Mandatory table:

			Bliain 2028	Bliain 2029	Bliain 2030	Bliain 2031	Bliain 2032	Bliain 2033	Bliain 2034	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
IOMLÁN na leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí	Gealltanais	-4	0	0	0	0	0	0	0	**0**
	Íocaíochtaí	-5	0	0	0	0	0	0	0	**0**
IOMLÁN na leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach		-6	0	0	0	0	0	0	0	**0**
IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTEIDEAL <….>	Gealltanais	10	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

47 Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le cláir agus/nó bearta de chuid an Aontais (seanlínte 'BA') a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

den chreat airgeadais ilbhliantúil	Íocaíochtaí	11	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

===

Mandatory table

			Bliain 2028	Bliain 2029	Bliain 2030	Bliain 2031	Bliain 2032	Bliain 2033	Bliain 2034	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
IOMLÁN na leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí	Gealltanais	-4	0	0	0	0	0	0	0	**0**
	Íocaíochtaí	-5	0	0	0	0	0	0	0	**0**
IOMLÁN na leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach		-6	0	0	0	0	0	0	0	**0**
IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTEIDEAL <….> den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais	10	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Íocaíochtaí	11	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

			Bliain 2028	Bliain 2029	Bliain 2030	Bliain 2031	Bliain 2032	Bliain 2033	Bliain 2034	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
• IOMLÁN na leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí (gach ceannteideal oibríochta)	Gealltanais	-4	0	0	0	0	0	0	0	**0**
	Íocaíochtaí	-5	0	0	0	0	0	0	0	**0**
• IOMLÁN na leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach (gach ceannteideal oibríochta)		-6	0	0	0	0	0	0	0	**0**
IOMLÁN na leithreasuithe faoi Cheannteidil 1 go	Gealltanais	10	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3 den chreat airgeadais ilbhliantúil (Méid tagartha)	Íocaíochtaí									
		11	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Ceannteideal de chuid an chreata airgeadais ilbhliantúil	**4**	'Caiteachas riaracháin'[48]

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

An Ciste Eorpach um Iomaíochas		Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN CAI 2028- 2034**
• Acmhainní daonna		164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	**1154,377**
• Caiteachas riaracháin eile		11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	**77,00**
IOMLÁN	**Leithreasuithe**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**1231,377**

IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTEIDEAL 4 den chreat airgeadais ilbhliantúil	(Iomlán na ngealltanas = Iomlán na n-íocaíochtaí)	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**1231,377**

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

48 Na figiúirí maidir le meánchostas bliantúil atá le fáil ar an leathanach gréasáin iomchuí de chuid BUDGpedia, is trí úsáid a bhaint as na figiúirí sin ba cheart na leithreasuithe is gá a chinneadh.

		Bliain 2028	Bliain 2029	Bliain 2030	Bliain 2031	Bliain 2032	Bliain 2033	Bliain 2034	IOMLÁN CAI 2028- 2034
IOMLÁN na leithreasuithe faoi CHEANNTEIDIL 1 go 4	Gealltanais	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
den chreat airgeadais ilbhliantúil	Íocaíochtaí	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.2. An t-aschur a mheastar a chisteofar ó leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí (gan comhlánú le haghaidh gníomhaireachtaí díláraithe)

Leithreasuithe faoi chomhair gealltanas in EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Sonraigh cuspóirí agus aschuir ⇩			Bliain **2028**		Bliain **2029**		Bliain **2030**		Bliain **2031**		Iontráil na blianta ar fad is gá chun a léiriú cé chomh fada agus a mhairfidh an tionchar (féach Roinn1.6)						**IOMLÁN**	
	ASCHUIR																	
	Cineál [49]	Meán chostas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon iomlán	Costas iomlán
CUSPÓIR SONRACH Uimh. 1[50]…																		
- Aschur																		
- Aschur																		
- Aschur																		
Fo-iomlán do chuspóir sonrach Uimh. 1																		
CUSPÓIR SONRACH Uimh. 2...																		

49 Is éard atá in aschuir táirgí agus seirbhísí atá le soláthar (e.g. an líon malartuithe mac léinn a fhaigheann maoiniú, an líon iomlán km de bhóithre a tógadh, etc.).

50 Mar a thuairiscítear i Roinn 1.3.2. ‘Cuspóirí sonracha’

- Aschur																		
Fo-iomlán do chuspóir sonrach Uimh. 2																		
IOMLÁIN																		

3.2.3. Achoimre ar an tionchar a mheastar a imreofar ar leithreasuithe riaracháin

☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe de chineál riaracháin

☑ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe de chineál riaracháin, mar a mhínítear thíos

3.2.3.1. Leithreasuithe ón mbuiséad ar vótáladh ina fhabhar

LEITHREASUITHE AR VÓTÁLADH INA bhFABHAR	Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN 2028 - 2034**
CEANNTEIDEAL 4								
Acmhainní daonna	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Caiteachas riaracháin eile	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Fo-iomlán CHEANNTEIDEAL 4	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**1231,377**
Lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4								
Acmhainní daonna	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Caiteachas eile de chineál riaracháin	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
IOMLÁN	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.2.3.2. Leithreasuithe ó ioncaim shannta sheachtracha

IONCAM SANNTA SEACHTRACH	Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN 2028 - 2034**
CEANNTEIDEAL 4								
Acmhainní daonna	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**
Caiteachas riaracháin eile	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**
Fo-iomlán CHEANNTEIDEAL 4	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
Lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4								
Acmhainní daonna	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**
Caiteachas eile de chineál riaracháin	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
IOMLÁN	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**

3.2.3.3. Iomlán na leithreasuithe

IOMLÁN NA LEITHREASUITHE AR VÓTÁLADH INA bhFABHAR + IONCAIM SHANNTA SHEACHTRACHA	Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN 2028 - 2034**
CEANNTEIDEAL 4								
Acmhainní daonna	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	164,911	1154,377
Caiteachas riaracháin eile	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	11,000	77,000
Fo-iomlán CHEANNTEIDEAL 4	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**175,911**	**1231,377**
Lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4								
Acmhainní daonna	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**

Caiteachas eile de chineál riaracháin	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
IOMLÁN	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**

3.2.4. Na hacmhainní daonna a mheastar a bheidh riachtanach

☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna

☑ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna, mar a mhínítear thíos

3.2.4.1. Nithe arna maoiniú ón mbuiséad ar vótáladh ina fhabhar

Sloinnfear an meastachán in aonaid de choibhéis lánaimseartha[51]

LEITHREASUITHE AR VÓTÁLADH INA bhFABHAR		Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**
• Poist don phlean bunaíochta (oifigigh agus foireann shealadach)								
20 01 02 01 (Ceanncheathrú agus Oifigí Ionadaíocht an Choimisiúin)		824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (Toscaireachtaí an Aontais)		0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Taighde indíreach)		45	45	45	45	45	45	45
Taighde díreach		0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh)		0	0	0	0	0	0	0
Foireann sheachtrach (in aonaid de choibhéis lánaimseartha)								
20 02 01 (AC, END ón ‘imchlúdach iomlánaíoch’)		99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END, agus JPD i dToscaireachtaí an Aontais)		0	0	0	0	0	0	0
Riarachán. Líne thacaíochta [XX.01.YY.YY]	- sa cheanncheathrú	168	168	168	168	168	168	168
	- i dToscaireachtaí an Aontais	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END - Taighde indíreach)		25	25	25	25	25	25	25
AC, END - Taighde díreach		0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh) - Ceannteideal 7		0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh) - Lasmuigh de Cheannteideal 7		0	0	0	0	0	0	0
IOMLÁN		**1161**	**1161**	**1161**	**1161**	**1161**	**1161**	**1161**

3.2.4.2. Nithe arna maoiniú ó ioncaim shannta sheachtracha

IONCAM SANNTA SEACHTRACH	Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**

51 Sonraigh thíos cá mhéad de na haonaid de choibhéis lánaimseartha arna gcur in iúl a bhfuil bainistíocht an bhirt faoina gcúram cheana agus/nó ar féidir iad a ath-imlonnú laistigh de d’Ard-Stiúrthóireacht, maille leis na glanriachtanais atá agat.

• Poist don phlean bunaíochta (oifigigh agus foireann shealadach)								
20 01 02 01 (Ceanncheathrú agus Oifigí Ionadaíocht an Choimisiúin)		0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (Toscaireachtaí an Aontais)		0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Taighde indíreach)		0	0	0	0	0	0	0
Taighde díreach		0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh)		0	0	0	0	0	0	0
• Foireann sheachtrach (in aonaid de choibhéis lánaimseartha)								
20 02 01 (AC, END ón 'imchlúdach iomlánaíoch')		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END, agus JPD i dToscaireachtaí an Aontais)		0	0	0	0	0	0	0
Riarachán. Líne thacaíochta	- sa cheanncheathrú	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	- i dToscaireachtaí an Aontais	0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 12 (AC, END - Taighde indíreach)		0	0	0	0	0	0	0
AC, END - Taighde díreach		0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh) - Ceannteideal 7		0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh) - Lasmuigh de Cheannteideal 7		0	0	0	0	0	0	0
IOMLÁN		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.4.3. Iomlán na n-acmhainní daonna a bheidh riachtanach

IOMLÁN NA LEITHREASUITHE AR VÓTÁLADH INA bhFABHAR + IONCAIM SHANNTA SHEACHTRACHA		Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**
• Poist don phlean bunaíochta (oifigigh agus foireann shealadach)								
20 01 02 01 (Ceanncheathrú agus Oifigí Ionadaíocht an Choimisiúin)		824	824	824	824	824	824	824
20 01 02 03 (Toscaireachtaí an Aontais)		0	0	0	0	0	0	0
04 01 01 11 (Taighde indíreach)		45	45	45	45	45	45	45
Taighde díreach		0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh)		0	0	0	0	0	0	0
• Foireann sheachtrach (in aonaid de choibhéis lánaimseartha)								
20 02 01 (AC, END ón 'imchlúdach iomlánaíoch')		99	99	99	99	99	99	99
20 02 03 (AC, AL, END, agus JPD i dToscaireachtaí an Aontais)		0	0	0	0	0	0	0
Riarachán. Líne thacaíochta	-Sa cheanncheathrú	168	168	168	168	168	168	168
[XX.01.YY.YY]	-I dToscaireachtaí	0	0	0	0	0	0	0

04 01 01 12 (AC, END - Taighde indíreach)	25	25	25	25	25	25	25
AC, END - Taighde díreach	0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh) - Ceannteideal 7	0	0	0	0	0	0	0
Línte buiséid eile (sonraigh) - Lasmuigh de Cheannteideal 7	0	0	0	0	0	0	0
IOMLÁN	**1161**	**1161**	**1161**	**1161**	**1161**	**1161**	**1161**

An fhoireann is gá chun an togra a chur chun feidhme (in aonaid de choibhéis lánaimseartha):

	Le cumhdach ag baill foirne reatha atá ar fáil i seirbhísí an Choimisiúin	Baill foirne bhreise		
		Le maoiniú faoi Cheannteideal 7 nó Taighde	Le maoiniú ó líne BA	Le maoiniú ó tháillí
Poist sa phlean bunaíochta	739	130	Ní bhaineann le hábhar	
Foireann sheachtrach (CA, SNEnna, INT)	247		10	35

Cur síos ar na cúraimí a bheidh le déanamh ag:

Oifigigh agus pearsanra sealadach	Rialachas agus comhordú inmheánach agus seachtrach chun CEI a chur chun feidhme An buiséad a chur chun feidhme faoi gach gné bheartais CEI Cur chun feidhme Ionstraim InvestEU CEI Cur chun feidhme Gníomhaíochtaí Comhairleoireachta Tionscadail agus Trasnacha
Pearsanra seachtrach	Rialachas agus comhordú inmheánach agus seachtrach chun CEI a chur chun feidhme An buiséad a chur chun feidhme faoi gach gné bheartais CEI Cur chun feidhme Ionstraim InvestEU CEI Cur chun feidhme Gníomhaíochtaí Comhairleoireachta Tionscadail agus Trasnacha

3.2.5. Forléargas ar an tionchar a mheastar a imreofar ar infheistíochtaí a bhaineann le teicneolaíochtaí digiteacha

Éigeantach: na hinfheistíochtaí atá i gceist leis an togra/tionscnamh seo arb infheistíochtaí iad a bhaineann le teicneolaíochtaí digiteacha, ba cheart meastachán chomh maith agus is féidir ina dtaobh a chur sa tábla thíos.

Go heisceachtúil, ba cheart na leithreasuithe faoi Cheannteideal 4 a chur sa líne atá ainmnithe chuige sin, i gcásanna inar gá sin chun an togra/tionscnamh a chur chun feidhme.

Is mar 'Chaiteachas beartais ar uirlisí TF i dtaca le cláir oibríochtúla' is ceart na leithreasuithe faoi Cheannteidil 1-4 a chur in iúl. Is é rud dá dtagraíonn an caiteachas sin an buiséad oibríochtúil atá le húsáid i gcomhair athúsáid/ ceannach/ forbairt ardán/ uirlisí TF atá nasctha go díreach le cur chun feidhme an tionscnaimh, agus i gcomhair na n-infheistíochtaí a bhaineann leis na hardáin/uirlisí sin (e.g. ceadúnais, staidéir, stóráil sonraí etc). An fhaisnéis a sholáthraítear sa tábla seo, ba cheart í a bheith comhsheasmhach leis na mionsonraí a chuirtear i láthair faoi Roinn 4 'Gnéithe digiteacha'.

IOMLÁN Na leithreasuithe digiteacha agus TF	Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**	**IOMLÁN CAI 2028 - 2034**
CEANNTEIDEAL 4								
Caiteachas TF (corparáideach)	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	9520200	**66641400**
Fo-iomlán CHEANNTEIDEAL 4	**9520200**	**9520200**	**9520200**	**9520200**	**9520200**	**9520200**	**9520200**	**66641400**
Lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4								
Caiteachas beartais ar uirlisí TF i dtaca le cláir oibríochtúla	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	1447250	**10130750**
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTEIDEAL 4	**1447250**	**1447250**	**1447250**	**1447250**	**1447250**	**1447250**	**1447250**	**10130750**
IOMLÁN	**10967450**	**10967450**	**10967450**	**10967450**	**10967450**	**10967450**	**10967450**	**76772150**

3.2.6. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha

I gcás an togra/tionscnaimh seo:

☐ is féidir é a mhaoiniú ina iomláine trí athshannadh laistigh den cheannteideal ábhartha den chreat airgeadais ilbhliantúil (CAI)

☐ is gá an corrlach gan leithdháileadh faoin gceannteideal ábhartha de CAI a úsáid agus/nó na hionstraimí speisialta a shainítear sa Rialachán maidir le CAI a úsáid

☐ is gá athbhreithniú a dhéanamh ar CAI

3.2.7. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe

I gcás an togra/tionscnaimh seo:

☑ ní dhéantar foráil maidir le cómhaoiniú le tríú páirtithe

☐ déantar foráil maidir leis an gcómhaoiniú le tríú páirtithe atá réamh-mheasta thíos:

Leithreasuithe in EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

	Bliain	Bliain	Bliain	Bliain	Bliain	Bliain	Bliain	Iomlán
		2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**

Sonraigh an comhlacht cómhaoinithe								
IOMLÁN na leithreasuithe cómhaoinithe								

3.3. An tionchar a mheastar a imreofar ar ioncam

☐ Ní bheidh aon tionchar airgeadais ag an togra/tionscnamh ar ioncam.

☐ Beidh an tionchar airgeadais seo a leanas ag an togra/tionscnamh:

☐ ar acmhainní dílse

☐ ar ioncam eile

☐ má tá an t-ioncam sannta do línte caiteachais, sonraigh sin

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Líne buiséid ioncaim:	Leithreasuithe atá ar fáil don bhliain airgeadais reatha	Tionchar an togra/tionscnaimh[52]						
		Bliain **2028**	Bliain **2029**	Bliain **2030**	Bliain **2031**	Bliain **2032**	Bliain **2033**	Bliain **2034**
Airteagal ………….								

I gcás ioncam atá sannta, sonraigh na línte buiséid caiteachais a ndéantar difear dóibh.

[…]

Aon rud eile (e.g. an modh nó an fhoirmle a úsáideadh chun an tionchar ar ioncam a ríomh nó aon fhaisnéis eile).

[…]

4. GNÉITHE DIGITEACHA

4.1. Ceanglais a bhaineann le cúrsaí digiteacha

- Meastar go bhfuil ábharthacht dhigiteach ag baint leis an togra ós rud é go dtáirgfear sraitheanna nua sonraí leis. Mar sin féin, cuirfidh sé le creat digiteach an Rialacháin maidir leis an gClár InvestEU, go háirithe maidir le Córas Faisnéise Bainistíochta InvestEU, a chuirfear in oiriúint chun freastal ar chur chun feidhme CEI, go háirithe maidir le malartú sonraí le heintitis ar cuireadh cúram orthu (comhpháirtithe cur chun feidhme agus comhairleacha), le comhaltaí den Choiste Infheistíochta agus le seirbhísí eile de chuid an Choimisiúin.

[52] A mhéid a bhaineann le hacmhainní dílse traidisiúnta (dleachtanna custaim, tobhaigh siúcra), ní mór na méideanna a luaitear a bheith ina nglanmhéideanna, i.e. méideanna comhlána agus 20 % de na costais bhailiúcháin a bheith bainte astu.

4.2. Sonraí

- Beidh an malartú sonraí idir an Coimisiún agus eintitis ar cuireadh cúram orthu bunaithe ar na ceanglais a leagtar amach sna comhaontuithe ábhartha. Áireofar ann sonraí oibríochtúla, airgeadais agus riosca a chuirfear ar fáil ar bhonn rialta (e.g. tuarascálacha tréimhsiúla) agus ar bhonn *ad hoc* (e.g. oibríochtaí á gcur isteach ag eintitis ar cuireadh cúram orthu).
- Beidh an malartú sonraí le comhaltaí den Choiste Infheistíochta teoranta d'oibríochtaí a chuireann eintitis ar cuireadh cúram orthu faoi bhráid an Choiste Infheistíochta.

4.3. Réitigh dhigiteacha

- Déanfar Córas Faisnéise Bainistíochta InvestEU atá ann cheana a oiriúnú agus a úsáid le haghaidh Ionstraim InvestEU ECF agus le haghaidh chur chun feidhme na Comhairleoireachta Tionscadail.

4.4. Measúnú idir-inoibritheachta

- Úsáidfear Córas Faisnéise Bainistíochta InvestEU le haghaidh CEI agus coinneoidh sé a ghnéithe idir-inoibritheachta, go háirithe leis na huirlisí TF seo a leanas de chuid an Choimisiúin: Secunda+, Ares, Decide agus an Córas Fógartha Corparáideach.

4.5. Bearta chun tacú le cur chun feidhme digiteach

- Déanfar an tionscadal TF le haghaidh oiriúnú Chóras Faisnéise Bainistíochta InvestEU le haghaidh CEI a fhorbairt agus a chur chun feidhme sa Choimisiún agus ba cheart go mbeadh príomhúsáideoirí an chórais rannpháirteach ann (úsáideoirí an Choimisiúin, úsáideoirí comhpháirtithe cur chun feidhme agus comhairleacha chomh maith le comhaltaí den Choiste Infheistíochta).